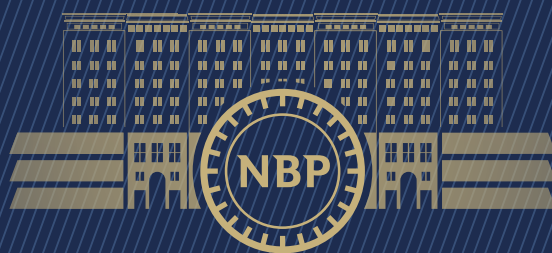

Raport Roczny 2022

Raport Roczny 2022

Warszawa 2023

Opracowano na podstawie materiałów NBP.

Zdjęcie Prezesa NBP
Piotr Małecki

Wydał:
Narodowy Bank Polski
Departament Edukacji i Wydawnictw
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
nbp.pl

ISSN 1427-0277

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2023

Spis treści

Wstęp Prezesa Narodowego Banku Polskiego	6
Rada Polityki Pieniężnej	8
Zarząd Narodowego Banku Polskiego	8
Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2022 r.	9
Synteza	11
Rozdział 1. Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego	19
1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego	20
1.2. Rada Polityki Pieniężnej	20
1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego	22
1.4. Plan działalności NBP	24
Rozdział 2. Polityka pieniężna	25
2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2022 r.	26
2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2022 r.	28
2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2022 r.	40
Rozdział 3. Działania na rzecz stabilności systemu finansowego	49
3.1. Nadzór makroostrożnościowy	50
3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej	51
3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego	52
3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej	54
3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej	55
Rozdział 4. Działalność emisyjna	57
4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu	58
4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich	58
4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego	59
4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego	60
4.5. Fałszerstwa polskich znaków pieniężnych	60
Rozdział 5. Zarządzanie rezerwami dewizowymi	63
5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych	64
5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi	65
5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi	66
5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych	67
5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej	68

Rozdział 6. Działalność dewizowa	71
6.1. Rejestr działalności kantorowej	72
6.2. Decyzje w sprawach dewizowych	72
6.3. Kontrola obrotu dewizowego	72
Rozdział 7. Działania na rzecz systemu płatniczego	75
7.1. Realizacja zadań operacyjnych	76
7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego	77
7.3. Nadzór nad systemem płatniczym	79
7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych	80
Rozdział 8. Obsługa Skarbu Państwa	83
8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP	84
8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa	85
8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi	85
8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym	86
Rozdział 9. Działalność analityczno-badawcza	87
9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej	88
9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji	88
9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych	89
9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej	89
9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę	89
9.6. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych	90
9.7. Analizy i badania rynku pracy	90
9.8. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw	90
9.9. Analizy i badania międzysektorowe	91
9.10. Publikacje naukowe pracowników NBP	91
9.11. Konferencje naukowe organizowane przez NBP	91
9.12. Współpraca ze środowiskiem naukowym, bankami centralnymi i instytucjami międzynarodowymi	92
Rozdział 10. Działalność statystyczna	93
10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki	94
10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych	95
Rozdział 11. Działalność edukacyjna i komunikacyjna	99
11.1. Działalność edukacyjna	100

11.2. Działalność komunikacyjna	102
11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna	103
11.4. Rozpatrywanie, skarg, wniosków, listów i petycji	104
Rozdział 12. Działalność legislacyjna	107
12.1. Działalność legislacyjna organów NBP	108
12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych	108
12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej	110
Rozdział 13. Współpraca międzynarodowa	113
13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej	114
13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi	115
Rozdział 14. Działalność wewnętrzna	121
14.1. Zarządzanie kadrami	122
14.2. Zmiany organizacyjne	122
14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	123
14.4. Działalność inwestycyjna	123
14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP	123
14.6. Audyt wewnętrzny	124
14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP	124
14.8. Zapewnienie bezpieczeństwa	125
Rozdział 15. Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2022 r.	127
15.1. Wstęp	128
15.2. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP	143
Załącznik 1. Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe	151
Załącznik 2. Lista wybranych publikacji NBP	159
Załącznik 3. Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami	165
Załącznik 4. Sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2022 roku wraz ze Sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania	169
Aneks statystyczny	247
Uwagi metodyczne	272
Spis najważniejszych skrótów	281

Adam Glapiński
Prezes Narodowego Banku Polskiego

Szanowni Państwo!

Od 2020 roku wszyscy zmagamy się z niespotykanymi od dekad wyzwaniami. Choć pandemia wygasła, to gospodarka światowa w ubiegłym roku wciąż doświadczała jej negatywnych skutków. Jednocześnie już ponad rok borykamy się z konsekwencjami wojny. Agresja Rosji na Ukrainę jest przede wszystkim olbrzymią tragedią dla narodu ukraińskiego, jednak ten konflikt ma również wiele skutków gospodarczych. Po pierwsze, w ubiegłym roku mieliśmy do czynienia z największą od drugiej wojny światowej falą migracji w Europie, w tym w Polsce. Po drugie, nastąpiły silne zaburzenia w handlu zagranicznym, między innymi na rynku surowców.

Pandemia i wojna oraz ich skutki gospodarcze silnie negatywnie oddziaływały na gospodarkę, prowadząc zarówno do niższego wzrostu gospodarczego, jak i do wyższej inflacji. W 2022 r. inflacja w strefie euro była

najwyższa w całej jej historii, a w Stanach Zjednoczonych – najwyższa od 40 lat. Również w Polsce skutki pandemii i wojny doprowadziły do znacznego wzrostu inflacji.

W tak trudnych okolicznościach zewnętrznych i przy wysokiej niepewności Narodowy Bank Polski w latach 2021–2022 podjął zdecydowane, adekwatne i przede wszystkim odpowiedzialne działania. Aby zniwelować ryzyko utrwalenia się inflacji na wysokim poziomie, NBP zdecydowanie zacieśnił politykę pieniężną. Od października 2021 r. do września 2022 r. stopa referencyjna NBP wzrosła o 6,65 pkt proc. i osiągnęła poziom najwyższy od początku obowiązywania obecnego celu inflacyjnego NBP (tj. od 2004 r.). Obecnie te działania przynoszą efekty. W szczególności, tak jak przewidywał Narodowy Bank Polski, inflacja wyraźnie maleje. Jednocześnie prowadzona polityka pieniężna sprzyja utrzymaniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

Pomimo funkcjonowania w warunkach wysokiej niepewności w 2022 r. polski system finansowy, w szczególności sektor bankowy, pozostawał stabilny. Narodowy Bank Polski wspiera stabilność krajowego systemu finansowego m.in. przez prowadzenie badań i opracowywanie raportów służących identyfikacji źródeł ryzyka systemowego dla polskiego systemu finansowego. Wyniki tych prac stanowią fundament działań Komitetu Stabilności Finansowej – kolegiального organu makroostrożnościowego, któremu przewodniczy Prezes NBP. Głównym wyzwaniem dla banków pozostają skutki finansowe ryzyka prawnego kredytów udzielonych we frankach szwajcarskich oraz konieczność spełnienia przez banki do końca 2023 r. tzw. wymogu MREL.

Kolejnym ważnym zadaniem banku centralnego jest prowadzenie działalności emisyjnej. Agresja Rosji na Ukrainę wywołała obawy o zapewnienie ciągłości zaopatrywania banków w gotówkę. Sytuacja była bardzo dynamiczna i wymagała od nas podejmowania szybkich i zdecydowanych działań.

Niezwłocznie po wybuchu wojny Narodowy Bank Polski we współpracy z Narodowym Bankiem Ukrainy uruchomił program wymiany hrywien na złote. Celem operacji było ułatwienie uciekającym przed wojną obywatelom Ukrainy korzystania z własnych środków finansowych. W programie wzięło udział ponad 100 tys. uchodźców. Stał się on przykładem do naśladowania dla innych państw europejskich. Działania te wyróżniono na arenie międzynarodowej i oba banki zostały laureatami Central Banking Awards w kategorii Currency Manager, najbardziej prestiżowej nagrody w świecie bankowości centralnej. Nagroda ta potwierdza skuteczność dbania o wartość polskiej waluty i zarządzania pieniądzem przez Narodowy Bank Polski w czasie kryzysu wywołanego rosyjską agresją.

Jednym z ustawowych zadań Narodowego Banku Polskiego jest gromadzenie rezerw dewizowych i zarządzanie nimi. Na koniec 2022 r. oficjalne aktywa rezerwowe Narodowego Banku Polskiego stanowiły równowartość 156,5 mld euro. Zapewnia to utrzymanie na właściwym poziomie powszechnie stosowanych wskaźników adekwatności rezerw,

odzwierciedlających przede wszystkim potencjalne potrzeby bilansu płatniczego w sytuacjach kryzysowych. Istotną część rezerw dewizowych stanowi zasób złota. W 2023 r. Narodowy Bank Polski kontynuuje zapoczątkowane w latach 2018–2019 zakupy złota monetarnego. Na koniec czerwca 2023 r. zasób kruszcu wynosił 277,1 tony, co stanowiło 9,4% oficjalnych aktywów rezerwowych NBP.

Szanowni Państwo, jestem bardzo dumny, że w 2022 r. po upływie kadencji ponownie zostało mi powierzone zadanie kierowania Narodowym Bankiem Polskim. Serdecznie dziękuję wszystkim współpracownikom za ich zaangażowanie w ochronę wartości polskiej waluty. Zapewniam, że trwałe obniżenie inflacji do niskiego poziomu pozostaje głównym zadaniem Narodowego Banku Polskiego, które będziemy wykonywać z troską o rozwój gospodarki, o miejsca pracy Polek i Polaków i o stabilność systemu finansowego.

Zachęcam do zapoznania się ze szczegółowym omówieniem naszych działań przedstawionych w *Raporcie Rocznym* za 2022 r.

RADA POLITYKI PIENIĘŻNEJ*

Przewodniczący

Adam Glapiński

Członkowie:

Ireneusz Dąbrowski

Iwona Duda

Wiesław Janczyk

Cezary Kochalski

Ludwik Kotecki

Przemysław Litwiniuk

Gabriela Masłowska

Joanna Tyrowicz

Henryk Wnorowski

ZARZĄD NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO**

Przewodniczący

Adam Glapiński

Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Marta Kightley

Wiceprezes NBP

Adam Lipiński

Członkowie:

Marta Gajęcka

Paweł Mucha

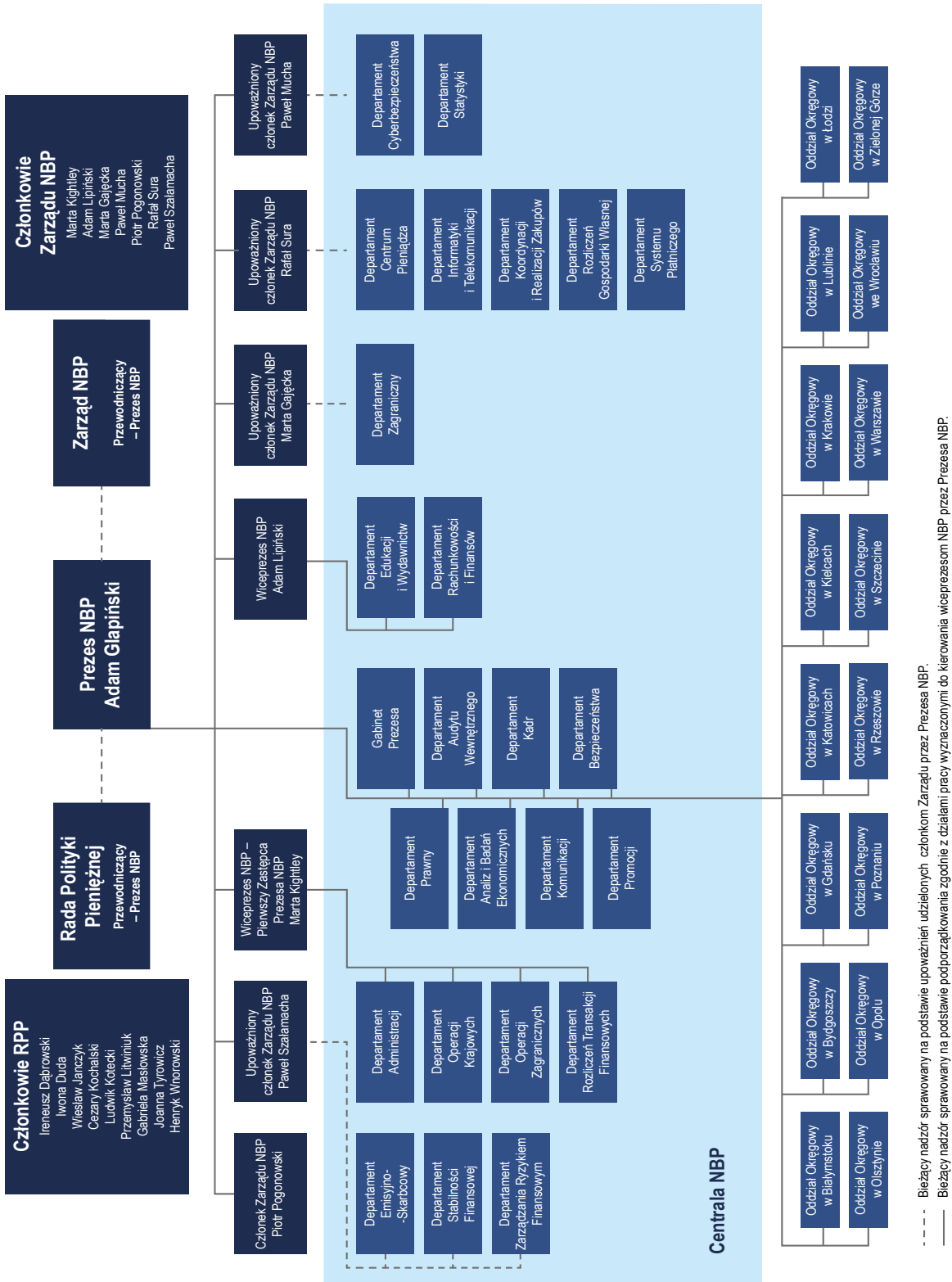
Piotr Pogonowski

Rafał Sura

Paweł Szalamacha

- * W 2022 r. zakończyły się kadencje członków Rady Polityki Pieniężnej:
- 25 stycznia 2022 r. – Eugeniusza Gatnara i Jerzego Kropiwnickiego,
 - 9 lutego 2022 r. – Grażyny Ancyparowicz i Eryka Łona,
 - 20 lutego 2022 r. – Łukasza Hardta i Kamila Zubelewicza,
 - 30 marca 2022 r. – Jerzego Żyżyńskiego,
 - 21 lipca 2022 r. – Rafała Sury (w związku ze zrzeczeniem się funkcji członka RPP).
- Następujący członkowie Rady Polityki Pieniężnej zostali powołani na sześcioletnie kadencje rozpoczynające się z dniem:
- 26 stycznia 2022 r. – Ludwik Kotecki i Przemysław Litwiniuk,
 - 21 lutego 2022 r. – Ireneusz Dąbrowski i Henryk Wnorowski,
 - 23 lutego 2022 r. – Wiesław Janczyk,
 - 7 września 2022 r. – Joanna Tyrowicz,
 - 7 października 2022 r. – Iwona Duda i Gabriela Masłowska.
- ** W 2022 r. zakończyły się kadencje członków Zarządu NBP:
- 16 lipca 2022 r. – Andrzeja Kaźmierczaka (w związku z zakończeniem kadencji),
 - 6 października 2022 r. – Pawła Szalamacha (w związku z zakończeniem pierwszej kadencji).
- Następujący członkowie Zarządu NBP zostali powołani na sześcioletnie kadencje rozpoczynające się z dniem:
- 28 lipca 2022 r. – Rafał Sura,
 - 1 września 2022 r. – Paweł Mucha,
 - 12 października 2022 r. – Paweł Szalamacha (druga kadencja).

Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2022 r.

Synteza

Synteza

1. Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Podstawowe zadania NBP określa ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim i ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, a także Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. W 2022 r. NBP działał zgodnie z *Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2022* oraz *Planem działalności NBP na lata 2022–2024*.
2. *Raport* przedstawia realizację przez NBP ustawowych zadań w 2022 r. w następujących obszarach: polityka pieniężna, działania na rzecz stabilności systemu finansowego, działalność emisyjna, zarządzanie rezerwami dewizowymi, działalność dewizowa, działania na rzecz systemu płatniczego, obsługa Skarbu Państwa, działalność analityczno-badawcza, działalność statystyczna, działalność edukacyjna i komunikacyjna oraz współpraca międzynarodowa. W *Raporcie* przedstawiono również działalność legislacyjną, działalność wewnętrzną, a także opis sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wynik finansowy za 2022 r.
3. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego. W 2022 r. strukturę organizacyjną NBP tworzyły: Centrala i 16 jednostek organizacyjnych.
4. W 2022 r. w związku z agresją Rosji na Ukrainę Zarząd Narodowego Banku Polskiego na bieżąco podejmował decyzje i działania na rzecz udzielenia szerokiej pomocy Narodowemu Bankowi Ukrainy (NBU).
5. W 2022 r. polityka pieniężna była prowadzona zgodnie z *Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2022*. Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej w 2022 r. było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. Prowadząc politykę pieniężną, NBP nadal wykorzystywał strategię celu inflacyjnego. Od 2004 r. średniookresowy cel inflacyjny wynosi 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości ± 1 punkt procentowy. Decyzje Rady w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji, uwzględniając ocenę dotyczącą przyczyn i trwałości szoków wpływających na sytuację gospodarczą, w tym przede wszystkim na procesy inflacyjne. Istotnym czynnikiem kształtującym uwarunkowania makroekonomiczne polityki pieniężnej NBP w 2022 r. było rozpoczęcie agresji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. Dane dostępne przed rozpoczęciem rosyjskiej agresji wskazywały, że w wielu gospodarkach, w tym w Polsce, następowało ożywienie aktywności gospodarczej po kryzysie związanym z pandemią COVID-19, przy trwającym jednocześnie wzroście cen surowców, czego efektem było przyspieszenie inflacji na świecie. W związku z rozpoczęciem rosyjskiej agresji wyraźnie nasilił się wzrost cen surowców, czemu towarzyszyły: wzrost niepewności i pogorszenie nastrojów podmiotów gospodarczych, a także osłabienie kursów walut części gospodarek, w tym złotego. Jednocześnie nadal występowały zaburzenia w handlu międzynarodowym. W efekcie dynamika aktywności gospodarczej na świecie stopniowo

się obniżać, a inflacja w wielu krajach silnie rosła, osiągając najwyższe poziomy od dekad i istotnie przewyższając cele banków centralnych. Również w Polsce inflacja w 2022 r. znacząco wzrosła, co wynikało w dużej mierze z silnego wzrostu cen surowców na rynkach światowych (roczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2022 r. wyniósł 14,4%). Inflacja była także podwyższana przez efekty zaburzeń w globalnych łańcuchach dostaw i wysokie koszty transportu w handlu międzynarodowym. W tych warunkach rosły koszty funkcjonowania przedsiębiorstw, co – przy początkowo relatywnie wysokiej, choć stopniowo obniżającej się dynamice popytu – skłaniało firmy do podnoszenia cen dóbr konsumpcyjnych i przyczyniało się do wzrostu inflacji bazowej. Towarzyszyła temu korzystna sytuacja na krajowym rynku pracy, w tym niski poziom bezrobocia i wyższa niż w poprzednich latach dynamika nominalnych wynagrodzeń. W warunkach oddziaływania negatywnych zewnętrznych szoków podażowych, które z jednej strony przyczyniały się do wyraźnego wzrostu inflacji, a z drugiej strony ograniczały tempo wzrostu aktywności gospodarczej, a także wobec korzystnej sytuacji na rynku pracy, w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. występowało istotne ryzyko kształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego NBP w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej. Aby ograniczyć to ryzyko, na posiedzeniach od stycznia do września 2022 r. Rada osmiokrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP, w tym stopę referencyjną łącznie z 1,75% do 6,75%, po wcześniejszych trzech podwyżkach stóp procentowych dokonanych w IV kwartale 2021 r. W lutym 2022 r. Rada zdecydowała również o podwyższeniu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, począwszy od kwietniowego okresu jej utrzymywania. Łączna skala podwyżek stopy referencyjnej NBP w okresie od października 2021 r. do września 2022 r. wyniosła 6,65 pkt proc. i była największa w historii Rady (tj. od 1998 r.). W IV kwartale 2022 r. stopa referencyjna NBP kształtowała się na najwyższym poziomie w okresie obowiązywania celu inflacyjnego NBP na obecnym poziomie (tj. od 2004 r.). Dokonane przez Radę zacieśnienie polityki pieniężnej przyczyniło się do istotnego wzrostu stóp procentowych w gospodarce, w tym wzrostu oprocentowania kredytów oraz depozytów gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, a także wzrostu rentowności obligacji. Sprzyjało to silnemu obniżeniu dynamiki agregatów kredytowych i monetarnych. W szczególności w IV kwartale 2022 r. roczne dynamiki kredytów dla gospodarstw domowych oraz agregatu M1 były wyraźnie ujemne. Informacje dostępne w IV kwartale 2022 r. wskazywały, że osłabienie koniunktury w gospodarce światowej oraz spadek cen surowców, a także związane z tym oczekiwane obniżanie się inflacji za granicą będą sprzyjać ograniczeniu presji inflacyjnej również w polskiej gospodarce. Oceniano, że w tym samym kierunku będzie oddziaływać osłabienie krajowego wzrostu gospodarczego, w tym ograniczenie konsumpcji, a także obniżenie dynamiki kredytu. W takich warunkach Rada uznała, że dokonane wcześniej istotne zacieśnienie polityki pieniężnej NBP będzie sprzyjać obniżaniu się inflacji w Polsce w kierunku celu inflacyjnego. Jednocześnie ze względu na skalę i trwałość oddziaływania szoków pozostających poza wpływem krajowej polityki pieniężnej wskazywano, że w krótkim okresie inflacja pozostanie wysoka, a powrót inflacji do celu będzie następował stopniowo. Taką ocenę wspierały formułowane pod koniec 2022 r. prognozy, w tym listopadowa projekcja inflacji i PKB. W efekcie na posiedzeniach od października do grudnia 2022 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie.

6. W 2022 r. NBP prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2022*. Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2022 r. były stopy procentowe NBP. Podobnie jak w poprzednich latach, celem operacyjnym polityki pieniężnej było kształtowanie stawki POLONIA w pobliżu stopy

referencyjnej NBP. Cel operacyjny realizowany był głównie przy wykorzystaniu podstawowych operacji otwartego rynku, przeprowadzanych regularnie raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym okresem zapadalności. Uzupełniającą rolę w tym zakresie pełniły operacje dostrajające. Realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej sprzyjał system rezerwy obowiązkowej, który oddziaływał w kierunku stabilizacji krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. W 2022 r. banki miały możliwość lokowania nadwyżek środków w formie depozytu na koniec dnia w NBP oraz uzupełniania niedoborów środków, korzystając z kredytu lombardowego oferowanego przez NBP. W omawianym roku NBP nie przeprowadzał operacji strukturalnych, a wartość nominalna portfela dłużnych papierów wartościowych skupionych przez NBP w ramach tych operacji w latach 2020–2021 na koniec 2022 r. wyniosła 136,2 mld zł, wobec 144,0 mld zł według stanu na koniec 2021 r. W marcu 2022 r., w ramach interwencji na rynku walutowym, NBP dokonał sprzedaży pewnej ilości walut obcych za złote. W 2022 r. nastąpił spadek nadpłynności utrzymującej się w sektorze bankowym w porównaniu z rokiem poprzednim. Średni dzienny poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniu 2022 r. wyniósł 236,6 mld zł i był o około 17,3 mld zł niższy niż w analogicznym okresie 2021 r. Do spadku nadpłynności w 2022 r. w najistotniejszym stopniu przyczyniło się podwyższenie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, a także wzrost pieniądza gotówkowego w obiegu, obserwowany w szczególności w okresie przypadającym bezpośrednio po rozpoczęciu przez Rosję agresji na Ukrainę. W kierunku wzrostu nadpłynności oddziaływały zaś przede wszystkim transakcje walutowe prowadzone przez NBP, w tym skup walut obcych, głównie od Ministerstwa Finansów. Przyrost ten został częściowo ograniczony w wyniku sprzedaży walut obcych przez NBP przede wszystkim na potrzeby Komisji Europejskiej.

7. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim do zadań NBP należy „kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego”. Polski bank centralny realizuje to zadanie w sposób ciągły przez działania na rzecz zapewnienia stabilnych warunków funkcjonowania banków i całego systemu finansowego. W 2022 r. NBP kontynuował działania na rzecz rozwoju systemu płatniczego i jego sprawnego funkcjonowania. Narodowy Bank Polski uczestniczył w tworzeniu przepisów prawnych dotyczących sektora bankowego, prowadził analizy i badania krajowego systemu bankowego oraz współpracował ze Związkiem Banków Polskich.
8. W 2022 r. Narodowy Bank Polski prowadził analizy i badania dotyczące stabilności i rozwoju systemu finansowego, w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Wyniki prac zostały opublikowane w cyklicznych opracowaniach. NBP wypełniał obowiązki ustawowe, uczestnicząc w pracach Komitetu Stabilności Finansowej w formule KSF-M (nadzór makroostrożnościowy) i KSF-K (zarządzanie kryzysowe). Analizy i opracowania NBP stanowiły podstawę decyzji Komitetu w obszarze nadzoru makroostrożnościowego. Narodowy Bank Polski współpracował z instytucjami tworzącymi sieć bezpieczeństwa finansowego, tj. z Ministerstwem Finansów (MF), Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) i Bankowym Funduszem Gwarancyjnym (BFG). Prowadził analizy i badania mające na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych oraz współzależnościach systemu finansowego i gospodarki, a także służące operacjonalizacji polityki makroostrożnościowej. Współpracował również z instytucjami europejskimi na rzecz przeciwdziałania narastaniu ryzyka systemowego.

9. Głównym celem działalności emisyjnej NBP było zapewnienie bezpieczeństwa i płynności obrotu gotówkowego. W 2022 r. wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami banków) wzrosła o 3,7% i na koniec grudnia 2022 r. wyniosła 368,6 mld zł. Dzięki działaniom Narodowego Banku Polskiego utrzymano niezakłócone zaopatrywanie banków w znaki pieniężne mimo okresowego zwiększonego zapotrzebowania na gotówkę w związku z agresją Rosji na Ukrainę. Dla uchodźców z tego kraju uruchomiono usługę wymiany hrywny na walutę polską. W ramach emisji wartości kolekcjonerskich wprowadzono do obiegu 28 monet oraz banknot kolekcjonerski. W 2022 r. banknot kolekcjonerski: *Lech Kaczyński. Warto być Polakiem* otrzymał międzynarodowe wyróżnienie. Kontynuowano realizację Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego. NBP usprawnił także proces wymiany znaków pieniężnych, współpracował z uczestnikami rynku obrotu gotówkowego w zakresie wdrażania przez nich standardów GS1 przy odprowadzaniu gotówki do NBP i uczestniczył w opracowaniu zmian regulacji prawnych dotyczących ochrony znaków pieniężnych przed fałszowaniem.
10. Zarządzając rezerwami dewizowymi, NBP dąży do zapewnienia bezpieczeństwa i niezbędnej płynności inwestowanych środków. Jednocześnie – spełniając te kryteria – podejmuje działania służące podwyższeniu dochodowości rezerw w horyzoncie długookresowym. W 2022 r. Narodowy Bank Polski utrzymał podstawowe założenia i parametry strategicznej alokacji aktywów, przy czym zwiększył zaangażowanie w tzw. zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju, rozwijał metody prognozowania długoterminowych stóp zwrotu z inwestycji i przeanalizował możliwości dalszej dywersyfikacji rezerw dewizowych.
11. Działalność dewizowa NBP polegała na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz przeprowadzaniu określonych ustawowo kontroli. W 2022 r. przeprowadzono 751 kontroli dewizowych, wydano 24 decyzje dewizowe oraz 35 decyzji w sprawie naruszenia warunków lub niedopełnienia obowiązków dotyczących prowadzenia działalności kantorowej. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w Polsce działało 4577 kantorów.
12. Działania NBP na rzecz systemu płatniczego polegały przede wszystkim na prowadzeniu systemów płatności i dokonywaniu rozrachunków międzybankowych, organizowaniu rozliczeń pieniężnych oraz sprawowaniu nadzoru nad systemem płatniczym. W 2022 r. kontynuowano budowę nowego systemu RTGS w złotych (SORBNET3) oraz prace nad konsolidacją systemu TARGET2 z platformą T2S. Narodowy Bank Polski przystąpił do nowego modelu rozrachunku zleceń w euro w prowadzonym przez EBA Clearing systemie STEP2-T. Zakończono ocenę zgodności funkcjonowania systemu płatności SORBNET2 z europejskimi wymaganiami nadzorczymi w zakresie odporności cybernetycznej infrastruktury rynku finansowego.
13. Prowadzona przez Narodowy Bank Polski obsługa bankowa budżetu państwa przyczyniała się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków sektora finansów publicznych. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. NBP prowadził 27 849 rachunków dla 2922 klientów. Narodowy Bank Polski obsługiwał zobowiązania i należności zagraniczne budżetu państwa oraz obrót papierami wartościowymi (zorganizowano łącznie 22 przetargi sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych oraz 9 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu

Przeciwdziałania COVID-19). NBP współpracował także z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym.

14. Prace analityczno-badawcze prowadzone w NBP w 2022 r. miały na celu diagnozę bieżącej i przyszłej sytuacji w polskiej gospodarce, między innymi w zakresie wskaźników inflacji oraz procesów cenotwórczych, oczekiwań inflacyjnych, szacunków i prognoz PKB oraz jego komponentów, sytuacji finansowej przedsiębiorstw, a także sytuacji na rynku pracy. Podejmowano również prace nad tworzeniem oraz doskonaleniem narzędzi analitycznych i prognostycznych. Wyniki prac były wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej. Narodowy Bank Polski zorganizował 3 międzynarodowe konferencje naukowe oraz 2 inne naukowe wydarzenia międzynarodowe. W czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej ukazało się 8 artykułów naukowych pracowników NBP.
15. W 2022 r. NBP realizował zadania statystyczne obejmujące pozyskiwanie danych sprawozdawczych, przede wszystkim od podmiotów sektora finansowego oraz – w węższym zakresie – od podmiotów niefinansowych. W 2022 r. Narodowy Bank Polski przygotował infrastrukturę sprawozdawczą do nowych wymogów sprawozdawczych EBA. W ramach badań migracyjnych przeprowadził badanie *ad hoc* wśród ukraińskich uchodźców przebywających w Polsce oraz planowe badanie ankietowe wśród obywateli Ukrainy, jak również zmodyfikował bazę danych Erydan.
16. W 2022 r. Narodowy Bank Polski był inicjatorem i uczestnikiem projektów edukacyjnych realizowanych na terenie całego kraju. W 2022 r. przeprowadzono drugą edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego Złote Szkoły NBP i dofinansowano 81 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej, realizowanych w całym kraju. W związku z agresją Rosji na Ukrainę NBP przekazał pakiety edukacyjne publicznym szkołom w Polsce na potrzeby dzieci i młodzieży z Ukrainy. W 2022 r. poszerzono ofertę edukacyjną i powiększono zbiory Centrum Pieniądza NBP, jak również kontynuowano działania komunikacyjne NBP w Internecie, w szczególności w mediach społecznościowych.
17. W 2022 r. NBP uczestniczył w pracach Stałego Komitetu Rady Ministrów, Komitetu do Spraw Europejskich i innych gremiów międzyresortowych oraz współpracował z organami państwa, opiniując projekty aktów prawnych z zakresu polityki gospodarczej i systemu bankowego. W ramach współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC) Narodowy Bank Polski brał udział w opiniowaniu projektów opinii EBC do projektów wspólnotowych aktów prawnych oraz aktów prawnych poszczególnych krajów UE. Dotyczyły one m.in. nadzoru finansowego, wzmocnienia stabilności finansowej, przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, płatności gotówkowych i cyberbezpieczeństwa.
18. W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS), komitetów i grup roboczych ESBC oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz Komisji Europejskiej. Najważniejsze prace dotyczyły projektów unijnych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie systemu finansowego oraz działania mające na celu dokończenie budowy unii bankowej. W 2022 r. NBP współpracował z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi, w tym z: Grupą Banku Światowego, Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz Bankiem Rozrachunków

Międzynarodowych. Kontynuowano udział NBP w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW w ramach NAB i pożyczki dwustronnej. W związku z agresją Rosji na Ukrainę Narodowy Bank Polski udzielił pomocy ukraińskiemu bankowi centralnemu w celu utrzymania ciągłości jego funkcjonowania oraz zapewnienia stabilności finansowej i płałniczej w regionie, jak również prowadził działania na rzecz wsparcia Ukrainy na forum międzynarodowym.

19. W 2022 r. przeciętne zatrudnienie w NBP było o 16 etatów niższe niż w 2021 r. i wyniosło 3344 etaty.
20. Wynik finansowy NBP za 2022 r. był ujemny i wyniósł -16,9 mld zł. Wskutek niekorzystnej sytuacji na rynkach światowych, głównie spadku cen papierów wartościowych, NBP odnotował w 2022 r. koszty niezrealizowane z tytułu wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (-25,3 mld zł) oraz ujemny wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych w transakcjach *futures* i transakcjach, których przedmiotem były papiery wartościowe (-9,9 mld zł). NBP odnotował również ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej (-12,0 mld zł). Stratę ograniczył dodatni wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych (25,5 mld zł) oraz dodatni wynik odsetkowy z instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (6,5 mld zł). Koszty działania i amortyzacji w 2022 r. wyniosły 1,5 mld zł.

Rozdział 1

Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego

Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego

Z dniem 22 czerwca 2022 r. Adam Glapiński rozpoczął pełnienie drugiej kadencji Prezesa Narodowego Banku Polskiego¹.

W 2022 r. Prezes NBP w ramach swoich obowiązków przewodniczył Radzie Polityki Pieniężnej i Zarządowi NBP oraz Komitetowi Stabilności Finansowej w formule makroostrożnościowej. Ponadto reprezentując Narodowy Bank Polski i Rzeczpospolitą Polską, Prezes NBP uczestniczył (lub był reprezentowany) w następujących spotkaniach międzynarodowych² instytucji bankowych i finansowych:

- posiedzeniach Rady Ogólnej Europejskiego Banku Centralnego,
- dorocznym spotkaniu Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju,
- spotkaniach Rad Gubernatorów Grupy Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
- nieformalnych posiedzeniach Rady ECOFIN,
- posiedzeniach Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego,
- posiedzeniach gubernatorów Banku Rozrachunków Międzynarodowych.

W 2022 r. Prezes NBP wydał 34 zarządzenia, dotyczące m.in.: szczegółowych zasad i trybu wymiany znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a także sposobu przeprowadzania rozliczeń międzybankowych i rozrachunków międzybankowych. Ponadto Prezes NBP wydał 6 obwieszczeń: 5 zawierających jednolite teksty aktów prawnych organów NBP oraz jedno obwieszczenie w sprawie ogłoszenia bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego za 2021 r.

Prezes NBP jako przełożony pracowników brał udział w kształtowaniu i realizowaniu polityki kadrowej, a także sprawował nadzór nad przestrzeganiem standardów pracy w NBP.

1.2. Rada Polityki Pieniężnej

W 2022 r. Rada Polityki Pieniężnej działała zgodnie z *Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2022*. Odbyła 12 posiedzeń (w tym 11 decyzyjnych), na których podjęła 16 uchwał normatyw-

¹ Z dniem 21 czerwca 2022 r. zakończyła się pierwsza kadencja Adama Glapińskiego jako Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

² Niektóre z wymienionych wydarzeń odbyły się w sposób zdalny.

nych. Uchwały RPP były publikowane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski i Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

W 2022 r. RPP podjęła 8 uchwał w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim (tabela 1.1), a także jedną uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej (tabela 1.2).

Tabela 1.1. Stopy procentowe NBP na koniec 2021 i 2022 r. (w %)

Stopa referencyjna		Stopa lombardowa		Stopa depozytowa		Stopa redyskontowa weksli		Stopa dyskontowa weksli	
31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022
1,75	6,75	2,25	7,25	1,25	6,25	1,80	6,80	1,85	6,85

Źródło: dane NBP.

Tabela 1.2. Stopy rezerwy obowiązkowej i oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej na koniec 2022 r.

Stopa rezerwy obowiązkowej / oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej	Wysokość w %	Obowiązuje od dnia
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz od środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych	3,50	31.03.2022 r.
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków uzyskanych z tytułu operacji <i>repo</i> i <i>sell-buy-back</i> oraz środków pozyskanych co najmniej na 2 lata	0,00	1.03.2018 r.
Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej, utrzymywanej przez banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową na rachunkach bieżących lub rachunkach rezerwy obowiązkowej*	6,75	8.09.2022 r.

* 1,0 wysokości stopy referencyjnej.

Źródło: dane NBP.

Pozostałe uchwały podjęte przez RPP w 2022 r. dotyczyły:

- zmian uchwały w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej,
- przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2021 r.,
- przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2021,
- oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2021,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2021 r.,
- ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2023,
- zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2023.

W związku z art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim RPP przyjęła następujące dokumenty:

- *Bilans płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej* – za III i IV kwartał 2021 r. oraz za I i II kwartał 2022 r.,
- *Międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski w 2021 r.*,
- *Prognozę bilansu płatniczego Rzeczypospolitej Polskiej na 2023 r.*,
- *Opinię do projektu ustawy budżetowej na rok 2023.*

RPP rozpatrywała także projekcje inflacji i PKB oraz przyjęła trzy *Raporty o inflacji* (w marcu, lipcu i listopadzie).

W 2022 r. członkowie RPP uczestniczyli w spotkaniach z analitykami rynkowymi oraz w konferencjach i seminariach naukowych o tematyce ekonomicznej.

1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z ustawą o NBP działalnością Narodowego Banku Polskiego kieruje Zarząd NBP. Podejmuje on uchwały w sprawach niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych organów NBP oraz realizuje uchwały RPP. W 2022 r. Zarząd NBP wykonywał podstawowe zadania zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2022*, *Planem działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2022–2024* i *Planem finansowym Narodowego Banku Polskiego na rok 2022*.

Zarząd NBP rozpatrywał projekty uchwał i inne materiały na posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej.

W 2022 r. Zarząd NBP zajmował się zagadnieniami dotyczącymi:

- projekcji inflacji i PKB,
- bieżącej sytuacji makroekonomicznej w kraju, w tym przebiegu procesów inflacyjnych, sytuacji sektora finansów publicznych, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz sytuacji na rynkach: pracy, nieruchomości, finansowym, kredytowym i walutowym,
- bieżącej sytuacji na światowych rynkach finansowych, w tym na rynkach finansowych strefy euro oraz krajów Europy Środkowej i Wschodniej,
- stabilności systemu finansowego w Polsce, w tym oceny funkcjonowania i perspektyw rozwoju systemu bankowego,
- płynności sektora bankowego oraz instrumentów polityki pieniężnej,
- sytuacji na rynku międzybankowym oraz operacji otwartego rynku.

Zarząd NBP omawiał także zagadnienia dotyczące: działalności emisyjnej, w tym bezpieczeństwa obrotu gotówkowego w Polsce w związku z agresją Rosji na Ukrainę, zarządzania rezerwami dewizowymi oraz funkcjonowania polskiego systemu płatniczego.

W 2022 r. Zarząd NBP odbył 52 posiedzenia. Podjął 121 uchwał (w tym: 59 uchwał normatywnych i 62 uchwały nienormatywne)³ oraz 154 uchwały zarządcze.

³ Zgodnie z art. 53 i 54 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025) uchwały Zarządu Narodowego Banku Polskiego będące aktami normatywnymi są ogłaszane w Monitorze Polskim lub w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

Uchwały podjęte przez Zarząd NBP dotyczyły w szczególności:

- regulaminu prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków i kont depozytowych bonów skarbowych i bonów pieniężnych NBP w systemie SKARBNET4 oraz przeprowadzania w tym systemie operacji, których przedmiotem są papiery wartościowe,
- wprowadzenia wzoru umowy o obsłudze przez Narodowy Bank Polski uczestników przetargów na skarbowe papiery wartościowe oraz obligacje gwarantowane w systemie SKARBNET4,
- postępowania Narodowego Banku Polskiego jako jednostki współpracującej z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- warunków otwierania i prowadzenia rachunków banków przez Narodowy Bank Polski,
- operacji kasowo-skarbcowych w Narodowym Banku Polskim,
- zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim,
- prowizji i opłat bankowych stosowanych przez Narodowy Bank Polski,
- regulaminu ustalania emisji banknotów kolekcjonerskich przez NBP, zatwierdzania ich projektów graficznych i wzorców produkcyjnych oraz podejmowania decyzji o rozpoczęciu produkcji,
- regulaminu organizacyjnego Narodowego Banku Polskiego,
- regulaminu Zarządu Narodowego Banku Polskiego.

Uchwały zarządcze podjęte przez Zarząd NBP dotyczyły m.in.:

- zawarcia porozumienia o współpracy NBP z Krajową Izbą Rozliczeniową SA w ramach realizacji projektu współpracy bliźniaczej na rzecz Narodowego Banku Ukrainy,
- przyjęcia przez NBP *Deklaracji o przestrzeganiu Kodeksu globalnego dla rynku walutowego*, dotyczącego dobrych praktyk na hurtowym rynku walutowym,
- przedłużenia członkostwa NBP w stowarzyszeniu Official Monetary and Financial Institutions Forum,
- zawarcia przez NBP porozumienia z Bankiem Anglii, Bankiem Niderlandów i Europejskim Bankiem Centralnym w sprawie powołania kolegium nadzorczego dla Visa Europe Ltd. – w celu koordynacji współpracy ww. banków centralnych w zakresie sprawowanego nadzoru systemowego nad działalnością Visa Europe Ltd.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę Narodowy Bank Polski zadeklarował szeroką pomoc dla Narodowego Banku Ukrainy. Zarząd NBP na bieżąco podejmował decyzje i działania – zgodnie z kompetencjami NBP i uwarunkowaniami prawnymi – mające na celu wsparcie NBU i jego pracowników. W ramach tych działań NBP zawarł ramową umowę o współpracy z Narodowym Bankiem Ukrainy, jak również m.in. umowy w sprawie:

- wymiany hrywny (UAH) na polskie złote,
- przechowywania depozytu NBU w postaci banknotów UAH skupionych w innych państwach oraz ich przekazania do NBU (UAH Storage and Transfer Agreement),
- uruchomienia linii swapowej z Narodowym Bankiem Ukrainy.

Ponadto w 2022 r. Zarząd NBP sporządził roczne sprawozdanie finansowe NBP za 2021 r.⁴

⁴ Na podstawie art. 17 ust. 4 pkt 12 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

1.4. Plan działalności NBP

W 2022 r. realizowano *Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2022–2024*, uchwalony przez Zarząd NBP 23 grudnia 2021 r. W *Planie* określono cele NBP na najbliższe lata i zadania służące ich realizacji.

Zgodnie z zasadami planowania działalności w NBP Zarząd NBP uchwalił *Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2023–2025*, który obowiązuje od 1 stycznia 2023 r.

Rozdział 2

Polityka pieniężna

Polityka pieniężna¹

Przedkładając sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej, Rada Polityki Pieniężnej wypełnia zobowiązanie zawarte w art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej do złożenia Sejmowi sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego. Zgodnie z art. 53 ustawy o Narodowym Banku Polskim sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej jest ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Sprawozdanie prezentuje główne elementy realizowanej strategii polityki pieniężnej, opis uwarunkowań makroekonomicznych i decyzji podejmowanych w zakresie polityki pieniężnej w roku objętym sprawozdaniem, a także opis stosowanych instrumentów polityki pieniężnej.

Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2022 zawiera załączniki, w których przedstawiono kształtowanie się wybranych zmiennych makroekonomicznych, a także *Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami* w roku objętym sprawozdaniem.

Przy ocenie polityki pieniężnej *ex post* należy brać pod uwagę jej uwarunkowania, w tym przede wszystkim to, że działania władz monetarnych wpływają na gospodarkę ze znacznym opóźnieniem, a jednocześnie są podejmowane w warunkach niepewności dotyczącej przyszłych procesów makroekonomicznych. Należy także uwzględnić to, że w gospodarce występują wstrząsy makroekonomiczne, które – choć pozostają poza kontrolą krajowej polityki pieniężnej – mogą w znacznej mierze wpływać na sytuację gospodarczą i procesy inflacyjne w krótkim, a także w średnim okresie. W ostatnich latach wstrząsy makroekonomiczne związane były przede wszystkim ze skutkami gospodarczymi pandemii COVID-19 oraz agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę. Ze względu na ich szczególną siłę i trwałość oddziaływania wstrząsy te w istotny sposób wpływały na sytuację makroekonomiczną, w tym procesy inflacyjne, na świecie i w Polsce.

2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2022 r.

W 2022 r. Rada Polityki Pieniężnej, zwana dalej „Radą” lub „RPP”, prowadziła politykę pieniężną zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2022*, przyjętymi uchwałą nr 8/2021 z dnia 8 września 2021 r. w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2022 (MP poz. 879). Główne elementy realizowanej w 2022 r. strategii polityki pieniężnej przedstawiono poniżej.

Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. W ten sposób Rada realizowała podstawowe zobowiązania Narodowego Banku Polskiego zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483, z 2001 r. nr 28, poz. 319, z 2006 r. nr 200, poz. 1471

¹ Rozdział *Polityka pieniężna jest Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2022*, które Rada Polityki Pieniężnej przyjęła na posiedzeniu w dniu 9 maja 2023 r. Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 5, art. 12, art. 16, art. 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 2 i 4, art. 23–24 oraz przepisów rozdziału 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

oraz z 2009 r. nr 114, poz. 946) oraz w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025). Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Ustawa o Narodowym Banku Polskim, zwanym dalej „NBP”, w art. 3 ust. 1 stanowi, że „podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP”.

Rada dążyła do zapewnienia stabilności cen, wykorzystując strategię celu inflacyjnego. W ramach tej strategii od 2004 r. celem polityki pieniężnej jest utrzymanie inflacji – rozumianej jako procentowa roczna zmiana indeksu cen towarów i usług konsumpcyjnych – na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości ± 1 pkt proc. w średnim okresie. W latach 2004–2022 przeciętny poziom inflacji w Polsce wynosił 2,9% rocznie, a więc był zgodny z celem NBP, choć w części okresów dynamika cen znajdowała się poza określonym przedziałem odchyień od celu.

Średniookresowy charakter celu inflacyjnego oznacza, że – ze względu na szoki makroekonomiczne i finansowe – inflacja może okresowo kształtować się powyżej lub poniżej celu, w tym również poza określonym przedziałem odchyień od celu. Reakcja polityki pieniężnej na szoki jest elastyczna i zależy od ich przyczyn oraz oceny trwałości ich skutków, w tym wpływu na procesy inflacyjne. W przypadku odchylenia inflacji od celu Rada w sposób elastyczny określa pożądane tempo powrotu inflacji do celu, ponieważ szybkie sprowadzenie inflacji do celu może się wiązać z istotnymi kosztami dla stabilności makroekonomicznej lub finansowej. W *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2022* wskazano, że decydując o zmianach parametrów prowadzonej polityki pieniężnej, Rada będzie brała pod uwagę konieczność akomodacji dostosowań cenowych, które są związane przede wszystkim z powrotem gospodarki na ścieżkę zrównoważonego wzrostu po szoku związanym z pandemią COVID-19, z procesem doganiania przez Polskę bardziej rozwiniętych gospodarek (tj. procesem konwergencji), a także ze skutkami zachodzących w gospodarce zmian strukturalnych, w tym transformacji energetycznej.

Realizowana przez Radę strategia polityki pieniężnej zakłada elastyczność w zakresie stosowanych instrumentów. Oznacza to, że instrumentarium NBP może być dostosowywane do natury występujących w gospodarce zaburzeń oraz uwarunkowań rynkowych. Elastyczne kształtowanie instrumentów polityki pieniężnej sprzyja efektywnemu działaniu mechanizmu transmisji oraz stabilności makroekonomicznej i finansowej.

Podjętując decyzje w zakresie polityki pieniężnej, Rada bierze pod uwagę opóźnienia, z jakimi wpływają one na gospodarkę. Długość opóźnień, które występują od podjęcia decyzji w zakresie parametrów polityki pieniężnej do zaobserwowania jej najsilniejszego wpływu na wielkości realne (m.in. produkcję i zatrudnienie) oraz inflację, wynosi kilka kwartałów i może zmieniać się w czasie. Ponadto polityka pieniężna jest prowadzona w warunkach niepewności, dotyczącej w szczególności przyszłego kształtowania się sytuacji gospodarczej.

Stabilizowanie inflacji na niskim poziomie jest ważnym, ale niewystarczającym warunkiem utrzymania równowagi w gospodarce, która z kolei sprzyja utrzymaniu stabilności cen w długim okresie. Zagrożeniem dla stabilności cen w długim okresie mogą być nierównowagi w sektorze finansowym. Nierównowagom tym powinna przeciwdziałać przede wszystkim polityka makroostrożnościowa nakierowana na ograniczenie ryzyka systemowego i wspieranie w ten sposób długookresowego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Ma to znaczenie zwłaszcza w warunkach znacznej swobody przepływu kapitału i integracji rynków finanso-

wych. Prowadzona przez Radę polityka wspiera działania polityki makroostrożnościowej, w tym sprzyja utrzymaniu stabilności systemu finansowego i ogranicza ryzyko narastania nierównowag w gospodarce, uwzględniając w swoich decyzjach kształtowanie się cen aktywów (w tym cen nieruchomości) oraz dynamikę akcji kredytowej, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP.

Oprócz polityki pieniężnej i makroostrożnościowej istotną rolę w utrzymywaniu stabilności makroekonomicznej pełni także polityka fiskalna. Dla zachowania stabilności makroekonomicznej niezbędne jest prowadzenie polityki fiskalnej, która łagodzi wpływ szoków na gospodarkę i jednocześnie zapewnia długookresową stabilność finansów publicznych.

W 2022 r. – podobnie jak w poprzednich latach – Rada realizowała strategię celu inflacyjnego w warunkach płynnego kursu walutowego. Reżim płynnego kursu nie wyklucza interwencji na rynku walutowym, gdy jest to uzasadnione przez warunki rynkowe lub sprzyja zapewnieniu stabilności makroekonomicznej lub finansowej kraju.

2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2022 r.

W 2022 r. parametry polityki pieniężnej, w tym poziom stóp procentowych NBP, były dostosowywane do sytuacji w gospodarce tak, aby zapewnić stabilność cen i jednocześnie wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność systemu finansowego. Decyzje Rady w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji, z uwzględnieniem oceny dotyczącej przyczyn i trwałości szoków wpływających na sytuację gospodarczą, w tym przede wszystkim na procesy inflacyjne.

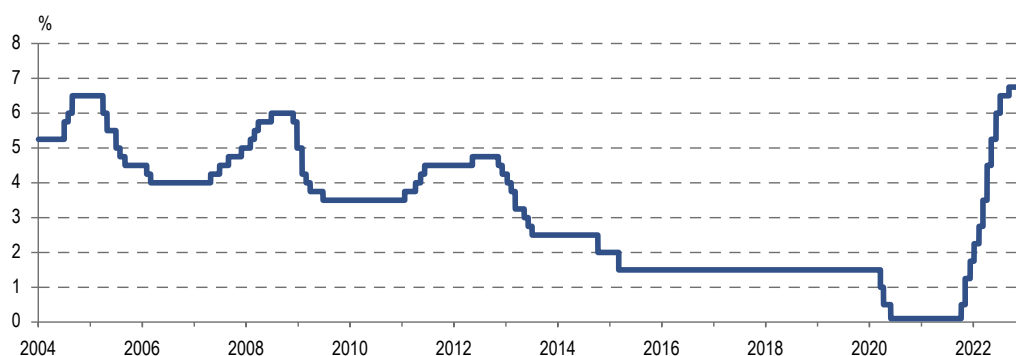
Istotnym czynnikiem kształtującym uwarunkowania makroekonomiczne polityki pieniężnej NBP w 2022 r. było rozpoczęcie agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. Dane dostępne przed rozpoczęciem rosyjskiej agresji wskazywały, że w wielu gospodarkach, w tym w Polsce, następowało ożywienie aktywności gospodarczej po kryzysie związanym z pandemią COVID-19, przy trwającym jednocześnie wzroście cen surowców, czego efektem było przyspieszenie inflacji na świecie. W związku z rozpoczęciem rosyjskiej agresji wyraźnie nasilił się wzrost cen surowców, czemu towarzyszyły: wzrost niepewności i pogorszenie nastrojów podmiotów gospodarczych, a także osłabienie kursów walut części gospodarek, w tym złotego. Jednocześnie nadal występowały zaburzenia w handlu międzynarodowym. W efekcie dynamika aktywności gospodarczej na świecie stopniowo się obniżała, a inflacja w wielu krajach silnie rosła, osiągając najwyższe poziomy od dekad i istotnie przewyższając cele banków centralnych.

Również w Polsce inflacja w 2022 r. znacząco wzrosła, co wynikało w dużej mierze z silnego wzrostu cen surowców na rynkach światowych (roczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2022 r. wyniósł 14,4%). Inflacja była także podwyższana przez efekty zaburzeń w globalnych łańcuchach dostaw i wysokie koszty transportu w handlu międzynarodowym. W tych warunkach rosły koszty funkcjonowania przedsiębiorstw, co – przy początkowo relatywnie wysokiej, choć stopniowo obniżającej się dynamice popytu – skłaniało firmy do podniesienia cen dóbr konsumpcyjnych i przyczyniało się do wzrostu inflacji bazowej. Towarzyszyła temu korzystna sytuacja na krajowym rynku pracy, w tym niski poziom bezrobocia i wyższa niż w poprzednich latach dynamika nominalnych wynagrodzeń.

W warunkach oddziaływania negatywnych zewnętrznych szoków podaźowych, które z jednej strony przyczyniały się do wyraźnego wzrostu inflacji, a z drugiej strony ograniczały tempo wzrostu aktywności gospodarczej, a także wobec korzystnej sytuacji na rynku pracy w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. występowało istotne ryzyko kształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego NBP w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej. Aby ograniczyć to ryzyko, na posiedzeniach od stycznia do września 2022 r.² Rada ośmiokrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP, w tym stopę referencyjną łącznie z 1,75% do 6,75%³, po wcześniejszych trzech podwyżkach stóp procentowych dokonanych w IV kwartale 2021 r. (tabela 2.1). W lutym 2022 r. Rada zdecydowała również o podwyższeniu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, począwszy od kwietniowego okresu jej utrzymywania.

Łączna skala podwyżek stopy referencyjnej NBP w okresie od października 2021 r. do września 2022 r. wyniosła 6,65 pkt procentowego i była największa w historii Rady (tj. od 1998 r.). W IV kwartale 2022 r. stopa referencyjna NBP kształtowała się na najwyższym poziomie w okresie obowiązywania celu inflacyjnego NBP na obecnym poziomie (tj. od 2004 r.; wykres 2.1).

Wykres 2.1. Stopa referencyjna NBP

Źródło: dane NBP.

Dokonane przez Radę zacieśnienie polityki pieniężnej przyczyniło się do istotnego wzrostu stóp procentowych w gospodarce, w tym wzrostu oprocentowania kredytów oraz depozytów gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, a także wzrostu rentowności obligacji. Sprzyjało to silnemu obniżeniu dynamiki agregatów kredytowych i monetarnych⁴. W szczególności w IV kwartale 2022 r. roczne dynamiki kredytów dla gospodarstw domowych oraz agregatu M1 były wyraźnie ujemne.

Informacje dostępne w IV kwartale 2022 r. wskazywały, że osłabienie koniunktury w gospodarce światowej oraz spadek cen surowców, a także związane z tym oczekiwane obniżenie się inflacji za granicą będą sprzyjać ograniczeniu presji inflacyjnej także w polskiej gospodarce.

² Posiedzenia w dniach: 4 stycznia, 8 lutego, 8 marca, 6 kwietnia, 5 maja, 8 czerwca, 7 lipca i 7 września 2022 r.

³ 8 lutego 2022 r. Rada podjęła także decyzję o podwyższeniu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,0% do 3,5%.

⁴ Przytaczana dynamika agregatów monetarnych i kredytowych definiowana jest jako dynamika roczna w ujęciu transakcyjnym. Dane dotyczą monetarnych instytucji finansowych.

Oceniano, że w tym samym kierunku będzie oddziaływać osłabienie krajowego wzrostu gospodarczego, w tym ograniczenie konsumpcji, a także obniżenie dynamiki kredytu. W takich warunkach Rada uznała, że dokonane wcześniej istotne zacieśnienie polityki pieniężnej NBP będzie sprzyjać obniżaniu się inflacji w Polsce w kierunku celu inflacyjnego. Jednocześnie ze względu na skalę i trwałość oddziaływania szoków, pozostających poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, wskazywano, że w krótkim okresie inflacja pozostanie wysoka, a powrót inflacji do celu będzie następował stopniowo. Taką ocenę wspierały formułowane pod koniec 2022 r. prognozy, w tym listopadowa projekcja inflacji i PKB. W efekcie na posiedzeniach od października do grudnia 2022 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie.

Tabela 2.1. Stopy procentowe NBP na koniec poszczególnych miesięcy (w %)

Miesiąc	Stopa referencyjna	Stopa lombardowa	Stopa depozytowa	Stopa redyskontowa weksli	Stopa dyskontowa weksli
Wrzesień 2021 r.	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Październik 2021 r.	0,50	1,00	0,00	0,51	0,52
Listopad 2021 r.	1,25	1,75	0,75	1,30	1,35
Grudzień 2021 r.	1,75	2,25	1,25	1,80	1,85
Styczeń 2022 r.	2,25	2,75	1,75	2,30	2,35
Luty 2022 r.	2,75	3,25	2,25	2,80	2,85
Marzec 2022 r.	3,50	4,00	3,00	3,55	3,60
Kwiecień 2022 r.	4,50	5,00	4,00	4,55	4,60
Maj 2022 r.	5,25	5,75	4,75	5,30	5,35
Czerwiec 2022 r.	6,00	6,50	5,50	6,05	6,10
Lipiec 2022 r.	6,50	7,00	6,00	6,55	6,60
Sierpień 2022 r.	6,50	7,00	6,00	6,55	6,60
Wrzesień 2022 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Październik 2022 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Listopad 2022 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Grudzień 2022 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85

Źródło: dane NBP.

W dalszej części rozdziału przedstawiono informacje dotyczące makroekonomicznych uwarunkowań podejmowanych przez Radę decyzji w 2022 r., które zostały przedstawione w dwóch podokresach, tj. od I kwartału do III kwartału oraz w IV kwartale 2022 r.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w okresie od I kwartału do III kwartału 2022 r.

Dane napływające na początku 2022 r. (tj. przed agresją zbrojną Rosji na Ukrainę) wskazywały, że aktywność w gospodarce światowej – po silnym ożywieniu w 2021 r. – dalej rosła, choć w części krajów następowało pogorszenie koniunktury. W kierunku wzrostu globalnej aktywności gospodarczej oddziaływała odbudowa popytu konsumpcyjnego po kryzysie pandemicznym. Była ona wspierana przez poprawiającą się sytuację na rynku pracy i mniejszą niż rok wcześniej skalę restrykcji epidemicznych. Z kolei negatywnie na aktywność gospodarczą na świecie

na początku 2022 r. oddziaływały przede wszystkim wysokie ceny surowców⁵ i towarów zaopatrzeniowych oraz utrzymujące się silne zaburzenia w globalnych sieciach podaży, przejawiające się ograniczoną dostępnością materiałów i komponentów produkcji oraz wzrostem ich cen.

Po rozpoczęciu agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. nastąpił ponowny silny wzrost cen surowców, w tym energetycznych i rolnych, w warunkach obaw o ich dostępność wobec perspektyw ograniczenia podaży przede wszystkim z Rosji (wykresy 2.2, 2.3 i 2.4). Wskutek dalszego silnego wzrostu średnia cena ropy naftowej Brent w czerwcu 2022 r. była około 2 razy wyższa niż średnio przed pandemią (tj. w latach 2015–2019). I choć w III kwartale 2022 r. cena ropy obniżyła się w związku z pogorszeniem koniunktury w gospodarce światowej, to jednak wciąż była wyższa niż średnio przed pandemią. Bezpośrednio po rozpoczęciu rosyjskiej agresji silnie wzrosły również ceny gazu ziemnego na rynku europejskim, które następnie podlegały znacznym wahaniom, kształtując się na zdecydowanie wyższych poziomach niż w poprzednich latach. W III kwartale 2022 r. średnia cena gazu osiągnęła przejściowo rekordowy poziom, około 10 razy wyższy niż średnio przed pandemią, ze względu na znaczne obawy o dostępność tego surowca w Europie w sezonie zimowym w związku z ograniczeniem dostaw z Rosji⁶. Z kolei ceny węgla na rynkach międzynarodowych – po silnym wzroście na początku 2022 r. – w kolejnych miesiącach kształtowały się na wysokim poziomie, przy czym w III kwartale 2022 r. się obniżyły. Rozpoczęcie rosyjskiej agresji zbrojnej na Ukrainę oddziaływało też w kierunku dalszego wzrostu cen surowców rolnych, co było związane z ograniczeniem podaży części z nich oraz z silną presją kosztową (wynikającą z wyższych cen energii oraz środków produkcji, w tym nawozów⁷). W okresie marzec–wrzesień 2022 r. indeks cen surowców rolnych był średnio o około 60% wyższy od średniej sprzed pandemii.

Wykres 2.2. Cena baryłki ropy naftowej Brent

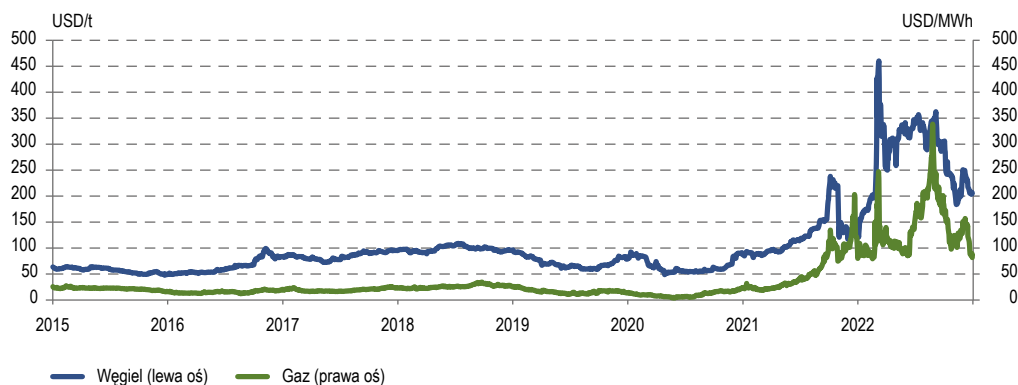
Źródło: dane Bloomberg.

⁵ Cena ropy naftowej (przyczyniane ceny ropy naftowej odnoszą się do notowań ropy Brent w dolarach amerykańskich za baryłkę) średnio w styczniu 2022 r. w porównaniu ze średnią sprzed wybuchu pandemii COVID-19 (tj. średnią z lat 2015–2019) była o około 50% wyższa, cena gazu ziemnego (przyczyniane ceny gazu ziemnego odnoszą się do notowań kontraktów *futures* na gaz ziemny dostarczany do holenderskiego hubu TTF, w dolarach amerykańskich za megawatogodzinę) była około 5 razy wyższa, cena węgla (przyczyniane ceny węgla odnoszą się do notowań kontraktów *futures* na węgiel kamienny w porcie Richard's Bay, w dolarach amerykańskich za tonę) była około 2 razy wyższa, a indeks światowych cen surowców rolnych (w euro) był o około 30% wyższy.

⁶ W związku z rozpoczęciem agresji Rosji na Ukrainę Gazprom ograniczył eksport gazu do Unii Europejskiej (dalej zwanej „UE”), w tym zrywając jednostronnie umowy dotyczące dostaw tego surowca, a także zmniejszając – a od końca sierpnia 2022 r. całkowicie wstrzymując – przesył gazu gazociągami Nord Stream 1.

⁷ Na wzrost cen nawozów wpływały wyższe ceny gazu ziemnego i ograniczenie ich eksportu z Rosji i Białorusi.

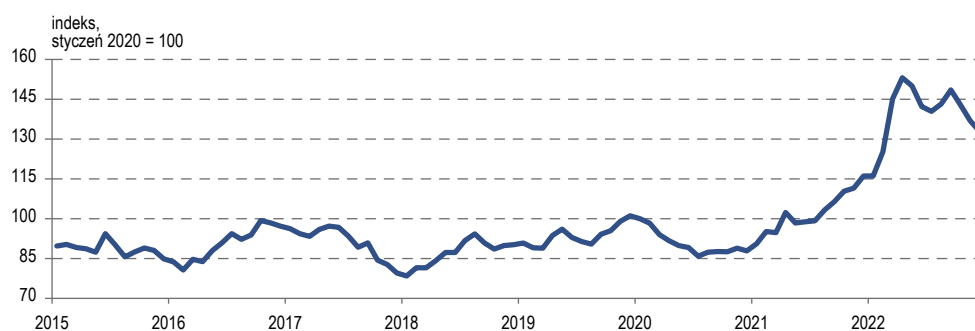
Wykres 2.3. Ceny gazu ziemnego i węgla kamiennego

Źródło: dane Bloomberg, obliczenia NBP.

Poza przyczynieniem się do wzrostu cen surowców agresja zbrojna Rosji na Ukrainę wpłynęła także na wyraźny wzrost niepewności dotyczącej perspektyw sytuacji gospodarczej na świecie i pogorszenie nastrojów podmiotów gospodarczych, czemu towarzyszyło utrzymywanie się silnych zaburzeń w globalnych łańcuchach podaży. W tych warunkach – a także wobec zacieśniania polityki pieniężnej przez wiele banków centralnych – dane⁸ i prognozy napływające w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. wskazywały na stopniowe obniżanie się rocznej dynamiki aktywności i pogarszanie się perspektyw koniunktury w otoczeniu gospodarczym Polski (wykres 2.5). Wiele instytucji wskazywało też na zwiększone ryzyko wystąpienia w kolejnych kwartałach recesji gospodarczej w strefie euro, w szczególności w Niemczech⁹.

Wykres 2.4. Indeks cen surowców rolnych

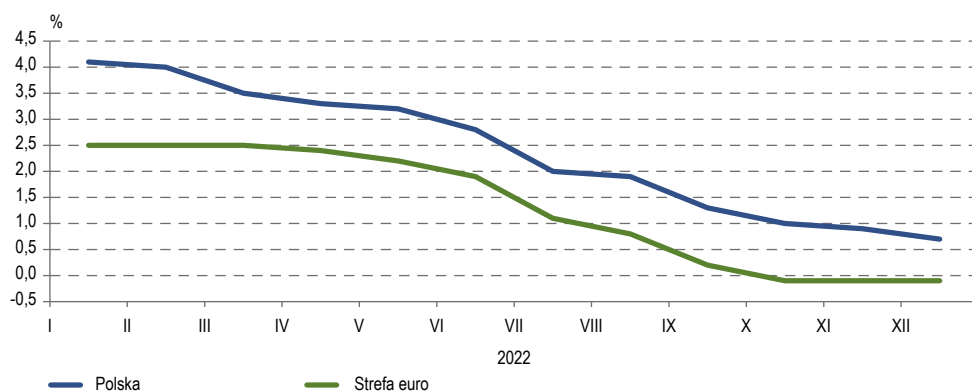
Źródło: dane Bureau of Labor Statistics, Eurostat.

⁸ W strefie euro dynamika PKB wyniosła 4,8% r/r w IV kwartale 2021 r., 5,5% r/r w I kwartale 2022 r. i 4,4% r/r w II kwartale 2022 r. W Stanach Zjednoczonych dynamika PKB wyniosła 5,7% r/r w IV kwartale 2021 r., 3,7% r/r w I kwartale 2022 r. i 1,8% r/r w II kwartale 2022 r.

⁹ Negatywny scenariusz przedstawiony w ramach projekcji Europejskiego Banku Centralnego z czerwca 2022 r., zakładający m.in. pełne odcięcie dostaw rosyjskiego gazu ziemnego do Europy, wskazywał na możliwy spadek PKB w strefie euro o 1,7% w 2023 r. (PKB miały być niższe niż w scenariuszu bazowym o 5,1% w 2023 r.). Jednocześnie pesymistyczny scenariusz zaprezentowany przez Bundesbank w czerwcu 2022 r. zakładał, że PKB w Niemczech będzie niższe niż w scenariuszu bazowym o prawie 7% średnio w 2023 r. Z kolei Międzynarodowy Fundusz Walutowy w materiale opublikowanym w lipcu 2022 r. szacował, że w razie odcięcia dostaw gazu PKB Niemiec byłby niższe niż w scenariuszu bazowym o 2,7% w 2023 r.

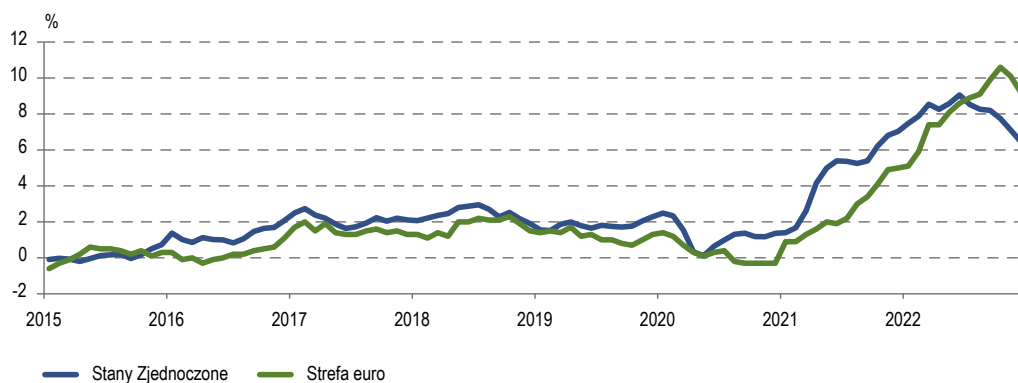
W skład indeksu cen artykułów rolnych wchodzi ceny: pszenicy, rzepaku, wieprzowiny, ziemniaków, cukru, kakao, kawy, odtłuszczonego mleka w proszku, masła i zagęszczonego mrożonego soku pomarańczowego. System wag odwzorowuje strukturę konsumpcji polskich gospodarstw domowych.

Wykres 2.5. Mediana prognoz analityków ankietowanych przez Bloomberg dotyczących dynamiki PKB w 2023 r. w strefie euro i w Polsce formułowanych w 2022 r.

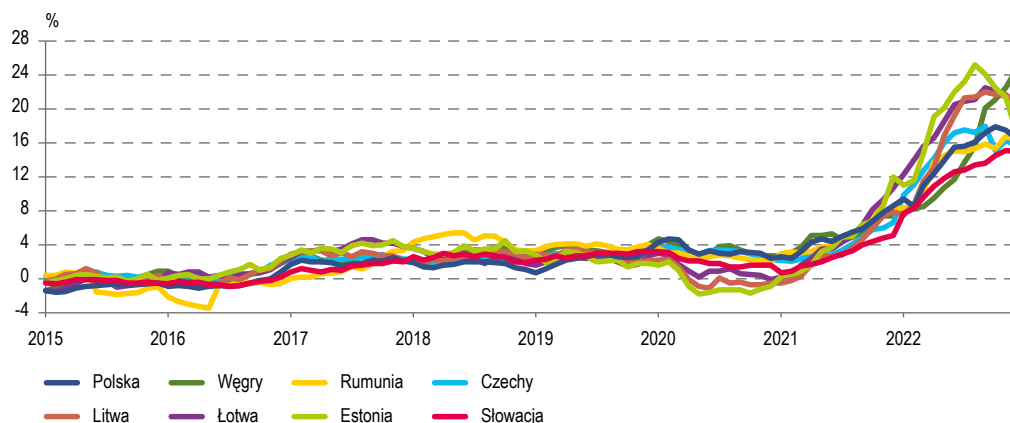
Źródło: dane Bloomberg.

W warunkach silnego wzrostu cen surowców i przedłużających się zaburzeń w handlu międzynarodowym w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. inflacja w większości gospodarek wyraźnie wzrosła, osiągając w wielu z nich poziomy najwyższe od dekad. Rosła również inflacja bazowa, do czego obok wtórnych efektów szoków podaźowych przyczyniała się również wysoka dynamika popytu związana z jego odbudową po kryzysie pandemicznym i wzrost kosztów pracy. W strefie euro inflacja HICP wzrosła z 5,1% r/r w styczniu 2022 r. do 9,9% r/r we wrześniu (wykres 2.6), co było najwyższym (wówczas) odczytem w historii tego obszaru walutowego. Z kolei w Stanach Zjednoczonych inflacja CPI – po wzroście z 7,5% r/r w styczniu 2022 r. do 9,1% r/r w czerwcu (tj. do najwyższego poziomu od 1981 r.) – we wrześniu obniżyła się do 8,2% r/r. W pierwszych trzech kwartałach 2022 r. inflacja silnie wzrosła również w gospodarkach regionu Europy Środkowo-Wschodniej, w tym w krajach należących do strefy euro (wykres 2.7). Inflacja HICP we wrześniu 2022 r. wyniosła w Litwie 22,5% r/r, w Łotwie 22,0% r/r, a w Estonii 24,1% r/r. Z kolei w Czechach inflacja CPI we wrześniu 2022 r. osiągnęła 18,0% r/r, na Węgrzech 20,1% r/r, a w Rumunii 15,9% r/r.

Wykres 2.6. Wskaźniki inflacji cen dóbr konsumpcyjnych w Stanach Zjednoczonych i strefie euro (r/r)

Uwaga: Stany Zjednoczone – inflacja CPI; strefa euro – inflacja HICP.

Źródło: dane Bureau of Labor Statistics, Eurostat.

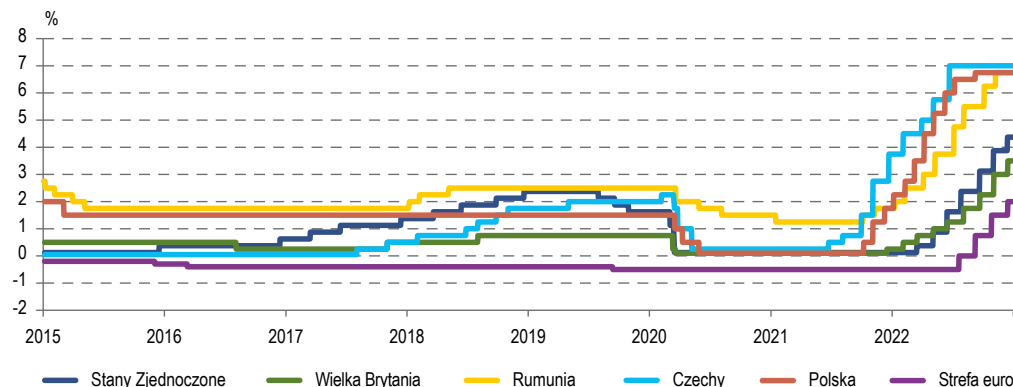
Wykres 2.7. Wskaźniki inflacji cen dóbr konsumpcyjnych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (r/r)

Uwaga: Polska, Czechy, Węgry, Rumunia – inflacja CPI. Litwa, Łotwa, Estonia, Słowacja – inflacja HICP.

Źródło: dane Eurostat, OECD i krajowych urzędów statystycznych.

W tych warunkach w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. banki centralne wielu gospodarek zacieśniły politykę pieniężną. Europejski Bank Centralny, zwany dalej „EBC”, zakończył w czerwcu 2022 r. zakupy netto aktywów, a w lipcu (po raz pierwszy od 2011 r.) i we wrześniu podwyższył stopy procentowe, w tym stopę depozytową łącznie o 1,25 pkt proc. (z -0,50% do 0,75%). Rezerwa Federalna Stanów Zjednoczonych, zwana dalej „Fed”, zakończyła skup netto aktywów w marcu 2022 r. i od marca do września podniosła przedział dla stopy *fed funds* łącznie o 3,00 pkt proc. (z 0,00–0,25% do 3,00–3,25%). Jednocześnie banki centralne wielu innych gospodarek, w tym w Europie Środkowo-Wschodniej – które rozpoczęły zacieśnianie polityki pieniężnej wcześniej, tj. w 2021 r. – kontynuowały podwyższanie stóp procentowych (przy czym w III kwartale 2022 r. bank centralny Czech utrzymywał stopy procentowe na niezmiennym poziomie po wcześniejszych podwyżkach; wykres 2.8).

Wykres 2.8. Stopy procentowe wybranych banków centralnych

Uwaga: stopa procentowa banku centralnego: dla Stanów Zjednoczonych – środek przedziału dla stopy *fed funds*; dla strefy euro – *deposit facility*; dla Wielkiej Brytanii – *Bank Rate*; dla Czech – stopa repo 2W; dla Rumunii – *monetary policy rate*; dla Polski – stopa referencyjna NBP.

Źródło: dane Bloomberg.

W Polsce dane dostępne na początku 2022 r. wskazywały na trwające ożywienie aktywności gospodarczej, a prognozy sygnalizowały utrzymywanie się korzystnej koniunktury w kolejnych kwartałach. Rozpoczęcie agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. oraz gospodarcze implikacje wojny przyczyniły się do pogorszenia koniunktury i nastrojów oraz do silnego wzrostu niepewności. Towarzyszyło temu osłabienie kursów walut części gospodarek, w tym złotego. Informacje napływające w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. świadczyły o tym, że dynamika PKB się obniża, do czego przyczyniało się również wygasanie odbudowy gospodarczej po kryzysie pandemicznym. Wzrost PKB w Polsce wyniósł 8,8% r/r w I kwartale 2022 r.¹⁰ (wobec 8,6% r/r w IV kwartale 2021 r.), a następnie obniżył się do 6,1% r/r w II kwartale 2022 r. Jednocześnie w I i II kwartale 2022 r. roczna dynamika konsumpcji była relatywnie wysoka, choć istotnie niższa niż w IV kwartale 2021 r. Sprzyjała temu korzystna sytuacja na rynku pracy oraz dodatkowy popyt związany z napływem uchodźców z Ukrainy, a także mniejsza niż rok wcześniej skala restrykcji epidemicznych. Rosły też inwestycje. Dane z końca omawianego okresu wskazywały jednak na dalsze obniżenie rocznej dynamiki aktywności gospodarczej w III kwartale 2022 r., a lipcowa projekcja inflacji i PKB przewidywała znaczące spowolnienie wzrostu PKB w kolejnych kwartałach.

Informacje napływające w omawianym okresie świadczyły o tym, że sytuacja na rynku pracy była korzystna, co znajdowało odzwierciedlenie w szczególności w niskiej stopie bezrobocia i wyraźnym wzroście nominalnych wynagrodzeń. Jednocześnie w kierunku wzrostu podaży pracy oddziaływał napływ uchodźców z Ukrainy w następstwie agresji zbrojnej Rosji¹¹.

W pierwszych trzech kwartałach 2022 r. inflacja w Polsce – podobnie jak w wielu innych gospodarkach – wzrosła (z 9,4% r/r w styczniu do 17,2% r/r we wrześniu 2022 r.). Wzrost inflacji

¹⁰ W I kwartale 2022 r. największy dodatni wkład do wzrostu PKB w ujęciu rocznym miał przyrost zapasów.

¹¹ Z kolei część Ukraińców – głównie mężczyzn – pracujących wcześniej w Polsce powróciła do Ukrainy po rozpoczęciu rosyjskiej agresji.

wynikał głównie z wyraźnego wzrostu cen surowców na rynkach światowych. W kierunku wysokiej inflacji oddziaływały również podwyżki regulowanych krajowych taryf na nośniki energii na początku 2022 r.¹² Wyższe ceny surowców znalazły odzwierciedlenie w wysokiej dynamice cen żywności i energii, a także – wraz z przedłużającymi się zaburzeniami w handlu międzynarodowym – przyczyniały się do wzrostu kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw. Z kolei rosnący popyt, pomimo obniżania się jego dynamiki, skłaniał przedsiębiorstwa do podnoszenia cen dóbr konsumpcyjnych. W związku z tym rosła również inflacja bazowa. Inflację ograniczyło natomiast obniżenie części stawek podatkowych w ramach tzw. Tarczy Antyinflacyjnej¹³. Prognozy napływające po rozpoczęciu agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę wskazywały ponadto, że inflacja w kolejnych kwartałach będzie się kształtować na wyższym poziomie, niż prognozowano wcześniej.

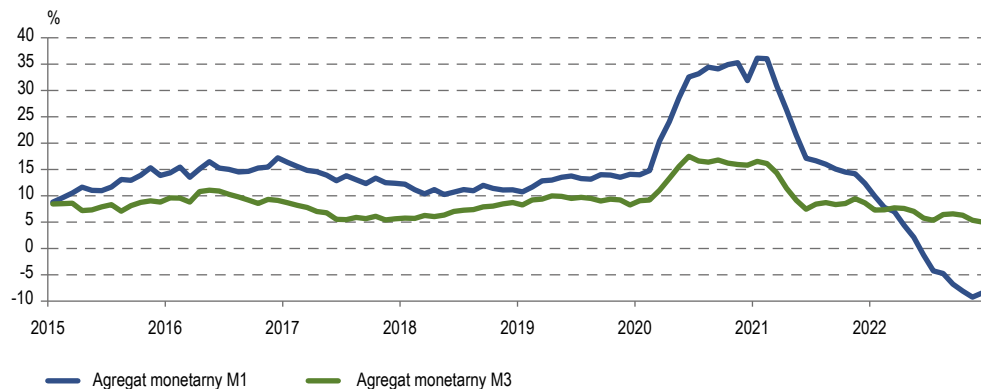
W warunkach oddziaływania negatywnych zewnętrznych szoków podaźowych, które przyczyniały się do wyraźnego wzrostu inflacji i ograniczały tempo wzrostu gospodarczego, a także wobec korzystnej sytuacji na rynku pracy Rada oceniała, że uwarunkowania makroekonomiczne w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. wskazywały na istotne ryzyko kształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej. Aby ograniczyć to ryzyko, a więc dążąc do obniżenia inflacji do celu NBP w średnim okresie, Rada ośmiokrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP, w tym stopę referencyjną łącznie z 1,75% do 6,75%, po wcześniejszych trzech podwyżkach stóp procentowych dokonanych w IV kwartale 2021 r. W lutym 2022 r. Rada zdecydowała również o podwyższeniu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, począwszy od kwietniowego okresu jej utrzymywania.

Podwyżki stóp procentowych NBP przyczyniły się do wzrostu oprocentowania kredytów i depozytów gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw (wykres 2.10). Wzrosły także rentowności obligacji. Jednocześnie roczna dynamika kredytów dla gospodarstw domowych w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. wyraźnie się obniżyła i od III kwartału 2022 r. była ujemna (wykres 2.11), natomiast dynamika kredytów dla przedsiębiorstw istotnie rosła. Roczna dynamika agregatu monetarnego M3 obniżyła się w omawianym okresie, przy czym w ujęciu nominalnym pozostawała wyraźnie dodatnia, a w ujęciu realnym była ujemna od początku 2022 r. Z kolei roczna dynamika agregatu M1 w ujęciu nominalnym była ujemna od czerwca 2022 r. (wykres 2.9), a w ujęciu realnym od lutego 2022 r. Jednocześnie następowała zmiana struktury depozytów gospodarstw domowych, w tym przesunięcie części środków z depozytów bieżących na depozyty terminowe, wobec silniejszego wzrostu oprocentowania depozytów terminowych.

¹² Wzrost taryf był związany z silnym wzrostem cen gazu ziemnego na rynkach światowych oraz wzrostem hurtowych cen energii elektrycznej i uprawnień do emisji CO₂ (w związku z polityką klimatyczną UE).

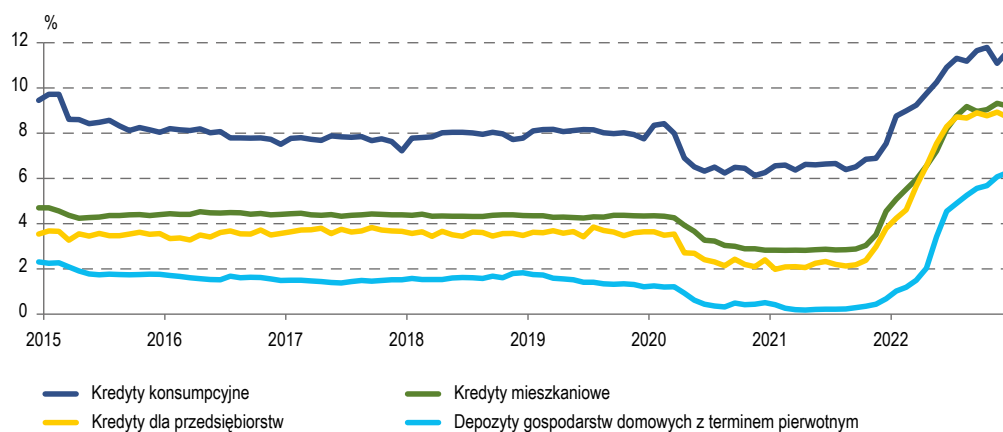
¹³ Tzw. Tarcza Antyinflacyjna to pakiet rozwiązań z zakresu polityki fiskalnej. W ramach tych działań w 2022 r. obowiązywały m.in.: czasowe obniżenie stawek podatku VAT na energię elektryczną, ciepłą, gaz ziemny, paliwa silnikowe, nawozy i podstawowe produkty żywnościowe, zniesienie akcyzy na energię elektryczną dla gospodarstw domowych, obniżenie do minimalnego poziomu przewidzianego przepisami UE akcyzy na paliwa silnikowe i lekki olej opałowy oraz rekompensaty dla sprzedawców gazu ziemnego w związku z ograniczeniem skali wzrostu cen tego surowca dla odbiorców taryfowych.

Wykres 2.9. Dynamika nominalna agregatów monetarnych M1 i M3 (r/r)

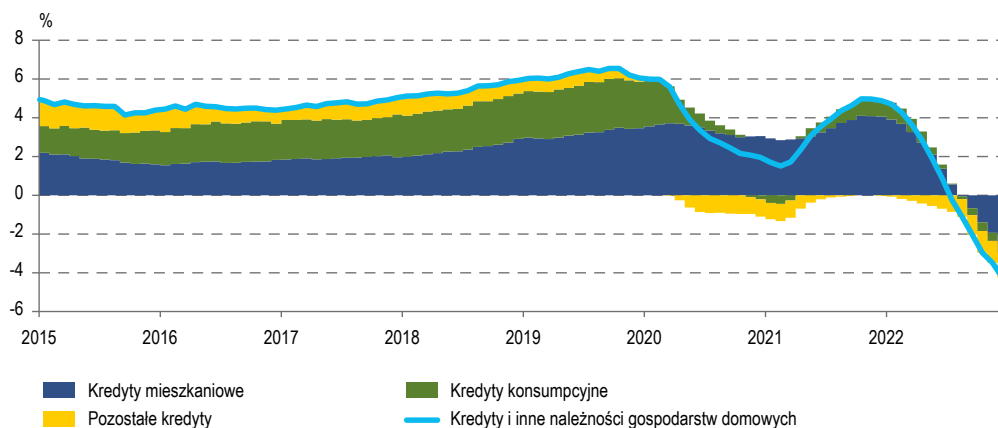
Źródło: dane NBP.

Wykres 2.10. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów

Źródło: dane NBP.

Kategoria Pozostałe kredyty obejmuje kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych, kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych oraz rolników indywidualnych, a także inne należności.

Wykres 2.11. Dynamika kredytów dla sektora gospodarstw domowych oraz wkład jej głównych składowych (r/r)

Źródło: dane NBP.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w IV kwartale 2022 r.

Informacje dostępne w IV kwartale 2022 r. sygnalizowały wyraźne pogarszanie się koniunktury w otoczeniu polskiej gospodarki. Osłabienie dynamiki aktywności – pomimo utrzymującej się w wielu gospodarkach korzystnej sytuacji na rynkach pracy, w tym niskiego bezrobocia – wynikało z wysokich cen surowców i materiałów zaopatrzeniowych, niepewności związanej z trwającą agresją zbrojną Rosji na Ukrainę, globalnego zacieśnienia polityki pieniężnej i pogorszenia nastrojów konsumentów. Dotyczyło to w szczególności gospodarki strefy euro, gdzie dynamika PKB istotnie się obniżyła w III kwartale 2022 r.¹⁴ Napływające dane sygnalizowały dalsze pogorszenie koniunktury w IV kwartale 2022 r., w tym znaczne ryzyko spadku aktywności.

Po wcześniejszym silnym wzroście ceny wielu surowców na rynkach międzynarodowych obniżyły się w IV kwartale 2022 r., jednak nadal kształtowały się na wysokim poziomie (wykresy 2.2, 2.3 i 2.4). W kierunku pewnego obniżenia cen surowców oddziaływało w szczególności spowolnienie gospodarcze na świecie i złagodzenie wcześniejszych obaw dotyczących możliwych niedoborów ich podaży. Ceny części surowców pozostawały jednak kilkakrotnie wyższe niż w poprzednich latach, negatywnie oddziałując na aktywność gospodarczą¹⁵.

W IV kwartale 2022 r. inflacja na świecie w dalszym ciągu była wysoka, choć w części gospodarek pod koniec roku nieco się obniżyła. Istotnym źródłem podwyższonej dynamiki cen były nadal wysokie ceny surowców oraz opóźnione efekty wcześniejszych zaburzeń w handlu międzynarodowym, a także czynniki popytowe i rosnące koszty pracy. Jednocześnie w większości gospodarek inflacja bazowa również była wciąż wysoka. W strefie euro inflacja HICP wzrosła do 10,6% r/r w październiku 2022 r. (tj. do najwyższego poziomu w historii strefy

¹⁴ Dynamika PKB w strefie euro wyniosła 2,4% r/r w III kwartale i 1,8% r/r w IV kwartale 2022 r. Z kolei w Stanach Zjednoczonych dynamika PKB wyniosła 1,9% r/r w III kwartale i 0,9% r/r w IV kwartale 2022 r.

¹⁵ Cena ropy naftowej Brent średnio w grudniu 2022 r. w porównaniu ze średnią sprzed wybuchu pandemii COVID-19 (tj. z lat 2015–2019) była o około 40% wyższa, cena gazu była około 6 razy wyższa, cena węgla była około 3 razy wyższa, a indeks cen surowców rolnych był o ponad 45% wyższy.

euro), a w kolejnych dwóch miesiącach obniżała się (do 9,2% r/r w grudniu 2022 r.). Również w Stanach Zjednoczonych w ciągu IV kwartału 2022 r. inflacja CPI była podwyższona, jednak się obniżała, do 6,5% r/r w grudniu (wykres 2.6). W krajach Europy Środkowo-Wschodniej dynamika cen w IV kwartale 2022 r. pozostawała wysoka, pomimo pewnego obniżenia w większości z nich pod koniec roku (wykres 2.7). W kilku państwach Europy Środkowo-Wschodniej (w Litwie, Łotwie i na Węgrzech) inflacja w grudniu 2022 r. przekraczała 20%.

W tych warunkach banki centralne w otoczeniu polskiej gospodarki podwyższały stopy procentowe lub utrzymywały je na niezmiennym poziomie po wcześniejszych podwyżkach (wykres 2.8). W IV kwartale 2022 r. EBC dwukrotnie podwyższył stopy procentowe, w tym stopę depozytową do 2,00%. Podwyżki stóp procentowych kontynuował również Fed i na koniec 2022 r. przedział dla stopy *fed funds* wynosił 4,25–4,50%. Spośród banków centralnych gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej banki centralne Czech i Węgier utrzymywały pod koniec 2022 r. główne stopy procentowe na niezmiennym poziomie.

W Polsce dane napływające w IV kwartale 2022 r. wskazywały na spowolnienie dynamiki aktywności gospodarczej. Wzrost PKB obniżył się do 3,9% r/r w III kwartale 2022 r. z 6,1% r/r w II kwartale, na co złożył się silny spadek rocznej dynamiki konsumpcji i inwestycji. Dostępne informacje – w tym wyhamowanie wzrostu realnej sprzedaży detalicznej w ujęciu rocznym – świadczyły o dalszym wyraźnym obniżeniu dynamiki aktywności gospodarczej w IV kwartale 2022 r., przy osłabionym popycie konsumpcyjnym¹⁶. Formułowane w IV kwartale 2022 r. prognozy przewidywały, że w 2023 r. tempo wzrostu PKB będzie wyraźnie niższe niż w 2022 r. (wykres 2.5).

Informacje napływające pod koniec 2022 r. sygnalizowały, że mimo spowolnienia aktywności gospodarczej sytuacja na rynku pracy pozostawała dobra, w tym na niskim poziomie kształtowała się stopa bezrobocia, choć dane BAEL za III kwartał 2022 r. wskazały na spadek liczby pracujących. Przeciętne wynagrodzenia nominalne w dalszym ciągu silnie rosły, jednak w ujęciu realnym roczna dynamika wynagrodzeń była ujemna.

Inflacja CPI w Polsce w kolejnych miesiącach IV kwartału 2022 r. obniżała się (w październiku wyniosła 17,9% r/r, w listopadzie 17,5% r/r, a w grudniu 16,6% r/r). Spadek inflacji w listopadzie i grudniu wynikał w znacznej mierze z niższej dynamiki cen nośników energii i paliw. Jednocześnie inflacja nadal kształtowała się na wysokim poziomie, na co w znacznej mierze wpływało przenoszenie – pomimo słabnącej dynamiki popytu – wysokich kosztów, związanych z nadal wysokimi cenami surowców, na ceny dóbr konsumpcyjnych. Wraz z utrzymującymi się – pomimo ich stopniowego łagodzenia – efektami zaburzeń w globalnych łańcuchach dostaw przyczyniało się to do wzrostu inflacji bazowej. Dostępne w IV kwartale 2022 r. prognozy wskazywały, że inflacja w kolejnych latach będzie obniżać się w kierunku celu inflacyjnego NBP, jednak wobec znacznej skali i trwałości wcześniejszych szoków spadek ten – podobnie jak w innych gospodarkach – miał następować stopniowo. Zgodnie z listopadową projekcją inflacji i PKB – przy założeniu niezmiennych stóp procentowych NBP – inflacja miała powrócić do celu NBP w 2025 r.

W związku z silnym zacieśnieniem polityki pieniężnej NBP w poprzednich kwartałach w IV kwartale 2022 r. oprocentowanie kredytów i depozytów kształtowało się na wysokim

¹⁶ W IV kwartale 2022 r. dynamika PKB wyniosła 2,3% r/r przy spadku konsumpcji o 1,1% r/r.

poziomie (wykres 2.10). Przeciętne oprocentowanie nowych i renegotjowanych kredytów mieszkaniowych było w grudniu 2022 r. wyższe w porównaniu z wrześniem 2021 r. (tj. okresem bezpośrednio przed pierwszą podwyżką stóp procentowych NBP w 2021 r.) o 6,3 pkt proc., kredytów dla przedsiębiorstw o 6,5 pkt proc., a depozytów gospodarstw domowych o 6,0 pkt proc. Stan kredytów dla gospodarstw domowych obniżył się w grudniu 2022 r. o 4,3% r/r (wykres 2.11). Roczna dynamika kredytów dla przedsiębiorstw obniżyła się w ciągu IV kwartału 2022 r., choć nadal była wysoka i wyniosła 9,5% r/r w grudniu 2022 r. Towarzyszył temu dalszy spadek rocznej dynamiki agregatów monetarnych w ujęciu nominalnym (wykres 2.9), przy ujemnej rocznej dynamice tych agregatów w ujęciu realnym. W grudniu 2022 r. dynamika agregatu M3 wyniosła 5,0% r/r w ujęciu nominalnym (była zatem ponadtrzykrotnie niższa od rocznej dynamiki nominalnego PKB w IV kwartale 2022 r.) i około -10% r/r w ujęciu realnym, z kolei dynamika agregatu M1 wyniosła -8,4% r/r w ujęciu nominalnym i około -20% r/r w ujęciu realnym. Jednocześnie w ciągu IV kwartału 2022 r. nastąpiła aprecjacja złotego względem głównych walut.

Podsumowując, informacje dostępne w IV kwartale 2022 r. wskazywały, że osłabienie koniunktury w gospodarce światowej oraz spadek cen surowców będą oddziaływały w kierunku obniżenia globalnej inflacji, co – wraz z osłabieniem krajowego wzrostu gospodarczego, w tym ograniczeniem konsumpcji, a także obniżeniem dynamiki kredytów – będzie się przyczyniało do ograniczenia presji inflacyjnej także w polskiej gospodarce. W takich warunkach Rada oceniała, że dokonane wcześniej istotne zacieśnienie polityki pieniężnej NBP będzie sprzyjać spadkowi inflacji w Polsce w kierunku celu inflacyjnego NBP. Jednocześnie ze względu na skalę i trwałość oddziaływania szoków, pozostających poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, wskazywano, że w krótkim okresie inflacja pozostanie wysoka, a powrót inflacji do celu inflacyjnego NBP będzie następował stopniowo. Taką ocenę wspierały prognozy dostępne pod koniec 2022 r., w tym listopadowa projekcja inflacji i PKB. W związku z tym na posiedzeniach w październiku, listopadzie i grudniu 2022 r. Rada utrzymała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną NBP na poziomie 6,75%.

2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2022 r.

W 2022 r. NBP prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2022*. W pierwszych trzech kwartałach 2022 r. podwyższono stopy procentowe NBP oraz zwiększono poziom podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej. Z kolei w IV kwartale 2022 r. stopy procentowe NBP oraz podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej były utrzymywane na niezmiennym poziomie.

Płynność sektora bankowego w 2022 r.

W 2022 r. nastąpił spadek nadpłynności utrzymującej się w sektorze bankowym w porównaniu z rokiem poprzednim. Średni dzienny poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego przekraczających poziom rezerwy obowiązkowej wyniósł w grudniu 2022 r. 236 600 mln zł i był o 17 266 mln zł niższy niż w analogicznym okresie 2021 r.¹⁷

¹⁷ W rozdziale dane oraz obliczenia przedstawiono, co do zasady stosując konwencję, iż miesiąc, kwartał lub rok odnoszą się do przypadających w tym czasie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

Do spadku poziomu środków w dyspozycji sektora bankowego w trakcie 2022 r. w najistotniejszym stopniu przyczyniło się podwyższenie podstawowej rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, począwszy od kwietniowego okresu jej utrzymywania. W rezultacie wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniu 2022 r. był wyższy o 30 320 mln zł w porównaniu ze stanem z grudnia 2021 r.

Na ograniczenie nadpłynności sektora bankowego w ciągu 2022 r. wpłynął również wzrost pieniądza gotówkowego w obiegu, obserwowany w szczególności w okresie przypadającym bezpośrednio po rozpoczęciu przez Rosję agresji zbrojnej na Ukrainę, tj. na przełomie lutego i marca 2022 r. Poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego obniżył się z tego tytułu o 13 819 mln zł – porównując średnią dzienną wartość z grudnia 2022 r. do średniej dziennej wartości z grudnia 2021 r.

Z kolei w kierunku wzrostu nadpłynności sektora bankowego w 2022 r. oddziaływały przede wszystkim transakcje walutowe prowadzone przez NBP, w tym skup walut obcych, głównie od Ministerstwa Finansów. Przyrost ten został częściowo ograniczony w wyniku sprzedaży walut obcych przez NBP przede wszystkim na potrzeby Komisji Europejskiej. Przewaga dokonywanego przez NBP skupu walut obcych nad ich sprzedażą spowodowała w 2022 r. wzrost poziomu środków w dyspozycji sektora bankowego o 28 846 mln zł (w ujęciu jak wyżej).

W wyniku ograniczenia nadpłynności sektora bankowego średni dzienny poziom krótkoterminowych operacji polityki pieniężnej¹⁸ w grudniu 2022 r. wyniósł 236 387 mln zł, tj. spadł o 12 463 mln zł względem analogicznej wartości z grudnia 2021 r.

Stopy procentowe NBP

Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2022 r. były stopy procentowe NBP. Stopa referencyjna NBP, określając rentowność podstawowych operacji otwartego rynku, wpływała na poziom krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych.

Stopa lombardowa NBP wyznaczała oprocentowanie oferowanego przez NBP kredytu lombardowego, umożliwiającego pozyskiwanie środków z banku centralnego na termin *overnight*. Stopa depozytowa NBP determinowała oprocentowanie depozytu umożliwiającego lokowanie w NBP środków na termin *overnight*.

Od stycznia do września 2022 r. RPP dokonała ośmiu podwyżek stóp procentowych NBP, w efekcie których stopa referencyjna NBP wzrosła z poziomu 1,75% do 6,75%, stopa depozytowa NBP – z 1,25% do 6,25%, a stopa lombardowa NBP – z 2,25% do 7,25%.

Korytarz stóp procentowych NBP, wyznaczony poziomami stopy depozytowej i lombardowej, w trakcie 2022 r. był symetryczny względem stopy referencyjnej NBP i wynosił ± 50 pkt bazowych.

¹⁸ W pozycji tej uwzględniono: podstawowe operacje otwartego rynku (emisja bonów pieniężnych NBP), operacje dostrajające (emisja bonów pieniężnych NBP o terminach krótszych niż operacje podstawowe) oraz operacje depozytowo-kredytowe NBP.

Operacje otwartego rynku

W 2022 r. celem operacyjnym polityki pieniężnej pozostawało kształtowanie stawki POLONIA¹⁹ w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Głównym instrumentem służącym realizacji tego zadania były podstawowe operacje otwartego rynku. Wykorzystując wskazane operacje, NBP oferował bankom możliwość bilansowania własnych pozycji płynnościowych w trakcie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej, dążąc do ukształtowania warunków płynnościowych w sektorze bankowym w sposób właściwy z punktu widzenia realizacji celu operacyjnego.

Operacje podstawowe stosowane były w 2022 r. regularnie, raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym terminem zapadalności²⁰. Za pomocą tych operacji NBP absorbował przeważającą część nadwyżek środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego. Rentowności poszczególnych operacji były równe obowiązującemu w dniu ich przeprowadzania poziomowi stopy referencyjnej NBP. W 2022 r. NBP przeprowadził 53 operacje podstawowe. Średni dzienny poziom bonów pieniężnych NBP wyemitowanych w ramach wyżej wymienionych operacji wyniósł 191 636 mln zł i był niższy o 13 875 mln zł w porównaniu ze stanem z 2021 r. (wykres 2.12).

Uzupełniającą rolę w zakresie realizacji celu operacyjnego NBP pełniły operacje dostrajające. W 2022 r. operacje te były przeprowadzane każdorazowo w formie emisji bonów pieniężnych NBP o rentowności równej poziomowi stopy referencyjnej NBP obowiązującemu w dniu ich zaoferowania. W 2022 r. NBP przeprowadził 12 operacji dostrajających w ostatnich dniach roboczych okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej oraz 21 operacji w pozostałych dniach tych okresów. Terminy zapadalności opisywanych operacji wahały się od 1 do 4 dni. Średni dzienny poziom operacji dostrajających w 2022 r. wyniósł 5 998 mln zł i był wyższy niż w 2021 r. o 5 604 mln zł.

W 2022 r. utrzymywała się zwiększona ostrożność banków w zakresie zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi, obserwowana od momentu wybuchu pandemii COVID-19. W 2022 r. dodatkowo wpływała na nią zapoczątkowana w lutym 2022 r. agresja zbrojna Rosji na Ukrainę. Przejawem wspomnianej ostrożności było preferowanie przez banki lokowania części wolnych środków w instrumentach zapewniających jak największą elastyczność w zarządzaniu płynnością, w tym w formie depozytu na koniec dnia w banku centralnym.

Wskazane podejście banków do zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi znajdowało odzwierciedlenie w poziomie stawki POLONIA (wykres 2.13). Średnie dzienne bezwzględne odchylenie tego indeksu od stopy referencyjnej NBP w 2022 r. wyniosło 32 pkt bazowe wobec 16 pkt bazowych odnotowanych w 2021 r.²¹ Należy przy tym zauważyć, że począwszy

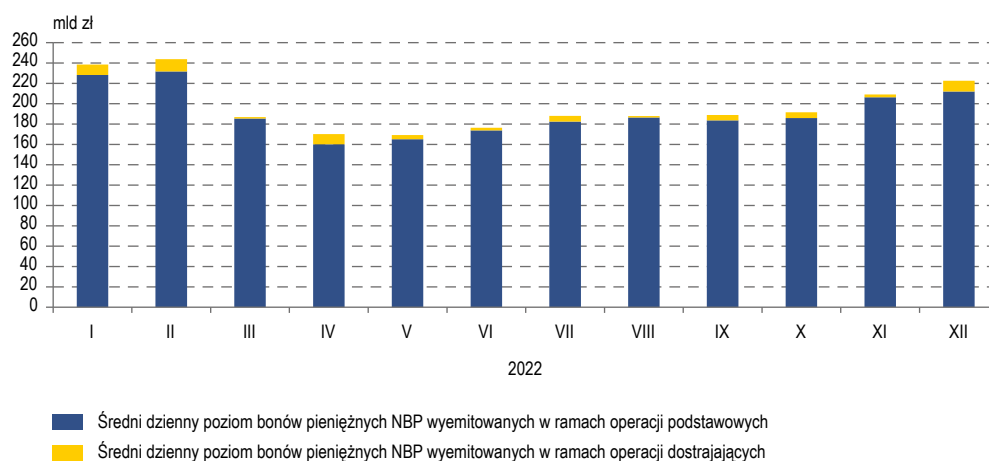
¹⁹ Stawka POLONIA (Polish Overnight Index Average) wyznaczana jest jako średnia (ważona wolumenem poszczególnych transakcji) oprocentowania niezabezpieczonych depozytów międzybankowych zawartych na termin *overnight* w danym dniu roboczym do godziny 16.30 pomiędzy uczestnikami fixingu stawki referencyjnej POLONIA.

²⁰ Wyjątek stanowiły operacje przeprowadzone w dniach: 10 listopada 2022 r. (operacja 8-dniowa), a także 4 listopada i 30 grudnia 2022 r. (operacje 6-dniowe).

²¹ Z uwagi na fakt, iż stawka POLONIA kalkulowana jest zgodnie z konwencją act/365, natomiast w przypadku emisji bonów pieniężnych NBP stosowana jest konwencja act/360, średnie dzienne odchylenie bezwzględne tego indeksu od stopy referencyjnej NBP wyznaczone jest według jednolitej bazy 365 dni. Przykładowo, w ostatnim kwartale 2022 r. odchylenie to kalkulowane było po przeliczeniu stopy referencyjnej NBP do poziomu 6,84%, w związku z czym w przypadku kształtowania się stawki POLONIA w tym okresie na poziomie stopy referencyjnej NBP (6,75%) jej bezwzględne odchylenie od wspomnianej stopy wyniosłoby 9 pkt bazowych.

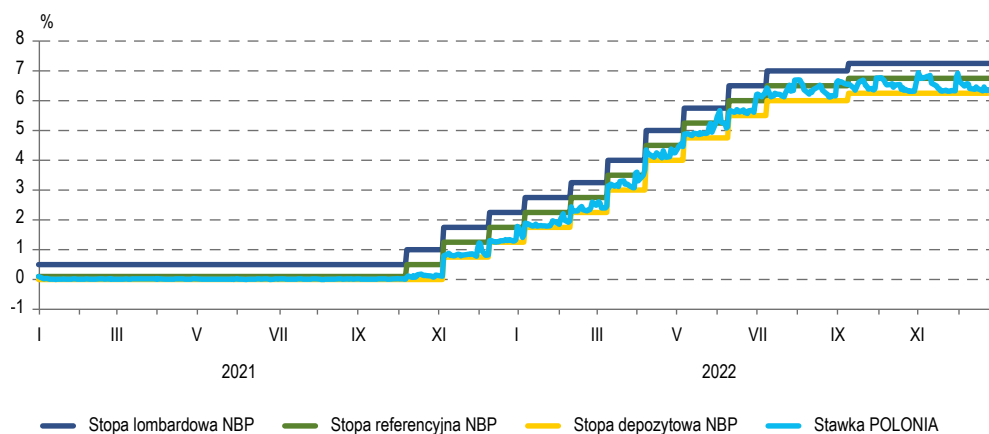
od października 2021 r. szerokość korytarza stóp procentowych NBP wynosiła niezmiennie 100 pkt bazowych (+/- 50 pkt bazowych względem stopy referencyjnej NBP), podczas gdy w pierwszych trzech kwartałach 2021 r. korytarz ten był dwukrotnie węższy (50 pkt bazowych) i ukształtowany w sposób asymetryczny (+40/-10 pkt bazowych).

Wykres 2.12. Średni dzienny poziom absorbujących operacji otwartego rynku NBP w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2022 r. (wartość nominalna bonów pieniężnych NBP)

Źródło: dane NBP.

Wykres 2.13. Stopy procentowe NBP oraz stawka POLONIA w latach 2021–2022

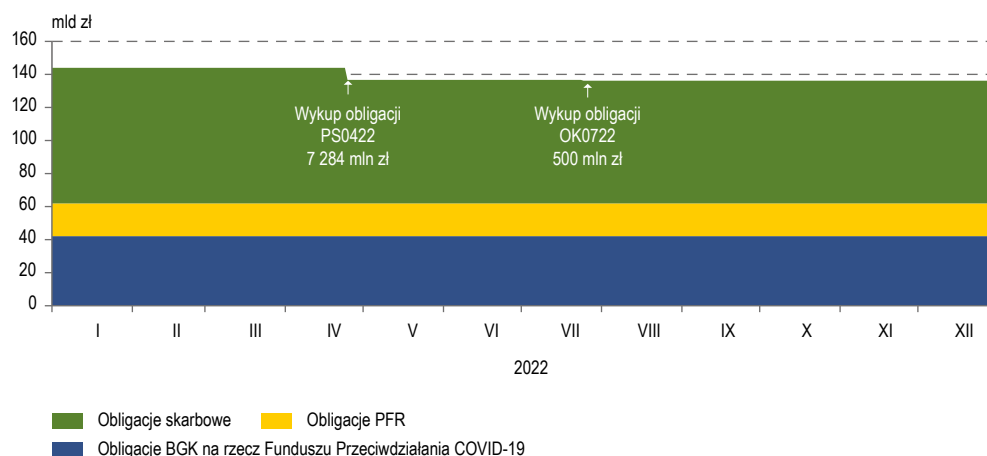

Źródło: dane NBP.

W 2022 r. NBP nie przeprowadzał operacji strukturalnych. Na koniec 2022 r. wartość nominalna portfela papierów wartościowych (tj. obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz przez Polski Fundusz

Rozwoju SA) skupionych przez NBP w latach 2020–2021 wyniosła 136,2 mld zł, względem 144,0 mld zł według stanu na koniec 2021 r. (wykres 2.14)²².

Wykres 2.14. Wartość nominalna portfela obligacji skupionych przez NBP w latach 2020–2021 w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku

Źródło: dane NBP.

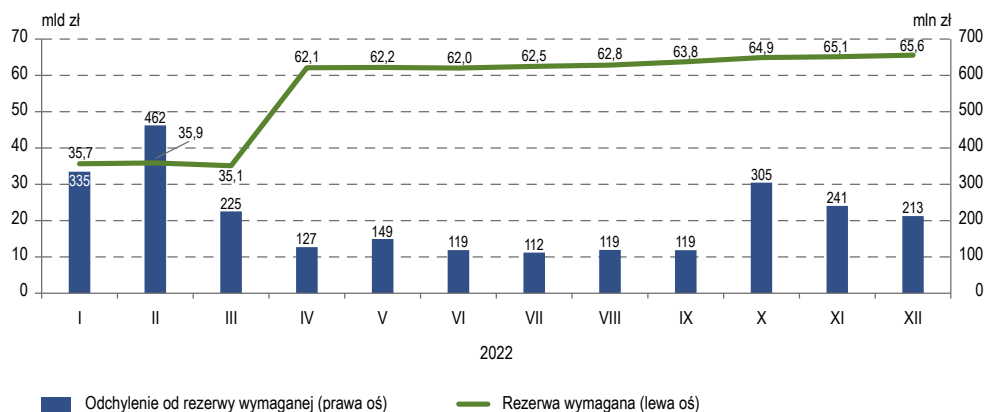
Rezerwa obowiązkowa

System rezerwy obowiązkowej sprzyjał realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej, oddziałując w kierunku stabilizacji krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. Uśredniony mechanizm utrzymywania rezerwy obowiązkowej stwarzał podmiotom nią objętym swobodę decydowania o wysokości środków gromadzonych na rachunkach w banku centralnym w poszczególnych dniach okresu rezerwowego, pod warunkiem utrzymania średniego stanu środków na rachunkach w NBP na poziomie nie niższym od wartości rezerwy wymaganej.

W 2022 r. obowiązkowi utrzymania rezerwy obowiązkowej podlegały banki, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych działające w Polsce, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa.

²² W 2022 r. nastąpił wykup obligacji skarbowych serii PS0422 (w dniu 25 kwietnia 2022 r.) oraz OK0722 (w dniu 25 lipca 2022 r.), których wartość nominalna w portfelu NBP wynosiła odpowiednio 7 284 mln zł i 500 mln zł.

Wykres 2.18. Odchylenie średniego stanu rachunków podmiotów rezerwy obowiązkowej utrzymywanych w NBP od wymaganego poziomu rezerwy w poszczególnych okresach jej utrzymywania w 2022 r.

Źródło: dane NBP.

Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniu 2022 r. wyniósł 65 570 mln zł (w tym rezerwa obowiązkowa banków komercyjnych – 60 770 mln zł, banków spółdzielczych – 4 523 mln zł, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych – 277 mln zł). W porównaniu ze stanem obowiązującym w grudniu 2021 r. odnotowany został wzrost poziomu wyżej wymienionego wymogu o 30 320 mln zł, co wynikało przede wszystkim z podwyższenia (począwszy od kwietniowego okresu rezerwowego w 2022 r.) podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej²³ z 2,00% do 3,50%, tj. do poziomu obowiązującego w okresie poprzedzającym pandemię COVID-19 (wykres 2.15)²⁴.

Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej w 2022 r. odpowiadała poziomowi stopy referencyjnej NBP. W ciągu omawianego okresu, z uwagi na dokonane przez Radę podwyżki stóp procentowych NBP, wzrosła ona z poziomu 1,75% do 6,75%.

W 2022 r. średni dzienny poziom nadwyżek środków utrzymywanych na rachunkach w NBP przez podmioty rezerwy (tj. przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej) wahał się w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej od 112 mln zł do 462 mln zł.

W 2022 r. wystąpiło 8 przypadków nieutrzymania wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej przez podmioty objęte tym wymogiem.

Ponadto jeden bank korzystał w trakcie 2022 r. z częściowego zwolnienia z wymogu utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

²³ Podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej odnosi się do środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych. Stopa rezerwy obowiązkowej od środków uzyskanych z tytułu transakcji *repo* i *sell-buy-back* oraz środków pozyskanych co najmniej na 2 lata w 2022 r. wynosiła 0,00%.

²⁴ Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w kwietniowym okresie rezerwowym (2022 r.) wzrósł o 26 986 mln zł w porównaniu z poziomem obowiązującym w okresie marcowym (2022 r.).

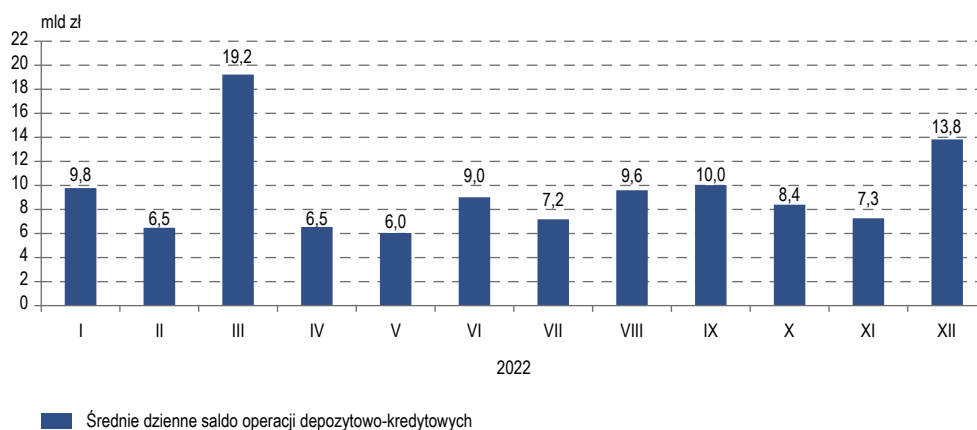
Operacje depozytowo-kredytowe

Oferowanie przez NBP kredytu lombardowego pozwalało bankom w 2022 r. na pozyskiwanie środków z banku centralnego w każdym dniu operacyjnym na termin *overnight*. Kredyt ten był zabezpieczany aktywami akceptowanymi przez NBP (m.in. skarbowymi papierami wartościowymi, papierami wartościowymi wyemitowanymi przez NBP, obligacjami gwarantowanymi przez Skarb Państwa, obligacjami komunalnymi i korporacyjnymi o wysokiej jakości kredytowej oraz listami zastawnymi).

Z kolei depozyt na koniec dnia umożliwiał bankom w 2022 r. lokowanie, w każdym dniu operacyjnym, nadwyżek środków w banku centralnym na termin *overnight*.

Oprocentowanie wyżej wymienionych instrumentów stanowiło odpowiednio górne oraz dolne ograniczenie dla stawek rynkowych wyznaczanych dla terminu *overnight*, zmniejszając skalę ich potencjalnych wahań.

Wykres 2.19. Średnie dzienne saldo operacji depozytowo-kredytowych w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2022 r.

Źródło: dane NBP.

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, banki sporadycznie korzystały z kredytu lombardowego. Łączna kwota kredytu lombardowego udzielonego bankom przez NBP w omawianym roku – liczona za dni wykorzystania – wyniosła 62 mln zł, wobec 10 mln zł w 2021 r. Średni dzienny poziom wykorzystania wspomnianego instrumentu był równy 0,17 mln zł, w porównaniu z 0,03 mln zł w 2021 r.

W 2022 r. banki złożyły w NBP depozyty na koniec dnia ogółem w kwocie 3 488 729 mln zł (liczone za dni ich utrzymywania), co oznacza spadek tej pozycji o 407 250 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim. Średni dzienny poziom lokat tego rodzaju wyniósł w analizowanym okresie 9 506 mln zł, wobec 10 674 mln zł w 2021 r.

Kredyt wekslowy

NBP może oferować kredyt wekslowy przeznaczony na refinansowanie kredytów udzielanych przez banki przedsiębiorcom.

W 2022 r. NBP nie wykorzystywał tego instrumentu.

Swapy walutowe

Wykorzystując transakcje walutowe typu swap, NBP może dokonywać kupna (lub sprzedaży) złotego za walutę obcą na rynku kasowym, przy jednoczesnej jego odsprzedaży (lub odkupie) w ramach transakcji terminowej w określonej dacie.

W 2022 r. NBP nie wykorzystywał tego rodzaju operacji w ramach realizacji polityki pieniężnej.

Interwencje walutowe

W ramach obowiązującej strategii polityki pieniężnej NBP może dokonywać zakupu bądź sprzedaży na rynku walut obcych za złote.

Znacząca deprecjacja złotego obserwowana bezpośrednio po rozpoczęciu agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę nie była spójna z fundamentami polskiej gospodarki ani z kierunkiem prowadzonej polityki pieniężnej NBP i rodziła ryzyko zakłóceń sprawnego funkcjonowania rynku finansowego. W tych warunkach w marcu 2022 r. NBP dokonał sprzedaży pewnej ilości walut obcych za złote.

Rozdział 3

Działania na rzecz stabilności systemu finansowego

Działania na rzecz stabilności systemu finansowego¹

Stabilnie funkcjonujący system finansowy jest niezbędnym warunkiem zrównoważonego rozwoju gospodarczego w długim okresie oraz realizacji podstawowego celu NBP – utrzymania stabilnego poziomu cen. Powierzone Narodowemu Bankowi Polskiemu ustawowe zadania z tego obszaru obejmują: działania na rzecz wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka systemowego, kształtowanie warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego oraz działania na rzecz stabilności systemu finansowego.

Szczególne znaczenie dla zachowania stabilności systemu finansowego w Polsce ma utrzymanie bezpieczeństwa sektora bankowego, którego aktywa stanowią prawie trzy czwarte aktywów krajowych instytucji finansowych.

3.1. Nadzór makroostrożnościowy

W 2022 r. Narodowy Bank Polski realizował zadania wynikające z ustawy o NBP, dotyczące obsługi Komitetu Stabilności Finansowej jako organu nadzoru makroostrożnościowego (KSF-M), w tym wsparcia analitycznego i prawnego. W 2022 r. odbyło się 5 posiedzeń Komitetu.

W ramach prac na rzecz KSF-M w 2022 r. Narodowy Bank Polski:

- Przygotowywał i udostępniał analizy, opracowania oraz opinie dotyczące identyfikacji i oceny ryzyka systemowego w wymiarze krajowym i międzynarodowym, w tym cykliczne raporty NBP: *Raport o stabilności systemu finansowego* (dwa razy w roku) i *Raport o stanie równowagi polskiej gospodarki* (raz w roku) oraz *Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego* (raz w roku)².
- Przygotowywał analizy stanowiące podstawę formułowania przez KSF-M rekomendacji działań na rzecz ograniczania ryzyka systemowego, w tym dotyczących bufora antycyklicznego (utrzymania jego wymogu na poziomie 0%) oraz bufora innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII³). Rekomendacje odnosiły się do kryteriów identyfikacji takich podmiotów, metodyki ustalania bufora i jego kalibracji.
- Analizował sytuację na rynku nieruchomości mieszkaniowych, wykorzystując m.in. wskaźniki określone w zaleceniu Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego⁴.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6, 6a i 6b ustawy o Narodowym Banku Polskim.

² Por. rozdział Działania na rzecz systemu płatniczego.

³ O-SII (ang. *other systemically important institution*) to podmiot, który nie jest globalną instytucją systemowo ważną, ale może – ze względu na swoją wielkość, powiązania lub model biznesowy – stwarzać zagrożenie dla stabilności systemu finansowego danego kraju. KSF-M wydaje w tej sprawie opinię, o którą corocznie występuje Komisja Nadzoru Finansowego.

⁴ Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 21 marca 2019 r. zmieniające zalecenie ERRS/2016/14 w sprawie uzupełniania luk w danych dotyczących sektora nieruchomości (ERRS/2019/3).

- Monitorował zagraniczne ekspozycje polskiego sektora bankowego na potrzeby ewentualnego wprowadzenia zasady wzajemności w stosowaniu środków polityki makroostrożnościowej w odniesieniu do innych krajów UE.
- Prowadził analizy na rzecz przygotowania przez KSF-M opinii dotyczących wysokości wpłat banków na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców⁵ oraz możliwości obniżenia docelowego poziomu środków objętych systemem gwarantowania depozytów⁶.
- Zapewniał obsługę formalnoprawną uchwał wydawanych przez Komitet, w tym rekomendacji oraz opinii wydawanych w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, oraz brał udział w opiniowaniu przez KSF-M aktów prawnych.
- Współpracował w imieniu Komitetu z organami i instytucjami Unii Europejskiej, a także z organami makroostrożnościowymi innych państw członkowskich.

Przedstawiciel NBP przewodniczył pracom grupy roboczej o stałym charakterze, będącej zapleczem analitycznym Komitetu. W 2022 r. grupa robocza, opierając się głównie na materiałach NBP, analizowała i omawiała informacje na temat źródeł ryzyka systemowego i ich oceny, w szczególności metodykę identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII) i globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (G-SII)⁷. Przedmiotem jej analiz były również metody oceny adekwatności poziomu kapitałów w sektorze bankowym w kontekście ryzyka systemowego, w tym na potrzeby utworzenia dodatkowych buforów kapitałowych.

Prezes NBP jako Przewodniczący KSF-M przekazał Sejmowi RP informację o działalności Komitetu w zakresie zadań dotyczących nadzoru makroostrożnościowego w 2021 r.⁸

NBP informował opinię publiczną i uczestników systemu finansowego o bieżących pracach Komitetu za pośrednictwem strony internetowej poświęconej nadzorowi makroostrożnościowemu⁹.

3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej

Narodowy Bank Polski brał udział w pracach Komitetu Stabilności Finansowej w formule zarządzania kryzysowego (KSF-K). W 2022 r. odbyło się 7 posiedzeń KSF-K. Omówiono podczas nich sytuację ekonomiczno-finansową banków komercyjnych oraz działania służące zachowaniu stabilności w systemie finansowym.

⁵ W 2022 r. Komitet wydał dwie opinie dla Rady Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. W związku z nowelizacją przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, od lipca 2022 r. KSF-M nie jest zobowiązany do wydawania kwartalnych opinii dotyczących wysokości wpłat na fundusz.

⁶ Uchwała nr 64/2022 Komitetu Stabilności Finansowej z dnia 20 października 2022 r. w sprawie opinii dotyczącej obniżenia docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach.

⁷ G-SII – ang. *global systematically important institutions*.

⁸ Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2536).

⁹ Strona: www.nbp.pl/nadzormakroostroznościowy. Na stronie są dostępne m.in. komunikaty po posiedzeniach KSF-M, informacje o stosowanych instrumentach makroostrożnościowych oraz opracowania analityczne, w tym raport roczny z działalności KSF-M.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach powołanej w lipcu 2022 r. narodowej grupy roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych. Koordynuje ona działania mające na celu uporządkowane zastąpienie wskaźników WIBOR i WIBID wskaźnikami WIRON, tj. wskaźnikami referencyjnymi stopy procentowej bazującymi na danych o transakcjach depozytowych O/N¹⁰.

Współpraca NBP z krajowymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego obejmowała także:

- członkostwo delegowanego przez Prezesa NBP członka Zarządu NBP w Komisji Nadzoru Finansowego¹¹ oraz członkostwo dwóch przedstawicieli delegowanych przez Prezesa NBP w Radzie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego¹²,
- współdziałanie z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego oraz Bankowym Funduszem Gwarancyjnym – na podstawie ustawowych upoważnień dotyczących zasad przekazywania informacji¹³.

3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego

W 2022 r. przedmiotem analiz i badań NBP były liczne zagadnienia dotyczące stabilności i rozwoju polskiego systemu finansowego. Ze względu na ustawowe zadanie regulowania płynności banków i ich refinansowania NBP analizował również sytuację pojedynczych banków. Wyniki najważniejszych prac były udostępniane innym instytucjom sieci bezpieczeństwa finansowego. Część z nich została opublikowana w formie cyklicznych opracowań.

- *Raport o stabilności systemu finansowego* (czerwiec, grudzień 2022 r.). Analizy wykazały, że w 2022 r. niepewność dotycząca otoczenia polskiego systemu finansowego istotnie wzrosła z uwagi na niesprzyjające tendencje makroekonomiczne i agresję Rosji na Ukrainę, a ogólna ocena ryzyka systemowego się pogorszyła. Raporty koncentrowały się na ocenie, jakie są: możliwe konsekwencje urzeczywistnienia ryzyka prawnego związanego z mieszkaniowymi kredytami walutowymi, skutki niektórych zmian ustawowych (np. „wakacji kredytowych”) dla wyników finansowych banków oraz wpływ zmian stóp procentowych NBP i wymogów nadzorczych na spadek dynamiki kredytów mieszkaniowych. Zwrócono uwagę na pogorszenie wyników finansowych sektora bankowego mimo wzrostu stóp procentowych. Było to konsekwencją głównie kosztów ryzyka prawnego walutowych kredytów mieszkaniowych i wprowadzonych „wakacji kredytowych”. Ograniczyło to możliwości zwiększania kapitałów własnych przez banki poprzez zatrzymanie przez nie zysków. Testy warunków skrajnych wykazały, że kapitały zgromadzone w polskim sektorze bankowym są wystarczające do absorpcji ekonomicznych skutków nawet kilku negatywnych scenariuszy

¹⁰ Informacje na temat prac tej grupy są publikowane na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego.

¹¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660, z późn. zm.).

¹² Na podstawie art. 7 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2253).

¹³ Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz art. 328 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

łącznie. Jednak wraz z wejściem w życie pełnego wymogu MREL¹⁴ pod koniec 2023 r. po raz pierwszy od wielu lat może dojść do istotnego zmniejszenia nadwyżek kapitałowych w polskim systemie bankowym, co ograniczy skłonność i zdolność banków do rozwijania akcji kredytowej. Pozytywnym zjawiskiem w 2022 r. było zmniejszenie ryzyka zarażania w sektorze bankowym z uwagi na skuteczną restrukturyzację Getin Noble Bank SA. Raporty zawierały także rekomendacje pożądanych działań mających na celu ograniczenie ryzyka dla stabilności systemu finansowego w Polsce.

- *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2021 r.* (listopad 2022 r.). W opracowaniu omówiono działania instytucji oraz rynków finansowych w Polsce. Na koniec 2021 r. aktywa instytucji finansowych wyniosły 3,5 bln zł i były o 9,6% wyższe niż rok wcześniej. Wzrost wartości aktywów polskiego systemu finansowego w 2021 r. był niższy niż w roku poprzednim, co przy wysokiej dynamice PKB powodowało obniżenie relacji aktywów systemu finansowego do PKB (z 136,6% w 2020 r. do 133,4% na koniec 2021 r.). Do wzrostu aktywów przyczyniły się przede wszystkim wyniki sektora bankowego i OFE. Sektor bankowy nadal był największą częścią polskiego systemu finansowego – na koniec 2021 r. aktywa banków stanowiły 73% aktywów całego sektora. Podobnie jak w minionych latach kredyty, w szczególności kredyty dla gospodarstw domowych, stanowiły największą część aktywów sektora bankowego. Drugą pozycję pod względem wartości zajmowały papiery skarbowe i gwarantowane przez Skarb Państwa. Kapitalizacja krajowego rynku akcji w 2021 r. zwiększyła się do 1,33 bln zł (o 22,4%), co było wynikiem przede wszystkim wzrostu cen notowanych instrumentów. W 2021 r. wśród inwestorów indywidualnych utrzymało się duże zainteresowanie obrotem akcjami.
- *Sytuacja na rynku kredytowym*¹⁵. W kwartalnych opracowaniach przedstawiono stan i prognozy zmian polityki kredytowej banków oraz kształtowanie się popytu na kredyt. Agresja Rosji na Ukrainę, oczekiwania UKNF dotyczące podniesienia przez banki minimalnych buforów dochodowych dla nowych kredytobiorców oraz podwyżki stóp procentowych przyczyniły się do zaostrzenia polityki kredytowej banków w I połowie 2022 r., a także do spadku popytu we wszystkich segmentach kredytów dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. W kolejnych miesiącach wskutek pogarszania się perspektyw gospodarczych, stagnacji na rynku nieruchomości i ryzyka geopolitycznego banki utrzymywały dotychczasowe kryteria i warunki udzielania kredytów. Odnotowały również dalszy spadek popytu na wszystkie rodzaje kredytów (z wyjątkiem krótkoterminowych kredytów dla przedsiębiorstw).
- *Poziom antycyklicznego bufora kapitałowego w Polsce*. Prowadzone w cyklu kwartalnym analizy wskazywały, że tempo wzrostu kredytów nie kreowało nierównowagi w gospodarce i systemie finansowym. Standardowa miara w postaci luki kredytowej (tj. odchylenia między relacją zadłużenia prywatnego sektora niefinansowego do PKB a długoterminowym

¹⁴ MREL (ang. *minimum requirement for own funds and eligible liabilities*) oznacza minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych instytucji finansowych. Wymóg został wprowadzony, aby organy przymusowej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogły stosować instrument umorzenia lub konwersji długu na kapitał w celu dokonania przymusowej restrukturyzacji (*resolution*). Wymóg wynika z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw.

¹⁵ Materiał jest opracowywany kwartalnie na podstawie ankiet kierowanych do przewodniczących komitetów kredytowych banków komercyjnych.

trendem) pozostawała ujemna, nie wystąpiła zatem konieczność utworzenia antycyklicznego bufora kapitałowego.

- *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce* (raport za 2021 r. – wrzesień 2022 r.; raporty kwartalne z 2022 r.). Popyt na rynku nieruchomości mieszkaniowych rósł aż do I kwartału 2022 r., po czym uległ ograniczeniu, w szczególności na skutek wzrostu kosztów finansowania i zacieśnienia polityki kredytowej przez banki. Ceny nominalne mieszkań rosły, a ceny realne nie zmieniły się istotnie od III kwartału 2022 r. Pomimo wyraźnego spadku popytu ceny mieszkań nie spadły z powodu ograniczenia ich podaży oraz dynamicznie rosnących kosztów czynników produkcji. W II i III kwartale 2022 r. obserwowano istotny wzrost popytu na mieszkania na wynajem, co spowodowało wzrost czynszów. Na rynku nieruchomości komercyjnych nadal rósł popyt na powierzchnie magazynowe i produkcyjne, spadał natomiast popyt na powierzchnie biurowe (oprócz lokali o najwyższym standardzie) i handlowe.

NBP prowadził ponadto badania dotyczące wybranych aspektów ryzyka systemowego i polityki makroostrożnościowej. Projekty badawcze dotyczyły m.in. zróżnicowania wpływu zmian w wymogach kapitałowych na banki w Polsce, determinant podaży kredytów i metod jej prognozowania oraz wyznaczania bufora antycyklicznego na podstawie ekonometrycznych modeli wczesnego ostrzegania. Analizy dotyczyły również innowacji technologicznych w systemie finansowym, rozwoju nowych form udzielania kredytu konsumenckiego oraz tworzonych regulacji europejskich w odniesieniu do kryptoaktywów.

3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej

W 2022 r. Narodowy Bank Polski współpracował z instytucjami UE odpowiedzialnymi za ocenę ryzyka systemowego i przeciwdziałanie jego narastaniu. Prezes NBP jest członkiem Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego. Przedstawiciele NBP brali aktywny udział w pracach struktur ERRS oraz ESBC. Dotyczyły one m.in.: przygotowań do przeglądu ram polityki makroostrożnościowej w UE, ryzyka wynikającego z rozwoju rynku kryptoaktywów, ograniczania zagrożeń na rynku nieruchomości komercyjnych, ryzyka cybernetycznego, funkcjonowania kontrahentów centralnych (*central counterparty*, CCP) oraz rozwoju metodyki testów warunków skrajnych.

Ponadto w 2022 r. przedstawiciele NBP brali udział w posiedzeniach Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (Board of Supervisors, European Banking Authority, EBA), Regionalnej Grupy Konsultacyjnej dla Europy przy Radzie Stabilności Finansowej (Financial Stability Board, FSB) oraz Europejskiej (Wiedeńskiej) Inicjatywy Koordynacyjnej (Vienna Initiative).

Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach kolegiów do spraw przymusowej restrukturyzacji (*resolution college*) utworzonych dla transgranicznych europejskich grup bankowych, których częścią są banki działające w Polsce.

W 2022 r. NBP po raz kolejny wziął udział w badaniu dotyczącym rozwoju światowego i krajowego rynku walutowego oraz pozagieldowych instrumentów pochodnych. Jest ono koordynowane przez Bank Rozrachunków Międzynarodowych (Bank for International Settlements,

BIS) i realizowane raz na 3 lata. Wyniki badania dla Polski zostały opublikowane na stronie internetowej NBP.

3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej

W 2022 r. nie było konieczności udzielenia bankom wsparcia płynnościowego w postaci kredytu refinansowego (na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6a oraz art. 42 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim).

W 2022 r. Zarząd NBP zwolnił z obowiązku utrzymywania części rezerwy obowiązkowej jeden bank objęty postępowaniem naprawczym – bank ten korzystał ze zwolnienia do 2 października 2022 r.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- przewodniczenie pracom KSF-M i udział w pracach KSF-K, w tym wykorzystanie w szerokim zakresie analiz i opracowań NBP przy podejmowaniu decyzji przez KSF-M,
- prowadzenie analiz i badań mających na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych oraz współzależnościach systemu finansowego i gospodarki, a także operacjonalizację polityki makroostrożnościowej,
- współpraca z instytucjami europejskimi na rzecz przeciwdziałania narastaniu ryzyka systemowego.

Rozdział 4

Działalność emisyjna

Działalność emisyjna¹

Narodowemu Bankowi Polskiemu przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej. Banknoty i monety emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym na terytorium kraju. Dzięki wprowadzaniu na rynek banknotów i monet w pełnej strukturze nominalowej NBP zapewnia płynność rozliczeń gotówkowych i odpowiednią jakość znaków pieniężnych w obiegu.

4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu

Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami banków) według stanu na 31 grudnia 2022 r. wyniosła 368,6 mld zł. W stosunku do stanu na 31 grudnia 2021 r. wzrosła o 13,1 mld zł, tj. o 3,7%.

W 2022 r. odnotowano znaczny wzrost zapotrzebowania na gotówkę związany z agresją Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 r. Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu osiągnęła maksymalny poziom 14 marca 2022 r. i wyniosła 395,7 mld zł. W późniejszym okresie sytuacja na rynku gotówkowym się ustabilizowała – od czerwca 2022 r. następował stopniowy spadek wartości gotówki w obiegu.

Największą dynamiką wzrostu wartości w obiegu charakteryzowały się najwyższe nominały: 500 zł (wzrost o 26,9%) oraz 200 zł (12,4%). W przypadku nominałów 100 zł i 50 zł nastąpił spadek, wynoszący odpowiednio 7,0% i 2,2%. W przypadku najniższych nominałów odnotowano wzrosty: 7,6% dla 20 zł oraz 3,3% dla 10 zł.

W 2022 r. zaopatrywanie banków i Poczty Polskiej SA w pieniądz gotówkowy odbywało się w sposób niezakłócony, pomimo gwałtownego wzrostu zapotrzebowania związanego z agresją Rosji na Ukrainę.

W 2022 r. producenci znaków pieniężnych dostarczyli do NBP 542,8 mln sztuk banknotów i 438,7 mln sztuk monet. Oznacza to, że w porównaniu z dostawami w 2021 r. (513,4 mln sztuk banknotów i 803,7 mln sztuk monet) liczba zakupionych przez NBP banknotów wzrosła o 5,7%, a liczba monet zmniejszyła się o 45,4%.

4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich

Narodowy Bank Polski emituje monety i banknoty o wartości kolekcjonerskiej, upamiętniając ważne rocznice historyczne i sławnych Polaków. Dąży również do rozwijania zainteresowania polską kulturą, nauką i tradycją.

Zgodnie z planem emisji wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych Narodowy Bank Polski wyemitował w 2022 r. 2,4 tys. sztuk złotych monet kolekcjonerskich, 200 tys. sztuk srebrnych monet kolekcjonerskich oraz 80 tys. sztuk banknotów kolekcjonerskich

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 4 i art. 31–37 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

(w 2021 r. 10,8 tys. sztuk złotych monet, 252 tys. sztuk srebrnych monet, 80 tys. sztuk banknotów kolekcjonerskich).

W 2022 r. w ramach 21 tematów wyemitowano 28 monet kolekcjonerskich oraz banknot kolekcjonerski.

Wśród wyemitowanych wartości kolekcjonerskich na uwagę zasługują m.in.:

- *Ochrona polskiej granicy wschodniej* – banknot kolekcjonerski o nominale 20 zł oraz moneta srebrna o nominale 10 zł,
- seria *Wielcy polscy ekonomiści*, w ramach której w 2022 r. zostały wyemitowane monety srebrne o nominale 10 zł przedstawiające wizerunki: Władysława Grabskiego, Leona Biegeleisena, Jana Stanisława Lewińskiego, Władysława Zawadzkiego i Michała Kaleckiego,
- *100-lecie Portu Gdynia* – moneta srebrna o nominale 20 zł,
- *30. rocznica powołania Straży Granicznej* – moneta srebrna o nominale 10 zł.

W 2022 r. Narodowy Bank Polski kontynuował emisję złotych monet inwestycyjnych *Bielik* o wartości nominalnej 500 zł, 200 zł, 100 zł i 50 zł, jak również emisję monet obiegowych o wartości nominalnej 5 zł z wizerunkiem okolicznościowym.

W 2022 r. banknot *Lech Kaczyński. Warto być Polakiem* został nagrodzony przez międzynarodowych ekspertów z dziedziny produkcji banknotów i druków zabezpieczonych podczas High Security Printing EMEA w Tallinie (nagroda za najlepszy banknot kolekcjonerski 2021 r.).

4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego

W 2022 r. przeprowadzono m.in. następujące działania związane z funkcjonowaniem obrotu gotówkowego:

- Zaopatrywano banki w znaki pieniężne. W 2022 r. banki oraz podmioty mające ustawowe upoważnienie do pobierania z NBP i odprowadzania do NBP polskiej waluty odprowadziły 190,0 mld zł (w 2021 r. – 152,1 mld zł), a pobrały 203,1 mld zł (w 2021 r. – 185,9 mld zł), z czego 62,7 mld zł w systemie depozytowym (w 2021 r. – 69,7 mld zł) oraz 140,4 mld zł w systemie podstawowym (w 2021 r. – 116,2 mld zł)². W 2022 r. w porównaniu z 2021 r. odnotowano wzrost wartości pobrań gotówki z NBP o 9,3% oraz wzrost jej odprowadzeń do NBP o 24,9%. Różnica pomiędzy wartością pobrań i odprowadzeń w 2022 r. wyniosła 13,1 mld zł (33,8 mld zł w 2021 r.). W początkowym okresie agresji Rosji na Ukrainę, na przełomie lutego i marca 2022 r., okresowo wystąpił gwałtowny wzrost zapotrzebowania na walutę polską, charakteryzujący się wysokim dziennym poziomem wartości pobrań z NBP (maksymalnie 12,5 mld zł w dniu 28 lutego 2022 r., w poprzednim roku średnio

² W systemie podstawowym polska waluta jest pobierana ze skarbców oddziałów okręgowych NBP po przekazaniu NBP środków na ten cel. W systemie depozytowym waluta polska, będąca własnością NBP, jest przechowywana w skarbcach jednostek organizacyjnych banków i pobierana po przekazaniu Bankowi środków na ten cel.

dziennie 0,7 mld zł). Następnie sytuacja się ustabilizowała i w późniejszych okresach notowano powrót gotówki do NBP.

- Umożliwiano zamianę monet na banknoty lub monety o odpowiednio wysokich nominałach za pomocą urządzeń samoobsługowych. W oddziałach okręgowych NBP zainstalowano 8 kolejnych urządzeń (łącznie działa 29 urządzeń), a klienci niektórych banków mogli korzystać przy wymianie z systemu płatności natychmiastowych BLIK. Łączna liczba transakcji zamiany wyniosła 164 tys., wymieniono 224 mln szt. monet o wartości 137 mln zł. Wprowadzenie tej usługi pozwoliło na ograniczenie produkcji nowych monet, a szacowane oszczędności w 2022 r. wyniosły około 33 mln zł. Usługa zamiany monet została nagrodzona prestiżową nagrodą *Excellence in Currency* podczas dorocznej międzynarodowej konferencji The Coin Conference zorganizowanej przez organizację International Association of Currency Affairs.
- W związku z agresją Rosji na Ukrainę Narodowy Bank Polski i Narodowy Bank Ukrainy zawarły 18 marca 2022 r. umowę w sprawie wymiany waluty ukraińskiej na walutę polską. Miało to na celu ułatwienie uchodźcom korzystania ze środków pieniężnych. Program był prowadzony w 100 placówkach banku PKO BP SA³. Skorzystało z niego około 103 tys. obywateli Ukrainy, wymieniono gotówkę o wartości 728 mln UAH (równowartość około 98 mln zł). Wszystkie hrywny skupione przez NBP od PKO BP SA zostały odkupione przez Narodowy Bank Ukrainy. We wszystkich rozliczeniach między stronami stosowano ten sam kurs wymiany obowiązujący w danym okresie, bez prowizji i opłat. Przeprowadzenie wymiany hrywien w Polsce zostało uznane przez inne kraje za wzorcowe.

4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego

W 2022 r. kontynuowała prace Rada do spraw obrotu gotówkowego (organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP). Rozpoczęto wprowadzanie przyjętej w 2021 r. przez Zarząd NBP Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego. Działania miały charakter analityczny, legislacyjny, samoregulacyjny oraz rekomendacyjny i dotyczyły: powszechnej akceptacji i dostępności gotówki, płynnego zaopatrywania rynku w walutę polską, bezpieczeństwa fizycznego banknotów i monet oraz cyberbezpieczeństwa systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym.

Ponadto w 2022 r. NBP wprowadził usprawnienia procesu wymiany znaków pieniężnych, w tym dla podmiotów profesjonalnie zajmujących się obsługą gotówki⁴. Kontynuowano również współpracę z uczestnikami rynku obrotu gotówkowego w zakresie wdrożenia przez nich standardu GS1 przy odprowadzaniu gotówki do NBP.

4.5. Fałszerstwa polskich znaków pieniężnych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w obiegu znajdowało się 2 974,44 mln szt. banknotów powszechnego obiegu oraz 1 818,36 mln szt. monet 1-złotowych, 2-złotowych⁵ i 5-złotowych.

³ Program trwał od 25 marca do 9 września 2022 r.

⁴ Nowelizacja zarządzenia nr 31/2013 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wymiany znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Urz. NBP z 2022 r. poz. 23).

⁵ Bez monet wykonanych ze stopu Nordic Gold.

W 2022 r. w porównaniu z 2021 r. odnotowano spadek liczby ujawnionych fałszyfikatów banknotów: z 6035 szt. do 4094 szt. oraz spadek liczby ujawnionych fałszyfikatów monet: z 406 szt. do 230 szt.⁶ Ogólna liczba fałszyfikatów banknotów i monet przypadająca na milion znaków pieniężnych spadła w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosła 1,07 szt. (1,37 szt. w 2021 i 2020 r. oraz 1,91 szt. w 2019 r.). Dane dotyczące liczby fałszerstw znaków pieniężnych ujawnionych w latach 2019–2022 przedstawia tabela 4.1.

Tabela 4.1. Liczba ujawnionych fałszyfikatów polskich znaków pieniężnych w latach 2019–2022

Fałszyfikaty	2019	2020	2021	2022
Banknoty	6 467	4 697	6 035	4 094
Monety	718	429	406	230
Ogółem	7 185	5 126	6 441	4 324

Źródło: dane NBP.

W 2022 r. – w ramach realizacji Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego oraz w odpowiedzi na postęp technologiczny – zmieniono regulacje prawne dotyczące ochrony znaków pieniężnych przed fałszowaniem. W wyniku uzgodnień przeprowadzonych z udziałem NBP 7 kwietnia 2022 r. Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenie w sprawie znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności oraz fałszywych znaków pieniężnych⁷ (zastępujące zarządzenie Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 31 sierpnia 1989 r. w sprawie zatrzymania fałszywych znaków pieniężnych).

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- utrzymanie niezakłóconego zaopatrywania banków w znaki pieniężne mimo zwiększonego zapotrzebowania na gotówkę w związku z agresją Rosji na Ukrainę,
- realizacja Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego,
- uruchomienie dla uchodźców z Ukrainy usługi wymiany hrywny na walutę polską – na mocy umowy pomiędzy NBP i NBU,
- usprawnienie procesu wymiany znaków pieniężnych i współpraca z uczestnikami rynku obrotu gotówkowego w zakresie wdrażania przez nich standardów GS1 przy odprowadzaniu gotówki do NBP,
- zmiana regulacji prawnych dotyczących ochrony znaków pieniężnych przed fałszowaniem.

⁶ W 2022 r. ujawniono fałszyfikaty monet powszechnego obiegu wyłącznie o nominałach 2 zł i 5 zł. Ogólna liczba monet powszechnego obiegu (bez monet ze stopu Nordic Gold) na 31 grudnia 2022 r. wyniosła 21 679,86 mln szt.

⁷ Dz. U. z 2022 r., poz. 776.

Rozdział 5

Zarządzanie rezerwami dewizowymi

Zarządzanie rezerwami dewizowymi¹

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim bank centralny gromadzi rezerwy dewizowe i zarządza nimi, a także podejmuje czynności mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego i płynności płatniczej kraju. W warunkach płynnego kursu walutowego rezerwy dewizowe służą przede wszystkim wzmocnieniu wiarygodności finansowej kraju, przez co przyczyniają się do zmniejszenia kosztu finansowania na globalnych rynkach oraz obniżenia zmienności kursu złotego, a także do ograniczenia ryzyka gwałtownego odpływu kapitału. Incydentalnie mogą być wykorzystane do wsparcia stabilności rynków finansowych lub sektora bankowego w przypadku znacznych zaburzeń ich funkcjonowania.

5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych

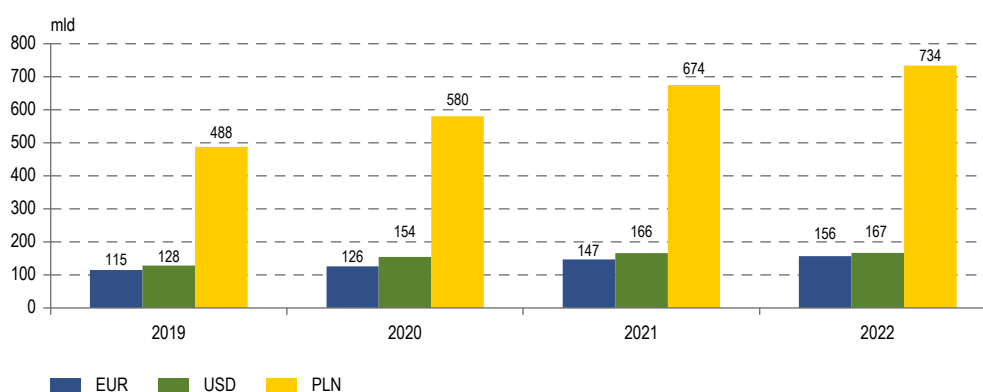
W 2022 r. oficjalne aktywa rezerwowe² NBP wzrosły:

- w przeliczeniu na euro: o 9,9 mld (6,7%), do 156,5 mld euro,
- w przeliczeniu na dolary amerykańskie: o 0,6 mld (0,4%), do 166,7 mld USD,
- w przeliczeniu na złote: o 59,6 mld (8,8%), do 733,8 mld zł.

Do wzrostu oficjalnych aktywów rezerwowych w największym stopniu przyczyniły się: dodatnie saldo przepływów zewnętrznych oraz zwiększenie wykorzystania równoczesnych transakcji *repo* i *reverse repo*, zawieranych w celu podwyższenia dochodowości rezerw dewizowych. Skalę wzrostu oficjalnych aktywów rezerwowych ograniczył ujemny dochód z inwestowania rezerw, związany ze spadkiem cen papierów wartościowych.

Na koniec 2022 r. zasób złota NBP wynosił 228,7 tony.

Wykres 5.1. Oficjalne aktywa rezerwowe w latach 2019–2022 (stan na koniec danego roku)

Źródło: dane NBP.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 oraz art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

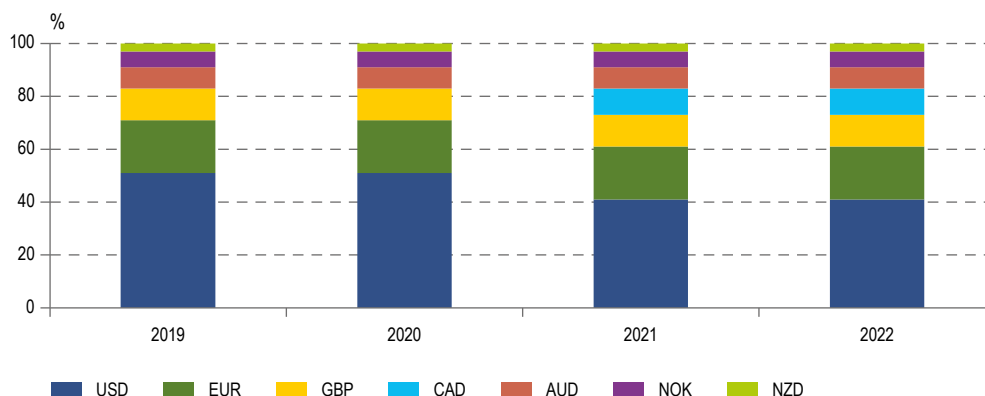
² Zgodnie z definicją Międzynarodowego Funduszu Walutowego do oficjalnych aktywów rezerwowych zalicza się łatwo rozporządzalne, płynne aktywa zagraniczne posiadane przez bank centralny. Kategoria ta obejmuje złoto monetarne, specjalne prawa ciągnięcia (SDR), pozycję rezerwową w MFW oraz aktywa w walutach obcych, głównie w formie papierów wartościowych, lokat i gotówki.

5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi³

Priorytetem w zarządzaniu rezerwami dewizowymi jest zapewnienie bezpieczeństwa inwestowanych środków oraz ich niezbędnej płynności. Narodowy Bank Polski, spełniając te kryteria, podejmuje jednocześnie działania służące podwyższeniu dochodowości rezerw w horyzoncie długookresowym.

W 2022 r. podstawowe parametry rezerw dewizowych nie zmieniły się istotnie w porównaniu z poprzednim rokiem. Na koniec 2022 r. struktura walutowa rezerw przedstawiała się następująco: 41% USD, 20% EUR, 12% GBP, 10% CAD, 8% AUD, 6% NOK i 3% NZD, a *modified duration*⁴ wynosiło 3,0. Ekspozycja na rynki akcji USA, strefy euro i Wielkiej Brytanii uzyskana w wyniku kontraktów *equity index futures* odpowiadała 2,9% wartości rezerw walutowych.

Wykres 5.2. Struktura walutowa rezerw w latach 2019–2022 (stan na koniec danego roku)

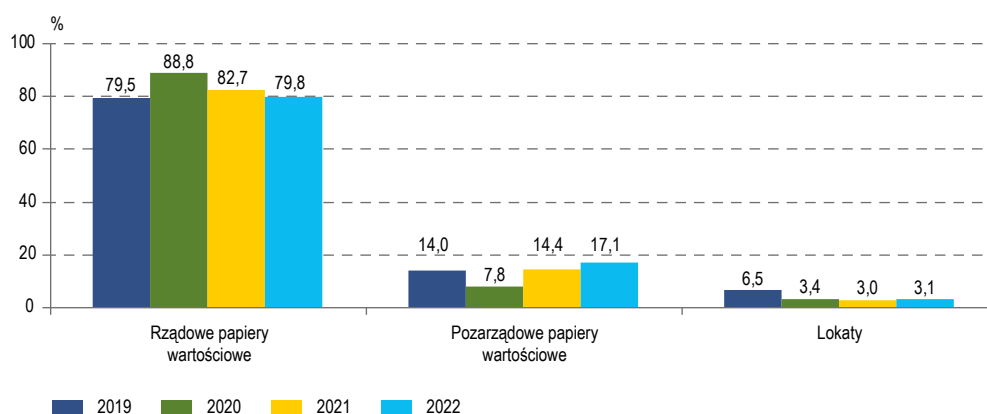
Źródło: dane NBP.

Podobnie jak w poprzednich latach dominujący udział w rezerwach walutowych NBP w 2022 r. miały rządowe papiery wartościowe, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności (wykres 5.3). Narodowy Bank Polski inwestował również w pozarządowe papiery wartościowe, w tym emitowane przez agencje rządowe oraz przedsiębiorstwa niefinansowe, a część środków utrzymywał w postaci krótkoterminowych lokat w bankach o wysokiej wiarygodności kredytowej. Część papierów wartościowych w portfelu NBP (0,8% rezerw walutowych) stanowią zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju. Przy zarządzaniu portfelami inwestycyjnymi wykorzystywano również transakcje *bond futures*.

³ Bez uwzględnienia środków walutowych na rachunkach MF w NBP.

⁴ *Modified duration* stanowi miarę ryzyka stopy procentowej, określającą wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Wykres 5.3. Udział instrumentów inwestycyjnych w rezerwach dewizowych NBP, z wyłączeniem złota, w latach 2019–2022 (stan na koniec danego roku)

Źródło: dane NBP.

W 2022 r. Narodowy Bank Polski realizował zadania związane z rozwojem metod prognozowania długoterminowych stóp zwrotu z inwestycji, a także prowadził analizy dotyczące możliwości dalszej dywersyfikacji rezerw dewizowych, w tym przez rozszerzenie stosowanego instrumentarium.

5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi

Jednym z ważniejszych elementów zarządzania rezerwami dewizowymi jest zarządzanie ryzykiem, które towarzyszy dokonywanym inwestycjom. Jego podstawę stanowi system limitów i ograniczeń inwestycyjnych.

Tabela 5.1. Ograniczenia inwestycyjne obowiązujące w zarządzaniu ryzykiem finansowym w NBP

Ryzyko	Metody ograniczania
Kredytowe	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i obligacji pozarządowych w rezerwach Kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej Limity dla kontrahentów NBP Ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych Minimalny wymagany rating papierów wartościowych Limity dla emitentów papierów wartościowych Zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych
Rynkowe	Struktura walutowa Strategicznej Alokacji Aktywów wraz z przedziałami wahań określającymi zakres aktywnej polityki inwestycyjnej Poziom <i>modified duration</i> Strategicznej Alokacji Aktywów wraz z przedziałami wahań określającymi zakres aktywnej polityki inwestycyjnej Ograniczenie ekspozycji na <i>equity index futures</i>
Płynności	Inwestowanie na rynkach finansowych charakteryzujących się wysoką płynnością Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych Kryteria wyboru papierów wartościowych

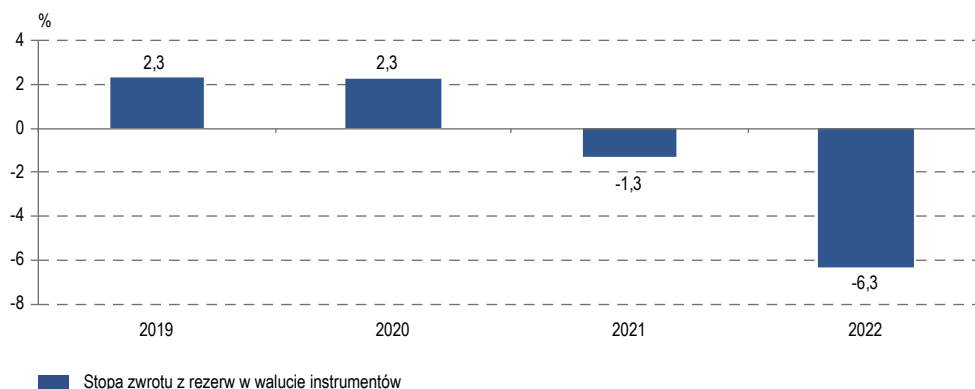
Źródło: dane NBP.

5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych

Wysokość stopy zwrotu z inwestowania rezerw walutowych⁵ zależy przede wszystkim od uwarunkowań rynkowych: zmian kursów walutowych, poziomu rentowności oraz zmian cen instrumentów inwestycyjnych.

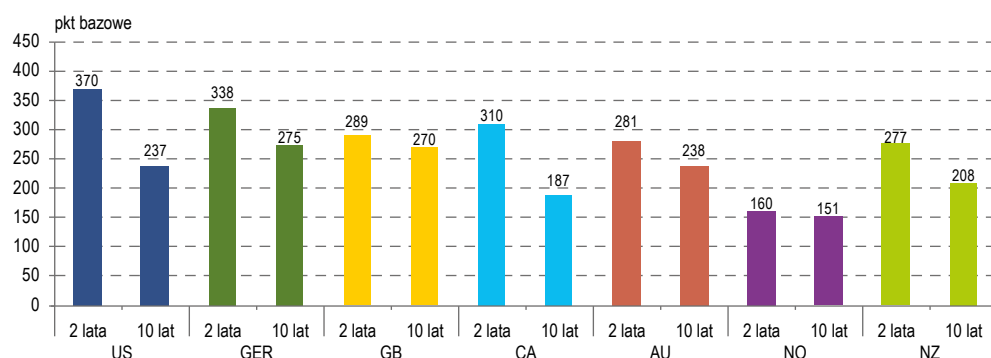
W 2022 r. nastąpił znaczny, nienotowany od dekad, wzrost rentowności, czyli spadek cen papierów wartościowych. Wynikał on z gwałtownego wzrostu inflacji, związanego m.in. ze wzrostem cen surowców oraz żywności i prowadzącego do zacieśnienia polityki pieniężnej głównych banków centralnych (przede wszystkim Rezerwy Federalnej). W tych warunkach w 2022 r. stopa zwrotu z inwestowania rezerw walutowych liczona w walucie instrumentów⁶ wyniosła -6,3% (wykresy 5.4 i 5.5).

Wykres 5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych NBP bez uwzględniania wpływu zmian kursów walutowych w latach 2019–2022

Źródło: dane NBP.

Wykres 5.5. Zmiany rentowności 2-letnich i 10-letnich papierów rządowych na głównych rynkach w 2022 r.

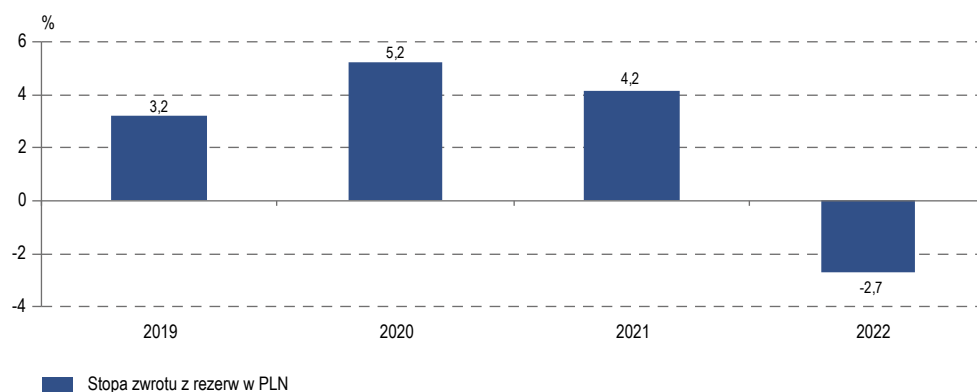
Źródło: dane NBP.

⁵ Rezerwy walutowe odpowiadają rezerwom dewizowym z wyłączeniem złota.

⁶ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w walucie poszczególnych portfeli inwestycyjnych jest wyliczana na podstawie dziennych zmian wartości rynkowej instrumentów (bez uwzględniania wpływu zmian kursów walutowych).

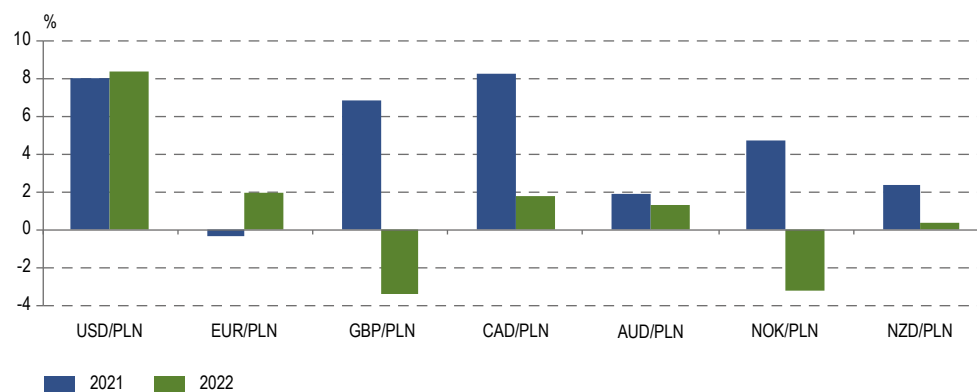
Niekorzystny wpływ spadku cen papierów wartościowych na dochodowość rezerw częściowo skompensowała aprecjacja większości walut rezerwowych względem złotego⁷ (wykres 5.7). W 2022 r. stopa zwrotu z rezerw wyliczona w złotych⁸ wyniosła -2,7% (wykres 5.6) i kształtowała się powyżej stopy zwrotu wyliczonej w walucie instrumentu.

Wykres 5.6. Stopa zwrotu z rezerw walutowych z uwzględnieniem wpływu zmian kursów walutowych w latach 2019–2022

Źródło: dane NBP.

Wykres 5.7. Zmiany kursów głównych walut rezerwowych w relacji do złotego w 2021 i 2022 r.

Źródło: dane NBP.

5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej

W 2022 r. wynik działalności inwestycyjnej związanej z zarządzaniem rezerwami dewizowymi (bez uwzględnienia zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych) był ujemny i wyniósł -28,8 mld zł wobec -1,7 mld zł w 2021 r. Wpłynęły na to przede wszystkim koszty

⁷ Wzrost kursów: USD/PLN o 8,4%, EUR/PLN o 2,0%, CAD/PLN o 1,8%, AUD/PLN o 1,3% i NZD/PLN o 0,4%, spadek kursów GBP/PLN o 3,4% i NOK/PLN o 3,2% (kursy średnie NBP).

⁸ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w złotych dodatkowo uwzględnia wpływ zmian kursów walut rezerwowych w relacji do złotego.

niezrealizowane z tytułu wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (-25,3 mld zł) oraz wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji *futures* i sprzedaży papierów wartościowych (-9,9 mld zł). Na kształtowanie się dochodu z działalności inwestycyjnej wpłynął ponadto dodatni wynik odsetkowy od lokat i dłużnych papierów wartościowych (6,5 mld zł).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych walut obcych i złota w 2022 r. wyniósł 25,5 mld zł, natomiast koszty niezrealizowane wyceny kursowej zasobów walut obcych: -1,4 mld zł⁹.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- zwiększenie zaangażowania w tzw. zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju,
- rozwój metod prognozowania długoterminowych stóp zwrotu z inwestycji NBP,
- przeprowadzenie analiz dotyczących możliwości dalszej dywersyfikacji rezerw dewizowych.

⁹ Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP dodatnie różnice z wyceny kursowej (przychody niezrealizowane) nie wpływają na wynik finansowy NBP, lecz są ujmowane w pasywach bilansu NBP. Koszty z tytułu niezrealizowanych ujemnych różnic z wyceny kursowej pomniejszają natomiast wynik finansowy NBP, podobnie jak koszty z tytułu zrealizowanych różnic kursowych.

Rozdział 6

Działalność dewizowa

Działalność dewizowa¹

Działalność dewizowa polega na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz kontroli: działalności kantorowej, w tym w zakresie wypełnienia obowiązków nałożonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, korzystania z udzielonych indywidualnych zezwoleń dewizowych, a także wykonania przez rezydentów i przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. Celem tej działalności jest zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego.

6.1. Rejestr działalności kantorowej

W 2022 r. dokonano 745 wpisów do rejestru działalności kantorowej (w 2021 r. – 687), z tego 147 wpisów dotyczyło nowych przedsiębiorców rozpoczynających działalność (w 2021 r. – 117). Pozostałe wpisy polegały na wykreśleniu figurujących w nim przedsiębiorców oraz zmianie danych w rejestrze.

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w Polsce działało 4577 kantorów (w 2021 r. – 4664).

6.2. Decyzje w sprawach dewizowych

W 2022 r. wydano ogółem 24 decyzje dewizowe, z tego 14 zezwoleń i 10 innych decyzji (w 2021 r. – 30 decyzji dewizowych). Zezwolenia zostały udzielone na odstąpienie od ograniczeń w zakresie dokonywania obrotu dewizowego z nierezydentami z krajów nienależących do UE, OECD oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (European Economic Area). Inne decyzje dotyczyły m.in. przedłużenia terminu ważności zezwolenia.

6.3. Kontrola obrotu dewizowego

Kontrolą prowadzoną przez Prezesa NBP w 2022 r. zostali objęci rezydenci podlegający obowiązkowi przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz podmioty gospodarcze prowadzące działalność kantorową.

W 2022 r. przeprowadzono ogółem 751 kontroli (w 2021 r. – 871), w tym:

- 203 kontrole w zakresie wykonywania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2021 r. – 279),
- 547 kontroli działalności kantorowej (w 2021 r. – 592),
- 1 kontrolę realizacji indywidualnych zezwoleń dewizowych (w 2021 r. – 0).

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 3 i art. 52 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim, art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2022 r. poz. 593, z późn. zm.) oraz przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 309).

Nieprawidłowości stwierdzono w toku 397 kontroli, czyli w 53% wszystkich przeprowadzonych kontroli (w 2021 r. – 52%), w tym podczas:

- 109 kontroli wykonywania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2021 r. – 138),
- 287 kontroli działalności kantorowej (w 2021 r. – 318),
- 1 kontroli realizacji indywidualnych zezwoleń dewizowych (w 2021 r. – 0).

Stwierdzono 5 przypadków rażącego naruszenia warunków prowadzenia działalności kantorowej, co spowodowało wydanie 5 decyzji o zakazie wykonywania takiej działalności i wykreśleniu z rejestru działalności kantorowej (w 2021 r. – 1). Wydano również 30 decyzji o nałożeniu pieniężnej kary administracyjnej w związku ze stwierdzeniem niedopełnienia przez podmioty prowadzące działalność kantorową obowiązków wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. NBP zawiadomił właściwe organy finansowe o 438 przypadkach naruszenia prawa. Po przeprowadzeniu stosownych postępowań urzędy skarbowe i urzędy celno-skarbowe poinformowały NBP o: ukaraniu 86 podmiotów, 127 przypadkach złożenia tzw. czynnego żalu oraz o 6 przypadkach dobrowolnego poddania się odpowiedzialności. Wyniki wszystkich kontroli w zakresie wypełniania przez przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązków określonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu zostały przekazane Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej.

Podejmowane przez NBP działania kontrolne zapewniają:

- zgodność obrotu wartościami dewizowymi w kantorach z zasadami prowadzenia działalności regulowanej,
- prawidłowe wypełnianie obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- zgodność przekazywanych przez sprawozdawców danych do bilansu płatniczego z dokumentami źródłowymi.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- przeprowadzenie 751 kontroli,
- wydanie 24 decyzji dewizowych i 35 decyzji związanych z naruszeniem warunków lub niedopełnieniem obowiązków dotyczących wykonywania działalności kantorowej.

Rozdział 7

Działania na rzecz systemu płatniczego

Działania na rzecz systemu płatniczego¹

Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego obejmują działania operacyjne, w tym prowadzenie systemów płatności i przeprowadzanie rozrachunków międzybankowych, działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego, w tym organizowanie rozliczeń pieniężnych i przygotowywanie odpowiednich regulacji prawnych, oraz nadzór systemowy nad systemem płatniczym.

Celem Narodowego Banku Polskiego jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu płatniczego, umożliwiającego szybki i bezpieczny transfer środków pieniężnych pomiędzy osobami fizycznymi, podmiotami gospodarczymi, instytucjami publicznymi lub innymi podmiotami, które są stronami płatności.

7.1. Realizacja zadań operacyjnych

7.1.1. Obsługa rachunków w systemie SORBNET2

System SORBNET2 jest systemem płatności typu RTGS. Służy głównie do prowadzenia rachunków bieżących i dokonywania rozrachunku międzybankowego płatności w złotych. W systemie RTGS zlecenia płatnicze są realizowane zgodnie z zasadą rozrachunku brutto (przetwarzanie zleceń pojedynczo, bez ich wzajemnego kompensowania) oraz zasadą rozrachunku w czasie rzeczywistym (przetwarzanie zleceń na bieżąco w ciągu dnia).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w systemie SORBNET2 prowadzono rachunki bieżące w złotych dla 47 banków (w 2021 r. – 46), rachunek bieżący Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz rachunki KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA. W 2022 r. 3 rachunki bieżące w złotych zostały otwarte², 2 zamknięto³, a 1 rachunek został przejęty w wyniku przymusowej restrukturyzacji⁴.

W 2022 r. w systemie SORBNET2 zrealizowano 5,4 mln zleceń (w 2021 r. – 4,6 mln) na kwotę 131,0 bln zł (w 2021 r. – 121,4 bln zł). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych zleceń o 17,8% oraz zwiększenie ich wartości o 7,9% w porównaniu z 2021 r. Średnia wartość pojedynczego zlecenia w 2022 r. wyniosła 24,0 mln zł (w 2021 r. – 26,2 mln zł) i zmniejszyła się o 8,3% w stosunku do poprzedniego roku.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1, 6 i 6a ustawy o Narodowym Banku Polskim, a także ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2022 r. poz. 1581).

² W dniu 30 czerwca 2022 r. został otwarty rachunek bieżący dla Banku Nowego SA oraz dla Warmińsko-Mazurskiego Banku Spółdzielczego, a 30 września 2022 r. otwarto rachunek bieżący dla AS Inbank SA Oddział w Polsce.

³ W dniu 30 września 2022 r. zamknięto rachunek bieżący dla MUFG Bank (Europe) N.V. SA Oddział w Polsce oraz dla BNP Paribas Securities Services S.K.A Oddział w Polsce.

⁴ W dniu 3 października 2022 r. został przejęty rachunek bieżący Getin Noble Bank SA przez VeloBank SA.

7.1.2. Obsługa rachunków w euro w systemie TARGET2-NBP

System TARGET2-NBP stanowi polski komponent systemu TARGET2 – paneuropejskiego systemu RTGS służącego do przeprowadzania rozrachunku płatności w euro. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w systemie TARGET2-NBP prowadzono rachunki w euro dla 19 podmiotów: NBP, KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA oraz dla 15 banków (bez zmian w stosunku do poprzedniego roku).

W 2022 r. w systemie TARGET2-NBP zrealizowano 2,4 mln operacji na łączną kwotę 2,8 bln euro. W porównaniu z 2021 r. liczba zrealizowanych operacji wzrosła o 15,8%, a ich wartość zwiększyła się o 41,7%. Średnia wartość pojedynczego zlecenia wyniosła 1,2 mln euro i w porównaniu z 2021 r. wzrosła o 22,3%.

7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego

7.2.1. Działania regulacyjne, standaryzacyjne i badawcze

W ramach działań regulacyjnych, standaryzacyjnych i badawczych odnoszących się do systemu płatniczego w 2022 r. NBP:

- monitorował skutki wprowadzonych w 2021 r. regulacji zapewniających konsumentom akceptację płatności gotówkowych w punktach handlowo-usługowych,
- wprowadzał zmiany w sprawozdawczości płatniczej polegające na zwiększeniu zakresu przekazywanych NBP danych statystycznych na temat systemu płatniczego⁵ oraz przekazywał EBC roczne dane wykorzystywane do monitorowania zmian w funkcjonowaniu systemów płatności⁶,
- realizował zadania związane z numeracją banków i dostawców usług płatniczych niebędących bankami w odniesieniu do podmiotów, które w 2022 r. rozpoczęły działalność lub przechodziły zmiany właścicielskie,
- opublikował wyniki badania pt. *Postawy Polaków wobec obrotu bezgotówkowego*, dotyczącego postaw Polaków w 2021 r. m.in. wobec: banków i pieniędzy, płatności bezgotówkowych oraz możliwości pozyskiwania gotówki,
- analizował doświadczenia innych banków centralnych z tworzeniem koncepcji i wdrażaniem pieniądza cyfrowego banku centralnego, w szczególności projektu cyfrowego euro,
- analizował proponowane zmiany prawa europejskiego dotyczące poleceń przelewu natychmiastowego w euro w kontekście ich potencjalnego wpływu na organizację rozliczeń pieniężnych w Polsce⁷.

⁵ Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2020/2011 z dnia 1 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1409/2013 w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/43) (EBC/2020/59).

⁶ Por. rozdział Działalność statystyczna.

⁷ Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 260/2012 i (UE) 2021/1230 w odniesieniu do poleceń przelewu natychmiastowego w euro.

Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach legislacyjnych dotyczących zmian w funkcjonowaniu biur usług płatniczych, odpowiedzialności dostawców usług płatniczych w przypadku transakcji oszukańczych, a także w pracach nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wzoru formularza wpłaty gotówkowej oraz polecenia przelewu na rachunek organu podatkowego.

7.2.2. Rozwój krajowych wysokokwotowych systemów płatności

W 2022 r. podjęto następujące działania służące rozwojowi krajowych wysokokwotowych systemów płatności:

- Prowadzono prace analityczne w ramach projektu SORBNET3, mającego na celu budowę nowego systemu RTGS w złotych, zgodnego ze standardem ISO 20022.
- Kontynuowano prace związane z udziałem NBP w konsolidacji systemu TARGET2 z platformą TARGET2-Securities (T2S), koordynowanej przez EBC. Celem konsolidacji jest uruchomienie w 2023 r. nowego systemu RTGS w euro. W prace są zaangażowane wszystkie banki centralne uczestniczące w systemie TARGET2, a także uczestnicy krajowych komponentów systemu TARGET2. W 2022 r. NBP wziął udział w testach nowego systemu i wprowadzał w wewnętrznych systemach informatycznych zmiany wynikające z przeprowadzanych testów.

7.2.3. Działania w zakresie schematu SEPA

NBP kontynuował świadczenie zainteresowanym bankom usługi pośrednictwa w dostępie do paneuropejskiego systemu płatności STEP2-T, prowadzonego przez EBA Clearing, umożliwiając im rozliczanie transgranicznych poleceń przelewu w euro w schemacie SEPA Credit Transfer⁸.

W 2022 r. NBP przystąpił do modelu ciągłego rozrachunku brutto (CGS – *continuous gross settlement*) w systemie STEP2-T. Od 12 lipca 2022 r. wszystkie zlecenia w systemie STEP2-T są przetwarzane wyłącznie w modelu CGS.

7.2.4. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego

Rada ds. Systemu Płatniczego, organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP, zajmuje się bieżącą analizą i oceną polskiego systemu płatniczego oraz działa na rzecz rozwoju tego systemu.

W 2022 r. Rada omawiała w szczególności następujące zagadnienia:

- rekomendacje sektora bankowego dotyczące zachowania ciągłości działania banków na wypadek konfliktu zbrojnego lub wojny hybrydowej,

⁸ Na koniec 2022 r. z tego pośrednictwa korzystało 17 banków.

- wyniki badań i analiz, w tym: postaw Polaków wobec obrotu bezgotówkowego, czasu realizacji transakcji za pomocą wybranych instrumentów płatniczych w Polsce oraz funkcjonowania Programu Polska Bezgotówkowa,
- budowę nowego systemu RTGS w złotych (projekt SORBNET3),
- tworzenie sektorowego centrum usług wspierających przeciwdziałanie praniu pieniędzy,
- plany rozwoju Systemu Płatności Mobilnych BLIK i Systemu BLIK-Euro oraz plany uruchomienia przez KIR SA usługi płatności natychmiastowych w euro,
- dostosowanie wybranych procesów rozrachunkowych KDPW SA do zmian w systemach rozrachunku UE,
- zmiany legislacyjne na szczeblu krajowym i UE.

W 2022 r. Grupa Robocza ds. Bezpieczeństwa Płatności, powołana w ramach Rady, opracowała listę rekomendacji na rzecz ograniczenia transakcji oszukańczych w płatnościach detalicznych w Polsce.

7.3. Nadzór nad systemem płatniczym

Sprawowanie przez NBP nadzoru systemowego nad systemem płatniczym ma na celu minimalizowanie ryzyka związanego z ewentualnymi zakłóceniami w funkcjonowaniu systemów płatności, schematów płatniczych, systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych, oraz ze świadczeniem przez krajowe instytucje płatnicze usługi *acquiring*. Sprawowany przez NBP nadzór systemowy przyczynia się do zapewnienia stabilności systemu finansowego.

Działania Prezesa NBP w ramach nadzorowania poszczególnych elementów systemu płatniczego w 2022 r. objęły wydanie:

- 5 zezwoleń na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania systemów płatności,
- 2 zezwoleń na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania schematu płatniczego oraz decyzji o wykreśleniu z listy nadzorowanych schematów płatniczych schematu płatniczego Diners Club (z uwagi na zaprzestanie wydawania kart płatniczych przez organizację płatniczą zarządzającą tym schematem),
- 2 opinii w odniesieniu do wniosków o wydanie przez KNF zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej (w zakresie usługi *acquiring*),
- 5 opinii – na wniosek KNF – dotyczących zmian regulaminów funkcjonowania systemów rozrachunku i rozliczeń papierów wartościowych (prowadzonych przez KDPW SA oraz KDPW_CCP SA).

NBP sporządził i przekazał KNF stanowisko dotyczące przeglądu i oceny działalności KDPW SA za okres od 2 maja 2021 r. do 1 maja 2022 r. Uczestniczył również w ocenie proponowanego rozszerzenia zakresu usług świadczonych przez KDPW_CCP SA o rozliczanie transakcji *repo* w obrocie zorganizowanym.

Ponadto w 2022 r.:

- przeprowadzono ocenę systemu SKARBNET4 pod względem spełniania wymogów rozporządzenia CSDR i wydanych na jego podstawie aktów delegowanych oraz przegląd zasad funkcjonowania tego systemu w latach 2019–2021,
- zakończono ocenę systemu płatności BlueCash pod kątem zgodności z *Zasadami dotyczącymi infrastruktury rynków finansowych (Principles for financial market infrastructures)*,

- zakończono ocenę zgodności funkcjonowania systemu płatności SORBNET2 z wymogami wskazanymi w opracowanych przez ESBC *Wymaganiach nadzorczych w zakresie odporności cybernetycznej dla infrastruktur rynku finansowego (Cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures, CROE)*,
- zainicjowano ocenę 3 systemów płatności prowadzonych przez KIR SA (Elixir, Express Elixir i Euro Elixir) pod kątem ich zgodności z wymogami CROE,
- zakończono koordynowaną przez EBC trzecią edycję badania ankietowego dotyczącego cyberodporności wybranych systemów płatności i przekazano ich operatorom wyniki ewaluacji,
- opublikowano *Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego w 2021 r.*

7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych

W 2022 r. NBP miał akcje i udziały w następujących podmiotach krajowych⁹:

- Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych SA z siedzibą w Warszawie, który prowadzi centralny depozyt papierów wartościowych oraz dokonuje rozrachunku transakcji tymi papierami; KDPW SA posiada 100% akcji spółki KDPW_CCP SA, prowadzącej systemy rozliczeń transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe;
- Krajowej Izbie Rozliczeniowej SA z siedzibą w Warszawie, będącej główną instytucją na krajowym rynku rozliczania płatności detalicznych;
- spółce Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, która jest producentem i integratorem rozwiązań informatycznych przeznaczonych przede wszystkim dla instytucji sektora finansowego, w szczególności bankowych i ubezpieczeniowych, oraz dla administracji publicznej.

Tabela 7.1. Zestawienie posiadanych przez NBP akcji i udziałów w spółkach polskiego prawa handlowego według stanu na 31 grudnia 2021 r.

Nazwa podmiotu	Kapitał zakładowy (w zł)	Liczba posiadanych przez NBP akcji/udziałów	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA	21 000 000	7 000	33,33
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	5 445 000	3 750	34,44
Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o.	10 000 000	1 000	100,00

Źródło: dane NBP.

⁹ Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP może być udziałowcem albo akcjonariuszem innych osób prawnych, które prowadzą działalność usługową na rzecz instytucji finansowych lub Skarbu Państwa lub mają dla NBP duże znaczenie z punktu widzenia stabilności krajowego systemu finansowego.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- kontynuowanie prac nad nowym systemem RTGS w złotych (SORBNET3) oraz nad konsolidacją systemu TARGET2 z platformą T2S,
- przejście na nowy model rozrachunku w systemie STEP2-T,
- zakończenie oceny zgodności funkcjonowania systemu płatności SORBNET2 z europejskimi wymaganiami nadzorczymi w zakresie odporności cybernetycznej infrastruktury rynku finansowego.

Rozdział 8

Obsługa Skarbu Państwa

Obsługa Skarbu Państwa¹

Zadania realizowane przez Narodowy Bank Polski w ramach obsługi Skarbu Państwa obejmują: obsługę bankową rachunków budżetu państwa, obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obrót skarbowymi papierami wartościowymi oraz działania na rzecz zarządzania długiem publicznym, w szczególności długiem Skarbu Państwa.

8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP

W 2022 r. NBP prowadził rachunki bankowe wymienione w art. 196 ustawy o finansach publicznych, przede wszystkim centralny rachunek bieżący budżetu państwa, a także rachunki bieżące i pomocnicze państwowych jednostek budżetowych oraz urzędów obsługujących organy podatkowe, w tym tzw. rachunki wspólne do gromadzenia określonych rodzajów podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa. Ponadto na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP prowadził rachunki innych osób prawnych.

NBP prowadzi rachunki w złotych i walutach obcych, w tym rachunki służące do obsługi środków pochodzących z budżetu UE. Prowadzi także rachunki lokat terminowych w złotych i walutach obcych. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. NBP obsługiwał 2922 klientów (w 2021 r. – 2923), dla których oddziały okręgowe NBP prowadziły 27 849 rachunków (w 2021 r. 27 604), z czego 4520 rachunków było obsługiwanych w ramach zastępczej obsługi kasowej (w 2021 r. – 4457).

8.1.1. Obsługa rachunków bankowych

Narodowy Bank Polski przeprowadzał rozliczenia pieniężne na rachunkach bankowych budżetu państwa w formie bezgotówkowej (przede wszystkim za pośrednictwem Bankowości elektronicznej NBP i międzysystemowego interfejsu B2B), a także w formie gotówkowej. W obsłudze rachunków bankowych strategicznych dla budżetu państwa (np. centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, rachunku do płatności składkowych ZUS, rachunków do płatności podatkowych) wykorzystywano interfejs B2B, który zapewnia rozwiązania dostosowane do potrzeb posiadacza rachunku (w tym mikrorachunki i indywidualne raporty), a także wysokie bezpieczeństwo przekazywanych danych.

W 2022 r. liczba transakcji bezgotówkowych i gotówkowych przetworzonych w systemie informatycznym NBP służącym do prowadzenia rachunków bankowych budżetu państwa wyniosła 138,0 mln (w 2021 r. wynosiła 135,8 mln).

W 2022 r. nastąpił prawie czterokrotny wzrost liczby kart debetowych wydanych posiadaczom rachunków w NBP – z 1065 na koniec 2021 r. do 4140 na koniec 2022 r. Ponadto w 2022 r. kontynuowano unowocześnianie systemów informatycznych wspomagających bankową obsługę budżetu państwa.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 4, art. 49, art. 51 i art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.).

8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa

Na podstawie umowy agencyjnej z 18 listopada 2016 r. zawartej z Ministrem Rozwoju i Finansów Narodowy Bank Polski prowadził w 2022 r. obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa z tytułu:

- 49 pożyczek udzielonych Rządowi RP przez międzynarodowe instytucje finansowe,
- 78 gwarantowanych przez Rząd RP pożyczek i kredytów zagranicznych udzielonych podmiotom krajowym,
- udziałów Polski w 9 międzynarodowych instytucjach finansowych oraz zagranicznych należności udziałowych od jednej instytucji finansowej.

Pełniąc funkcję depozytariusza Grupy Banku Światowego, NBP obsługiwał 16 dokumentów (*promissory note*) wystawionych przez Rząd RP w związku z członkostwem Polski w instytucjach tej grupy finansowej.

8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi

8.3.1. Przetargi papierów wartościowych

Jako agent emisji skarbowych papierów wartościowych NBP organizuje przetargi sprzedaży i odkupu bonów skarbowych oraz przetargi sprzedaży, odkupu i zamiany obligacji skarbowych. W 2022 r. zostało przeprowadzonych:

- 11 przetargów sprzedaży obligacji skarbowych,
- 11 przetargów zamiany obligacji skarbowych.

W 2022 r. odbyło się 9 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (NBP pełni funkcję organizatora przetargów obligacji poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa).

W 2022 r. nie odbył się żaden przetarg sprzedaży i odkupu bonów skarbowych ani żaden przetarg odkupu obligacji skarbowych.

8.3.2. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych

W 2022 r., podobnie jak w poprzednich latach, NBP realizował zadania związane z systemem Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW)². Na podstawie umowy zawartej z Ministrem Finansów Narodowy Bank Polski:

- udostępniał Ministerstwu Finansów dane wykorzystywane do sporządzania oceny aktywności banków pełniących funkcję DSPW,
- pełnił funkcję organizatora fixingu skarbowych papierów wartościowych³.

² System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW) powstał w 2003 r. w celu zapewnienia bezpieczeństwa finansowania pożyczkowych potrzeb budżetu państwa oraz poprawy płynności, przejrzystości i efektywności rynku SPW. O status DSPW, który uprawnia m.in. do nabywania SPW na przetargach organizowanych przez Ministerstwo Finansów, mogą się ubiegać banki krajowe oraz podmioty zagraniczne, spełniające wymogi określone w Regulaminie pełnienia funkcji DSPW. Więcej informacji na temat funkcjonowania systemu DSPW można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

³ Jako organizator fixingu SPW Narodowy Bank Polski określa jego zasady w porozumieniu z Ministrem Finansów (emitentem) i BondSpot SA (pełnomocnikiem) oraz sprawuje ogólny nadzór nad funkcjonowaniem fixingu SPW (§2 ust. 3 Regulaminu fixingu skarbowych papierów wartościowych).

8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym

W 2022 r. NBP współpracował z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym. Celem współpracy jest wymiana informacji wykorzystywanych do koordynowania polityki zarządzania długiem publicznym (prowadzonej przez MF) z polityką pieniężną i polityką kursową realizowanymi przez NBP.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- prowadzenie 27 849 rachunków dla 2922 klientów,
- zorganizowanie łącznie 22 przetargów sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych oraz 9 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Rozdział 9

Działalność analityczno-badawcza

Działalność analityczno-badawcza¹

Działania banków centralnych zmierzające do zapewnienia stabilności makroekonomicznej i finansowej wymagają szczegółowej wiedzy na temat procesów zachodzących w gospodarce i jej otoczeniu. Z tego względu NBP analizuje bieżącą i oczekiwaną sytuację gospodarczą w Polsce i na świecie, korzystając przy tym z szerokiego zakresu danych oraz narzędzi analitycznych i prognostycznych. Bank prowadzi także badania naukowe, których wyniki wspierają działalność analityczną, m.in. umożliwiają weryfikację stosowanych narzędzi analitycznych. Wyniki analiz i badań są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP oraz Radę Polityki Pieniężnej.

Poniżej przedstawiono najważniejsze prace i działania analityczno-badawcze prowadzone w 2022 r. dotyczące stabilności makroekonomicznej², w tym stabilności cen, w podziale na główne grupy tematyczne.

9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej

- Monitorowano i analizowano politykę pieniężną zagranicznych banków centralnych.
- Prowadzono badania dotyczące determinantów stopy procentowej równowagi oraz prowadzenia polityki pieniężnej w warunkach ograniczonej racjonalności podmiotów gospodarujących.
- Rozpoczęto badanie, w jakim horyzoncie bank centralny powinien wpływać na inflację.
- Prowadzono badania nad wpływem polityki pieniężnej i procesów inflacyjnych na zmiany wysokości wynagrodzeń.

9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji

- Prowadzono prace analityczne i badawcze dotyczące kształtowania się wskaźników inflacji oraz procesów cenotwórczych, sztywności cen, wykorzystania danych ze sklepów internetowych do prognozowania inflacji, a także wpływu pandemii COVID-19, zaburzeń w globalnych sieciach dostaw, szoków energetycznych i agresji Rosji na Ukrainę na kształtowanie się cen w Polsce.
- Monitorowano kształtowanie się oczekiwań inflacyjnych konsumentów, przedsiębiorstw, analityków sektora finansowego i ekspertów spoza sektora finansowego.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

² Działania analityczno-badawcze z zakresu stabilności i rozwoju systemu finansowego oraz systemu płatniczego przedstawiono w rozdziałach 3 i 7 *Raportu*.

9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych

- Monitorowano i analizowano sytuację gospodarczą w Polsce, wykorzystując szeroki zbiór zmiennych, obejmujący szeregi czasowe o różnej częstotliwości; rozwijano wskaźniki i narzędzia umożliwiające analizowanie i prognozowanie koniunktury w warunkach szybkich zmian sytuacji gospodarczej i silnych zaburzeń związanych z agresją Rosji na Ukrainę.
- Przygotowywano regularne projekcje inflacji i PKB oraz szacunki PKB i jego komponentów, wykorzystywane do oceny stabilności makroekonomicznej i stabilności sektora finansowego – w tym z uwzględnieniem dynamicznie zmieniających się zewnętrznych uwarunkowań polskiej gospodarki i wprowadzanych zmian legislacyjnych.
- Przygotowywano prognozy wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz jego składowych.
- Przeprowadzono cztery rundy Ankiety Makroekonomicznej NBP.
- Uzupełniono specyfikację dynamicznego stochastycznego modelu równowagi ogólnej (DSGE SoePL-2022) o niestandardowe instrumenty polityki pieniężnej.

9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej

- Przygotowywano prognozy dotyczące: sytuacji budżetu państwa oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych, kosztów działań fiskalnych łagodzących wpływ wysokiej inflacji na podmioty gospodarcze, restrykcyjności polityki fiskalnej i jej oddziaływania na gospodarkę oraz finansowania potrzeb pożytkowych państwa.
- Prowadzono analizy i opracowywano prognozy dotyczące wykorzystania funduszy z budżetu Unii Europejskiej i ich wpływu na główne agregaty makroekonomiczne.
- Rozpoczęto badanie makroekonomicznych i fiskalnych skutków starzenia się społeczeństwa w Polsce.
- Zakończono badania: efektywności polityki fiskalnej w warunkach nierówności dochodowych i majątkowych konsumentów oraz oddziaływania swobodnego przepływu siły roboczej na politykę fiskalną w Unii Europejskiej.

9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę

- Analizowano koniunkturę i politykę gospodarczą wybranych krajów, w tym głównych gospodarek świata i państw Europy Środkowo-Wschodniej oraz badano przepływy kapitału do gospodarek wschodzących (w tym Europy Środkowo-Wschodniej).
- Cyklicznie analizowano polski handel zagraniczny, w tym: powiązania handlowe w ramach globalnych łańcuchów dostaw oraz konkurencyjność cenowo-kosztową Polski, a także oddziaływanie pandemii COVID-19 i agresji Rosji na Ukrainę.

- Na bieżąco monitorowano i analizowano sytuację gospodarczą na świecie w czasie pandemii COVID-19, odbudowy po pandemii, kryzysu energetycznego i agresji Rosji na Ukrainę, a także rozwijano stosowane w tym zakresie narzędzia.
- Oceniano średnio- i długookresowe perspektywy sytuacji gospodarczej krajów, w których NBP inwestuje rezerwy walutowe.

9.6. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych

- Prowadzono cykliczne analizy sytuacji finansowej sektora gospodarstw domowych dotyczące źródeł pozyskiwania dochodów, wydatków konsumpcyjnych i oszczędności oraz zmian stanu aktywów i zobowiązań.
- Monitorowano zmiany sprzedaży detalicznej i kondycję gospodarstw domowych na podstawie wyników badań koniunktury konsumenckiej.

9.7. Analizy i badania rynku pracy

- Monitorowano sytuację na rynku pracy i przygotowywano prognozy podstawowych wskaźników opisujących zmiany płac i zatrudnienia w gospodarce.
- Badano oddziaływanie napływu uchodźców z Ukrainy na rynek pracy i wzrost gospodarczy w Polsce oraz monitorowano zmiany ich aktywności zawodowej.
- Analizowano potencjalne strategie dostosowania kosztów pracy w firmach do spowolnienia gospodarczego oraz wzrostu cen surowców i kosztów prowadzenia działalności.

9.8. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw

- Przeprowadzono kwartalne badania pn. Szybki Monitoring NBP, obejmujące szczegółowe analizy i prognozy stanu koniunktury, w tym decyzji produkcyjnych, zatrudnieniowych, płacowych, inwestycyjnych, finansowych i cenowych firm oraz ich wpływu na system bankowy.
- Przeprowadzono badanie pn. Ankieta Roczna NBP, koncentrujące się na perspektywach rozwojowych sektora przedsiębiorstw niefinansowych oraz na zachodzących w nim procesach cenotwórczych.
- Przeprowadzono roczne badanie pn. Szybki Monitoring – ankieta dla mikrofirm, w ramach którego zbadano w szczególności mechanizmy cenotwórcze, płacowe i efektywnościowe przedsiębiorstw zatrudniających do 10 osób.
- Kontynuowano współpracę ze Światowym Forum Gospodarczym przy opracowaniu Globalnego Raportu Konkurencyjności.

- Analizowano wpływ pandemii COVID-19 na produktywność polskich przedsiębiorstw, a także odporność sektora przedsiębiorstw na wzrost istotnych kosztów ich działania.

9.9. Analizy i badania międzysektorowe

- Przeprowadzono analizy oddziaływania na polską gospodarkę zaburzeń na rynkach surowców energetycznych oraz napływu uchodźców z Ukrainy.
- Przeprowadzono analizę strukturalnych źródeł wzrostu efektywności energetycznej gospodarki Polski na tle wybranych gospodarek UE.

9.10. Publikacje naukowe pracowników NBP

Upowszechnianie wyników badań pracowników NBP umożliwia naukową weryfikację ich jakości i poprawności metodycznej – dzięki poddaniu ich ocenie krajowych i zagranicznych ekspertów oraz procesowi recenzyjnemu, któremu takie publikacje podlegają.

W 2022 r. w czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej znalazło się 8 publikacji pracowników NBP³.

9.11. Konferencje naukowe organizowane przez NBP

W 2022 r. NBP zorganizował 3 międzynarodowe konferencje naukowe:

- 3 czerwca 2022 r.: konferencja z cyklu poświęconego nowym uwarunkowaniom korzystania z gotówki pt. „Access to Cash across Countries – Current State and what for the Future” („Dostęp do gotówki w różnych krajach – stan na dziś i refleksja nad przyszłością”). Podczas obrad zaprezentowano wyniki badań dotyczących dostępności gotówki w ujęciu geograficznym oraz omówiono zmiany jej funkcji.
- 22–23 września 2022 r.: międzynarodowa konferencja naukowa, organizowana co 2 lata przez NBP i Bank Litwy we współpracy z Central Bank Research Association (CEBRA) pt. „Fourth Biennial Conference on New Dimensions of Monetary Policy” („Czwarta organizowana co dwa lata konferencja poświęcona nowym aspektom polityki pieniężnej”). W trakcie konferencji przedstawiono i omówiono nowe nurty badawcze w polityce pieniężnej.
- 21 października 2022 r.: dziesiąta doroczna konferencja międzynarodowa NBP z cyklu poświęconego przyszłości gospodarki europejskiej (CoFEE) pt. „Central Europe’s Convergence” („Konwergencja w Europie Środkowej”). Obrady poświęcono źródłom i perspektywom konwergencji ekonomicznej w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem Europy Środkowej.

³ Wykaz w załączniku pt. *Lista wybranych publikacji NBP*.

Ponadto w 2022 r. odbyły się w NBP następujące międzynarodowe wydarzenia naukowe:

- 13–14 czerwca 2022 r.: spotkanie dyrektorów departamentów statystyki banków centralnych Europy Środkowo-Wschodniej. Spotkanie pozwoliło na wymianę doświadczeń i omówienie istotnych kwestii dotyczących statystyki z punktu widzenia regionu, a jednym z głównych tematów było ujmowanie w statystyce uchodźców z Ukrainy.
- 1 września – 31 października 2022 r.: warsztaty naukowe pn. „Return enhancement strategies within foreign reserves management” („Strategie maksymalizacji stóp zwrotu w zakresie zarządzania rezerwami walutowymi”) – seria 7 spotkań online. W ramach warsztatów zaprezentowano i omówiono strategie inwestowania rezerw dewizowych.

9.12. Współpraca ze środowiskiem naukowym, bankami centralnymi i instytucjami międzynarodowymi

W 2022 r. w ramach współpracy ze środowiskiem naukowym, bankami centralnymi i instytucjami międzynarodowymi przedstawiciele Narodowego Banku Polskiego uczestniczyli w pracach grup roboczych ESBC, gremiów unijnych oraz innych instytucji krajowych i międzynarodowych nad zagadnieniami i projektami związanymi z głównymi obszarami analiz i badań w NBP. Brali także udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, prezentując wyniki prac analityczno-badawczych prowadzonych w NBP.

W 2022 r. w ramach sieci badawczych EBC prowadzono m.in. prace nad raportem PRISMA (*Price Setting Microdata Analysis*) dotyczącym sposobu ustalania cen w gospodarkach europejskich, wykorzystania danych online ze sklepów internetowych w prognozowaniu inflacji oraz innych analiz na podstawie mikrocen.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- prowadzenie analiz sytuacji gospodarczej w Polsce i w jej otoczeniu na potrzeby Zarządu NBP i Rady Polityki Pieniężnej,
- doskonalenie narzędzi prognostycznych oraz przeprowadzenie licznych prac modelowych i analityczno-badawczych,
- opublikowanie 8 opracowań naukowych pracowników NBP w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej,
- zorganizowanie 3 międzynarodowych konferencji naukowych oraz 2 innych naukowych wydarzeń międzynarodowych.

Rozdział 10

Działalność statystyczna

Działalność statystyczna¹

Narodowy Bank Polski jest jedną z głównych instytucji w Polsce prowadzących badania statystyczne. NBP pozyskuje dane od podmiotów sektora finansowego (głównie banków) oraz od przedsiębiorstw niefinansowych. Bank doskonali metody pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych oraz systematycznie zwiększa ich zakres. Równolegle prowadzi prace nad metodyką opracowywania danych, jej harmonizacją ze zmieniającymi się standardami międzynarodowymi, jak również nad doskonaleniem stosowanych rozwiązań informatycznych. NBP otrzymuje także dane z innych instytucji – z Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), UKNF, MF, KDPW SA i Polskiego Funduszu Rozwoju SA (PFR SA). Zebrane informacje wykorzystuje do prowadzenia polityki pieniężnej i makroostrożnościowej, monitorowania ryzyka w sektorze finansowym, prowadzenia badań stabilności finansowej oraz innych analiz.

NBP regularnie udostępnia dane statystyczne odbiorcom zewnętrznym (w formie raportów i publikacji). Wybrane informacje przekazuje ponadto instytucjom krajowym (Sejmowi RP, Radzie Ministrów, GUS, BFG, UKNF, Związkowi Banków Polskich i instytucjom naukowym) oraz instytucjom międzynarodowym, przede wszystkim EBC, Eurostatowi i BIS.

Dzięki zgodności metodyki badań statystycznych z obowiązującymi standardami metodycznymi możliwe jest dokonywanie porównań międzynarodowych, w tym analiza pozycji Polski na tle innych krajów europejskich.

10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki

Podstawowe zadania NBP w obszarze statystyki obejmują pozyskiwanie danych od podmiotów sprawozdawczych, ich walidację, przetwarzanie, przechowywanie oraz udostępnianie w formie określonej przez ich głównych użytkowników. Do realizacji tych celów opracowuje się i doskonali odpowiednie systemy informatyczne. Równolegle trwają prace nad metodyką opracowywania danych, a także nad zmianą ich zakresu w zależności od stopnia rozwoju instytucji finansowych i instrumentów rynku finansowego oraz warunków makroekonomicznych. Wprowadzane zmiany są zgodne ze standardami międzynarodowymi (Eurostatu, MFW, EBC).

W 2022 r. NBP kontynuował regularne opracowywanie zestawień, materiałów statystyczno-analitycznych i publikacji przeznaczonych zarówno dla odbiorców w Banku, jak i odbiorców zewnętrznych. Do najważniejszych z nich należą:

- kwartalne opracowania o bilansie płatniczym oraz roczne opracowanie *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*,
- kwartalne dane dotyczące zadłużenia zagranicznego kraju oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- miesięczne dane bilansu płatniczego,
- roczne dane oraz roczne opracowanie o zagranicznych inwestycjach bezpośrednich w Polsce i polskich inwestycjach bezpośrednich za granicą,

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 7, art. 17 ust. 4 pkt 13 i art. 23 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 459, z późn. zm.).

- miesięczny bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych, zawierający podstawowe agregaty monetarne (podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji),
- miesięczne dane dotyczące średniego oprocentowania depozytów i kredytów w bankach,
- miesięczne dane finansowe sektora bankowego (należności, zobowiązania, rachunek zysków i strat),
- kwartalne dane na temat adekwatności kapitałowej sektora bankowego,
- kwartalne dane dotyczące rynku krajowych funduszy inwestycyjnych,
- kwartalne i roczne rachunki finansowe według sektorów instytucjonalnych.

10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych

W 2022 r. NBP kontynuował współpracę w obszarze statystyki z instytucjami międzynarodowymi, przede wszystkim z EBC, Komisją Europejską (Eurostatem), Komitetem ds. Statystyki Monetarniej, Finansowej i Bilansu Płatniczego, Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego (EBA), Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego oraz OECD.

Współpraca ta wiąże się m.in. z udziałem przedstawicieli NBP w komitetach określających standardy statystyczne.

10.2.1. Statystyka monetarna i finansowa

W 2022 r. NBP kontynuował przekazywanie EBC: zharmonizowanych miesięcznych i kwartalnych danych z zakresu zagregowanego bilansu monetarnych instytucji finansowych (MIF), miesięcznych danych dotyczących statystyki stóp procentowych, miesięcznych i kwartalnych danych o aktywach oraz zobowiązaniach funduszy inwestycyjnych, rocznych danych na temat statystyki instytucji ubezpieczeniowych, kwartalnych danych dotyczących funduszy emerytalno-rentowych, a także danych na potrzeby rejestru RIAD².

W związku z podpisaniem w 2021 r. porozumienia z PFR SA dotyczącego udostępniania bankowi centralnemu danych o pracowniczych planach kapitałowych (PPK) przygotowano rozwiązania informatyczne umożliwiające pobieranie tych danych.

W 2022 r. Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach następujących grup roboczych działających w EBC:

- Grupy Roboczej ds. Statystyki Monetarniej i Finansowej (Working Group on Monetary and Financial Statistics). Prace dotyczyły nowelizacji przepisów EBC w zakresie statystyki funduszy inwestycyjnych³, analizy jakości danych przekazywanych na podstawie znowelizowanego rozporządzenia w zakresie statystyki monetarnej⁴ i statystyki płatności⁵.

² Rejestr Danych Instytucji i Podmiotów Powiązanych (Register of Institutions and Affiliates Data, RIAD).

³ Rozporządzenie EBC (UE) nr 1073/2013 z dnia 18 października 2013 r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych (wersja przekształcona) (EBC/2013/38).

⁴ Rozporządzenie EBC (UE) 2021/379 z dnia 22 stycznia 2021 r. w sprawie pozycji bilansowych instytucji kredytowych i sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2021/2).

⁵ Rozporządzenie EBC (EU) 2020/2011 z dnia 1 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1409/2013 w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/43) (EBC/2020/59).

- Grupy Roboczej ds. Danych Analitycznych o Kredytach (Working Group on Analytical Credit Datasets – WG AnaCredit). Prace objęły m.in.: analizy populacji sprawozdawczej, uzgadnianie danych ze sprawozdawczości AnaCredit z innymi sprawozdaniami, aktualizację wytycznych dla sprawozdawców i instrukcji dla użytkowników danych.
- Grupy Ekspertów NEWS1. Grupa pracowała nad zagadnieniami metodycznymi dotyczącymi: definicji kategorii kredytowych w AnaCredit, sposobu ich prezentowania w sprawozdaniach oraz uzgadniania z innymi rodzajami sprawozdawczości.

NBP brał udział, w charakterze obserwatora, w pracach działającej w ESBC Grupy Ekspertów ds. Zintegrowanego Systemu Sprawozdawczego Banków (Expert Group on Integrated Reporting Framework)⁶. Kontynuowano opracowywanie zagadnień do konsultacji z bankami i użytkownikami, wstępnych procesów biznesowych, zintegrowanego słownika oraz modelu danych.

NBP uczestniczył także w pracach Grupy Roboczej RIAD Hub Network dotyczących informacji o funduszach inwestycyjnych w kontekście planowanej nowelizacji rozporządzenia w sprawie statystyki tego obszaru⁷.

10.2.2. Statystyka ostrożnościowa

W 2022 r. NBP kontynuował przekazywanie Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego danych służących do oceny sytuacji finansowej i ostrożnościowej sektora bankowego. Następnie UKNF przekazywał te dane Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego (EBA).

Dane te udostępniano również Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, Ministerstwu Finansów i Głównemu Urzędowi Statystycznemu. Ponadto NBP przekazywał EBC raporty dotyczące sprawozdawczości finansowej, adekwatności kapitałowej, płynności i dużych zaangażowań (*consolidated banking data*, CBD).

W 2022 r. w ramach systemu informacji sprawozdawczej (SIS) Narodowy Bank Polski przygotował infrastrukturę sprawozdawczą do nowych wymogów EBA, dotyczących:

- sprawozdawczości finansowej (FINREP skonsolidowany), stabilnego finansowania (NSFR), wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR), wskaźnika dźwigni (LR), dużych zaangażowań (LE)⁸, sprawozdawczości z tytułu ryzyka rynkowego (FRTB)⁹, planów finansowania (FP)¹⁰,

⁶ NBP był także reprezentowany w grupie pełniącej funkcje doradcze wobec Rady Prezesów EBC, zajmującej się tym zagadnieniem – High Level Task Force on ESCB – IReF.

⁷ Rozporządzenie EBC (UE) nr 1073/2013 z dnia 18 października 2013 r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych (wersja przekształcona) (EBC/2013/38).

⁸ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do sprawozdań nadzorczych instytucji oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 680/2014.

⁹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/453 z dnia 15 marca 2021 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, w odniesieniu do szczegółowych wymogów dotyczących sprawozdawczości z tytułu ryzyka rynkowego.

¹⁰ Wytyczne z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie zharmonizowanych definicji i formularzy dla celów planów finansowania instytucji kredytowych w związku z zaleceniem Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 20 grudnia 2012 r. (ESRB/2012/2) – EBA/GL/2019/05.

- analizy porównawczej wynagrodzeń (REM BM), zróżnicowania wynagrodzeń ze względu na płeć (REM GAP), wyższych relacji zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych (REM HR)¹¹, danych osób o wysokich wynagrodzeniach (REM HE)¹²,
- funduszy własnych (COREP), dodatkowych wskaźników monitorowania płynności (ALMM) oraz aktywów obciążonych (AE).

Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach grup roboczych EBC i EBA, zajmujących się zagadnieniami statystyki nadzorczej, w tym jakości danych, płynności oraz raportowania.

10.2.3. Statystyka bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej i inwestycji bezpośrednich

W 2022 r., podobnie jak w latach ubiegłych, NBP przekazywał EBC zharmonizowane dane miesięczne i kwartalne z zakresu: bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, oficjalnych aktywów rezerwowych, płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych oraz zadłużenia zagranicznego. Ponadto udostępniał Eurostatowi roczne dane o międzynarodowym handlu usługami i zagranicznych inwestycjach bezpośrednich.

Narodowy Bank Polski kontynuował analizy procesów migracyjnych. Działania te nabrały szczególnego znaczenia w związku z agresją Rosji na Ukrainę. W II kwartale 2022 r. oddziały okręgowe NBP przeprowadziły *ad hoc* badanie wśród ukraińskich uchodźców przebywających w Polsce. Posłużyło ono do rozpoznania ich sytuacji ekonomicznej. W II połowie 2022 r. przeprowadzono także wcześniej planowane badanie ankietowe wśród obywateli Ukrainy.

Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach międzynarodowych grup roboczych zajmujących się zagadnieniami statystyki: relacji z zagranicą (w ramach EBC), bilansu płatniczego i inwestycji bezpośrednich (w ramach Eurostatu) oraz inwestycji zagranicznych (w ramach OECD). Uczestniczył także w pracach nad aktualizacją podręczników do statystyki międzynarodowej (rachunków narodowych, bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej).

10.2.4. Pozostałe obszary statystyki i inne działania

- Statystyka rachunków finansowych. NBP przekazywał kwartalne i roczne rachunki finansowe odpowiednio EBC i Eurostatowi, brał udział m.in. w pracach grupy roboczej EBC zajmującej się tą tematyką¹³ oraz współpracował z instytucjami unijnymi w celu zapewnienia jakości danych wykorzystywanych w procedurze nierównowagi makroekonomicznej w UE.

¹¹ Wytyczne z dnia 30 czerwca 2022 r. dotyczące analiz porównawczych praktyk w dziedzinie wynagrodzeń, zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć oraz zatwierdzonych wyższych stosunków zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych na podstawie dyrektywy 2013/36/UE – EBA/GL/2022/06.

¹² Wytyczne z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie procesu gromadzenia danych dotyczących osób o wysokich zarobkach na mocy dyrektywy 2013/36/UE i dyrektywy (UE) 2019/2034 – EBA/GL/2022/08.

¹³ Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

- Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych. W 2022 r. NBP przekazywał EBC dane roczne z tego zakresu. Brał także udział w pracach zespołów roboczych na szczeblu krajowym i w EBC, dotyczących tego obszaru statystycznego¹⁴.
- Statystyka sektora realnego. W ramach grupy roboczej BACH (Bank for the Accounts of Companies Harmonized)¹⁵ NBP brał udział w badaniu wpływu pandemii COVID-19 na sytuację finansową przedsiębiorstw w ujęciu międzynarodowym. W ramach uczestnictwa w Grupie Roboczej ds. Oceny Ryzyka (Risk Assessment Working Group) działającej w Komisji Europejskiej¹⁶ przeprowadzono badanie, które miało na celu identyfikację nierentownych przedsiębiorstw (tzw. zombie) oraz określenie wpływu ekspozycji kredytowych tych firm na ryzyko kredytowe i ryzyko systemu finansowego.
- Statystyka inwestycji w papiery wartościowe. NBP rozwijał narzędzia zarządzania jakością danych dotyczących papierów wartościowych oraz uczestniczył w pracach Grupy Roboczej ds. Statystyki Papierów Wartościowych w EBC (Working Group on Securities Statistics).

Ponadto w 2022 r. NBP:

- zasilił bazę Erydan metadanymi i ujednolicił zasady zarządzania zawartością bazy,
- podpisał aneks do porozumienia z BFG dotyczącego wymiany informacji między instytucjami w związku z wejściem w życie zmienionych przepisów unijnych,
- uczestniczył w pracach EBC dotyczących rozwoju narzędzi do analizy danych¹⁷,
- wdrożył nowe rozwiązania w zakresie przekazywania EBC danych z obszaru statystyki płatności oraz rozszerzył zakres i częstotliwość tych danych,
- prowadził analizy kondycji krajowego sektora bankowego na podstawie zagregowanych danych ostrożnościowych.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- dostosowanie infrastruktury sprawozdawczej do nowych wymogów sprawozdawczych EBA,
- przeprowadzenie badania *ad hoc* wśród ukraińskich uchodźców przebywających w Polsce oraz planowego badania ankietowego wśród obywateli Ukrainy,
- zasilenie bazy Erydan metadanymi i ujednolicenie zasad zarządzania zawartością bazy.

¹⁴ Zespół ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych powołany przez Prezesa GUS oraz Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

¹⁵ Grupa robocza BACH działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

¹⁶ Grupa robocza Risk Assessment działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

¹⁷ Grupa ekspertów ds. systemów uczących się (Network of Experts on Machine Learning).

Rozdział 11

Działalność edukacyjna i komunikacyjna

Działalność edukacyjna i komunikacyjna

Działalność edukacyjna NBP wiąże się z zadaniami wymienionymi w art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim. Zgodnie z nim bank centralny prowadzi działalność wydawniczą i promocyjną. W jej ramach realizowane są liczne przedsięwzięcia edukacyjne, komunikacyjne i promocyjne, mające na celu informowanie o działalności NBP oraz podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zasad funkcjonowania banku centralnego, systemu bankowego i gospodarki rynkowej.

11.1. Działalność edukacyjna

11.1.1 Program edukacji ekonomicznej

W ramach edukacji ekonomicznej NBP realizuje działania mające na celu: upowszechnianie zasad funkcjonowania rynku finansowego, kształtowanie postaw sprzyjających jego stabilności i rozwojowi, podnoszenie poziomu znajomości zagadnień ekonomicznych, w tym wiedzy o roli i misji banku centralnego oraz polskiej walucie. Celem NBP jest również promocja przedsiębiorczości, przeciwdziałanie wykluczeniu finansowemu, także popularyzowanie wiedzy o dziedzictwie ekonomicznym, historii i roli pieniądza oraz nurtach w ekonomii. Działania banku centralnego są realizowane w dwóch formach. Pierwsza to własne działania edukacyjne z zakresu ekonomii, druga – dofinansowanie zewnętrznych projektów o tej tematyce.

W 2022 r.:

- NBP zrealizował drugą edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego Złote Szkoły NBP, skierowanego do siódmych i ósmych klas szkół podstawowych oraz do szkół ponadpodstawowych, pn. Bezpieczni w finansach osobistych. Cel programu to m.in. przygotowanie do bezpiecznego i swobodnego poruszania się w świecie finansów. Wzięło w nim udział ponad 115 tys. uczniów, a tytuł Złotej Szkoły NBP uzyskały 202 placówki. W grudniu 2022 r. rozpoczęła się trzecia edycja programu pod hasłem Poznajemy bank centralny.
- W odpowiedzi na przybycie do Polski licznej grupy dzieci i młodzieży w wieku szkolnym z Ukrainy Narodowy Bank Polski, we współpracy z Pierwszą Damą RP Agatą Kornhauser-Dudą, przygotował i przekazał szkołom 11 tys. pakietów edukacyjnych. Pakiety zawierały książki do nauki języka polskiego z elementami edukacji ekonomicznej oraz materiały edukacyjne dotyczące ekonomii.
- Ogłoszono wyniki IV edycji Konkursu o Nagrodę Prezesa NBP za wybitne publikacje książkowe z zakresu bankowości, pieniądza i finansów. Na konkurs zgłoszono 30 prac. Kapituła Konkursu wyróżniła publikację pt. *Bankowe ryzyko systemowe. Źródła i instrumenty redukcji*.
- Narodowy Bank Polski opracował materiały edukacyjne m.in. na temat roli banku centralnego, polskiej waluty, rezerw dewizowych i powszechnej dostępności gotówki.

- NBP po raz kolejny dołączył do Światowego Tygodnia Pieniądza (Global Money Week). Jest to ogólnopolska kampania na rzecz edukacji finansowej dzieci i młodzieży, której organizatorem jest Międzynarodowa Sieć ds. Edukacji Finansowej działająca przy OECD. Działania edukacyjne NBP związane z tym wydarzeniem objęły blisko 2500 uczniów.
- NBP dofinansował 81 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej realizowanych w całej Polsce (19 projektów zaopiniowanych przez Radę ds. Edukacji Ekonomicznej oraz 62 projekty zaopiniowane przez Komisję ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych). Decyzje o dofinansowaniu poprzedzono kilkuetapową weryfikacją. Projekty o wysokości dofinansowania powyżej 30 tys. zł opiniowała Rada ds. Edukacji Ekonomicznej, będąca organem opiniodawczo-doradczym przy Zarządzie NBP¹. Projekty, których wysokość dofinansowania nie przekraczała 30 tys. zł, opiniowała powołana w NBP Komisja ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych. Częścią oceny projektów są wnioski i rekomendacje tych gremiów.

W 2022 r. działania edukacyjne NBP dotarły do wielu grup odbiorców, w tym do ponad 138 tys. uczniów i ponad 2,6 tys. nauczycieli.

Działania edukacyjne NBP podlegały ewaluacji przeprowadzanej przez pracowników NBP, Radę ds. Edukacji Ekonomicznej oraz Komisję ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych, a także przez wyłonione w przetargu zewnętrzne agencje badawcze. Działania te oraz realizowane cyklicznie na zlecenie NBP badania kompetencji finansowych Polaków (np. badanie dzieci i młodzieży z 2022 r.) są uwzględniane przy opracowywaniu planów działalności edukacyjnej NBP na kolejne lata.

Działalność edukacyjna NBP spotyka się z uznaniem podmiotów aktywnych na tym polu. Wielu beneficjentów – szczególnie szkoły – publikuje na stronach internetowych informacje o korzyściach ze współpracy z NBP.

11.1.2. Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzyпка

Działalność placówki edukacyjno-ekspozycyjnej Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzyпка ma na celu przybliżanie dziejów pieniądza oraz jego roli w społeczno-gospodarczej historii Polski i świata. Zwiedzanie ekspozycji i korzystanie z oferty edukacyjnej Centrum Pieniądza NBP jest bezpłatne.

W 2022 r. ekspozycję odwiedziło ponad 83 tys. osób (średnio dziennie około 225 osób).

W 2022 r. w ramach działalności Centrum Pieniądza NBP:

- Wzbogacono ofertę edukacyjną, w tym zaktualizowano i uatrakcyjniono scenariusze oferowanych zajęć, przygotowano przewodnik po ekspozycji dla dzieci ze spektrum autyzmu z młodszych klas szkoły podstawowej oraz uzupełniono treści multimedialne.
- Zrealizowano przedsięwzięcia wystawiennicze i edukacyjne: prezentację *Pieniądz w antycznej Judei czasów Chrystusa* oraz wystawę poświęconą banknotom z czasów PRL – serii

¹ W jej skład wchodzi przedstawiciele środowisk społecznych i zawodowych związanych z działalnością edukacyjną, naukową, komunikacją społeczną i polityką finansową.

banknotów E-71 przygotowanej na wypadek ewentualnego konfliktu zbrojnego w okresie zimnej wojny (autorem projektów pn. Miasta Polskie był Andrzej Heidrich). Ponadto zorganizowano zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach akcji: Zima w Mieście, Lato w Mieście i Mikołajki oraz otwarte wykłady ekspertów związane z tematyką ekspozycji.

- Wydano monografię poświęconą Fryderykowi Florianowi Skarbkowi oraz album *Dzieje złotego*, poświęcony historii polskiej waluty od końca XV w. do lat 30. XX w.
- Zrealizowano cykl wykładów otwartych z zakresu historii gospodarczej, numizmatyki i ekonomii, transmitowanych na kanale YouTube NBP oraz dostępnych na stronie cpnbp.pl.
- Przeprowadzono drugą edycję Konkursu o Nagrodę Centrum Pieniądza NBP za najlepszą pracę magisterską na temat historii społeczno-gospodarczej.
- Poszerzono ofertę placówki o nowe eksponaty², przeprowadzono konserwację obiektów papierowych i ekspertyzy monet chińskich znajdujących się w zbiorach NBP.

11.1.3. Działalność Akademii NBP

W 2022 r. uruchomiono Akademię NBP. W ramach działalności Akademii NBP oferowane są kursy z dziedziny ekonomii, finansów, bankowości i polityki pieniężnej, skierowane do osób z sektora usług finansowych.

W 2022 r. odbył się kurs inauguracyjny „Finanse i polityka pieniężna”, zorganizowany we współpracy z Krajową Szkołą Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego (KSAP).

11.2. Działalność komunikacyjna

11.2.1. Kampanie komunikacyjne i inne działania promocyjne

W 2022 r. Narodowy Bank Polski kontynuował działania komunikacyjne mające na celu informowanie o zadaniach banku centralnego, w tym z zakresu polityki pieniężnej.

W 2022 r. informowano również m.in. o: projektach edukacyjnych NBP, emisji wartości kolekcjonerskich, działalności Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka oraz Akademii NBP, a także o publikacjach wydanych przez NBP.

11.2.2. Prezentacja działań NBP w Internecie

W 2022 r. NBP kontynuował komunikowanie się z odbiorcami zewnętrznymi za pośrednictwem Internetu, w wyniku czego m.in.³:

² Pozyskano m.in. XIX-wieczną rosyjską skarbonkę koszyczkową, etui na monety z końca XIX w., wyposażone w sprężynowy mechanizm do umieszczenia bilonu, oraz *chatelaine* – zawieszany u pasa dekoracyjny przyborek z zestawem kluczy zegarmistrzowskich, ozdobiony pięcioma srebrnymi obiegowymi monetami europejskimi.

³ Dane na 31 grudnia 2022 r.

- Strony internetowe NBP zanotowały łącznie ponad 121 mln odsłon (wzrost o 6% w porównaniu z 2021 r.), w tym strona internetowa nbp.pl – 117,6 mln odsłon (wzrost o 7%, liczba użytkowników zwiększyła się o 37%).
- W serwisie YouTube opublikowano 141 materiałów wideo (w tym 38 transmisji na żywo), które łącznie miały 8,2 mln wyświetleń (wzrost o 269% w porównaniu z 2021 r.). Łączna liczba wyświetleń od początku istnienia kanałów przekroczyła 15 mln, a liczba subskrypcji wyniosła ponad 20,5 tys.
- Realizowano m.in. transmisje na żywo z konferencji prasowych Prezesa NBP, konferencji międzynarodowych, wykładów organizowanych przez Centrum Pieniądza NBP, gal finałowych konkursów NBP i innych wydarzeń.
- Profil NBP na Facebooku śledziło 122,2 tys. osób (wzrost o 14% w porównaniu z 2021 r.), profil w serwisie Twitter ponad 35 tys. (wzrost o 38%), w serwisie LinkedIn ponad 52 tys., a w serwisie Instagram ponad 1,7 tys.

11.2.3. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi

W 2022 r. w ramach kontaktów z mediami i analitykami rynkowymi NBP:

- informował o opracowywanych w Banku raportach i analizach, w tym dotyczących polityki pieniężnej, systemu finansowego (w szczególności nadzoru makroostrożnościowego), systemu płatniczego i sytuacji makroekonomicznej,
- prezentował bieżącą działalność NBP, m.in. dotyczącą realizacji polityki pieniężnej, emisji znaków pieniężnych (w tym monet i banknotów kolekcjonerskich) oraz działalności edukacyjnej banku centralnego,
- organizował spotkania z mediami i konferencje prasowe.

11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna

Działalność wydawnicza NBP obejmuje publikowanie dokumentów związanych z zadaniami banku centralnego, opracowań naukowych i statystyczno-analitycznych oraz służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu ekonomii i finansów.

W 2022 r. wydano kilkadziesiąt publikacji. Były to m.in.: *Raport Roczny*, *Plan działalności NBP*, *Sprawozdanie z działalności NBP*, *Założenia polityki pieniężnej*, *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej*, *Bilans Płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej*, *Raport o inflacji*, *Rozwój systemu finansowego w Polsce*, *Raport o stabilności systemu finansowego w Polsce*, *Raport o płynności sektora bankowego i instrumentach polityki pieniężnej*, *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce*, *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*, *Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego*, *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie inwestycje bezpośrednie za granicą*, *Raport o obrocie gotówkowym w Polsce*, *Sytuacja na lokalnych rynkach nieruchomości mieszkaniowych w Polsce*, *Biuletyn Informacyjny* (miesięcznik statystyczny), czasopismo naukowe *Bank i Kredyt*, serie: *Materiały i Studia* (zeszyty polskojęzyczne) oraz *NBP Working Papers* (zeszyty anglojęzyczne)⁴, *Przegląd*

⁴ Szczegółowy wykaz publikacji w ramach serii *Materiały i Studia* oraz *NBP Working Papers* wydanych w 2022 r. zawiera załącznik pt. Lista wybranych publikacji NBP.

Spraw Europejskich, kwartalne streszczenia *Biuletynu Ekonomicznego EBC* w języku polskim. Odrębną grupę wydawnictw stanowiły publikacje edukacyjne, w tym dotyczące polskich ekonomistów (broшуra o Fryderyku Skarbkcu), nowych modułów ekspozycji Centrum Pieniądza NBP (broшуra pt. *Pieniądz w Judei czasów Chrystusa*) i wystaw czasowych: *Seria banknotów E-71 – historia ujawniona*, *Dzieje złotego* – wersja anglojęzyczna albumu powystawowego, a także wydawnictwo publicystyczne – miesięcznik *Obserwator Finansowy*.

W siedzibie NBP działa Centralna Biblioteka NBP o statusie biblioteki naukowej. Ma ona jeden z największych w Polsce zbiorów z zakresu nauk ekonomicznych, zwłaszcza bankowości, finansów i zarządzania. W 2022 r. Centralną Bibliotekę NBP odwiedziło ponad 4,7 tys. czytelników. Księgozbiór Centralnej Biblioteki NBP liczy ponad 156,4 tys. woluminów (o 1,2 tys. więcej niż w 2021 r.). Placówka zapewnia narzędzia do efektywnego przeszukiwania źródeł elektronicznych, jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych (stanowisko komputerowe dla osób z dysfunkcją wzroku). Najcenniejsze materiały biblioteczne podlegają konserwacji i są zapisywane w formie cyfrowej.

11.4. Rozpatrywanie skarg, wniosków, listów i petycji

W 2022 r. rozpatrzono ogółem 2024 sprawy skierowane do NBP (w 2021 r. – 2465), w tym: 1862 listy, 94 skargi i wnioski, 66 wniosków o udostępnienie informacji publicznej oraz 2 petycje.

Korespondencję, która nie odnosiła się do działalności NBP, kierowano zgodnie z kompetencjami do innych podmiotów bądź informowano zainteresowanych o organach i instytucjach właściwych merytorycznie do rozpatrzenia danej sprawy.

Sprawy kierowane do NBP dotyczyły m.in.: funkcjonowania organów NBP oraz bieżącej sytuacji makroekonomicznej w kraju, w tym przebiegu procesów inflacyjnych, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, a także sytuacji na rynkach: pracy, nieruchomości, finansowym, kredytowym i walutowym.

Informacje i zapytania odnosiły się w szczególności do:

- obrotu gotówkowego i wartości kolekcjonerskich,
- płynności sektora bankowego oraz instrumentów polityki pieniężnej,
- wymiany hrywien na złote,
- zamiany bilonu z wykorzystaniem urządzeń samoobsługowych,
- wymiany zniszczonych lub wycofanych z obiegu walut obcych,
- udostępnienia danych statystycznych,
- informacji o rezerwach dewizowych i kursach walut,
- interpretacji przepisów prawa,
- informacji historycznych na temat banków i instytucji finansowych,
- upowszechniania wiedzy ekonomicznej oraz nowych technologii,
- wykorzystania wizerunków banknotów, nawiązania współpracy i objęcia wydarzeń patronatem NBP.

Odnotowano także sprawy dotyczące działalności banków komercyjnych i spółdzielczych oraz liczne zgłoszenia incydentów związanych z próbami oszustwa, w tym kradzieży tożsamości i wyłudzenia danych osobowych oraz środków finansowych.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- przeprowadzenie drugiej edycji ogólnopolskiego programu edukacyjnego Złote Szkoły NBP,
- przekazanie pakietów edukacyjnych publicznym szkołom w Polsce na potrzeby dzieci i młodzieży z Ukrainy,
- dofinansowanie 81 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej, realizowanych w całym kraju,
- poszerzenie oferty edukacyjnej i zbiorów Centrum Pieniądza NBP,
- kontynuowanie działań komunikacyjnych NBP w Internecie, w szczególności w mediach społecznościowych.

Rozdział 12

Działalność legislacyjna

Działalność legislacyjna¹

12.1. Działalność legislacyjna organów NBP

W 2022 r. organy NBP wydały 177 aktów prawnych, z tego 40 – Prezes NBP, 16 – Rada Polityki Pieniężnej, a 121 – Zarząd NBP.

W 2022 r. w Monitorze Polskim ogłoszono 33 akty prawne wydane przez organy NBP, a w Dzienniku Urzędowym NBP – 24 akty prawne.

12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim NBP współdziałał z organami państwa, opiniując projekty aktów normatywnych z zakresu polityki gospodarczej oraz mających znaczenie dla systemu bankowego. NBP miał przy tym m. in. na celu zapewnienie stabilności systemu finansowego oraz bezpieczeństwa i rozwoju systemu bankowego.

W 2022 r. NBP otrzymał:

- 1376 dokumentów nadesłanych w ramach prac Stałego Komitetu Rady Ministrów (KRM), w tym 322 projekty ustaw, do których sporządzono 5 opinii (stanowisk NBP),
- 35 projektów legislacyjnych nadesłanych w ramach prac Komitetu do Spraw Europejskich (KSE), do których sporządzono 1 opinię (stanowisko NBP),
- 109 projektów aktów prawnych nadesłanych w ramach rządowych uzgodnień międzyresortowych, w tym 35 projektów ustaw i 74 projekty rozporządzeń, do których sporządzono 56 opinii (stanowisk NBP),
- 98 projektów ustaw nadesłanych z Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu i Kancelarii Prezydenta, do których sporządzono stanowiska NBP.

W 2022 r. pracownicy NBP wzięli udział w 5 konferencjach uzgodnieniowych, w 2 komisjach prawnych, a także w 17 posiedzeniach komisji oraz podkomisji sejmowych i senackich.

W 2022 r. NBP uczestniczył w pracach Komitetu do Spraw Europejskich. Z perspektywy Narodowego Banku Polskiego najważniejsze ustawy, którymi zajmował się KSE, to: projekt ustawy o zmianie ustawy o obligacjach oraz niektórych innych ustaw, projekt ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa, projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Ponadto Narodowy Bank Polski współtworzył rozwiązania dotyczące głównych obszarów funkcjonowania państwa — w szczególności przez udział w pracach następujących gremiów:

- Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- Komisji Nadzoru Finansowego,

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 7, art. 12, art. 16 ust. 3, art. 17 ust. 3 pkt 2 i art. 17 ust. 4 oraz art. 21 pkt 3 i 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz na podstawie przepisów innych ustaw, zgodnie z zawartymi w nich upoważnieniami dla organów NBP do wydawania aktów prawnych.

- Komitetu Stabilności Finansowej,
- Komitetu Standardów Rachunkowości,
- Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych,
- Rady Rozwoju Rynku Finansowego,
- Rady Dialogu Społecznego.

12.2.1. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego

Do najważniejszych projektów aktów prawnych dotyczących sektora bankowego zaopiniowanych przez NBP w 2022 r. należały:

- projekty uchwalonych ustaw:
 - ustawa z dnia 7 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 872),
 - ustawa z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 129 i 185),
 - ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1719),
 - ustawa z dnia 6 października 2022 r. o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie (Dz. U. poz. 2339).
- projekty ustaw:
 - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych,
 - poselski projekt ustawy o ochronie kredytobiorców spłacających kredyty mieszkaniowe przed skutkami wzrostu stóp procentowych,
 - senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim.

12.2.2. Pozostałe projekty ustaw

W 2022 r. Narodowy Bank Polski brał udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych niedotyczących bezpośrednio sektora bankowego. Najważniejsze z nich dotyczyły: obrony ojczyzny, rozwoju publicznych systemów teleinformatycznych, finansowania społecznoścowego dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców, działalności lombardowej, e-administracji oraz komunikacji elektronicznej.

12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej

W 2022 r. NBP uczestniczył w opiniowaniu 46 projektów aktów prawnych (unijnych oraz państw członkowskich UE), do których EBC wydał opinie². Opinie EBC do unijnych aktów prawnych dotyczyły m.in.:

- rozporządzenia w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz dyrektywy w sprawie mechanizmów, które państwa członkowskie powinny wprowadzić, mających na celu zapobieganie wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu,
- rozporządzenia ustanawiającego Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu,
- rozporządzenia ustanawiającego europejski pojedynczy punkt dostępu zapewniający scentralizowany dostęp do publicznie dostępnych informacji mających znaczenie dla usług finansowych, rynków kapitałowych i zrównoważonego rozwoju,
- rozporządzenia w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami,
- dyrektywy w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii,
- dyrektywy zmieniającej dyrektywy 2011/61/UE i 2009/65/WE w zakresie ustaleń dotyczących przekazywania funkcji, zarządzania ryzykiem utraty płynności, sprawozdawczości nadzorczej, świadczenia usług depozytowych i powierniczych oraz udzielania pożyczek przez alternatywne fundusze inwestycyjne.

Przedmiotem konsultacji były także liczne projekty aktów prawnych państw członkowskich UE, w tym projekt polskiej ustawy o kasach oszczędnościowo-budowlanych. Opinie te dotyczyły m.in. programu wymiany hrywny na euro przez uchodźców z Ukrainy, wzmocnienia stabilności finansowej, sprawowania nadzoru finansowego, ograniczenia płatności gotówkowych i zarządzania obsługą gotówki, kompetencji organów zarządczych banków centralnych oraz wprowadzenia euro w Chorwacji.

² Zgodnie z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statutu ESBC i EBC do zadań EBC należy opiniowanie krajowych i unijnych projektów aktów prawnych dotyczących działalności emisyjnej, środków płatniczych, statusu i funkcjonowania narodowych banków centralnych, statystyki pieniężnej, systemów płatniczych oraz instytucji finansowych.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- udział w pracach organów państwa nad projektami aktów prawnych mających znaczenie dla systemu bankowego i gospodarki,
- udział w opiniowaniu przez EBC wspólnotowych projektów aktów prawnych oraz projektów legislacyjnych państw członkowskich UE, dotyczących m.in. nadzoru finansowego, wzmocnienia stabilności finansowej, przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, płatności gotówkowych i cyberbezpieczeństwa.

Rozdział 13

Współpraca międzynarodowa

Współpraca międzynarodowa¹

13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej ERRS, komitetów i grup roboczych ESBC oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz grup eksperckich Komisji Europejskiej.

Najważniejsze działania dotyczyły kontynuacji prac nad nowelizacją dyrektywy i rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych (CRD VI, CRR III) w ramach wdrażania do legislacji UE końcowych postanowień reformy Bazylea III, a także w celu zwiększenia odporności banków europejskich oraz wspierania ożywienia gospodarczego w UE po pandemii COVID-19.

Prace objęły także:

- pakiet legislacyjny związany z pogłębieniem unii rynków kapitałowych (utworzenie europejskiego jednolitego punktu dostępu oraz zmiany regulacji dotyczących europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych, zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, a także rynków instrumentów finansowych),
- pakiet aktów prawnych dotyczących finansów cyfrowych (rynków kryptoaktywów i odporności cyfrowej sektora finansowego),
- pakiet legislacyjny dotyczący przeglądu unijnych przepisów ubezpieczeniowych (nowelizacja dyrektywy Wyplacalność II i projekt nowej dyrektywy określającej ramy naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zakładów ubezpieczeń i reasekuracji),
- dokończenie budowy unii bankowej (m.in. plany wzmocnienia wspólnych ram zarządzania kryzysowego banków i krajowych systemów gwarantowania depozytów),
- przegląd unijnych regulacji makroostrożnościowych dla sektora bankowego.

Ponadto w 2022 r. rozpoczęły się prace nad projektem rozporządzenia w sprawie płatności natychmiastowych w euro oraz nad nowym pakietem legislacyjnym dotyczącym unii rynków kapitałowych.

NBP uczestniczył również w pracach nad zaleceniem Rady UE w sprawie wymiany hrywien na waluty państw członkowskich, które przyjmują uchodźców z Ukrainy. Ponadto na spotkaniach gremiów UE dzielił się doświadczeniami z wprowadzonego w Polsce programu wymiany hrywien na złote.

13.1.1. Współpraca w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach ESBC w zakresie wynikającym ze statusu banku centralnego państwa członkowskiego UE pozostającego poza strefą euro. W szczególności brali udział w posiedzeniach Rady Ogólnej EBC (jednego z organów decyzyjnych EBC),

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 5, art. 11 ust. 2 i 3, art. 23 ust. 7 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz na podstawie przepisów Statutu ESBC i EBC.

w tym w posiedzeniu nadzwyczajnym tego gremium poświęconym agresji Rosji na Ukrainę. Uczestniczyli także w pracach komitetów ESBC.

Przedmiotem obrad Rady Ogólnej EBC była przede wszystkim sytuacja gospodarcza w państwach członkowskich UE w kontekście pandemii COVID-19 oraz agresji Rosji na Ukrainę, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności gospodarczej, zmian na rynku pracy, inflacji, zmian kursów walutowych, bilansu płatniczego, sytuacji kredytowej oraz polityki pieniężnej. Kontynuowano monitorowanie działalności banków centralnych w związku z tzw. zakazem finansowania monetarnego sektora publicznego ze środków banku centralnego² i zakazem uprzywilejowanego dostępu³. Omówiono też postępy w zakresie konwergencji gospodarczej i prawnej państw członkowskich UE pozostających poza strefą euro⁴.

W trakcie spotkań komitetów ESBC oraz grup roboczych i zespołów zadaniowych ESBC omawiano zagadnienia dotyczące m.in.:

- oceny wpływu wzrostu inflacji na stabilność finansową,
- prac nad przeglądem dyrektywy PSD2,
- cyfrowego euro,
- prac związanych z projektem zintegrowanego systemu sprawozdawczości banków (Integrated Reporting Framework, IReF).

13.1.2. Udział w pracach innych organów unijnych

W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli bezpośrednio lub pośrednio w pracach następujących gremiów UE:

- Komitetu Ekonomiczno-Finansowego Rady UE (Economic and Financial Committee, EFC),
- grup roboczych Rady UE i grup eksperckich Komisji Europejskiej.

13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi

13.2.1. Współpraca z Grupą Banku Światowego (GBŚ)

W ramach współpracy z GBŚ przedstawiciele NBP uczestniczyli w:

- Wiosennych i Dorocznych Spotkaniach Rad Gubernatorów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
- 2 specjalnych spotkaniach donatorów Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju – IDA⁵, w tym w spotkaniu poświęconym udzieleniu wsparcia Ukrainie,
- uroczystych obchodach 30-lecia powstania konstytuanty w GBŚ i MFW⁶, do której należy Polska.

² Wynikającym z art. 123 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

³ Wynikającym z art. 123 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁴ Dotyczyło to: Bułgarii, Czech, Chorwacji, Węgier, Polski, Rumunii i Szwecji.

⁵ IDA to organizacja w ramach GBŚ specjalizująca się w udzielaniu pomocy rozwojowej najuboższym państwom świata.

⁶ Grupa państw, do której oprócz Polski należą: Azerbejdżan, Kazachstan, Kirgistan, Serbia, Szwajcaria, Tadżykistan, Turkmenistan oraz Uzbekistan.

NBP kontynuował wsparcie prac polskiego dyrektora wykonawczego⁷ reprezentującego w GBS państwa naszej konstytuandy (jego kadencja zakończyła się 31 października 2022 r., obecnie przedstawiciel Polski pełni funkcję zastępcy dyrektora wykonawczego). Przedstawiciele NBP wyrażali poparcie dla działań Grupy Banku Światowego ukierunkowanych na pomoc Ukrainie.

13.2.2. Współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym

W 2022 r. współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW) polegała na udziale NBP w spotkaniach z przedstawicielami MFW zgodnie z art. IV umowy MFW oraz merytorycznym wsparciu polskich przedstawicieli w Funduszu⁸.

W 2022 r. NBP kontynuował działania dotyczące czasowego zwiększenia zasobów finansowych MFW:

- jako członek Nowych Porozumień Pożyczkowych (New Arrangements to Borrow, NAB) pozostawał w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki do kwoty odpowiadającej 2,57 mld SDR,
- był stroną umowy pożyczki dwustronnej na rzecz MFW o wartości do 2,7 mld EUR.

Środki udostępnione MFW przez NBP w ramach NAB oraz na podstawie umowy pożyczki dwustronnej zachowują status rezerw walutowych. Do tej pory MFW nie korzystał ze środków z pożyczki dwustronnej, natomiast w ramach NAB na koniec 2022 r. Fundusz wykorzystał kwotę odpowiadającą 12,3 mln SDR.

13.2.3. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR)

W 2022 r.:

- Przedstawiciele NBP uczestniczyli w XXXI Dorocznym Spotkaniu Rady Gubernatorów EBOR w Maroku, a w NBP odbyły się wizyty wysokiej rangi przedstawicieli EBOR (wiceprezesa oraz delegacji Rady Dyrektorów).
- NBP – we współpracy z administracją publiczną – brał udział w konsultacjach dotyczących dokumentów i projektów inwestycyjnych rozpatrywanych na posiedzeniach Rady Dyrektorów EBOR⁹, w szczególności wspierając inicjatywy EBOR mające na celu finansowanie projektów w Ukrainie.

13.2.4. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS)

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w 6 spotkaniach Gubernatorów BIS. W 2022 r. odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BIS, podczas którego przyjęto 92. Raport Roczny, zatwierdzono bilans na 31 marca 2022 r. (zysk netto w wysokości 341 mln SDR)

⁷ Przedstawiciel Polski – po raz pierwszy w historii – objął to stanowisko 1 listopada 2020 r. (na dwa lata).

⁸ Minister Finansów pełni funkcję Gubernatora RP w MFW, przedstawiciel NBP jest Zastępcą Gubernatora.

⁹ Prezes NBP pełni funkcję Gubernatora RP w EBOR.

oraz zdecydowano o wypłacie dywidendy. NBP otrzymał ok. 2,9 mln USD (równowartość 2,2 mln SDR).

13.2.5. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

W 2022 r. eksperci NBP uczestniczyli w posiedzeniach komitetów tematycznych i grup roboczych OECD oraz w pracach OECD International Network on Financial Education (Międzynarodowa Grupa ds. Edukacji Finansowej).

W 2022 r. odbyły się 2 spotkania przedstawicieli NBP z członkami misji Sekretariatu OECD przygotowującej XVII przegląd gospodarczy Polski. Omówiono m.in. politykę pieniężną i stabilność sektora finansowego w Polsce. Przedstawiciel NBP wziął także udział w posiedzeniu Komitetu Przeglądów Gospodarek i Rozwoju OECD poświęconym omówieniu wyników przeglądu.

13.2.6. Współpraca z Międzynarodowym Bankiem Współpracy Gospodarczej (MBWG) i Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB)

W 2022 r. Ministerstwo Finansów przekazało notyfikację wypowiedzenia umowy o rozliczeniach wielostronnych w rublach transferowych i o utworzeniu MBWG. W wyniku tej decyzji z dniem 29 stycznia 2023 r. Polska przestała być członkiem tego banku.

W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w Dorocznym Spotkaniu Rady Gubernatorów AIIB, podczas którego omówiono finansowanie zrównoważonej infrastruktury, w tym w warunkach kryzysu, oraz wspieranie transformacji energetycznej.

13.2.7. Inne działania na forum międzynarodowym

W 2022 r. NBP był organizatorem lub współorganizatorem – z innymi zagranicznymi i krajowymi instytucjami finansowymi – 4 konferencji i spotkań międzynarodowych (poza konferencjami naukowymi i innymi wydarzeniami naukowymi):

- 18–20 maja 2022 r.: 21. edycja konferencji organizowanej we współpracy z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych pn. „BIS Working Party on Monetary Policy in Central and Eastern Europe” („Spotkanie robocze Banku Rozrachunków Międzynarodowych poświęcone polityce pieniężnej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej”). Tematem obrad była polityka pieniężna w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, w tym zagadnienia bieżące (np. wpływ pandemii COVID-19 na gospodarkę realną i rolę polityki gospodarczej) oraz wybrane zagadnienia długookresowe.
- 10 czerwca 2022 r.: pierwsza międzynarodowa konferencja banków centralnych państw należących do Inicjatywy Trójmorza pt. „Monetary Policy in a New European Reality” („Polityka pieniężna w nowej rzeczywistości europejskiej”), zorganizowana pod patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Celem konferencji była wymiana opinii i doświadczeń między bankami centralnymi 12 państw regionu na temat uwarunkowań

prowadzenia polityki pieniężnej w nowej rzeczywistości międzynarodowej (pandemia COVID-19, agresja Rosji na Ukrainę).

- 21 września 2022 r.: konsultacje polsko-szwajcarskie związane z członkostwem Polski i Szwajcarii w jednej konstytuancie w Międzynarodowym Funduszu Walutowym i Banku Światowym.
- 29–30 września 2022 r.: czwarta edycja konferencji międzynarodowej NBP i Narodowego Banku Węgier pn. „Competitiveness and Sustainable Economic Growth in the CEE Region” („Konkurencyjność i zrównoważony wzrost gospodarczy w regionie Europy Środkowo-Wschodniej”).

W 2022 r. w powyższych wydarzeniach oraz w międzynarodowych konferencjach i innych wydarzeniach naukowych wzięło udział łącznie 840 osób, w tym 700 stacjonarnie.

Narodowy Bank Polski, podobnie jak inne europejskie banki centralne, świadczy pomoc techniczną na rzecz banków centralnych państw spoza Unii Europejskiej przechodzących transformację gospodarczą. W 2022 r. w ramach programu współpracy technicznej NBP zrealizowano 107 przedsięwzięć, w tym:

- 19 wizyt studyjnych (w tym 9 *online*),
- 12 webinarów poświęconych: modelom prognozowania inflacji, zamówieniom publicznym, zarządzaniu ryzykiem finansowym, ekonometrii bayesowskiej, zarządzaniu rezerwami dewizowymi, obrotowi gotówkowemu, systemowi płatniczemu, edukacji ekonomicznej, zarządzaniu zasobami ludzkimi oraz zarządzaniu ryzykiem kredytowym,
- 2 staże,
- 4 wideokonferencje,
- 11 wyjazdów eksperckich,
- 59 misji eksperckich na rzecz Narodowego Banku Ukrainy.

Większość przedsięwzięć odbyła się w formie *online*. Łącznie wzięło w nich udział 455 osób z 29 banków centralnych.

Ponadto w 2022 r. NBP kontynuował realizację projektu współpracy bliźniaczej (twinning project) na rzecz Narodowego Banku Ukrainy. Dodatkowo, po agresji Rosji na Ukrainę Narodowy Bank Polski udzielił NBU wsparcia rzeczowego i finansowego, podejmując liczne działania mające na celu zapewnienie ciągłości funkcjonowania ukraińskiego banku centralnego oraz stabilności finansowej i płatniczej w regionie.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- udział w pracach gremiów UE nad regulacjami dotyczącymi funkcjonowania systemu finansowego (w zakresie wymogów kapitałowych i płatności natychmiastowych w euro), a także w zakresie pogłębiania unii rynków kapitałowych i dokończenia budowy unii bankowej,
- kontynuacja udziału Polski w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW w ramach NAB i pożyczki dwustronnej,
- pomoc ukraińskiemu bankowi centralnemu w utrzymaniu ciągłości funkcjonowania oraz działania na rzecz stabilności finansowej i płatniczej w regionie, a także wsparcie Ukrainy na forum międzynarodowym.

Rozdział 14

Działalność wewnętrzna

Działalność wewnętrzna

14.1. Zarządzanie kadrami

14.2. Zatrudnienie w NBP

W 2022 r. przeciętne zatrudnienie w NBP wyniosło 3344 etaty i było o 16 etatów niższe niż w 2021 r.

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia w 2022 r. w porównaniu z 2021 r. były wyższe o 8%, a łącznie z kosztami rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników o 5,1%.

Zmiany przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2019–2022 przedstawia tabela 14.1.

Tabela 14.1. Zmiana przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2019–2022

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2022–2021
Ogółem	3 312	3 355	3 360	3 344	-16
Centrala	1 983	2 008	2 025	2 024	-1
Oddziały okręgowe	1 329	1 347	1 335	1 320	-15

Źródło: dane NBP.

14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP

Celem działalności szkoleniowej NBP jest zapewnienie kompetentnej i rzetelnej kadry.

W 2022 r. na jednego pracownika przypadały średnio 3 szkolenia (w 2021 r. – 2,7 szkolenia). W 2022 r. działania szkoleniowe były nakierowane na rozwój specjalistycznych kompetencji pracowników. Kontynuowano szkolenia w ramach programu rozwoju kadry kierowniczej NBP. Wspomagano także adaptację nowo zatrudnionych.

Zorganizowano praktyki dla 23 studentów z uczelni krajowych i zagranicznych, przygotowujących prace dyplomowe z dziedziny finansów i bankowości.

14.2. Zmiany organizacyjne

W 2022 r. wprowadzono w szczególności następujące zmiany organizacyjne:

- z dniem 1 stycznia 2022 r.:
 - Departament Systemu Płatniczego otrzymał nowe zadanie dotyczące prowadzenia prac analitycznych i badawczych nad pieniądzem cyfrowym,

- Departament Komunikacji otrzymał nowe zadanie polegające na prowadzeniu Akademii NBP jako projektu budującego wizerunek NBP, skierowanego do środowiska ekspertów i fachowców z otoczenia Banku,
- z dniem 1 czerwca 2022 r. został zlikwidowany Departament Controllingu i Ryzyka Operacyjnego, a jego zadania powierzono wybranym departamentom, odpowiednio dostosowując podział zadań,
- z dniem 1 października 2022 r. Departamentowi Zagranicznemu powierzono zadanie polegające na koordynowaniu przestrzegania przez NBP międzynarodowych i krajowych sankcji, które dotychczas realizowano w sposób zdecentralizowany.

14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

W 2022 r. NBP podejmował działania mające na celu ograniczenie możliwości wystąpienia zdarzeń powodujących zakłócenia w realizacji zadań, straty finansowe lub negatywnie wpływających na wizerunek NBP. Identyfikowano i monitorowano aktualne i przyszłe zagrożenia dla Banku, w tym ryzyko zidentyfikowane w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi w Ukrainie.

Kontynuowano upowszechnianie standardów ujętych w *Zasadach etyki pracowników Narodowego Banku Polskiego*.

14.4. Działalność inwestycyjna

W 2022 r. nakłady inwestycyjne NBP wyniosły 70,7 mln zł (w 2021 r. – 83,4 mln zł). Działalność inwestycyjna NBP dotyczyła głównie teleinformatyki oraz infrastruktury budowlanej.

Inwestycje teleinformatyczne obejmowały wymianę technologiczną i modernizację infrastruktury sieciowej i serwerowej, zakup sprzętu komputerowego, rozbudowę systemów cyberbezpieczeństwa oraz wdrożenie nowych systemów i aplikacji informatycznych. Inwestycje budowlane dotyczyły przede wszystkim modernizacji i przebudowy infrastruktury technicznej w Centrali i oddziałach okręgowych NBP.

14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP

W 2022 r. najważniejsze działania w zakresie systemów teleinformatycznych dotyczyły:

- migracji formatu komunikatów SWIFT wymienianych w ramach relacji korespondenckich oraz rozliczeń w systemie TARGET z MT do MX (ISO 20022),
- oddania do użytku nowej platformy służącej do raportowania i analizy danych (MAR), przeznaczonej dla systemów obsługi budżetu państwa,
- prowadzenia prac analitycznych i programistycznych przygotowujących do wdrożenia faktury elektronicznej (KSeF),
- kontynuacji budowy nowego systemu RTGS w złotych (SORBNET3) oraz koordynowanej przez EBC konsolidacji systemu TARGET2 z platformą TARGET2-Securities (T2S),
- dalszej budowy systemu dla oddziałów okręgowych (NSO).

W zakresie infrastruktury teleinformatycznej m.in.:

- przeprowadzono aktualizację technologiczną serwerów obsługujących kluczowe aplikacje NBP w celu zwiększenia ich wydajności,
- zoptymalizowano posiadane licencje,
- wymieniono sprzęt sieciowy (m.in. routery i systemy bezpieczeństwa),
- zainstalowano najnowsze wersje oprogramowania systemowego (m.in. dla systemów: Egeria, Pegaz, SIS, MONREP, INTERFIN, Platforma Analityczno-Raportowa SAP),
- zwiększono wydajność i przepustowość infrastruktury w ośrodkach komputerowych NBP dla użytkowników aplikacji biznesowych (m.in. NBE, EXE, Pegaz, SESCO, SIS2, EWIB),
- zwiększono bezpieczeństwo uwierzytelniania dla użytkowników SWIFT.

Usprawniono także wsparcie teleinformatyczne, w szczególności wdrożono aplikację mobilną umożliwiającą kontakt w sprawach IT, zaktualizowano systemy SharePoint i uruchomiono infolinię sklepu internetowego Kolekcjoner.

14.6. Audyt wewnętrzny

W 2022 r. przeprowadzono 34 zadania audytowe. Badania objęły w szczególności zagadnienia z zakresu informatyki, działalności emisyjno-skarbcowej, polityki pieniężnej, zarządzania rezerwami dewizowymi, statystyki i bezpieczeństwa. Audytem objęto również działalność edukacyjną, informacyjną i administracyjną.

Badania audytowe objęły 20 departamentów Centrali i 6 oddziałów okręgowych NBP. W ich wyniku sformułowano 65 zaleceń i 63 rekomendacje. Miały one na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości, wprowadzenie odpowiednich mechanizmów kontrolnych, usprawnienie stosowanych rozwiązań organizacyjnych oraz zwiększenie efektywności działania.

W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach Komitetu ds. Audytu Wewnętrznego ESBC. W ramach tej współpracy przeprowadzono 2 zadania audytowe z obszaru informatyki i statystyki.

14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP

Narodowy Bank Polski prowadzi działalność terenową za pośrednictwem 16 oddziałów okręgowych znajdujących się w każdym województwie.

W 2022 r. oddziały okręgowe NBP:

- w ramach bankowej obsługi budżetu państwa uczestniczyły w realizacji działań mających na celu optymalizację obsługi posiadaczy rachunków, a także kontynuowały wdrażanie nowych usług dla posiadaczy rachunków w NBP – kart płatniczych, zlecenia wypłaty gotówki w zastępczej obsłudze kasowej oraz wypłat z bankomatów za pomocą telefonu komórkowego,
- w obszarze kasowo-skarbcowym wspomagały realizację programu wymiany hrywien przez obywateli Ukrainy, kontynuowały wdrażanie kodów kreskowych w standardzie GS1 w zakresie wartości kolekcjonerskich oraz świadczyły usługę zamiany monet na banknoty lub monety o wyższych nominałach z wykorzystaniem urządzeń samoobsługowych.

Podobnie jak w poprzednich latach oddziały okręgowe realizowały także inne zadania związane z działalnością emisyjną, dewizową, analityczno-badawczą oraz edukacyjną i komunikacyjną.

14.8 Zapewnienie bezpieczeństwa

W 2022 r. prowadzono prace nad utrzymaniem i zapewnieniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w NBP, w tym:

- zaktualizowano zasady ochrony obiektów Centrali NBP w związku z pojawieniem się nowych rodzajów ryzyka,
- uruchomiono w NBP nowoczesne urządzenia umożliwiające efektywną kontrolę bagażu i przesyłek pod kątem pirotechnicznym,
- wdrożono narzędzia umożliwiające weryfikację autentyczności podpisów elektronicznych złożonych w NBP przez 20 lat,
- uzyskano akredytację EBC dla usług zaufania świadczonych przez NBP,
- rozbudowywano systemy cyberbezpieczeństwa NBP, w tym zapewniające odporność NBP na cyberzagrożenia systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym, upowszechniano informacje o aktualnych zagrożeniach i sposobach zapobiegania incydentom cybernetycznym, jak również uczestniczono w pracach ESBC w zakresie opracowywania i upowszechniania nowych sposobów realizacji zadań z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa w NBP w związku z pojawieniem się nowych rodzajów ryzyka,
- rozbudowa systemów cyberbezpieczeństwa,
- udział oddziałów okręgowych NBP w realizacji bankowej obsługi budżetu państwa i obsługi kasowo-skarbcowej.

**Sytuacja majątkowa
i kapitałowa oraz
wynik finansowy NBP
za 2022 r.**

Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2022 r.

15.1. Wstęp

Niniejszy rozdział ma na celu syntetyczne przedstawienie informacji o sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wyniku finansowym NBP za 2022 r.¹ Opisuje, z perspektywy finansowej, obszary działania banku centralnego – przede wszystkim zarządzanie rezerwami dewizowymi, prowadzenie polityki pieniężnej, działalność emisyjną oraz koszty działania i amortyzacji.

W rozdziale zawarto w szczególności informacje dotyczące bilansu oraz rachunku zysków i strat w 2022 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Z zakresu bilansu są prezentowane m.in. zmiany sumy bilansowej oraz struktury aktywów i pasywów, a także najważniejsze pozycje aktywów i pasywów w podziale na waluty obce i walutę krajową. Z zakresu rachunku zysków i strat przedstawiono pozycje składające się na rachunek wyników (np. wynik z odsetek, wynik z operacji finansowych, wynik z prowizji i opłat) oraz przychody i koszty w podziale na główne obszary działania banku (wynik z tytułu: zarządzania rezerwami dewizowymi, różnic kursowych, prowadzonej polityki pieniężnej, koszty działania i amortyzacji).

W celu przedstawienia informacji w szerszym horyzoncie oprócz danych finansowych za 2022 i 2021 r. zaprezentowano także dane historyczne, tj. kształtowanie się sytuacji majątkowej i kapitałowej NBP w zestawieniu pięcioletnim (2018–2022).

Informacje zawarte w niniejszym rozdziale są komplementarne wobec *Sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2022 r.*, zamieszczonego na stronie internetowej NBP wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania.

Bilans NBP

Na koniec 2022 r. NBP osiągnął sumę bilansową w wysokości 876,2 mld zł.

Na wzrost sumy bilansowej w 2022 r. o 50,9 mld zł (6,2%) wpłynęły głównie: transakcje posiadaczy rachunków w NBP, zmiana kursów walut obcych i cen złota oraz wzrost zaangażowania w jednoczesne transakcje *reverse repo* i *repo* przy spadku cen dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych oraz salda dłużnych papierów wartościowych w złotych skupionych w poprzednich latach na potrzeby prowadzonej polityki pieniężnej.

Główne zmiany aktywów dotyczyły:

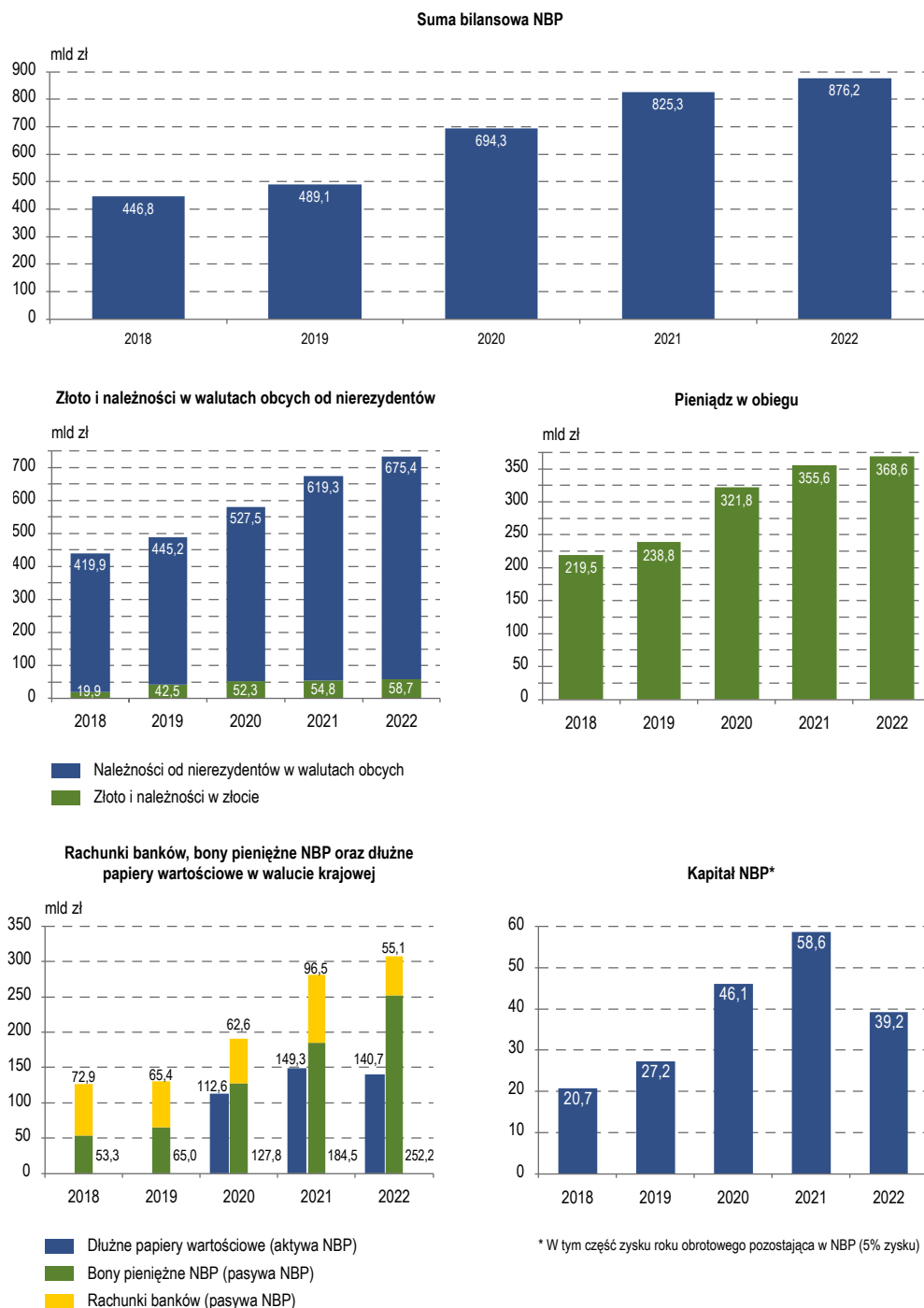
- należności w walutach obcych – wzrost łącznie o 56,1 mld zł (9,1%),
- dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej – spadek o 8,6 mld zł (5,8%).

¹ Wszystkie dane zawarte w niniejszym rozdziale są danymi NBP, w tym danymi z ksiąg rachunkowych NBP. Dane mogą się nie sumować do pełnych wartości ze względu na zaokrąglenia.

Największe zmiany pasywów dotyczyły:

- zobowiązań związanych z polityką pieniężną – wzrost łącznie o 26,2 mld zł (9,3%),
- pieniądza w obiegu – wzrost o 13,1 mld zł (3,7%),
- kapitału własnego NBP – spadek o 19,3 mld zł (32,9%).

Wykres 15.1. Przegląd zmian bilansu NBP w latach 2018–2022 (na 31 grudnia roku obrotowego)

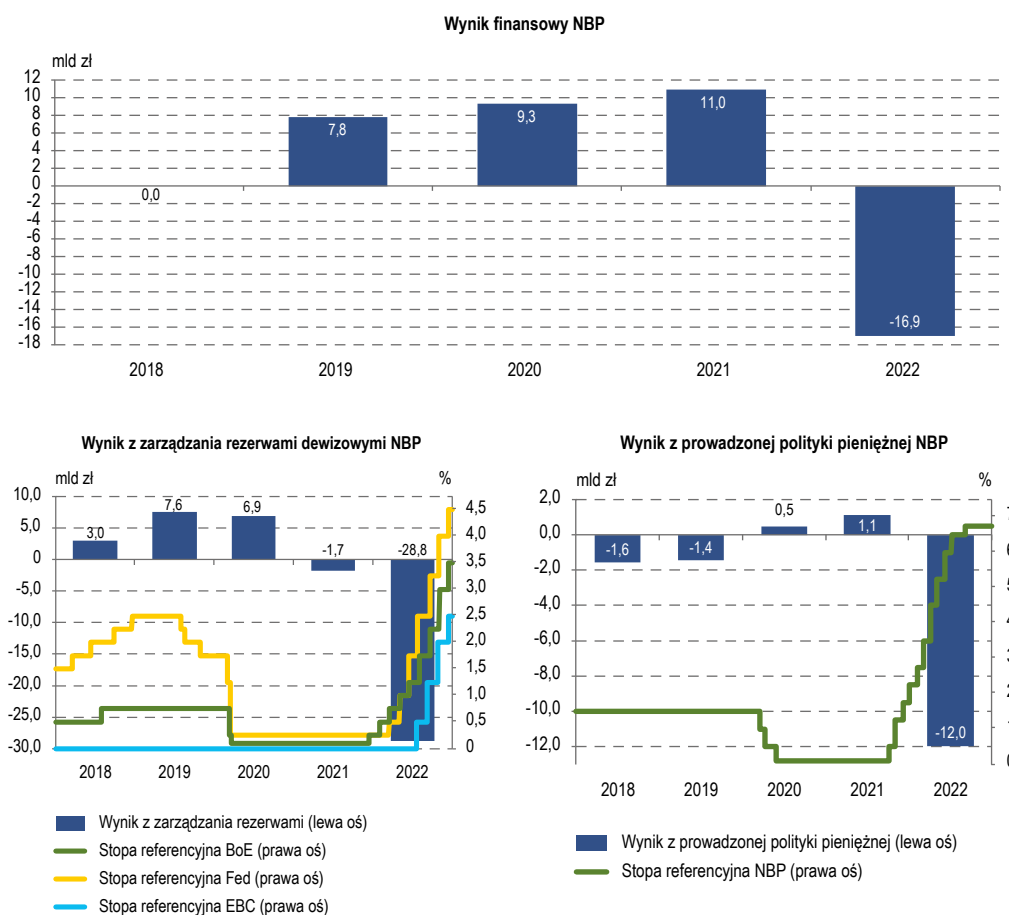
Rachunek zysków i strat NBP

NBP odnotował stratę za 2022 r. wynoszącą -16,9 mld zł. Głównymi elementami straty NBP były:

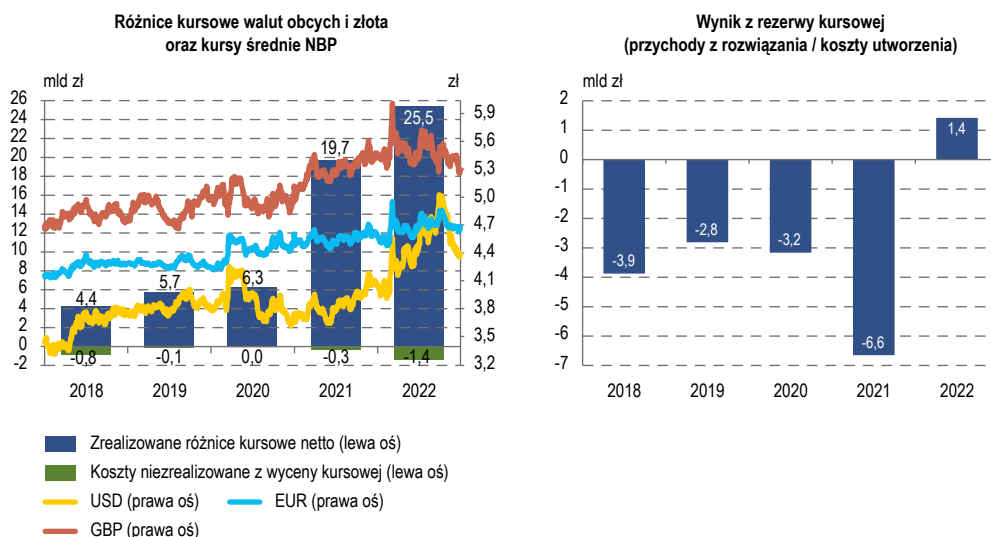
- ujemny wynik zarządzania rezerwami walutowymi (w walucie instrumentu) w kwocie -28,8 mld zł, spowodowany głównie ujemnym wynikiem z tytułu zrealizowanych różnic cenowych w transakcjach dłużnymi papierami wartościowymi w walutach obcych oraz z tytułu kosztów niezrealizowanych z ich wyceny cenowej na 31 grudnia 2022 r. (por. rozdział 15.3.1),
- ujemny wynik prowadzonej polityki pieniężnej w kwocie -12,0 mld zł,
- koszty działania i amortyzacji wynoszące -1,5 mld zł.

Jednocześnie wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych był dodatni i wyniósł 25,5 mld zł.

Wykres 15.2. Przegląd zmian rachunku zysków i strat NBP w latach 2018–2022 (za dany rok obrotowy)

Wykres 15.2. Przegląd zmian rachunku zysków i strat NBP w latach 2017–2021, cd.

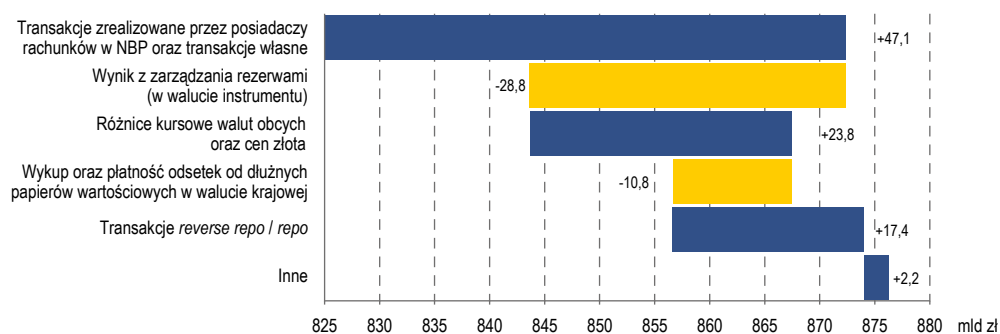
Charakterystyka bilansu NBP

Na koniec 2022 r. NBP odnotował wzrost sumy bilansowej NBP o 50,9 mld zł. Wynikał on głównie z napływu netto walut obcych w kwocie 47,1 mld zł z tytułu transakcji przeprowadzanych przez posiadaczy rachunków w NBP oraz transakcji własnych NBP. Na wzrost wpłynęły także zmiany kursów walut obcych i ceny złota (23,8 mld zł) oraz wzrost zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo* wykorzystywane w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi (17,4 mld zł). Z kolei ujemny wynik zarządzania rezerwami dewizowymi (-28,8 mld zł licząc w walucie instrumentów, tj. nie uwzględniając różnic kursowych) oraz rozliczenia z tytułu płatności odsetek i wykupu dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej w terminie ich zapadalności (-10,8 mld zł) spowodowały obniżenie sumy bilansowej NBP.

W 2022 r. nie nastąpiły istotne zmiany struktury bilansu w porównaniu z 2021 r. W aktywach NBP wzrosły należności w walutach obcych od nierezydentów – głównie w związku z większym zaangażowaniem w jednoczesne transakcje *reverse repo* i *repo* na koniec roku oraz wyższymi saldami na rachunkach lokat terminowych i na rachunku NBP w EBC do rozliczeń w systemie TARGET2. Jednocześnie zmniejszył się udział aktywów w walucie krajowej – przede wszystkim w następstwie wykupienia przez emitenta części skarbowych dłużnych papierów wartościowych w terminie zapadalności. Po stronie pasywów wzrosły natomiast zobowiązania w walutach obcych – głównie w związku z wyższymi saldami na rachunkach walutowych rezydentów (w tym na rachunkach budżetu państwa oraz na rachunkach banków do rozliczeń w systemie TARGET2) oraz zwiększeniem zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*.

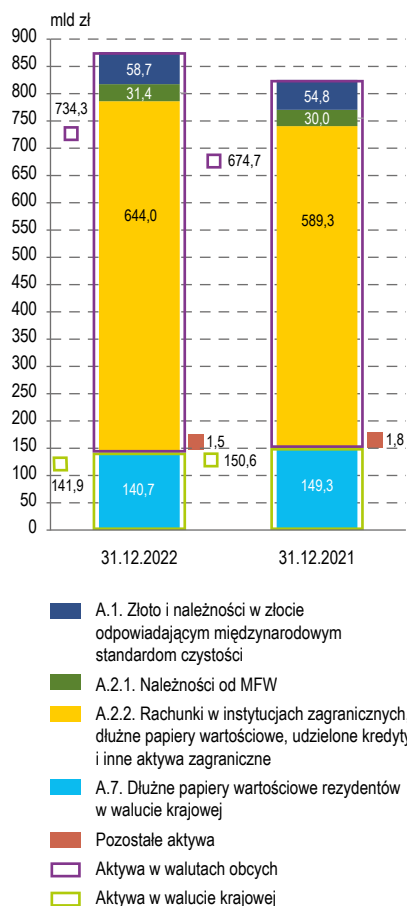
Tabela 15.1. Aktywa i pasywa NBP na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

Aktywa	2022	2021	Zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	58,7	54,8	3,8
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	675,4	619,3	56,1
2.1. Należności od MFW	31,4	30,0	1,4
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	644,0	589,3	54,7
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	140,7	149,3	-8,6
A.10. Pozostałe aktywa	1,5	1,8	-0,3
Aktywa ogółem	876,2	825,3	50,9
Pasywa	2022	2021	Zmiana
P.1. Pieniądz w obiegu	368,6	355,6	13,1
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	55,1	96,5	-41,4
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	0,9	0,8	0,2
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	252,2	184,5	67,7
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11,9	15,3	-3,4
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	4,1	4,0	0,2
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	59,0	32,6	26,4
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	53,6	36,0	17,6
P.9. Alokacja SDR	30,9	29,8	1,1
P.11. Pozostałe pasywa	0,4	1,1	-0,7
P.12. Rezerwy	15,3	16,7	-1,4
P.13. Różnice z wyceny	50,1	51,0	-1,0
P.14. Fundusze	1,5	1,5	0,0
P.15. Wynik finansowy	-27,4	0,0	-27,4
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy	-16,9	11,0	-27,9
15.2. Strata z lat ubiegłych	-10,5	-11,0	0,5
Pasywa ogółem	876,2	825,3	50,9

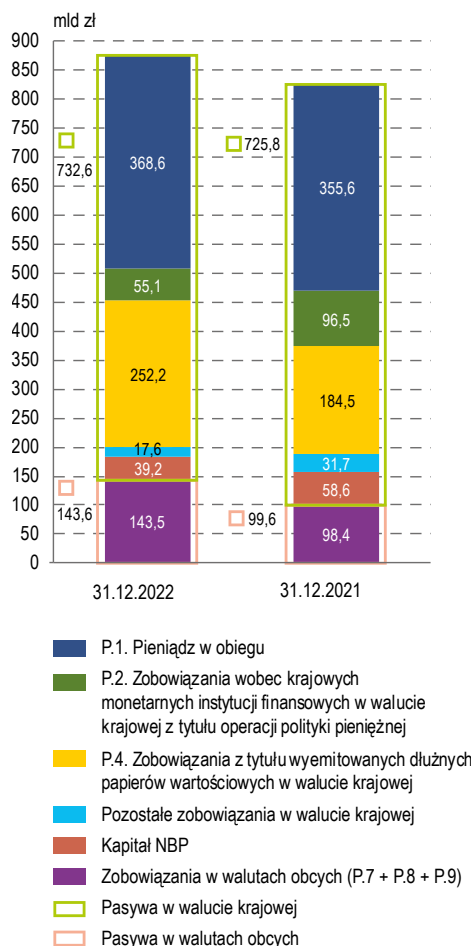
Wykres 15.3. Główne czynniki zmiany sumy bilansowej NBP w 2022 r. w relacji do 2021 r.

Napływające do NBP waluty obce związane z transakcjami posiadaczy rachunków są w większości wymieniane na walutę krajową i zwiększają zobowiązania NBP w walucie krajowej. W rezultacie bilans NBP charakteryzuje się asymetrią walutową. Oznacza to, że dominującą część aktywów stanowią aktywa w walutach obcych i złocie, podczas gdy po stronie pasywów przeważają zobowiązania w walucie krajowej (z tytułu polityki pieniężnej oraz emisji banknotów i monet). Asymetria ta powoduje, że NBP ma otwartą pozycję walutową, tj. nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami w walutach obcych, co naraża Bank na ryzyko kursowe.

Wykres 15.4. Struktura aktywów

Wykres 15.5. Struktura pasywów

15.1.1. Aktywa i pasywa w złocie i w walutach obcych

Pozycje aktywów i pasywów NBP w walutach obcych i złocie wiążą się przede wszystkim z gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem nimi (por. rozdział 5), pełnieniem przez bank funkcji agenta Rządu RP w relacjach z MFW (por. rozdział 8.4), a także prowadzeniem przez NBP systemu TARGET2-NBP, będącego polskim komponentem paneuropejskiego systemu rozrachunku płatności w euro (por. rozdział 7)². Ponadto w ramach obsługi budżetu państwa NBP prowadzi rachunki bankowe w walutach obcych (por. rozdział 8).

² W ramach systemu TARGET2 bank centralny prowadzi rachunki uczestników tego systemu w euro, głównie banków krajowych (prezentowane w pasywach bilansu), a także utrzymuje saldo na rachunku bieżącym w EBC (prezentowanym w aktywach bilansu).

Tabela 15.2. Aktywa i pasywa NBP w walutach obcych i złocie w podziale na wybrane obszary działalności na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	Zarządzanie rezerwami dewizowymi		MFW		Rozliczenia w systemie TARGET2		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	31,8*	29,9*							26,9**	24,9**	58,7	54,8	3,8
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	628,6	586,5	31,4	30,0	15,0	2,6			0,3	0,2	675,4	619,3	56,1
A.10. Pozostałe aktywa									0,2	0,6	0,2	0,6	-0,4
Aktywa ogółem	660,4	616,4	31,4	30,0	15,0	2,6	0,0	0,0	27,5	25,7	734,3	674,8	59,5
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów					15,0	2,6	43,7	29,8	0,4	0,2	59,0	32,6	26,4
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	53,5	35,9							0,1	0,2	53,6	36,0	17,6
P.9. Alokacja SDR			30,9	29,8							30,9	29,8	1,1
P.11. Pozostałe pasywa									0,0	0,7	0,0	0,7	-0,7
P.13. Różnice z wyceny									0,0	0,4	0,0	0,4	-0,4
Pasywa ogółem	53,5	35,9	30,9	29,8	15,0	2,6	43,7	29,8	0,5	1,5	143,6	99,5	44,1
Pozycja bilansowa netto	606,9	580,5	0,5	0,2	0,0	0,0	-43,7	-29,8	26,9	24,2	590,7	575,3	15,4

* Złoto na rachunkach bieżących i lokatach terminowych.

** Złoto w skarbcach NBP.

Różnice między aktywami a zobowiązaniami w walutach obcych i złocie stanowiły zasoby walut obcych i złota. Oprócz zasobu złota NBP utrzymywał rezerwy walutowe – głównie w dolarze amerykańskim (USD), euro (EUR), funcie brytyjskim (GBP), dolarze kanadyjskim (CAD), dolarze australijskim (AUD), koronie norweskiej (NOK) oraz dolarze nowozelandzkim (NZD). Ponadto NBP miał zasób w specjalnych prawach ciągnięcia MFW (SDR).

Tabela 15.3. Zasoby złota i podstawowych walut obcych na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

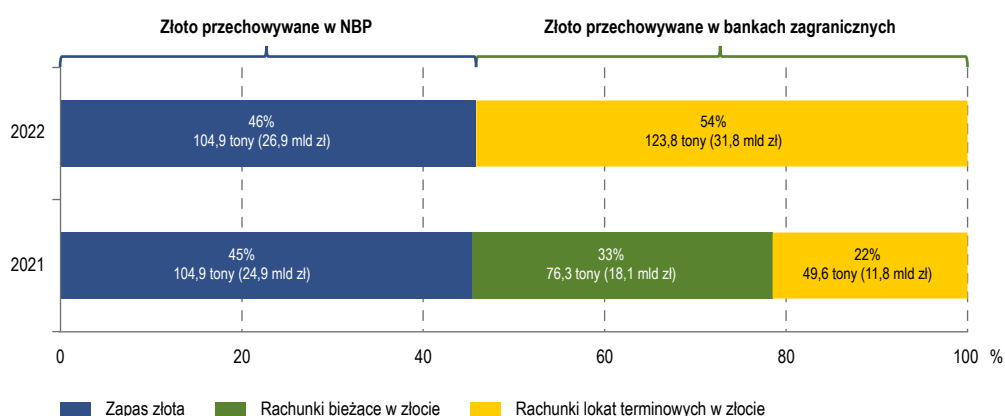
	2022			2021		
	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane
Złoto	31,1	58,7	27,5	31,4	54,8	23,5
USD	203,7	222,6	18,9	197,4	212,3	14,9
EUR	103,0	104,6	1,5	103,8	106,0	2,3
GBP	63,2	63,3	0,0	58,4	62,7	4,3
CAD	54,2	53,2	-1,0	53,6	53,4	-0,3
AUD	43,2	43,5	0,3	40,7	42,6	1,9
CHF	0,0	0,0	0,0	3,7	3,9	0,3
NOK	29,7	29,4	-0,3	27,4	29,0	1,7
NZD	14,9	14,8	-0,1	14,1	14,3	0,3
MFW (SDR)	0,6	0,6	0,0	0,3	0,3	0,0
Przychody niezrealizowane (bilans)			48,4	Przychody niezrealizowane (bilans)		49,0
Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)			-1,4	Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)		-0,3

Różnica pomiędzy wartością zasobów walut obcych i złota według kursu średniego NBP a wartością tych zasobów według średniego kosztu zasobu (tj. uśrednionej ceny ich pozyskania) stanowi przychody lub koszty niezrealizowane z wyceny kursowej walut obcych i złota. Przychody niezrealizowane powiększają pasywa bilansu (jako element kapitału NBP w pozycji różnice z wyceny – por. tabela 15.8), natomiast koszty niezrealizowane pomniejszają wynik finansowy (wynik z operacji finansowych, por. tabela 15.12).

15.1.1.1. Złoto

NBP posiada złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości, które jest przechowywane w bankach zagranicznych (na rachunkach bieżących lub na rachunkach lokat terminowych) oraz w skarbcach NBP. Zasób złota NBP wyniósł na 31 grudnia 2022 r. 228,7 tony (58,7 mld zł), co stanowiło 6,7% aktywów NBP (230,8 tony i 6,6% na koniec 2021 r.).

Wykres 15.6. Złoto i należności w zlocie na koniec 2022 i 2021 r.

15.1.1.2. Zarządzanie rezerwami dewizowymi (innymi niż złoto)

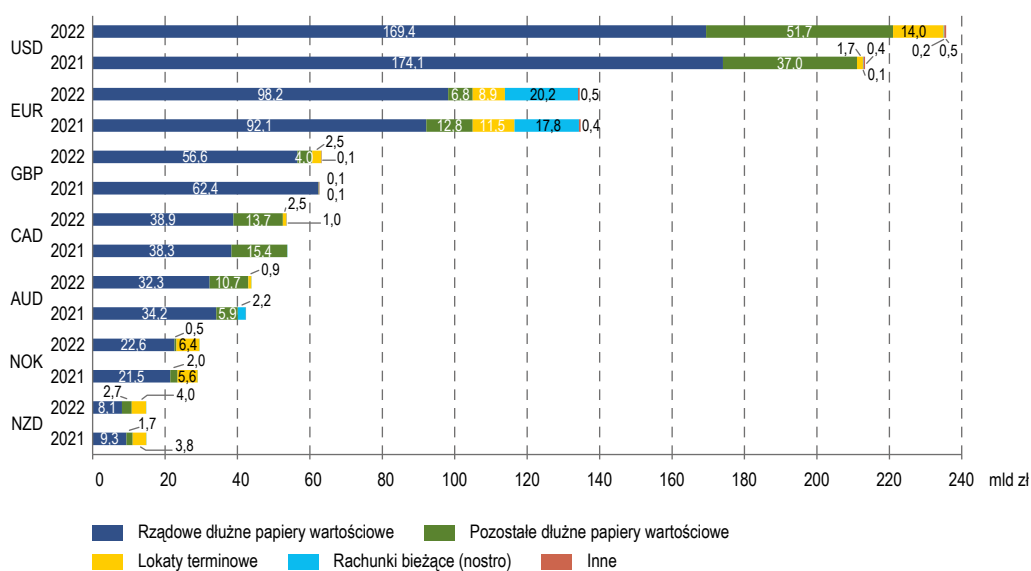
Największy udział w aktywach NBP mają instrumenty inwestycyjne wykorzystywane do zarządzania rezerwami dewizowymi. Są to przede wszystkim dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy, agencje rządowe i instytucje międzynarodowe oraz, w mniejszym stopniu, lokaty terminowe i obligacje przedsiębiorstw niefinansowych. Część (około 1%) posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych jest zaliczana do tzw. zielonych obligacji (*green bonds*) oraz obligacji zrównoważonego rozwoju (*sustainable bonds*)³. Dodatkowo niewielka część rezerw walutowych jest utrzymywana na rachunkach bieżących, głównie w zagranicznych bankach centralnych. Aby uzyskać dodatkowy dochód, NBP zawiera transakcje *reverse repo* (prezentowane w aktywach bilansu), zwykle jednocześnie z transakcjami *repo* (prezentowanymi w pasywach bilansu), oraz inwestuje w kontrakty *futures* (w tym *equity index futures*).

³ Do zielonych obligacji lub obligacji zrównoważonego rozwoju zalicza się te, z których wpływy są przeznaczone na finansowanie lub refinansowanie projektów ekologicznych bądź prospołecznych (w przypadku *sustainable*). Mogą to być projekty związane z: efektywnością energetyczną, energią odnawialną, zapobieganiem zanieczyszczeniu środowiska, zrównoważonym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, bioróżnorodnością, zapewnieniem niezbędnej infrastruktury i usług lub bezpieczeństwa żywnościowego, wsparciem postępu socjoekonomicznego.

Tabela 15.4. Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw dewizowych na koniec 2022 i 2021 r.

	2022	2021	Zmiana
A.2.2. Rachunki bieżące (nostro)	20,3	20,2	0,1
A.2.2. Lokaty terminowe	37,6	22,6	14,9
A.2.2. Lokaty reverse repo	53,6	35,9	17,7
P.8. Lokaty repo	-53,5	-35,9	-17,7
A.2.2. Dłużne papiery wartościowe	516,1	506,8	9,3
A.2.2. Inne	1,1	1,0	0,1
Razem	575,1	550,6	24,5

Uwaga: aktywa „+”, zobowiązania „-” (w mld zł).

Wykres 15.7. Struktura walutowa rezerw dewizowych (bez złota) na koniec 2022 i 2021 r.

Na wielkość zarządzanych rezerw dewizowych oddziaływały przede wszystkim: napływ walut obcych na rzecz posiadaczy rachunków w NBP oraz wycena kursowa walut obcych i wycena cenowa posiadanych dłużnych papierów wartościowych. Struktura walutowa i struktura inwestycyjna rezerw nie zmieniły się istotnie w 2022 r. Od 2021 r. NBP ma portfel dłużnych papierów wartościowych w USD utrzymywanych do dnia zapadalności (*held to maturity*, HTM).

15.1.1.3. Należności i zobowiązania wobec MFW

NBP prezentuje w bilansie należności i zobowiązania związane z uczestnictwem Rzeczypospolitej Polskiej w MFW. W aktywach są ujmowane m.in.: udziały RP w MFW opłacone w walutach obcych (tzw. transza rezerwowa), rachunek bieżący w SDR, służący do rozliczeń z MFW, oraz pożyczki udzielone MFW. Z kolei w pasywach są prezentowane zobowiązania dotyczące przyznanej RP alokacji SDR.

Tabela 15.5. Należności (+) i zobowiązania (–) wobec MFW w SDR na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	2022	2021	Zmiana
A.2.1. Transza rezerwowa	6,3	5,7	0,5
A.2.1. Rachunek bieżący w MFW	25,0	24,1	1,0
A.2.1. Lokata terminowa w MFW	0,0	0,0	0,0
A.2.1. Pożyczki udzielone MFW	0,1	0,2	-0,1
P.9. Alokacja SDR	-30,9	-29,8	-1,1
Razem	0,5	0,2	0,3

Pozycja walutowa Narodowego Banku Polskiego w SDR⁴ jest głównie wynikiem operacji przeprowadzanych z MFW na podstawie zawartych umów oraz porozumień pożyczkowych. Na jej zmianę wpłynęły przede wszystkim środki przekazane przez NBP na rzecz pożyczkobiorców MFW, związane z realizacją potrzeb pożyczkowych MFW (zwiększenie transzy rezerwowej), oraz spłaty na rzecz NBP dokonywane przez pożyczkobiorców MFW (zmniejszenie udzielonych MFW pożyczek).

15.1.2. Aktywa i pasywa w walucie krajowej

Tabela 15.6. Aktywa i pasywa w walucie krajowej w podziale na wybrane obszary działalności NBP na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	Emisja pieniądza gotówkowego		Polityka pieniężna		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	zmiana
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej			140,7	149,3					140,7	149,3	-8,6
A.10. Pozostałe aktywa							1,3	1,2	1,3	1,2	0,1
Aktywa ogółem	0,0	0,0	140,7	149,3	0,0	0,0	1,3	1,2	141,9	150,5	-8,6
P.1. Pieniądz w obiegu	368,6	355,6							368,6	355,6	13,1
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej			55,1	96,5					55,1	96,5	-41,4
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych							0,9	0,8	0,9	0,8	0,2
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych			252,2	184,5					252,2	184,5	67,7
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów					10,8	15,2	1,1	0,1	11,9	15,3	-3,4
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów							4,1	4,0	4,1	4,0	0,2
P.11. Pozostałe pasywa							0,4	0,4	0,4	0,4	0,0
P.12. Rezerwy							15,3	16,7	15,3	16,7	-1,4
P.13. Różnice z wyceny							50,0	50,6	50,0	50,6	-0,6
P.14. Fundusze							1,5	1,5	1,5	1,5	0,0
P.15. Wynik finansowy							-27,4	0,0	-27,4	0,0	-27,4
Pasywa ogółem	368,6	355,6	307,3	281,0	10,8	15,2	45,9	74,0	732,6	725,8	6,8
Pozycja bilansowa netto	-368,6	-355,6	-166,6	-131,7	-10,8	-15,2	-44,7	-72,9	-590,7	-575,3	-15,4

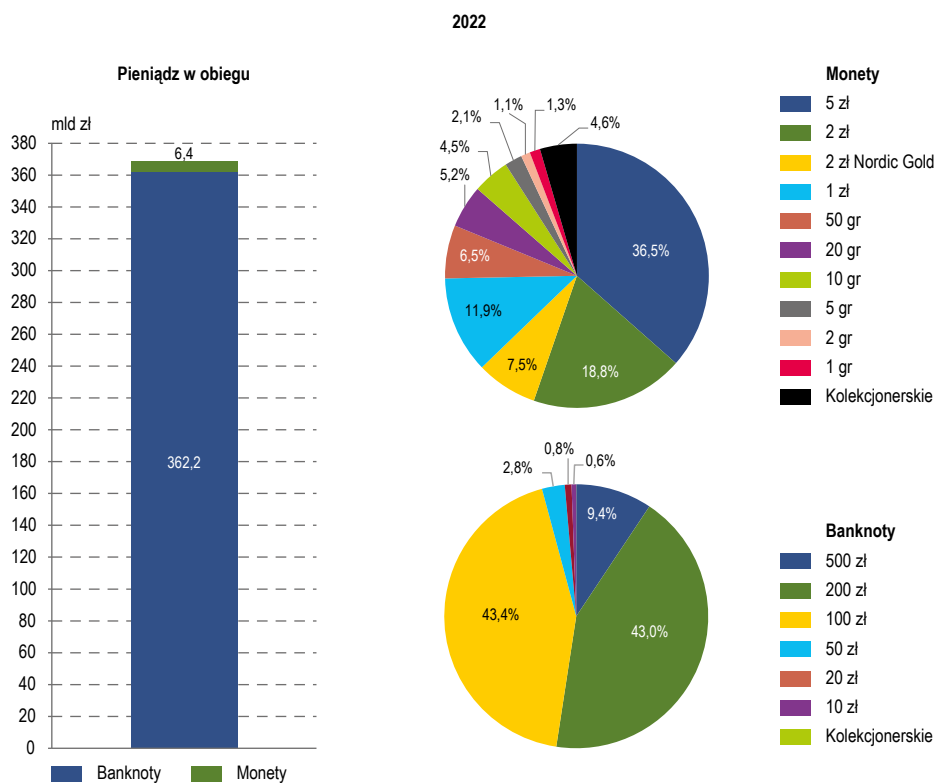
⁴ NBP ma też akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych denominowane w SDR (58,8 mln zł na koniec 2022 r.).

Aktywa i pasywa w walucie krajowej wiążą się przede wszystkim z emisją przez NBP pieniądza gotówkowego, prowadzeniem polityki pieniężnej oraz z prowadzeniem rachunków bankowych dla sektora rządowego, w tym dla budżetu państwa. Ponieważ większość instrumentów finansowych wykorzystywanych do realizacji tych zadań ma charakter zobowiązań, występuje nadwyżka pasywów nad aktywami w walucie krajowej. Wzrost tej nadwyżki w 2022 r. wynikał przede wszystkim z wymiany na złote walut obcych napływających na rzecz posiadaczy rachunków w NBP.

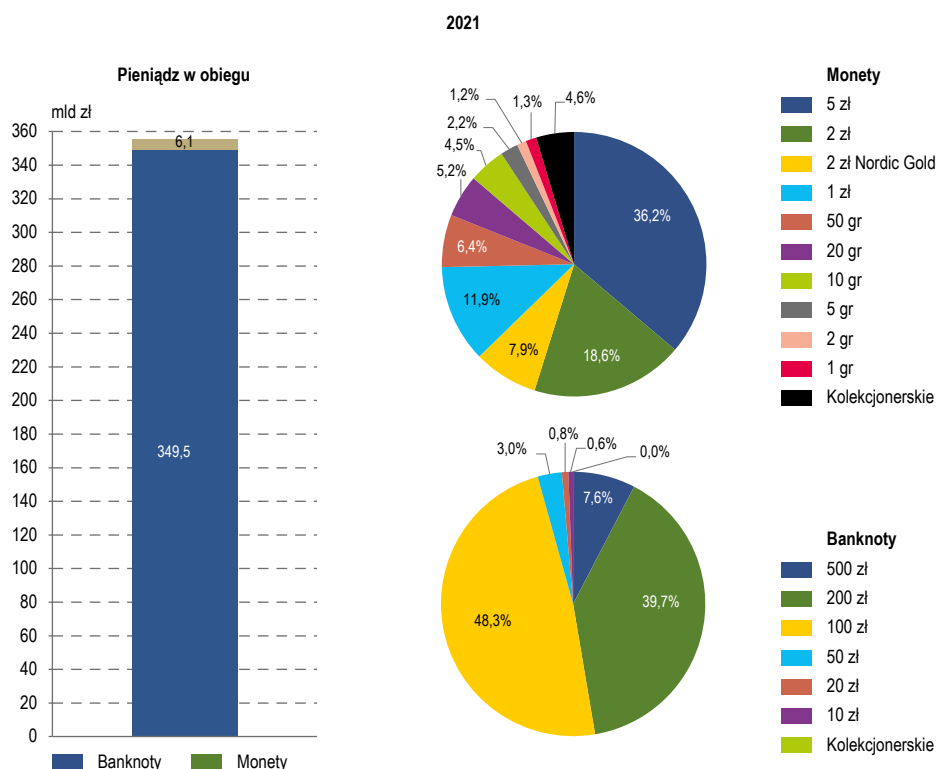
15.1.2.1. Działalność emisyjna

Działalność emisyjna polega na realizacji przez NBP konstytucyjnego uprawnienia do emitowania znaków pieniężnych RP. Narodowy Bank Polski emituje banknoty i monety powszechnego obiegu oraz banknoty i monety kolekcjonerskie, o różnych nominałach (por. rozdział 4). Wyemitowane banknoty i monety stanowią – obok zobowiązań z tytułu polityki pieniężnej – najistotniejszą pozycję pasywów NBP. Wielkość emisji pieniądza zależy od czynników egzogenicznych, w szczególności od kształtowania się popytu na pieniądz gotówkowy w gospodarce. W 2022 r., bezpośrednio po agresji Rosji na Ukrainę (tj. po 24 lutego 2022 r.), nastąpił gwałtowny wzrost zapotrzebowania na gotówkę, a 14 marca 2022 r. jej wartość w obiegu była najwyższa w całym roku i wyniosła 395,7 mld zł. Później wartość gotówki w obiegu stopniowo się obniżała i na koniec 2022 r. wzrost wartości pieniądza gotówkowego w stosunku do 2021 r. wyniósł 13,1 mld zł (3,7%).

Wykres 15.8. Struktura pieniądza w obiegu na koniec 2022 i 2021 r.

Wykres 15.8. Struktura pieniądza w obiegu na koniec 2022 i 2021 r., cd.

15.1.2.2. Polityka pieniężna

NBP realizuje politykę pieniężną, wykorzystując zestaw instrumentów przyjęty przez Radę Polityki Pieniężnej (por. rozdział 2). W 2022 r. polityka pieniężna była prowadzona w warunkach nadpłynności sektora bankowego. Do realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej NBP stosował wybrane instrumenty, w szczególności operacje otwartego rynku, polegające na emisji bonów pieniężnych NBP (prezentowanych w pasywach). Instrumentem polityki pieniężnej NBP była też rezerwa obowiązkowa. Obowiązek utrzymywania rezerwy obowiązkowej (prezentowanej w pasywach) ogranicza skalę operacji otwartego rynku, przeprowadzanych w celu absorpcji nadpłynności z sektora bankowego⁵. NBP udostępniał bankom krajowym operacje depozytowo-kredytowe i umożliwiał lokowanie nadwyżki płynności w NBP w formie depozytu na koniec dnia (prezentowanego w pasywach) bądź uzupełnienie niedoboru płynności dzięki wykorzystaniu kredytu lombardowego (prezentowanego w aktywach). W latach 2020–2021 NBP podejmował dodatkowe działania zwiększające płynność sektora, w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii COVID-19. W szczególności w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku przeprowadzał na rynku wtórnym skup obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych z gwarancją Skarbu Państwa. Papiery te są utrzymywane w aktywach NBP, przy czym środki pieniężne uzyskane z tytułu ich wykupu w dacie zapadalności nie były reinwestowane.

⁵ W październiku 2021 r. oraz w lutym 2022 r. Rada Polityki Pieniężnej podjęła decyzje o podwyższeniu stopy rezerwy obowiązkowej (łącznie z 0,5% do 3,5%).

Tabela 15.7. Aktywa (+) i zobowiązania (-) z tytułu polityki pieniężnej na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	2022	2021	Zmiana
A.7. Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	140,7	149,3	-8,6
P.2. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	-34,9	-66,1	31,1
P.2. Depozyty na koniec dnia	-20,2	-30,5	10,3
P.4. Bony pieniężne	-252,2	-184,5	-67,7
Razem	-166,6	-131,7	-34,9

W 2022 r. na wzrost zobowiązań netto wobec sektora bankowego oddziaływały głównie: skup walut obcych napływających do NBP z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP, wypłata zysku NBP za 2021 r. oraz przepływy związane z wynikiem NBP z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej (por. podrozdział 15.3.3 oraz 15.3.5). W przeciwnym kierunku wpływał głównie przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu (por. rozdział 4). Nadpłynność sektora bankowego była absorbowana za pośrednictwem emisji bonów pieniężnych. Ponadto część środków banki pozostawiły na rachunkach bieżących oraz ulokowały jako depozyty na koniec dnia.

15.1.2.3. Kapitał NBP

Jako centralny bank państwa NBP nie podlega regulacjom dotyczącym adekwatności kapitałowej obowiązującym sektor bankowy. Do składników kapitału, zgodnie z praktyką przyjętą wśród banków centralnych ESBC, NBP kwalifikuje oprócz funduszy (statutowego i rezerwowego) także: rezerwę kursową⁶, rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, dodatnie różnice z wyceny złota, walut obcych i dłużnych papierów wartościowych, stratę bilansową (z lat ubiegłych) oraz część zysku za rok obrotowy pozostającą w NBP (tj. 5%), która jest przeznaczana na zwiększenie funduszu rezerwowego.

Najbardziej zmiennymi składnikami kapitału NBP są różnice z tytułu wyceny złota, walut obcych i dłużnych papierów wartościowych (przychody niezrealizowane) oraz rezerwa kursowa. Na zmiany tych różnic wpływa przede wszystkim kształtowanie się rynkowych kursów i cen.

Wspomniana asymetria walutowa generuje ryzyko poniesienia straty w wyniku zmian kursów walut obcych, przy czym prawdopodobieństwo jej wystąpienia rośnie wraz ze wzrostem skali aprecjacji złotego względem walut obcych. Tworzenie rezerwy kursowej zmniejsza wynik finansowy NBP, a jednocześnie chroni przed potencjalnymi przyszłymi stratami. Jej rozwiązywanie zwiększa wynik finansowy NBP, przez co ogranicza ewentualną stratę wynikającą z wyceny kursowej. W 2022 r. NBP rozwiązał rezerwę na pokrycie kosztów niezrealizowanych wynikających z różnic kursowych w kwocie 1,4 mld zł. Saldo rezerwy kursowej na koniec 2022 r. wyniosło 15,1 mld zł.

⁶ W celu przeciwdziałania negatywnemu wpływowi wahań kursu złotego na wynik finansowy NBP ustawa o NBP zobowiązuje Bank do tworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych (zwanej rezerwą kursową). Zasady tworzenia i rozwiązywania tej rezerwy ustala Rada Polityki Pieniężnej (Uchwała nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim, Dz. Urz. NBP poz. 14).

Tabela 15.8. Kapitał NBP na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	2022	2021	Zmiana
P.12. Rezerwa kursowa	15,1	16,5	-1,4
P.14. Fundusz statutowy	1,5	1,5	0,0
P.14. Fundusz rezerwowy	0,0	0,0	0,0
P.13. Rachunek rewaluacyjny złota	1,6	1,6	0,0
P.13. Dodatnie różnice z wyceny złota	27,5	23,5	4,0
P.13. Dodatnie różnice z wyceny kursowej	20,9	25,5	-4,7
P.13. Dodatnie różnice z wyceny cenowej	0,0	0,4	-0,4
P.15. Strata bilansowa z lat ubiegłych	-10,5	-11,0	0,5
P.15. Wynik finansowy za rok obrotowy pozostający w NBP*	-16,9	0,5	-17,5
Razem	39,2	58,6	-19,3
% sumy bilansowej NBP	4,5%	7,1%	-2,6 pkt proc.
Wrażliwość kapitału NBP na:			
– aprecjację kursu PLN względem walut obcych o 1%**	-5,3	-5,2	-0,1
– wzrost stóp procentowych o 100 punktów bazowych***	-14,1	-14,9	0,8

* Wynik finansowy za 2022 r. po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów podlegał podziałowi na odpis z zysku na fundusz rezerwowy (5%) oraz wpłatę z zysku do budżetu państwa (95%).

** Podane wartości oznaczają łączny spadek przychodów/wzrost kosztów niezrealizowanych z tytułu wyceny kursowej w przypadku równomiernego spadku o 1% kursów średnich NBP podstawowych walut rezerwowych na dzień bilansowy.

*** Dla walut obcych – wyznaczony na podstawie wskaźnika MD (*modified duration*) łączny spadek przychodów/wzrost kosztów niezrealizowanych z tytułu wyceny cenowej w przypadku równomiernego wzrostu krzywych rentowności o 100 punktów bazowych na dzień bilansowy.

Ponadto w 2022 r. NBP wykorzystał fundusz rezerwowy (powiększony uprzednio o wpłatę 0,5 mld zł z zysku za 2021 r.) na pokrycie straty z lat ubiegłych⁷.

15.1.3. Bilans NBP – zestawienie pięcioletnie

Zmiany sumy bilansowej NBP są wypadkową przede wszystkim zewnętrznych przepływów walut obcych, wynikających z transakcji posiadaczy rachunków w NBP, wahań wyceny instrumentów finansowych w walutach obcych i złocie, zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*, jak też operacji jednorazowych (jak np. alokacja SDR przeprowadzona w 2021 r.). Dodatkowo, w latach 2020–2021 na wielkość sumy bilansowej NBP oddziaływał prowadzony przez Bank skup dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej. Operacja ta wpłynęła także na zmianę struktury bilansu NBP, zwiększając udział waluty krajowej w aktywach NBP, zdominowanych wcześniej przez waluty obce i złoto.

⁷ Zgodnie z ustawą o NBP fundusz rezerwowy jest tworzony aż do osiągnięcia równowartości funduszu statutowego i może zostać przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych NBP.

Tabela 15.9. Bilans NBP w latach 2018–2022 według danych na dzień bilansowy (w mld zł)

Aktywa	2022	2021	2020	2019	2018
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	58,7	54,8	52,3	42,5	19,9
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	675,4	619,3	527,5	445,2	419,9
2.1. Należności od MFW	31,4	30,0	6,9	5,3	4,8
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	644,0	589,3	520,6	439,9	415,0
A.5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	0,0	0,0	0,0	0,0	5,6
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	140,7	149,3	112,6	0,0	0,0
A.10. Pozostałe aktywa	1,5	1,8	2,0	1,4	1,4
Aktywa ogółem	876,2	825,3	694,3	489,1	446,8
Pasywa	2022	2021	2020	2019	2018
P.1. Pieniądz w obiegu	368,6	355,6	321,8	238,8	219,5
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	55,1	96,5	62,6	65,4	72,9
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	0,9	0,8	0,4	0,4	0,4
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	252,2	184,5	127,8	65,0	53,3
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11,9	15,3	24,9	9,3	7,3
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	4,1	4,0	2,2	2,3	2,6
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	59,0	32,6	46,3	22,4	25,1
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	53,6	36,0	45,4	43,7	37,9
P.9. Alokacja SDR	30,9	29,8	7,1	6,9	6,8
P.11. Pozostałe pasywa	0,4	1,1	0,7	0,2	0,2
P.12. Rezerwy	15,3	16,7	10,0	6,9	4,0
12.1. Rezerwa kursowa	15,1	16,5	9,9	6,7	3,9
12.2. Rezerwy na zobowiązania	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
P.13. Różnice z wyceny	50,1	51,0	45,7	30,5	27,2
P.14. Fundusze	1,5	1,5	1,9	1,5	1,5
14.1. Fundusz statutowy	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
14.2. Fundusz rezerwowy	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0
P.15. Wynik finansowy	-27,4	0,0	-2,5	-4,0	-11,9
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy	-16,9	11,0	9,3	7,8	0,0
15.2. Strata z lat ubiegłych	-10,5	-11,0	-11,9	-11,9	-11,9
Pasywa ogółem	876,2	825,3	694,3	489,1	446,8

15.2. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP

W 2022 r. wynik finansowy NBP był ujemny i wyniósł -16,9 mld zł.

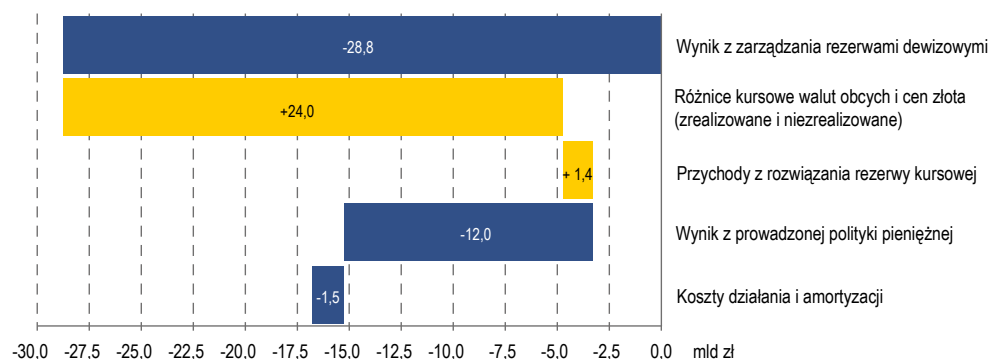
Wynik finansowy Banku jest pochodną pełnionych przez niego funkcji, a także uwarunkowań rynkowych. Źródłem straty była przede wszystkim rosnąca rentowność dłużnych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych. Przełożyło się to na ujemny wynik zrealizowany w następstwie transakcji, których przedmiotem były te papiery, oraz wyższe koszty niezrealizowane z ich wyceny cenowej, a w konsekwencji na ujemny wynik zarządzania rezerwami dewizowymi⁸. Dodatkowo na skutek wzrostu kosztów dyskonta od wyemitowanych bonów pieniężnych oraz kosztów odsetek od rezerwy obowiązkowej NBP odnotował ujemny wynik z prowadzonej polityki pieniężnej. Stratę NBP ograniczył dodatni wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych w operacjach przeprowadzanych w ramach zarządzania rezerwami w walutach obcych. Koszty niezrealizowane z tytułu wyceny kursowej walut obcych na koniec 2022 r. zostały pokryte z rezerwy kursowej. Koszty działania Banku oraz koszty amortyzacji kształtowały się w 2022 r. na podobnym poziomie jak w poprzednim roku.

Tabela 15.10. Wynik finansowy NBP za 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	2022	2021
RZIS.1. Wynik z odsetek	-5,8	2,3
1.1. Przychody z odsetek	9,4	3,1
1.2. Koszty z odsetek	-15,2	-0,9
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	-9,8	9,9
2.1. Wynik zrealizowany	15,5	20,3
2.2. Koszty niezrealizowane	-26,7	-3,7
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	0,0	0,0
2.4. Wynik z rezerwy kursowej	1,4	-6,6
RZIS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0
RZIS.4. Przychody z akcji i udziałów	0,0	0,0
RZIS.5. Pozostałe przychody	0,1	0,2
RZIS.A. Wynik ogółem	-15,4	12,4
RZIS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,7	-0,6
RZIS.7. Koszty administracyjne	-0,3	-0,3
RZIS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1
RZIS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,4	-0,4
RZIS.10. Pozostałe koszty	0,0	0,0
RZIS.B. Wynik finansowy za rok obrotowy	-16,9	11,0

⁸ Liczony w walucie instrumentów finansowych.

Wykres 15.9. Wynik finansowy NBP za 2022 r. w podziale na obszary

W związku z dominującą rolą instrumentów finansowych w bilansie NBP najważniejsze elementy rachunku zysków i strat Banku dotyczą odsetek, dyskonta i premii (wynik z odsetek) oraz różnic kursowych i cenowych związanych z obrotem instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych (wynik z operacji finansowych), a także z wynikiem z tytułu odsetek od instrumentów polityki pieniężnej. Dodatkowo Bank ponosi koszty związane ze swoją działalnością (koszty wynagrodzeń, administracyjne, emisji znaków pieniężnych oraz amortyzacji). W 2022 r., w porównaniu z rokiem ubiegłym, nastąpił spadek wyniku z odsetek, związany m.in. ze znacznym wzrostem kosztów prowadzenia polityki pieniężnej NBP, przy jednocześnie wyższym wyniku z odsetek osiągniętym na rynkach zagranicznych, na których inwestowane są rezerwy dewizowe. Z kolei wzrost rentowności dłużnych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych przyczynił się do spadku wyniku z operacji finansowych – przez ujemny wynik cenowy transakcji, których przedmiotem były te papiery, oraz koszty niezrealizowane ich wyceny na koniec 2022 r.

15.2.1. Wynik zarządzania rezerwami dewizowymi

Przychody i koszty związane z instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych dotyczą głównie odsetek od dłużnych papierów wartościowych i lokat (prezentowanych w wyniku z odsetek), wyniku ze sprzedaży oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (tylko kosztów wyceny⁹), a także wyniku z tytułu instrumentów finansowych pozabilansowych (prezentowanych w wyniku z operacji finansowych¹⁰). Wynik zarządzania rezerwami dewizowymi jest w dużym stopniu uwarunkowany kształtowaniem się czynników pozostających poza kontrolą NBP. Należą do nich przede wszystkim: wielkość napływających z zagranicy środków w walutach obcych oraz sytuacja na rynkach finansowych – wzajemne relacje kursów walut rezerwowych i względem złotego, stopy procentowe na rynkach zagranicznych, wartości indeksów akcyjnych. Na wynik zarządzania rezerwami dewizowymi oddziałuje również przyjęta struktura walutowa rezerw i rodzaj wykorzystywanych instrumentów finansowych.

⁹ Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych, z wyjątkiem portfela papierów utrzymywanych do dnia zapadalności, są wyceniane według średniej ceny rynkowej lub na podstawie stawek krzywej rentowności (jeśli ceny rynkowe nie są dostępne). Zgodnie z zasadą ostrożności przychody z wyceny są ujmowane w pasywach bilansu NBP (jako element kapitału NBP) i nie zwiększają wyniku finansowego NBP. Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

¹⁰ Dotyczy wyceny instrumentów pochodnych wykorzystywanych do zarządzania rezerwami walutowymi.

Tabela 15.11. Wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi w 2022 i 2021 r. w podziale na waluty i instrumenty (w mld zł)

2022	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Razem
RZiS.1. Wynik z odsetek	3,3	-0,1	0,8	0,9	0,8	0,5	0,4	6,5
Lokaty terminowe	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3
Lokaty reverse repo	0,1	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,4
Lokaty repo	-0,1	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,3
Dłużne papiery wartościowe	3,2	-0,2	0,7	0,9	0,8	0,4	0,3	6,1
Inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-14,2	-8,1	-4,5	-2,7	-3,6	-1,3	-0,9	-35,2
Zrealizowane różnice cenowe	-4,2	-1,6	-1,3	-0,8	-1,5	-0,3	-0,2	-9,9
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-9,9	-6,6	-3,2	-1,9	-2,1	-1,0	-0,7	-25,3
Wynik finansowy za rok obrotowy	-10,9	-8,3	-3,8	-1,8	-2,8	-0,8	-0,5	-28,8
2021	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Razem
RZiS.1. Wynik z odsetek	1,4	-0,9	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1	1,2
Lokaty terminowe	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Lokaty reverse repo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaty repo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe	1,4	-0,6	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1	1,4
Inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-0,4	-0,1	-0,7	0,0	-0,7	-0,7	-0,4	-2,9
Zrealizowane różnice cenowe	0,5	0,3	0,0	0,0	-0,2	-0,1	0,0	0,5
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-0,9	-0,4	-0,7	0,0	-0,5	-0,5	-0,4	-3,4
Wynik finansowy za rok obrotowy	1,0	-1,0	-0,6	0,0	-0,5	-0,5	-0,2	-1,7
Zmiana wyniku finansowego roku bieżącego	-11,9	-7,3	-3,1	-1,8	-2,3	-0,3	-0,3	-27,0

* Uwzględniono również odsetki od lokat terminowych w zlocie, które są naliczane i wypłacane w USD.

Główną przyczyną spadku wyniku zarządzania rezerwami dewizowymi w 2022 r. w porównaniu z poprzednim rokiem był silny wzrost rentowności papierów wartościowych (spadek cen) na rynkach zagranicznych towarzyszący zacieśnieniu polityki pieniężnej przez główne banki centralne w warunkach inflacji oraz spadek zagranicznych indeksów giełdowych. Uwarunkowania rynkowe przełożyły się na koszty z tytułu wyceny cenowej posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych oraz ujemny wynik inwestycji w *equity index futures*.

15.2.2. Różnice kursowe walut obcych i cen złota oraz aktualizacja rezerwy kursowej

Wpływ zmian kursów walut obcych i cen złota na wynik finansowy NBP zależy od kształtowania się kursu złotego do walut obcych oraz ceny złota zarówno w trakcie roku (zrealizowane różnice), jak i na dzień bilansowy (niezrealizowane różnice z wyceny zasobów walut obcych i złota). Zrealizowane różnice kursowe są prezentowane w wyniku z operacji finansowych. Na koniec roku wpływ na wynik finansowy NBP z tytułu posiadanych walut obcych jest jednak asymetryczny, podobnie jak w przypadku wyceny dłużnych papierów wartościowych. Ujemne różnice z tytułu wyceny kursowej walut obcych i cen złota (koszty niezrealizowane) pomniejszają wynik z operacji finansowych. Z kolei dodatnie różnice (przychody niezrealizowane) zwiększają kapitał NBP i nie są ujmowane w wyniku finansowym NBP.

Różnice kursowe są najbardziej zmiennym elementem wyniku finansowego NBP. Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych walut obcych i złota w 2022 r. dotyczył głównie transakcji sprzedaży USD, EUR, GBP, CAD, AUD i NOK. W porównaniu z poprzednim rokiem wynik ten wzrósł o 5,8 mld zł (29%), głównie na skutek wzrostu średniorocznej dodatniej różnicy między kursem średnim NBP a średnim kosztem zasobu dla USD, CAD oraz AUD, a także w rezultacie wzrostu wolumenu sprzedaży CAD, EUR, NOK i GBP.

Tabela 15.12. Różnice kursowe walut obcych i cen złota oraz wynik z rezerwy kursowej w 2022 i 2021 r. (w mld zł)

2022	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Pozostałe	Razem
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	14,5	2,2	1,9	0,9	2,2	0,8	0,3	0,3	0,9	25,5
Różnice kursowe	14,5	2,2	1,9	0,9	2,2	0,8	0,3	0,3	0,9	24,0
– zrealizowane różnice kursowe	14,5	2,2	1,9	1,9	2,2	1,2	0,5	0,3	0,9	25,5
– koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	-0,3	-0,1	0,0	0,0	-1,4
Wynik z tytułu aktualizacji rezerwy na ryzyko kursowe										1,4
2021	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Pozostałe	Razem
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	6,6	1,7	1,6	-0,3	1,5	1,2	0,8	6,1	0,0	12,8
Różnice kursowe	6,6	1,7	1,6	-0,3	1,5	1,2	0,8	6,1	0,0	19,4
– zrealizowane różnice kursowe	6,6	1,7	1,6	0,0	1,5	1,2	0,8	6,1	0,0	19,7
– koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3
Wynik z tytułu aktualizacji rezerwy na ryzyko kursowe										-6,6
Zmiana wyniku z operacji finansowych	7,9	0,5	0,3	1,2	0,7	-0,4	-0,5	-5,9	0,8	12,7

Rezerwa kursowa zabezpiecza bank centralny przed materializacją ryzyka kursowego i jej negatywnym wpływem na wynik finansowy (niekorzystny wpływ na wartość aktywów w walutach obcych ma aprecjacja kursu złotego). W 2022 r. NBP rozwiązał rezerwę kursową na pokrycie kosztów z tytułu niezrealizowanych różnic kursowych w kwocie 1,4 mld zł. Rezerwa kursowa na koniec 2022 r. wyniosła 15,1 mld zł.

15.2.3. Wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej

Głównym instrumentem prowadzonej polityki pieniężnej w warunkach nadpłynności krajowego sektora bankowego były bony pieniężne. W związku z emisją bonów pieniężnych NBP ponosi koszty dyskonta (są one prezentowane w wyniku z odsetek). Poziom kosztów prowadzonej polityki pieniężnej zależy głównie od nadpłynności sektora bankowego oraz od poziomu stóp procentowych, stopy rezerwy obowiązkowej i stopy jej oprocentowania ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej. Skutkiem działań zmniejszających negatywny wpływ pandemii COVID-19, prowadzonych przez NBP w latach 2020–2021, był natomiast dodatni wynik z tytułu odsetek od skupionych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej (odsetki, dyskonto i premia).

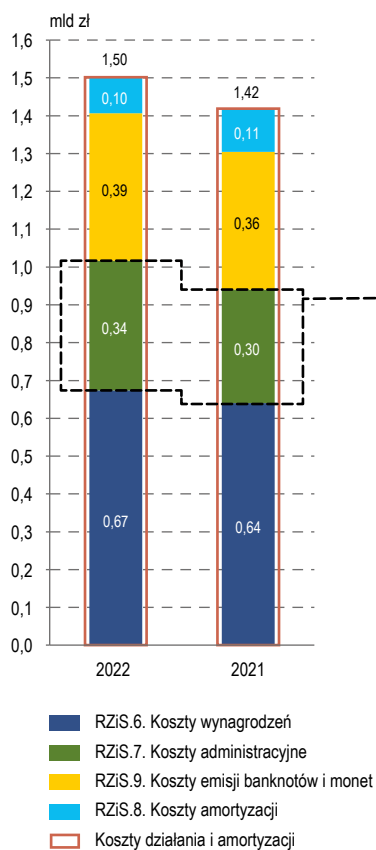
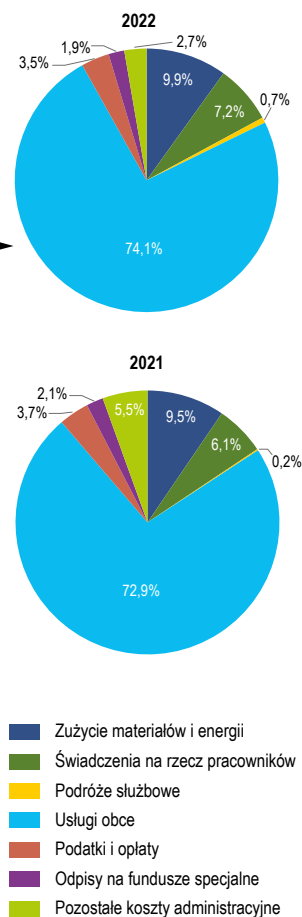
Tabela 15.13. Wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej w 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	2022	2021	Zmiana
RZiS.1. Wynik z odsetek	-12,0	1,1	-13,1
Bony pieniężne	-10,4	-0,8	-9,6
Rezerwa obowiązkowa	-3,2	-0,1	-3,1
Depozyt na koniec dnia	-0,4	-0,1	-0,4
Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	2,2	2,0	0,2
Inne	-0,1	0,0	-0,1

W 2022 r. NBP osiągnął ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej. Spadek wyniku w porównaniu z poprzednim rokiem wiązał się przede wszystkim z rosnącymi kosztami dyskonta od wyemitowanych przez NBP bonów pieniężnych oraz kosztami odsetek od środków rezerwy obowiązkowej (na skutek wzrostu stóp procentowych NBP oraz stopy rezerwy obowiązkowej w 2022 r.).

15.2.4. Koszty działania i amortyzacji

W 2022 r. NBP odnotował wzrost kosztów działania i amortyzacji o 0,1 mld zł (5,9%) w stosunku do 2021 r. Było to związane m.in. ze wzrostem kosztów wynagrodzeń zgodnie z przyjętą polityką kadrowo-płacową, kosztów administracyjnych oraz kosztów emisji znaków pieniężnych (tj. kosztów produkcji banknotów i monet). Koszty emisji znaków pieniężnych zależą przede wszystkim od liczby zamówionych banknotów i monet oraz cen ich zakupu, a także od kosztów zakupu kruszcu do produkcji monet.

Wykres 15.10. Struktura kosztów działania i amortyzacji w 2022 i 2021 r.**Wykres 15.11.** Struktura kosztów administracyjnych w 2022 i 2021 r.

15.2.5. Podział wyniku finansowego oraz wpłata z zysku do budżetu państwa

Wynik finansowy NBP za 2022 r. był ujemny i wyniósł -16,9 mld zł. Po zatwierdzeniu przez Radę Ministrów rocznego sprawozdania finansowego NBP za 2022 r. strata za 2022 r. powiększy niepokrytą stratę z lat ubiegłych wykazywaną w pozycji „Strata z lat ubiegłych” w kapitale NBP.

Renta mennicza

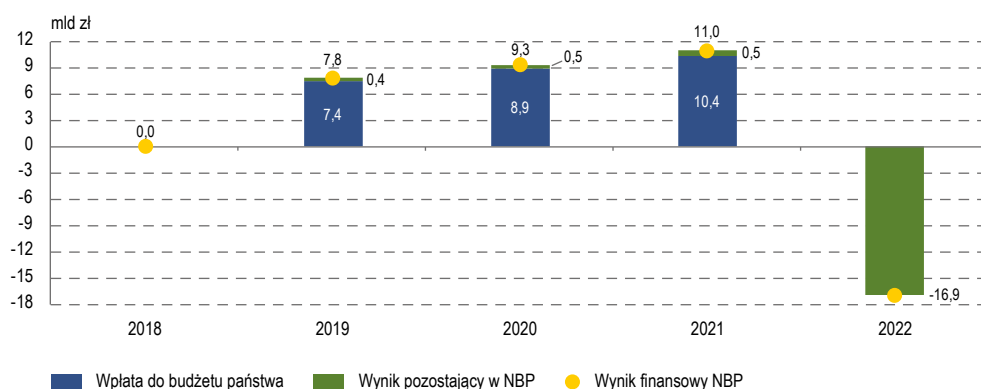
Z emisją pieniądza gotówkowego wiążą się koszty zakupu banknotów i monet. W przeciwieństwie do innych zobowiązań NBP zobowiązanie z tytułu emisji pieniądza nie podlega oprocentowaniu, a tym samym nie generuje dla NBP kosztów z tytułu odsetek. Pozyskane w zamian aktywa finansowe są natomiast źródłem określonych przychodów dla NBP.

Przychody osiągnięte z aktywów, których źródłem finansowania jest zobowiązanie z tytułu wyemitowanego pieniądza gotówkowego, pomniejszone o koszty emisji, nazywa się rentą menniczą. Stanowią one dochód z emisji pieniądza (*seigniorage*).

Głównym składnikiem aktywów NBP są rezerwy dewizowe (w tym złoto), a od 2020 r. również dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej.

Z tego względu można przyjąć w uproszczeniu, że dochodem z emisji pieniądza będzie część wyniku z zarządzania rezerwami dewizowymi, w tym z różnic kursowych, oraz wyniku z tytułu dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej, odpowiadająca udziałowi zobowiązań z tytułu emisji pieniądza w sumie aktywów NBP, pomniejszona o koszty emisji znaków pieniężnych. W 2022 r. tak oszacowana renta mennicza wyniosła -1,2 mld zł (8,4 mld zł w 2021 r.).

Wykres 15.12. Wynik finansowy i wpłata z zysku do budżetu państwa w latach 2018–2022

Uwaga: wynik podany za dany rok; wpłata do budżetu państwa jest dokonywana w kolejnym roku, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów.

15.2.6. Rachunek zysków i strat NBP – zestawienie pięcioletnie

Na kwotę wyniku finansowego NBP największy wpływ mają rezerwy dewizowe oraz stopy zwrotu z ich inwestowania (z uwzględnieniem kursów walut obcych), jak też wielkość operacji polityki pieniężnej oraz krajowe stopy procentowe. Zmiany wyniku finansowego najczęściej są spowodowane wahaniami kursów walut obcych względem złotego. Ponadto wpływają na nie zmiany rentowności dłużnych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz poziom krajowych stóp procentowych.

Tabela 15.14. Rachunek zysków i strat NBP w latach 2018–2022 (w mld zł)

	2022	2021	2020	2019	2018
RZiS.1. Wynik z odsetek	-5,8	2,3	3,1	3,3	2,6
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-9,8	9,9	7,3	5,6	-1,5
RZiS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.4. Przychody z akcji i udziałów	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.5. Pozostałe przychody	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
RZiS.A. Wynik ogółem	-15,4	12,4	10,6	9,0	1,2
RZiS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,7	-0,6	-0,6	-0,6	-0,5
RZiS.7. Koszty administracyjne	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3
RZiS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
RZiS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3
RZiS.10. Pozostałe koszty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.B. Wynik finansowy za rok obrotowy	-16,9	11,0	9,3	7,8	0,0

Załącznik 1

Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe

Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe

Tabela Z1. PKB i jego komponenty w latach 2014–2022

	2022		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2022			
	Ceny bieżące (mld zł)	proc. PKB	Roczna dynamika (w proc., ceny stałe roku poprzedniego)												
													I kw.	II kw.	III kw.
PKB	3 078,3	100,0	3,8	4,4	3,0	5,1	5,9	4,4	-2,0	6,9	5,1	8,8	6,1	3,9	2,3
Popyt krajowy	3 032,1	98,5	5,6	3,9	2,2	5,4	6,3	3,3	-2,7	8,5	5,1	10,8	7,2	3,1	0,6
Spożycie	2 297,4	74,6	3,4	3,5	3,3	5,4	4,4	4,1	-1,5	5,8	2,0	5,4	5,3	0,9	-3,3
Spożycie gospodarstw domowych	1 720,9	55,9	3,4	3,8	3,6	6,3	4,4	3,5	-3,6	6,2	3,3	6,8	6,7	1,1	-1,1
Akumulacja	734,7	23,9	14,5	5,6	-1,7	5,6	13,8	0,5	-7,5	19,4	15,9	36,9	14,6	10,5	10,4
Nakłady brutto na środki trwałe	513,2	16,7	11,7	6,9	-7,6	1,6	12,6	6,2	-2,3	1,2	5,0	5,4	7,1	2,5	5,4
Eksport	1 914,8	62,2	5,5	6,6	9,0	9,0	6,8	5,3	-1,1	12,3	6,2	5,6	6,4	9,0	3,9
Import	1 868,6	60,7	9,4	5,6	7,7	9,9	7,5	3,2	-2,4	16,1	6,2	8,7	8,2	7,7	0,7
Wartość dodana	2 736,1	88,9	3,7	4,5	2,8	5,0	5,9	4,3	-2,0	6,6	5,0	8,6	5,9	3,6	2,7
Przemysł	755,0	24,5	7,0	4,2	4,5	1,9	5,0	4,7	-3,5	0,0	7,5	13,7	8,1	5,8	3,5
Budownictwo	166,0	5,4	8,7	11,6	-5,0	-1,2	8,5	-0,8	-8,0	8,7	4,3	16,9	4,8	0,5	0,9
Usługi rynkowe i rolnictwo	1 416,3	46,0	1,6	5,0	3,8	8,2	6,1	5,4	-2,0	9,0	4,9	7,6	6,1	3,6	2,7
Usługi nierynkowe	398,8	13,0	3,1	-0,4	1,0	2,8	5,6	2,7	3,5	8,3	2,0	2,1	2,3	2,0	1,8
Wkład do rocznej dynamiki PKB (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)															
Popyt krajowy	-	-	5,4	3,9	2,2	5,2	6,1	3,2	-2,6	8,0	4,9	10,2	6,8	3,1	0,6
Spożycie	-	-	2,7	2,7	2,6	4,1	3,3	3,1	-1,1	4,4	1,4	4,2	4,0	0,7	-2,3
Spożycie gospodarstw domowych	-	-	2,0	2,3	2,1	3,6	2,5	2,0	-2,0	3,4	1,8	4,0	3,8	0,6	-0,5
Akumulacja	-	-	2,8	1,2	-0,4	1,1	2,7	0,1	-1,5	3,6	3,5	6,0	2,8	2,4	2,9
Nakłady brutto na środki trwałe	-	-	2,2	1,4	-1,6	0,3	2,2	1,2	-0,4	0,2	0,9	0,7	1,1	0,4	1,2
Eksport netto	-	-	-1,6	0,5	0,8	-0,1	-0,2	1,2	0,6	-1,1	0,2	-1,4	-0,7	0,8	1,7
Wkład do rocznej dynamiki wartości dodanej (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)															
Przemysł	-	-	1,7	1,1	1,2	0,5	1,3	1,2	-0,9	0,0	1,9	3,7	1,9	1,3	1,1
Budownictwo	-	-	0,7	0,9	-0,4	-0,1	0,6	-0,1	-0,6	0,6	0,3	0,7	0,4	0,0	0,1
Usługi rynkowe i rolnictwo	-	-	0,9	2,5	1,9	4,2	3,2	2,8	-1,1	4,7	2,5	3,8	3,3	1,9	1,3
Usługi nierynkowe	-	-	0,5	-0,1	0,2	0,4	0,8	0,4	0,5	1,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3

Uwagi: Usługi rynkowe i rolnictwo obejmują sekcje A, G–N i R–U klasyfikacji PKD: rolnictwo, handel, transport, zakwaterowanie i gastronomię, informację i komunikację, działalność finansową i ubezpieczeniową, obsługę rynku nieruchomości, działalność profesjonalną, naukową i techniczną, administrowanie i działalność wspierającą, kulturę, rozrywkę i rekreację, pozostałą działalność usługową, działalność gospodarstw domowych oraz organizacje i zespoły eksterytorialne.

Usługi nierynkowe obejmują sekcje O, P i Q klasyfikacji PKD: administrację publiczną i obronę narodową, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukację, a także ochronę zdrowotną i pomoc społeczną. Wkłady do dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej mogą się nie sumować do łącznej dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej ze względu na zaokrąglenia.

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Tabela Z2. Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wkład głównych grup do rocznej dynamiki CPI

	Wagi 2022 proc.	Roczna dynamika (w proc.)														średnio w 2022 r.	średnio w 2021 r.
		2022															
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII				
CPI	100,0	9,4	8,5	11,0	12,4	13,9	15,5	15,6	16,1	17,2	17,9	17,5	16,6	14,4	5,1		
Inflacja bazowa	56,3	6,1	6,7	6,9	7,7	8,5	9,1	9,3	9,9	10,7	11,0	11,4	11,5	9,1	4,1		
Towary nieżywnościowe	31,8	4,4	4,8	5,3	5,9	6,7	7,4	7,4	8,5	9,3	9,5	10,0	10,1	7,5	2,1		
Usługi	24,5	8,3	9,1	9,1	10,1	10,8	11,5	11,7	11,8	12,5	13,0	13,2	13,4	11,2	6,8		
Żywność i napoje bezalkoholowe	26,6	9,3	7,6	9,2	12,7	13,5	14,2	15,3	17,5	19,3	22,0	22,3	21,5	15,4	3,2		
Przetworzona	14,4	9,7	8,5	9,0	11,5	13,6	15,2	17,0	19,7	21,0	22,6	23,2	22,8	16,3	4,1		
Nieprzetworzona	12,1	8,7	6,5	9,5	14,0	13,3	12,9	13,3	14,8	17,3	21,3	21,2	19,9	14,4	2,1		
Energia	17,1	21,2	16,3	27,4	27,5	32,8	39,1	36,9	34,3	35,0	33,8	29,3	24,9	29,9	12,1		
Nośniki energii	11,2	20,0	18,8	24,3	27,3	31,4	35,1	37,0	40,3	44,3	41,6	36,8	31,1	32,5	7,1		
Energia elektryczna	4,5	3,2	5,0	5,0	5,0	5,0	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	4,9	9,9		
Gaz	2,3	51,3	39,9	49,2	49,2	46,4	46,2	44,9	36,6	35,6	27,9	26,4	24,8	39,3	4,1		
Opał	2,0	41,6	41,2	61,3	76,5	101,5	122,0	131,2	156,9	172,2	147,0	109,1	83,1	104,1	10,2		
Energia ciepła	2,4	7,3	8,1	9,1	10,8	11,9	12,3	14,3	16,5	21,0	27,0	29,6	29,6	16,5	2,7		
Paliwa	5,9	23,8	11,1	33,5	27,8	35,4	46,7	36,8	23,3	18,3	19,5	15,5	13,5	25,2	22,1		
wg 12 grup COICOP																	
Żywność i napoje bezalkoholowe	26,6	9,3	7,6	9,2	12,7	13,5	14,2	15,3	17,5	19,3	22,0	22,3	21,5	15,4	3,2		
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	6,3	3,7	4,6	5,3	5,9	6,5	7,0	7,7	8,3	9,0	9,9	10,3	10,4	7,4	2,1		
Odzież i obuwie	4,5	4,2	3,5	3,3	3,7	4,3	4,4	4,7	5,2	7,0	7,0	6,8	7,6	5,2	-0,2		
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	19,3	14,9	14,3	17,7	19,5	22,0	24,2	25,3	27,4	29,9	28,7	26,0	22,6	22,8	7,4		
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	5,7	6,7	7,3	7,8	8,6	9,7	10,9	10,2	12,2	13,0	12,4	13,6	13,8	10,5	3,4		
Zdrowie	5,7	3,7	4,6	6,0	6,5	7,2	7,5	7,2	7,4	7,8	8,5	9,1	9,3	7,1	3,3		
Transport	9,5	17,2	9,9	24,1	21,1	25,8	33,4	27,7	19,5	16,4	17,3	14,4	13,3	19,9	14,4		
Łączność	4,9	4,0	5,4	3,0	2,6	3,6	4,6	5,1	4,3	2,9	3,3	5,0	4,9	4,1	5,5		
Rekreacja i kultura	6,1	7,1	8,6	7,4	9,3	10,3	11,5	11,3	12,6	13,9	14,8	14,2	14,7	11,3	5,1		
Edukacja	1,2	5,2	5,6	6,0	6,3	6,6	6,7	6,8	6,9	12,5	13,5	13,6	13,8	8,7	5,0		
Restauracje i hotele	4,8	10,3	11,5	12,7	14,1	15,7	15,9	16,4	16,7	17,8	18,5	18,6	18,7	15,6	6,1		
Inne towary i usługi	5,4	5,7	5,3	6,2	7,9	8,5	8,9	8,8	10,6	11,9	11,9	12,8	12,2	9,3	2,2		

Tabela Z2. Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wkład głównych grup do rocznej dynamiki CPI, cd.

	Wagi 2022 proc.	Wkład do rocznej dynamiki CPI (w pkt proc.)													
		2022												średnio w 2021 r.	średnio w 2020 r.
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
CPI	100,0	9,4	8,5	11,0	12,4	13,9	15,5	15,6	16,1	17,2	17,9	17,5	16,6	14,4	5,1
Inflacja bazowa	56,3	3,5	3,8	3,9	4,4	4,8	5,2	5,2	5,6	6,0	6,2	6,3	6,4	5,1	2,3
Towary	31,8	1,4	1,6	1,7	1,9	2,2	2,4	2,4	2,7	2,9	3,0	3,1	3,2	2,4	0,7
Usługi	24,5	2,0	2,2	2,2	2,5	2,6	2,8	2,9	2,9	3,1	3,2	3,2	3,2	2,7	1,6
Żywność i napoje bezalkoholowe	26,6	2,5	2,0	2,5	3,4	3,6	3,8	4,1	4,6	5,1	5,8	5,9	5,7	4,1	0,9
Przetworzona	14,4	1,4	1,2	1,3	1,7	2,0	2,2	2,5	2,8	3,0	3,3	3,3	3,3	2,3	0,6
Nieprzetworzona	12,1	1,1	0,8	1,2	1,7	1,7	1,6	1,6	1,8	2,1	2,5	2,5	2,4	1,8	0,3
Energia	17,1	3,5	2,7	4,6	4,6	5,5	6,6	6,3	5,9	6,1	6,0	5,3	4,5	5,1	1,9
Nośniki energii	11,2	2,3	2,1	2,7	3,0	3,5	3,9	4,1	4,5	4,9	4,7	4,3	3,6	3,6	0,7
Energia elektryczna	4,5	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4
Gaz	2,3	1,1	0,9	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,6	0,9	0,1
Opał	2,0	0,8	0,8	1,2	1,5	1,9	2,3	2,5	3,0	3,4	3,2	2,7	2,1	2,1	0,1
Energia ciepła	2,4	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,4	0,1
Paliwa	5,9	1,2	0,6	1,9	1,6	2,0	2,7	2,2	1,4	1,1	1,2	1,0	0,9	1,5	1,2
wg 12 grup COICOP															
Żywność i napoje bezalkoholowe	26,6	2,5	2,0	2,5	3,4	3,6	3,8	4,1	4,6	5,1	5,8	5,9	5,7	4,1	0,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	6,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,1
Odzież i obuwie	4,5	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,0
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	19,3	2,9	2,8	3,4	3,7	4,2	4,6	4,8	5,3	5,8	5,6	5,1	4,5	4,4	1,4
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	5,7	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6	0,2
Zdrowie	5,7	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,2
Transport	9,5	1,5	0,9	2,2	2,0	2,4	3,1	2,7	1,9	1,6	1,7	1,4	1,3	1,9	1,3
Łączność	4,9	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Rekreacja i kultura	6,1	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,7	0,3
Edukacja	1,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Restauracje i hotele	4,8	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,7	0,3
Inne towary i usługi	5,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,5	0,1

Uwaga: podana w tabeli inflacja bazowa oznacza dynamikę CPI po wyłączeniu cen żywności i energii.

Źródło: dane GUS i obliczenia NBP na podstawie danych GUS.

Tabela Z3. Bilans płatniczy w latach 2013–2021 (w mln zł)

Bilans płatniczy	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020	2022
Rachunek bieżący	-48 898	-22 796	-18 603	-22 366	-41 151	-5 447	57 451	-38 016	-91 330
Saldo obrotów towarowych	-33 101	-8 766	-5 812	-20 464	-47 990	-18 733	31 444	-35 158	-113 656
Saldo usług	40 052	46 177	60 792	76 745	91 420	103 444	101 991	122 324	171 090
Saldo dochodów pierwotnych	-64 861	-67 310	-71 884	-84 041	-89 638	-95 598	-88 791	-123 432	-139 034
Saldo dochodów wtórnych	9 012	7 103	-1 699	5 394	5 057	5 440	12 807	-1 750	-9 730
Rachunek kapitałowy	31 857	47 758	18 338	20 701	33 956	35 292	32 711	18 338	9 335
Rachunek finansowy	-26 897	8 610	14 216	-9 509	-1 455	22 707	80 099	-17 475	-74 362
Saldo inwestycji bezpośrednich	-43 111	-40 303	-14 092	-29 796	-60 293	-46 818	-55 076	-106 868	-121 318
Saldo inwestycji portfelowych	6 557	16 752	-14 247	-17 162	15 998	46 508	29 424	43 599	-12 890
Saldo pozostałych inwestycji	7 771	32 709	-47 479	72 257	21 038	-11 177	37 794	-12 986	-1 733
Pochodne instrumenty finansowe	-54	-3 664	766	-4 256	-4 760	-5 364	-4 253	-13 713	373
Oficjalne aktywa rezerwowe	1 940	3 116	89 268	-30 552	26 562	39 558	72 210	72 493	61 206
Saldo błędów i opuszczeń	-9 856	-16 352	14 481	-7 844	5 740	-7 138	-10 063	2 203	7 633

Źródło: dane NBP.

Tabela Z4. Wybrane wskaźniki nierównowagi zewnętrznej w latach 2013–2021

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo obrotów bieżących/PKB (w proc.)	-2,9	-1,3	-1,0	-1,1	-1,9	-0,2	2,5	-1,4	-3,0
Saldo obrotów bieżących i kapitałowych/PKB (w proc.)	-1,0	1,4	0,0	-0,1	-0,3	1,3	3,9	-0,7	-2,7
Saldo obrotów towarowych i usług/PKB (w proc.)	0,4	2,1	3,0	2,8	2,0	3,7	5,7	3,3	1,9
Oficjalne aktywa rezerwowe (w miesiącach importu towarów i usług)	5,4	5,4	6,5	4,8	4,9	5,2	6,3	5,7	4,7
Zadłużenie zagraniczne brutto/PKB (w proc.)	73,6	72,0	76,7	67,3	64,2	58,9	60,7	56,4	52,8
Międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto/PKB (w proc.)	-68,7	-60,6	-66,2	-60,3	-54,7	-48,8	-43,9	-39,4	-33,8

Źródło: dane NBP i GUS, obliczenia NBP.

Tabela Z5. Agregat monetarny M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pieniądz M3	1 059 015	1 154 993	1 265 662	1 324 369	1 446 093	1 565 575	1 822 728	1 984 816	2 091 315
Operacje z przyrzeczeniem odkupu	10 350	7 267	6 239	6 478	11 240	6 809	2 836	5 821	4 920
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie	4 112	2 467	3 211	5 043	6 620	6 117	5 143	4 498	8 178
Emisja udziałów/jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pieniądz M2	1 044 553	1 145 259	1 256 212	1 312 847	1 428 233	1 552 648	1 814 749	1 974 497	2 078 217
Depozyty i inne zobowiązania do 2 lat włącznie	438 270	453 134	440 908	406 473	415 880	397 776	283 035	249 710	493 334
Gospodarstwa domowe	290 770	304 874	302 917	279 207	282 755	277 564	190 210	147 790	302 447
Pozostałe instytucje finansowe	33 350	30 516	23 244	22 190	24 489	26 225	19 600	18 283	30 796
Przedsiębiorstwa niefinansowe	101 639	103 365	99 234	88 269	87 586	82 830	65 214	74 747	138 263
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	6 800	7 022	7 251	7 515	7 779	7 373	3 886	3 178	7 321
Instytucje samorządowe	4 526	5 633	5 887	6 046	4 562	3 244	3 272	4 332	9 190
Fundusze zabezpieczenia społecznego	1 184	1 724	2 375	3 245	8 710	540	853	1 380	5 317
Pieniądz M1	606 283	692 124	815 304	906 375	1 012 353	1 154 872	1 531 714	1 724 787	1 584 882
Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami MIF)	130 030	149 716	174 401	184 486	203 212	224 073	306 809	340 406	353 700
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	476 253	542 409	640 903	721 888	809 141	930 799	1 224 904	1 384 380	1 231 182
Gospodarstwa domowe	300 786	341 115	402 001	453 227	523 307	603 824	786 844	898 211	776 518
Pozostałe instytucje finansowe	18 574	20 302	25 899	31 589	32 800	26 065	31 196	37 769	33 554
Przedsiębiorstwa niefinansowe	124 239	145 975	169 753	187 139	199 722	233 409	311 223	340 367	325 015
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	11 305	12 518	14 912	16 426	18 290	19 471	25 717	28 311	28 174
Instytucje samorządowe	19 494	18 868	25 255	26 744	27 722	33 936	50 999	67 733	57 903
Fundusze zabezpieczenia społecznego	1 853	3 630	3 084	6 764	7 299	14 093	18 926	11 990	10 018

MIF – monetarne instytucje finansowe.

Źródło: dane NBP.

Tabela Z6. Czynniki kreacji pieniądza M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aktywa zagraniczne netto	172 947	187 103	234 209	232 528	290 278	344 825	428 689	525 127	639 029
Aktywa zagraniczne	437 358	451 322	572 727	483 804	544 419	590 795	700 775	816 705	971 149
Pasywa zagraniczne	264 411	264 219	338 519	251 276	254 141	245 969	272 087	291 579	332 120
Należności	1 017 017	1 089 011	1 137 243	1 175 789	1 264 010	1 324 871	1 385 186	1 452 454	1 470 373
Kredyty i inne należności	963 655	1 029 145	1 076 440	1 113 993	1 197 892	1 259 552	1 262 829	1 327 636	1 346 078
Gospodarstwa domowe	593 273	632 523	665 062	676 362	723 233	766 334	789 087	826 552	794 284
Pozostałe instytucje finansowe	53 346	58 344	58 546	65 782	74 182	83 732	81 788	96 150	113 397
Przedsiębiorstwa niefinansowe	275 774	297 950	314 533	333 362	358 589	366 114	348 096	362 898	398 067
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	5 683	6 068	6 485	6 946	7 296	7 621	7 995	8 359	8 496
Instytucje samorządowe	35 579	34 260	31 814	31 541	34 592	35 750	35 863	33 676	31 835
Fundusze zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	41 985	47 229	48 020	47 502	47 610	46 910	103 687	108 951	110 138
Pozostałe instytucje finansowe	1 713	2 359	3 959	3 496	3 500	3 164	61 781	66 655	65 692
Przedsiębiorstwa niefinansowe	22 588	26 100	25 423	24 941	22 584	19 637	16 529	17 090	16 432
Instytucje samorządowe	17 684	18 770	18 638	19 064	21 526	24 109	25 377	25 206	28 014
Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego, w tym:	11 377	12 637	12 783	14 294	18 508	18 409	18 669	15 867	14 157
Pozostałe instytucje finansowe	8 971	10 381	10 601	12 070	15 676	15 882	16 252	13 702	12 307
Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 406	2 256	2 182	2 222	2 831	2 526	2 416	2 158	1 849
Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	168 872	201 343	253 371	268 824	275 697	310 283	411 635	388 064	351 593
Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego, w tym:	224 409	239 787	311 159	321 398	346 352	383 746	533 733	536 411	514 056
Kredyty	701	1 142	961	1 011	1 043	1 127	1 287	1 614	1 625
Dłużne papiery wartościowe	180 804	193 333	259 586	267 216	293 297	331 138	475 229	475 925	438 982
Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	55 536	38 444	57 788	52 574	70 655	73 464	122 099	148 347	162 464
Długoterminowe zobowiązania finansowe	336 409	359 605	389 984	374 963	407 306	438 021	505 957	501 988	488 218
Depozyty i inne zobowiązania powyżej 2 lat	20 512	22 001	25 189	25 784	25 676	28 812	28 956	26 039	26 771
Gospodarstwa domowe	13 756	16 552	19 839	21 344	21 836	25 362	25 549	23 334	24 605
Pozostałe instytucje finansowe	5 851	4 624	4 452	3 483	2 939	2 541	2 312	1 243	630
Przedsiębiorstwa niefinansowe	813	733	777	789	772	784	948	1 311	1 376
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	64	68	102	144	100	100	118	126	137
Instytucje samorządowe	27	25	19	24	29	26	28	25	23
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	40 422	43 879	53 782	69 762	72 267	78 530	106 207	117 215	124 315
Kapitał i rezerwy	275 475	293 725	311 013	279 417	309 363	330 679	370 794	358 733	337 131
Aktywa trwale (bez aktywów finansowych)	50 382	51 475	52 610	53 221	54 777	61 958	65 391	65 037	66 950
Saldo pozostałych pozycji netto	-13 794	-14 334	-21 788	-31 031	-31 364	-38 341	37 785	56 121	51 587

Źródło: dane NBP.

Załącznik 2

Lista wybranych publikacji NBP

Lista wybranych publikacji NBP

W 2022 r. w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej znalazły się następujące publikacje pracowników NBP:

- Paweł Strzelecki, Jakub Growiec, Robert Wyszyński (2022), *The contribution of immigration from Ukraine to economic growth in Poland*, „Review of World Economics”, vol. 158, issue 2, 365–399.
- Michał Ledóchowski, Piotr Żuk (2022), *What drives portfolio capital inflows into emerging market economies? The role of the Fed's and ECB's balance sheet policies*, „Emerging Markets Review”, vol. 51, Part B.
- Paweł Kopiec (2022), *The government spending multiplier in the Heterogeneous Agent New Keynesian model*, „European Economic Review”, vol. 145.
- Sergii Kiiashko, Paweł Kopiec (2022), *Labor Market Integration and Fiscal Competition*, „Journal of Money, Credit and Banking”, vol. 54, issue S1, 157–185.
- Marcin Bielecki, Michał Brzoza-Brzezina, Marcin Kolasa (2022), *Intergenerational Redistributive Effects of Monetary Policy*, „Journal of the European Economic Association”, vol. 20, issue 2, 549–580.
- Aarti Singh, Jacek Suda, Anastasia Zervou (2022), *Monetary policy, labor market, and sectoral heterogeneity*, „AEA Papers and Proceedings”, vol. 112, 491–495.
- Paweł Macias, Damian Stelmasiak, Karol Szafranek (2022), *Nowcasting food inflation with a massive amount of online prices*, „International Journal of Forecasting”, publikacja online, DOI: 10.1016/j.ijforecast.2022.02.007.
- Tomasz Łyziak, Xuguang Simon Sheng (2022), *Disagreement in consumer inflation expectations*, „Journal of Money, Credit and Banking”, publikacja online, DOI: 10.1111/jmcb.12981.

W serii wydawniczej *Materiały i Studia* w 2022 r. ukazały się:

- Michał Ledóchowski, Piotr Żuk, *Przepływy kapitału do gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej na tle trendów światowych w latach 2000–2019*.
- Krzysztof Kruszewski, Mikołaj Szadkowski, *W poszukiwaniu zasad rachunkowości banku centralnego*.
- Ireneusz Dąbrowski, Paweł Frącz, Dariusz Zmarzły, Łukasz Mach, Daria Wotzka, *Analiza wahań sezonowych i cyklicznych budowy mieszkań w Polsce z podziałem na rynek indywidualny i deweloperski*.

- Anna Wojtyniak, Wojciech Bogdanowicz, Piotr Szczerba, *Porównanie uwarunkowań instytucjonalnych prowadzenia polityki pieniężnej w krajach uczestniczących w Inicjatywie Trójmorza.*

W serii wydawniczej *NBP Working Papers* w 2022 r. ukazały się:

- Katarzyna Hertel, Marcin Humanicki, Marcin Kitala, Tomasz Kleszcz, Kamila Kuziemska-Pawlak, Jakub Mućk, Bartosz Rybaczyk, Maciej Stefański, *The impact on the Polish economy of the Structural Open Market Operations programme conducted by NBP.*
- Michał Gradzewicz, *How do firms respond to demand and supply shocks?*
- Andrzej Kocięcki, Tomasz Łyziak, Ewa Stanisławska, *Subjective expectations and uncertainty.*
- Mariusz Kapuściński, *The consequences of the bank levy in Poland.*
- Tomasz Łyziak, Michael Pedersen, Ewa Stanisławska, *Consumer inflation expectations and regional price changes.*
- Zbigniew Polański, Mikołaj Szadkowski, *Monetary policy normalization, central bank profits, and seigniorage.*
- Anna Marszał, *What news can really tell us? Evidence from a news-based sentiment index for financial markets analysis.*
- Mariusz Kapuściński, *The short-term effects of changes in capital regulations in Poland.*
- Radosław Kotkowski, *National culture and the demand for physical money during the first year of the COVID-19 pandemic.*
- Ewa Wróbel, *What drives bank lending policy? The evidence from a bank lending survey for Poland.*
- Michał Brzoza-Brzezina, Paweł Galiński, Krzysztof Makarski, *Monetary policy in a two-country model with behavioral expectations.*
- Kamila Kuziemska-Pawlak, Jakub Mućk, *Global value chains and equilibrium exchange rate: evidence from Central European economies.*

Załącznik 3

**Wyniki głosowań
członków Rady
Polityki Pieniężnej
nad wnioskami
i uchwałami**

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Poniżej zamieszczono wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami podjętymi w 2022 r.

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
4 stycznia 2022 r.	Uchwała nr 1/2022 zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz
4 stycznia 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,50 pkt proc., tj. do poziomu 2,25%, oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów: – stopa lombardowa 2,75%, – stopa depozytowa 1,75%, – stopa redyskontowa weksli 2,30%, – stopa dyskontowa weksli 2,35% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki R. Sura K. Zubelewicz	E.M. Łon J. Żyżyński
4 stycznia 2022 r.	Uchwała nr 2/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki R. Sura K. Zubelewicz	E.M. Łon J. Żyżyński
4 stycznia 2022 r.	Wniosek o podwyższenie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej do 3,50% Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
4 stycznia 2022 r.	Wniosek o ustalenie oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej na poziomie oprocentowania stopy depozytowej NBP Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt J.J. Kropiwnicki K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
Data: 8 lutego 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,50 pkt proc., tj. do poziomu 2,75%, oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów: – stopa lombardowa 3,25%, – stopa depozytowa 2,25%, – stopa redyskontowa weksli 2,80%, – stopa dyskontowa weksli 2,85% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz Ł.J. Hardt C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	E.M. Łon

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
Data: 8 lutego 2022 r.	Uchwała nr 3/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz Ł.J. Hardt C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	E.M. Łon
8 lutego 2022 r.	Wniosek o podwyższenie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej do 3,50% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz Ł.J. Hardt C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	E.M. Łon
8 lutego 2022 r.	Uchwała nr 4/2022 zmieniająca uchwałę w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz Ł.J. Hardt C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	E.M. Łon
8 marca 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,75 pkt proc., tj. do poziomu 3,50%, oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów: – stopa lombardowa 4,00%, – stopa depozytowa 3,00%, – stopa redyskontowa weksli 3,55%, – stopa dyskontowa weksli 3,60% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski J. Żyżyński	nikt nie głosował
8 marca 2022 r.	Uchwała nr 5/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski J. Żyżyński	nikt nie głosował
6 kwietnia 2022 r.	Uchwała nr 6/2022 w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2021 r.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski	nikt nie głosował
6 kwietnia 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 1,00 pkt proc., tj. do poziomu 4,50%, oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów: – stopa lombardowa 5,00%, – stopa depozytowa 4,00%, – stopa redyskontowa weksli 4,55%, – stopa dyskontowa weksli 4,60% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki R. Sura H.J. Wnorowski	P. Litwiniuk

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
6 kwietnia 2022 r.	Uchwała nr 7/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki R. Sura H.J. Wnorowski	P. Litwiniuk
5 maja 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski
5 maja 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,75 pkt proc., tj. do poziomu 5,25%, oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów: – stopa lombardowa 5,75%, – stopa depozytowa 4,75%, – stopa redyskontowa weksli 5,30%, – stopa dyskontowa weksli 5,35% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski R. Sura H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk
5 maja 2022 r.	Uchwała nr 8/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski R. Sura H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk
5 maja 2022 r.	Uchwała nr 9/2022 w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2021	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski R. Sura H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk
5 maja 2022 r.	Uchwała nr 10/2022 w sprawie oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2021	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski R. Sura H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk
5 maja 2022 r.	Uchwała nr 11/2022 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2021 r.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski	L. Kotecki
8 czerwca 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
8 czerwca 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,75 pkt proc., tj. do poziomu 6,00%, oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów: – stopa lombardowa 6,50%, – stopa depozytowa 5,50%, – stopa redyskontowa weksli 6,05%, – stopa dyskontowa weksli 6,10% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski	L. Kotecki
8 czerwca 2022 r.	Uchwała nr 12/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski	L. Kotecki
7 lipca 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,50 pkt proc., tj. do poziomu 6,50%, oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów: – stopa lombardowa 7,00%, – stopa depozytowa 6,00%, – stopa redyskontowa weksli 6,55%, – stopa dyskontowa weksli 6,60% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski	nikt nie głosował
7 lipca 2022 r.	Uchwała nr 13/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski	nikt nie głosował
7 września 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,50 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki P. Litwiniuk	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski H.J. Wnorowski
7 września 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,25 pkt proc., tj. do poziomu 6,75%, oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów: – stopa lombardowa 7,25%, – stopa depozytowa 6,25%, – stopa redyskontowa weksli 6,80%, – stopa dyskontowa weksli 6,85% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk H.J. Wnorowski	L. Kotecki
7 września 2022 r.	Uchwała nr 14/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk H.J. Wnorowski	L. Kotecki
7 września 2022 r.	Uchwała nr 15/2022 w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2023	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk H.J. Wnorowski	L. Kotecki

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
5 października 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk H.J. Wnorowski
5 października 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,50 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski H.J. Wnorowski
9 listopada 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
9 listopada 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,50 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski
7 grudnia 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
7 grudnia 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,50 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
7 grudnia 2022 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	P. Litwiniuk	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki G. Masłowska J.B. Tyrowicz H.J. Wnorowski
7 grudnia 2022 r.	Uchwała nr 16/2022 w sprawie zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2023	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski	J.B. Tyrowicz

Załącznik 4

**Sprawozdanie finansowe
Narodowego Banku
Polskiego na dzień
31 grudnia 2022 roku
wraz ze Sprawozdaniem
niezależnego biegłego
rewidenta z badania**

Bilans Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2022 roku

Aktywa	Nota	31.12.2022	31.12.2021
		w tys. złotych	
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	1	58 650 238,7	54 843 799,4
2. Należności w walutach obcych od nierezydentów		675 407 337,1	619 333 303,4
2.1. Należności od MFW	2	31 411 666,6	30 010 120,7
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	3.1	643 995 670,5	589 323 182,7
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych		169,2	7,0
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	3.2	140 673 185,5	149 322 164,0
10. Pozostałe aktywa		1 497 159,3	1 824 535,8
10.1. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	4	1 016 124,3	1 033 750,4
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	3.3	303 134,2	299 061,9
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	10	34 734,7	354 272,7
10.4. Rozliczenia międzyokresowe	8	49 683,9	41 496,4
10.5. Inne pozostałe aktywa	3.4	93 482,2	95 954,3
Aktywa ogółem		876 228 089,8	825 323 809,6

Pasywa	Nota	31.12.2022	31.12.2021
		w tys. złotych	
1. Pieniądz w obiegu	5	368 611 663,5	355 557 725,3
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	6.1	55 112 907,5	96 525 124,4
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)		34 914 457,6	66 061 581,2
2.2. Depozyty na koniec dnia		20 198 449,9	30 463 543,2
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	6.2	940 440,8	762 678,9
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	6.1	252 181 174,3	184 521 188,7
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	6.2	11 883 806,3	15 251 900,0
5.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego		10 792 940,6	15 185 508,3
5.2. Inne zobowiązania		1 090 865,7	66 391,7
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	6.2	4 124 197,2	3 960 800,8
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	6.3	59 010 072,3	32 629 719,7
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	6.3	53 625 136,0	36 036 430,1
9. Alokacja SDR	2	30 871 510,9	29 769 702,4
11. Pozostałe pasywa		430 621,7	1 108 023,7
11.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	10	2 404,1	24 134,5
11.2. Rozliczenia międzyokresowe	8	97 303,7	97 536,8
11.3. Inne pozostałe pasywa	6.4	330 913,9	986 352,4
12. Rezerwy		15 281 500,7	16 693 832,6
12.1. Rezerwa kursowa	9.2	15 078 591,4	16 499 460,9
12.2. Rezerwy na zobowiązania	7	202 909,3	194 371,7
13. Różnice z wyceny	9.1	50 056 738,6	51 038 899,5
14. Fundusze	9.3	1 500 000,0	1 500 000,0
15. Wynik finansowy	9.4	-27 401 680,0	-32 216,5
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy		-16 943 670,7	10 974 518,7
15.2. Strata z lat ubiegłych		-10 458 009,3	-11 006 735,2
Pasywa ogółem		876 228 089,8	825 323 809,6

Rachunek zysków i strat

Narodowego Banku Polskiego

za rok zakończony 31 grudnia 2022 roku

	Nota	2022	2021
		w tys. złotych	
1. Wynik z odsetek	11	-5 829 784,9	2 252 493,1
1.1. Przychody z odsetek*		9 371 032,8	3 140 350,1
1.2. Koszty z odsetek*		-15 200 817,7	-887 857,0
2. Wynik z operacji finansowych		-9 768 368,9	9 949 936,6
2.1. Wynik zrealizowany	12.1	15 548 530,0	20 257 561,3
2.2. Koszty niezrealizowane	12.2	-26 737 763,7	-3 658 590,0
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		-4,7	-493,1
2.4. Wynik z rezerwy kursowej	9.2	1 420 869,5	-6 648 541,6
3. Wynik z prowizji i opłat	13	-449,4	1 385,0
3.1. Przychody z prowizji i opłat		52 945,2	47 466,7
3.2. Koszty z prowizji i opłat		-53 394,6	-46 081,7
4. Przychody z akcji i udziałów	14	32 215,8	38 256,7
5. Pozostałe przychody	19	140 909,0	176 280,0
A. Wynik ogółem		-15 425 478,4	12 418 351,4
6. Koszty wynagrodzeń	15	-673 408,3	-640 499,1
7. Koszty administracyjne	16	-342 854,6	-299 532,6
8. Koszty amortyzacji	17	-95 484,0	-114 186,4
9. Koszty emisji banknotów i monet	18	-389 963,3	-364 457,2
10. Pozostałe koszty	19	-16 482,1	-25 157,4
B. Wynik finansowy za rok obrotowy		-16 943 670,7	10 974 518,7

* Zmiana w prezentacji przychodów z odsetek i kosztów z odsetek – por. Rozdział 3.

Informacja dodatkowa

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, jest centralnym bankiem państwa. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. NBP odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

Rolę, funkcje oraz cel i zadania NBP określają przede wszystkim:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025), zwana dalej „ustawą o NBP”,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.),
- Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersje skonsolidowane Dz. Urz. UE 2016 C 202 z dnia 7 czerwca 2016 r., s. 1).

W myśl art. 2 ustawy o NBP, NBP posiada osobowość prawną i nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych. NBP prowadzi działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a jego siedzibą jest Warszawa.

Zgodnie z ustawą o NBP, podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także:

- organizowanie rozliczeń pieniężnych,
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,
- prowadzenie działalności dewizowej w granicach określonych ustawami,
- prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa,
- regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie,
- kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego,
- działanie na rzecz stabilności systemu finansowego,
- działanie na rzecz wyeliminowania lub ograniczania ryzyka systemowego w systemie finansowym,
- opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o NBP, organami NBP są:

1. Prezes NBP (powoływany na sześcioletnią kadencję),
2. Rada Polityki Pieniężnej (członkowie powoływani na sześcioletnią, nieodnawialną kadencję),
3. Zarząd NBP (członkowie powoływani na sześcioletnią kadencję).

Skład osobowy organów NBP na dzień 31 grudnia 2022 r.:

Prezes NBP¹

Adam Glapiński

Rada Polityki Pieniężnej²

Przewodniczący	<i>Adam Glapiński</i>		
Członkowie	<i>Ireneusz Dąbrowski</i>	<i>Cezary Kochalski</i>	<i>Gabriela Masłowska</i>
	<i>Iwona Duda</i>	<i>Ludwik Kotecki</i>	<i>Joanna Tyrowicz</i>
	<i>Wiesław Janczyk</i>	<i>Przemysław Litwiniuk</i>	<i>Henryk Wnorowski</i>

Zarząd NBP³

Przewodniczący	<i>Adam Glapiński</i>
-----------------------	-----------------------

¹ Z dniem 21 czerwca 2022 r. zakończyła się pierwsza kadencja Adama Glapińskiego jako Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Z dniem 22 czerwca 2022 r. Adam Glapiński rozpoczął pełnić drugą kadencję Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

² W 2022 r. zakończyły się kadencje członków Rady Polityki Pieniężnej w dniu:

- 25 stycznia 2022 r. – Eugeniusza Gatnara oraz Jerzego Kropiwnickiego,
- 9 lutego 2022 r. – Grażyny Ancyparowicz oraz Eryka Łona,
- 20 lutego 2022 r. – Łukasza Hardta oraz Kamila Zubelewicza,
- 30 marca 2022 r. – Jerzego Żyżyńskiego,
- 21 lipca 2022 r. – Rafała Sury (w związku ze zrzeczeniem się funkcji członka Rady Polityki Pieniężnej).

W 2022 r. następujący członkowie Rady Polityki Pieniężnej zostali powołani na sześcioletnie kadencje rozpoczynające się z dniem:

- 26 stycznia 2022 r. – Ludwik Kotecki oraz Przemysław Litwiniuk,
- 21 lutego 2022 r. – Ireneusz Dąbrowski oraz Henryk Wnorowski,
- 23 lutego 2022 r. – Wiesław Janczyk,
- 7 września 2022 r. – Joanna Tyrowicz,
- 7 października 2022 r. – Iwona Duda oraz Gabriela Masłowska.

³ Z dniem 16 lipca 2022 r. funkcję członka Zarządu NBP przestał pełnić Andrzej Kaźmierczak (w związku z zakończeniem kadencji).

Z dniem 28 lipca 2022 r. na funkcję członka Zarządu NBP powołany został Rafał Sura.

Z dniem 1 września 2022 r. na funkcję członka Zarządu NBP powołany został Paweł Mucha.

Z dniem 6 października 2022 r. funkcję członka Zarządu NBP przestał pełnić Paweł Szałamacha (w związku z zakończeniem pierwszej kadencji).

Z dniem 12 października 2022 r. na funkcję członka Zarządu NBP powołany został Paweł Szałamacha (druga kadencja).

Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP	<i>Marta Kightley</i>		
Wiceprezes NBP	<i>Adam Lipiński</i>		
Członkowie	<i>Marta Gajęcka</i> <i>Paweł Mucha</i>	<i>Piotr Pogonowski</i> <i>Rafał Sura</i>	<i>Paweł Szalamacha</i>

1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego

Zarząd NBP sporządził sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2022 r. zgodnie z:

- ustawą o NBP,
- uchwałą nr 13/2020 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej (Dz. Urz. NBP poz. 24), zwaną dalej „uchwałą nr 13/2020 RPP”,
- uchwałą nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP poz. 14), zwaną dalej „uchwałą nr 6/2019 RPP”,
- uchwałą nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (z późn. zm.), zwaną dalej „uchwałą nr 64/2020 Zarządu NBP”.

Przepisy te stanowią politykę rachunkowości NBP.

1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe obejmuje rok obrotowy od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. Dane porównawcze w sprawozdaniu finansowym obejmują rok obrotowy od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2022 r. podlega badaniu przez biegłego rewidenta – firmę KPMG Audyt sp. z o.o. sp.k., z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2019 r. przez Radę Polityki Pieniężnej, zwaną dalej „RPP”, na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, z późn. zm.) na dwa lata (badanie sprawozdania finansowego za lata 2019 i 2020) z możliwością przedłużenia umowy na kolejny okres dwuletni (badanie sprawozdania finansowego za lata 2021 i 2022). W 2021 r. RPP zdecydowała o przedłużeniu umowy.

1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2021 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2021 r. zostało przyjęte przez RPP uchwałą nr 6/2022 w dniu 6 kwietnia 2022 r. (Dz. Urz. NBP poz. 8) oraz zatwierdzone przez Radę Ministrów uchwałą nr 121/2022 w dniu 3 czerwca 2022 r. Biegły rewident, badający to sprawozdanie, firma KPMG Audyt sp. z o.o. sp.k., wydał o nim opinię niezmodyfikowaną (opinię bez zastrzeżeń).

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2021 r. NBP wykazał wynik finansowy w kwocie 10.974.518,7 tys. zł. W związku z tym, w 2022 r. zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy o NBP, NBP dokonał wpłaty z zysku do budżetu państwa w kwocie 10.425.792,8 tys. zł. Zgodnie z art. 62 ustawy o NBP, 5% zysku, tj. kwota 548.725,9 tys. zł, zostało przeznaczone na fundusz rezerwowy.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

W celu lepszego zrozumienia informacji przedstawionych w sprawozdaniu finansowym szczegółowe informacje o istotnych zasadach polityki rachunkowości obowiązujących w NBP oraz o dokonanych osądach i oszacowaniach zostały przedstawione w poszczególnych notach objaśniających (por. Rozdział 5).

2.1. Podstawowe zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości stosowane przez NBP, określone w aktach prawnych wymienionych w punkcie 1.2. wprowadzenia do niniejszego sprawozdania finansowego, odpowiadają standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych, zwanym dalej „ESBC”, których podstawę stanowią Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego – zwanego dalej „EBC” – (UE) 2016/2249 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych (EBC/2016/34, z późn. zm.), zwane dalej „Wytycznymi EBC”.

Sporządzając sprawozdanie finansowe, NBP stosuje następujące zasady:

- wiernego i rzetelnego obrazu,
- kontynuacji działania,
- ostrożności,
- istotności,
- spójności i porównywalności,
- memoriału.

2.2. Kontynuacja działania

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności – zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych NBP

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie operacje gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym.

Ujmując transakcje w księgach rachunkowych, NBP kieruje się ustalonym w Wytocznych EBC tzw. podejściem ekonomicznym i w związku z tym stosuje następujące reguły:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji spot (bieżącej) lub transakcji forward (terminowej) ujmuje się w księgach rachunkowych NBP (na kontach pozabilansowych) w dniu transakcji,
- odsetki, dyskonto i premię od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów finansowych pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego.

Dłużne papiery wartościowe zakupione albo sprzedane w transakcji spot ujmuje się w księgach rachunkowych NBP w dniu rozliczenia.

2.4. Wycena na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy dla złota, walut obcych, papierów wartościowych zakupionych przez NBP i instrumentów finansowych pozabilansowych⁴ stosuje się zasadę wyceny według wartości rynkowej⁵. Efekty wyceny aktywów i zobowiązań do wartości rynkowych obowiązujących na dzień bilansowy ujmuje się kierując się regułami:

- zaliczania do wyniku finansowego kosztów niezrealizowanych (ujemnych różnic z wyceny),
- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych (dodatnich różnic z wyceny) – są one ujmowane w pasywach jako *Różnice z wyceny*.

⁴ Pozycje pozabilansowe w walutach obcych wynikające z transakcji forward oraz swap są wyceniane według kursu średniego NBP.

⁵ Zasady wyceny według wartości rynkowej nie zastosowano dla dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności oraz dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej. Wartość rynkowa to wartość średnia ceny kupna i ceny sprzedaży oparta na notowaniach dla transakcji o standardowej wielkości na danym rynku przez uznane podmioty, działające na rynku zorganizowanym albo rynku niezorganizowanym, a jeżeli ceny nie są dostępne na rynku – wartość określona według przyjętego i konsekwentnie stosowanego modelu wyceny, w tym wartość określona według właściwych krzywych rentowności podawanych do wiadomości publicznej.

Wyceny cenowej instrumentów finansowych wycenianych według wartości rynkowej dokonuje się przed dokonaniem ich wyceny kursowej.

Wartość poszczególnych aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

Złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości (standard *London Good Delivery*), utrzymywane w postaci fizycznej i niefizycznej, jest wyceniane według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich z londyńskiego rynku kruszców (*London Bullion Market*).

Dłużne papiery wartościowe rynkowe niezakwalifikowane jako utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według wartości rynkowej.

Dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.⁶

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP wycenia się według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię.

Transakcje forward (terminowe) na dłużne papiery wartościowe wycenia się poprzez porównanie wartości rynkowej dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny z ich wartością ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień rozliczenia transakcji spot (bieżącej).

Futures są wyceniane według wartości rynkowej.

Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań są wyceniane odpowiednio według wartości nominalnej, ceny transakcyjnej albo wartości rynkowej.

Dla aktywów niewycenianych według wartości rynkowych sprawdza się, czy wystąpiły przesłanki utraty przez nie wartości, to jest czy istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych. W przypadku ich stwierdzenia,

⁶ Dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności mogą zostać zbyte przed dniem zapadalności:

- 1) jeżeli zbywaną wartość dłużnych papierów wartościowych uznaje się za nieznaczącą w porównaniu do całkowitej wartości zasobu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności lub
- 2) jeżeli dłużne papiery wartościowe są zbywane w ciągu jednego miesiąca przed dniem zapadalności lub
- 3) w wyjątkowych okolicznościach, w szczególności w przypadku znaczącego pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

dla tych aktywów ustala się kwotę przewidywanej utraty wartości, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością odzyskiwalną.

Dla aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych w walutach obcych, po określeniu ich wartości bilansowej w walucie oryginalnej, ustala się ich wartość w walucie krajowej. W procesie wyceny stosowane są kursy średnie NBP obowiązujące na dzień bilansowy.

Do wyceny na dzień 31 grudnia 2022 r. zostały wykorzystane ceny/kursy ogłoszone w dniu 30 grudnia 2022 r., a dla danych porównywalnych – ogłoszone w dniu 31 grudnia 2021 r.

2.5. Zdarzenia po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego NBP, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść i są zdarzeniami korygującymi ich stan na dzień bilansowy.

3. Zmiany w polityce rachunkowości

Zmiany w polityce rachunkowości w 2022 r. zostały wprowadzone uchwałą nr 13/2020 RPP.

Zaliczanie odsetek, dyskonta oraz premii od dłużnych papierów wartościowych do wyniku finansowego NBP oraz prezentacja wyniku z odsetek w rachunku zysków i strat

Od 1 stycznia 2022 r. odsetki, dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu. Do 31 grudnia 2021 r. dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zaliczano do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu. Natomiast odsetki od tych papierów zaliczano do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych metodą liniową.

W następstwie ujednoczenia metody zaliczania odsetek, dyskonta oraz premii od dłużnych papierów wartościowych do wyniku finansowego, a także dla zwiększenia przejrzystości prezentacji przychodów i kosztów z odsetek, wprowadzono zmiany w prezentacji wyniku z odsetek, polegające na tym, że:

- przychody i koszty (w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od aktywów finansowych prezentowane są netto jako przychody z odsetek (w tym dla dłużnych papierów wartościowych przychody z odsetek i dyskonta, pomniejszone o koszty premii, prezentowane są jako przychody netto z odsetek),
- koszty i przychody (w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od zobowiązań finansowych prezentowane są netto jako koszty z odsetek.

Do końca 2021 r.:

- w przychodach z odsetek prezentowane były przychody z odsetek od aktywów finansowych (w tym dla dłużnych papierów wartościowych przychody z odsetek i dyskonta) oraz przychody z ujemnego oprocentowania zobowiązań finansowych,
- w kosztach z odsetek prezentowane były koszty z odsetek od zobowiązań finansowych, koszty premii od dłużnych papierów wartościowych oraz koszty ujemnego oprocentowania aktywów finansowych.

W poniższych tabelach przedstawiono zmianę w prezentacji przychodów i kosztów z odsetek (por. Nota 11).

Rachunek zysków i strat NBP	Nota	2022	2021	2021
		dane porównywalne		
w tys. złotych				
1. Wynik z odsetek	11	-5 829 784,9	2 252 493,1	2 252 493,1
1.1. Przychody z odsetek		9 371 032,8	3 140 350,1	8 619 588,1
1.2. Koszty z odsetek		-15 200 817,7	-887 857,0	-6 367 095,0
...				

Wynik z odsetek	Przychody		Koszty		Wynik	
	2021 dane porównywalne	2021 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	2021 dane porównywalne	2021 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	2021 dane porównywalne	2021 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego
<i>w tys. złotych</i>						
Instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych, w tym	1 139 388,4	5 692 036,4	11 175,1	-4 541 472,9	1 150 563,5	1 150 563,5
- dłużne papiery wartościowe	1 383 036,8	5 631 240,3	0,0	-4 248 203,5	1 383 036,8	1 383 036,8
* odsetki	5 422 281,4	5 422 281,4	-	-	5 422 281,4	5 422 281,4
* dyskonto	208 958,9	208 958,9	-	-	208 958,9	208 958,9
* premia	-4 248 203,5	-	-	-4 248 203,5	-4 248 203,5	-4 248 203,5
- lokaty terminowe	-232 419,7	21 547,1	0,0	-253 966,8	-232 419,7	-232 419,7
* dodatnie oprocentowanie	21 547,2	21 547,2	-	-	21 547,2	21 547,2
* ujemne oprocentowanie	-253 966,9	-	-	-253 966,8	-253 966,9	-253 966,8
- transakcje reverse repo	-5 827,2	21 756,5	0,0	-27 583,7	-5 827,2	-5 827,2
* dodatnie oprocentowanie	21 756,5	21 756,5	-	-	21 756,5	21 756,5
* ujemne oprocentowanie	-27 583,7	-	-	-27 583,7	-27 583,7	-27 583,7
- transakcje repo	0,0	17 390,2	11 353,6	-6 036,6	11 353,6	11 353,6
* dodatnie oprocentowanie	-	-	-6 036,6	-6 036,6	-6 036,6	-6 036,6
* ujemne oprocentowanie	-	17 390,2	17 390,2	-	17 390,2	17 390,2
- pozostałe	-5 401,5	102,3	-178,5	-5 682,3	-5 580,0	-5 580,0
* dodatnie oprocentowanie	102,3	102,3	-178,5	-178,5	-76,2	-76,2
* ujemne oprocentowanie	-5 503,8	-	0,0	-5 503,8	-5 503,8	-5 503,8
Złoto	3 364,7	3 364,7	0,0	0,0	3 364,7	3 364,7
Międzynarodowy Fundusz Walutowy	7 833,8	7 833,8	-8 005,4	-8 005,4	-171,6	-171,6
Instrumenty polityki pieniężnej, w tym:	2 007 566,9	2 897 212,6	-885 367,7	-1 775 013,4	1 122 199,2	1 122 199,2
- bony pieniężne NBP	0,0	0,0	-768 225,5	-768 225,5	-768 225,5	-768 225,5
- dłużne papiery wartościowe	1 986 694,4	2 876 340,1	0,0	-889 645,7	1 986 694,4	1 986 694,4
* odsetki	2 803 230,1	2 803 230,1	0,0	0,0	2 803 230,1	2 803 230,1
* dyskonto	73 110,0	73 110,0	0,0	0,0	73 110,0	73 110,0
* premia	-889 645,7	0,0	0,0	-889 645,7	-889 645,7	-889 645,7
- rezerwa obowiązkowa	420,9	420,9	-64 430,0	-64 430,0	-64 009,1	-64 009,1
- depozyt na koniec dnia	0,0	0,0	-52 187,4	-52 187,4	-52 187,4	-52 187,4
- pozostałe	20 451,6	20 451,6	-524,8	-524,8	19 926,8	19 926,8
Inne przychody/koszty z odsetek, w tym	-17 803,7	19 140,6	-5 659,0	-42 603,3	-23 462,7	-23 462,7
- od aktywów finansowych	-17 803,6	760,3		-18 563,9	-17 803,6	-17 803,6
* dodatnie oprocentowanie	760,3	760,3	0,0	0,0	760,3	760,3
* ujemne oprocentowanie	-18 563,9	0,0	0,0	-18 563,9	-18 563,9	-18 563,9
- od zobowiązań finansowych	0,0	18 380,3	-5 659,0	-24 039,3	-5 659,0	-5 659,0
* dodatnie oprocentowanie	0,0	0,0	-24 039,3	-24 039,3	-24 039,3	-24 039,3
* ujemne oprocentowanie	0,0	18 380,3	18 380,3	0,0	18 380,3	18 380,3
Razem	3 140 350,1	8 619 588,1	-887 857,0	-6 367 095,0	2 252 493,1	2 252 493,1

W kolejnych notach zaprezentowano wartości za 2021 r. doprowadzone do porównywalności z danymi za 2022 r. (por. Nota 11).

4. Wartości oparte na profesjonalnych szacunkach

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, NBP dokonuje określonych szacunków oraz przyjmuje założenia, które mają wpływ na kwoty ujmowane w sprawozdaniu finansowym NBP. Szacunki i założenia są oparte m.in. o dane historyczne oraz oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które wydają się być zasadne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Ponieważ istniejące okoliczności

i oczekiwania dotyczące przyszłości mogą ulec zmianie, w związku ze zmianami rynkowymi lub czynnikami będącymi poza kontrolą NBP, dokonane przez NBP szacunki podlegają regularnemu przeglądowi.

Najistotniejszym obszarem, gdzie NBP dokonuje oszacowań, jest ustalanie wysokości rezerwy kursowej⁷. Zgodnie z uchwałą nr 6/2019 RPP, oszacowana rezerwa kursowa jest równa kwocie, jaka pokryłaby potencjalną zmianę wartości zasobów walut obcych z tytułu zidentyfikowanego ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych (por. Nota 9 i Nota 9.2).

Inne obszary, gdzie NBP dokonuje istotnych oszacowań, dotyczą w szczególności ustalania:

- kwoty rezerw na odprawy emerytalne, rentowe, pośmiertne i nagrody jubileuszowe (szacowanie rezerw jest dokonywane na podstawie wyceny aktuarialnej, sporządzanej okresowo przez niezależnego aktuarusza),
- okresów używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych,
- stóp dyskonta pozostających do zapłaty opłat leasingowych (stopy te wykorzystywane są do ustalenia wartości zobowiązań z tytułu leasingu, a w konsekwencji ustalenia wartości aktywów z tytułu leasingu – por. Nota 4 i Nota 6.4),
- odpisów z tytułu utraty wartości aktywów.

⁷ To jest rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której zasady tworzenia i rozwiązywania określa uchwała nr 6/2019 RPP.

5. Noty objaśniające

Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

Instrumenty finansowe w złocie ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny transakcyjnej. Cenę transakcyjną uncji złota w dolarze amerykańskim przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień transakcji.

Aktywa w złocie tworzą zasób złota, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu złota, będący uśrednionym kosztem pozyskania uncji złota przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży złota (zrealizowanych różnic na transakcjach w złocie) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy złoto wycenia się według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy. Nie rozróżnia się efektów wyceny kursowej i cenowej złota, lecz traktuje się je łącznie jako różnice z wyceny zasobu złota. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu złota.

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	26 894 727,8	24 912 428,2	1 982 299,6
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	31 755 510,9	29 931 371,2	1 824 139,7
- rachunki bieżące w złocie	0,0	18 144 948,1	-18 144 948,1
- lokaty terminowe w złocie	31 755 510,9	11 786 423,1	19 969 087,8
Razem	58 650 238,7	54 843 799,4	3 806 439,3
w tym różnice z wyceny złota	27 515 054,6	23 474 557,2	4 040 497,4

		31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	w tys. uncji	3 371,2	3 371,2	0,0
	(w tonach)	(104,9)	(104,9)	(0,0)
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	w tys. uncji	3 980,6	4 050,5	-69,9
	(w tonach)	(123,8)	(125,9)	(-2,1)
- rachunki bieżące w złocie	w tys. uncji	0,0	2 455,5	-2 455,5
	(w tonach)	(0,0)	(76,3)	(-76,3)
- lokaty terminowe w złocie	w tys. uncji	3 980,6	1 595,0	2 385,6
	(w tonach)	(123,8)	(49,6)	(74,2)
Razem	w tys. uncji	7 351,8	7 421,7	-69,9
	(w tonach)	(228,7)	(230,8)	(-2,1)

Złoto jest przechowywane w NBP oraz na rachunkach w bankach zagranicznych. Złoto w bankach zagranicznych jest:

- utrzymywane na rachunkach bieżących,
- inwestowane w transakcje lokat terminowych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 3.1 i Nota 11).

Spadek salda o 69,9 tys. uncji wynikał z realizowanej polityki inwestycyjnej.

Na wartość pozycji w walucie krajowej wpływ miała głównie aktualizacja wyceny zasobu złota (por. Nota 9.1 i Nota 12.1).

Nota 2 Należności i zobowiązania wobec MFW

Transakcje z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (dalej „MFW”) ujmują się w księgach rachunkowych NBP w wartości nominalnej. Na dzień bilansowy salda należności i zobowiązań wobec MFW wycenia się według wartości nominalnej. Wycena aktywów dokonywana jest z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Salda wynikające z operacji z MFW są denominowane w Specjalnych Prawach Ciągnięcia (*Special Drawing Rights – SDR*) lub w złotych. SDR stanowią odrębną walutę obcą.

Salda w SDR przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursu średniego NBP obowiązującego na dzień bilansowy.

Pozycje związane z MFW:

- **Transza rezerwowa** odpowiada udziałom członkowskim Rzeczypospolitej Polskiej w MFW, pomniejszonym o zobowiązania z tytułu rachunku prowadzonego przez NBP dla MFW w walucie krajowej (tzw. „Rachunek nr 1 MFW”).

Wielkość udziałów członkowskich w MFW jest określana dla każdego kraju członkowskiego na podstawie wybranych wskaźników makroekonomicznych i wnoszona w pełnej wysokości (w walucie krajowej i w walutach obcych). Od wielkości udziałów uzależnione są m.in. liczba głosów w MFW danego kraju członkowskiego, przypisana mu wielkość alokacji SDR, limity przyznawanych kredytów.

Środki zgromadzone na Rachunku nr 1 MFW są wykorzystywane przez MFW w ramach kwartalnych Planów Transakcji Finansowych (*Financial Transactions Plans - FTP*). Środki te są zamieniane na walutę obcą i przekazywane krajom członkowskim – pożyczkobiorcom MFW, co powoduje wzrost transzy rezerwowej. Z kolei spłaty dokonywane przez pożyczkobiorców MFW w walutach obcych są zamieniane na walutę krajową i ujmowane na Rachunku nr 1 MFW, co powoduje spadek transzy rezerwowej.

- **Rachunek bieżący w MFW** obejmuje środki pieniężne otrzymane w ramach alokacji SDR oraz spłat w SDR należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW, jak również z tytułu rozliczeń odsetek i opłat od sald i transakcji związanych z MFW.
- **Lokata terminowa w MFW** (nieoprocentowana) obejmuje środki pieniężne w administrowanym przez MFW Funduszu Powierniczym PRG-HIPC (Program Ograniczania Ubóstwa i Wspierania Wzrostu Gospodarczego – Inicjatywa na rzecz Oddłużenia Krajów Najuboższych).

▪ Pożyczki udzielone MFW w walutach obcych

Od 2011 r. NBP jest uczestnikiem Nowych Porozumień Pożyczkowych (*New Arrangements to Borrow – NAB*). Jako uczestnik NAB, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek, do kwoty odpowiadającej ustanowionemu limitowi. Na mocy decyzji obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2025 r. na koniec 2022 r. i 2021 r. limit pożyczek wynosił 2.570.800,0 tys. SDR⁸.

Na podstawie umowy pożyczki dwustronnej (*Bilateral Borrowing Agreement - BBA*) z 2020 r. obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r., z możliwością przedłużenia o jeden rok za zgodą NBP, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek do wysokości stanowiącej równowartość w SDR kwoty 2.701.000,0 tys. EUR⁹. Przekazanie przez NBP środków pieniężnych może nastąpić na wniosek MFW. Skorzystanie przez MFW z tych środków jest możliwe w przypadku, gdy MFW wyczerpie inne dostępne zasoby finansowe pochodzące z udziałów członkowskich oraz z pożyczek w ramach NAB. Zarówno w 2022 r., jak i 2021 r. MFW nie korzystał z pożyczek w ramach BBA.

- **Alokacje SDR**, czyli przyznanie krajom członkowskim SDR, zostały przeprowadzone w 2009 r. oraz 2021 r. W ramach alokacji Rzeczypospolitej Polskiej przyznano łącznie kwotę 5.229.896,4 tys. SDR.

Transza rezerwowa (z wyjątkiem jej stałej części wynoszącej 56.236,0 tys. SDR), saldo rachunku bieżącego w MFW, pożyczki udzielone MFW oraz alokacje SDR są oprocentowane według stopy procentowej określonej przez MFW.

w tys. złotych	pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Transza rezerwowa, w tym		6 264 325,2	5 737 726,8	526 598,4
- Udziały członkowskie w MFW		24 880 087,8	23 798 105,3	1 081 982,5
- Rachunek nr 1 MFW		-18 615 762,6	-18 060 378,5	-555 384,1
Rachunek bieżący w MFW		25 033 317,9	24 059 229,8	974 088,1
Lokata terminowa w MFW		41 565,5	40 261,8	1 303,7
Pożyczki udzielone MFW		72 458,0	172 902,3	-100 444,3
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	31 411 666,6	30 010 120,7	1 401 545,9
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	30 871 510,9	29 769 702,4	1 101 808,5
Pozycja netto		540 155,7	240 418,3	299 737,4
w tym różnice z wyceny kursowej SDR		6 581,6	7 985,7	-1 404,1

⁸ To jest 15.106.020,8 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2022.

⁹ To jest 12.667.419,9 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2022.

w tys. SDR	pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Transza rezerwowa		1 066 086,7	1 008 086,7	58 000,0
- Udziały członkowskie w MFW		4 095 400,0	4 095 400,0	0,0
- Rachunek nr 1 MFW		-3 029 313,3	-3 087 313,3	58 000,0
Rachunek bieżący w MFW		4 260 265,1	4 227 072,6	33 192,5
Lokata terminowa w MFW		7 073,8	7 073,8	0,0
Pożyczki udzielone MFW		12 331,2	30 378,0	-18 046,8
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	5 345 756,8	5 272 611,1	73 145,7
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	5 253 831,0	5 230 371,0	23 460,0
Pozycja netto		91 925,8	42 240,1	49 685,7

W 2022 r. na zmianę pozycji w walucie oryginalnej wpływ miało głównie:

- zwiększenie transzy rezerwowej, co było efektem transakcji zrealizowanych w ramach Planów Transakcji Finansowych (*Financial Transactions Plans - FTP*) – płatności dokonanych przez MFW z Rachunku nr 1 MFW w NBP na rzecz krajów członkowskich,
- zwiększenie rachunku bieżącego w MFW głównie w wyniku rozliczeń z MFW (por. Nota 12.1),
- zmniejszenie należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych (*New Arrangements to Borrow – NAB*), co było głównie efektem spłaty przez MFW części zadłużenia wobec NBP.¹⁰

Na wartość należności i zobowiązań wobec MFW w walucie krajowej wpływ miała również aktualizacja wyceny kursowej SDR (por. Nota 9.1).

Nota 3 Pozostałe aktywa finansowe

▪ Dłużne papiery wartościowe

Zakupione w transakcji spot dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny czystej.

Odsetki, dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (wyniku z odsetek) na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu (por. Rozdział 3).

Dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie (ISIN), względem których NBP realizuje określony zamiar zarządcy, tworzą zasób dłużnych papierów wartościowych.

¹⁰ Na 31.12.2022 pozostała do wykorzystania kwota, do której NBP był zobowiązany udzielić MFW pożyczek w ramach NAB, wyniosła 2.558.525,0 tys. SDR (15.033.892,9 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2022). Na 31.12.2021 kwota ta wynosiła 2.540.425,0 tys. SDR (14.459.337,0 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2021).

Dla zasobu dłużnych papierów wartościowych ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych, będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP papieru wartościowego o danym kodzie (uwzględniającym naliczone dyskonto i premię), służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych niezakwalifikowane jako utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według obowiązującej na dzień bilansowy wartości rynkowej. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny nabycia z wyłączeniem nabytego kuponu (ceny czystej) z uwzględnieniem naliczonego dyskonta i premii, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny nabycia z wyłączeniem nabytego kuponu (ceny czystej) z uwzględnieniem naliczonego dyskonta i premii, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

- **Transakcje reverse repo**

Transakcja reverse repo polega na kupnie aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odsprzedaży kontrahentowi równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w aktywach jako pożyczkę udzieloną, zabezpieczoną otrzymanymi aktywami. Papiery wartościowe otrzymane jako zabezpieczenie nie zwiększają zasobu tych papierów wartościowych i nie są wykazywane w aktywach bilansu NBP. Papiery wartościowe otrzymane w transakcji reverse repo nie podlegają wycenie i nie zalicza się do wyniku finansowego NBP przychodów i kosztów wynikających z tych papierów.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną zakupu i odsprzedaży papierów wartościowych w transakcji reverse repo, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje reverse repo wycenia się według wartości nominalnej.

- **Lokaty terminowe**

Lokaty terminowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające, zapas banknotów i monet zagranicznych**

Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające złożone w środkach pieniężnych oraz zapasy banknotów i monet zagranicznych ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Akcje nierynkowe, udziały**

Akcje nierynkowe i udziały ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

- **Kredyty i pożyczki udzielone, inne należności**

Kredyty i pożyczki udzielone oraz inne należności ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

- **Aktywa finansowe w walutach obcych**

Po dokonaniu wyceny aktywów finansowych w walutach obcych według zasad przedstawionych powyżej, salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 3.1 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rachunki bieżące, w tym	35 354 005,4	22 771 019,4	12 582 986,0
- rachunek bieżący w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2	15 008 464,4	2 574 140,7	12 434 323,7
Lokaty terminowe	37 562 191,4	22 638 153,6	14 924 037,8
Transakcje reverse repo	53 550 113,6	35 876 615,9	17 673 497,7
Dłużne papiery wartościowe, w tym	516 089 683,1	506 790 467,3	9 299 215,8
- dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności (HTM)	44 572 354,4	41 215 224,6	3 357 129,8
Zapas banknotów i monet zagranicznych	329 942,3	211 890,8	118 051,5
Inne należności, w tym	1 109 734,7	1 035 035,7	74 699,0
- depozyty zabezpieczające futures	1 088 239,0	1 024 049,9	64 189,1
- odsetki od lokat terminowych w złocie	3 888,1	405,5	3 482,6
- pozostałe	17 607,6	10 580,3	7 027,3
Razem	643 995 670,5	589 323 182,7	54 672 487,8
w tym			
- różnice z wyceny kursowej	22 343 479,9	27 820 277,4	-5 476 797,5
- różnice z wyceny cenowej	-25 273 296,8	-3 003 299,9	-22 269 996,9

Pozycja obejmuje głównie podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w USD, EUR, GBP, CAD, AUD, NOK i NZD, to jest:

- dłużne papiery wartościowe (dyskontowe i o oprocentowaniu stałym) – wszystkie dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP są notowane na aktywnym rynku; w 2021 r. w ramach

realizowanej polityki inwestycyjnej wydzielono wyemitowane przez rząd Stanów Zjednoczonych dłużne papiery wartościowe o wartości nominalnej 9,9 mld USD (w wartości zbliżonej do wartości księgowej na dzień bilansowy), które przeklasyfikowano do portfela utrzymywanego do dnia zapadalności; w 2022 r. skład portfela utrzymywanego do dnia zapadalności nie uległ zmianie,¹¹

- lokaty terminowe,
- transakcje reverse repo – w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego powyższe transakcje są zwykle zawierane łącznie z transakcjami repo¹² (por. Nota 6.3).

Pozycja obejmuje również depozyty zabezpieczające futures, których wzrost wynikał ze zwiększenia zaangażowania w futures (por. Nota 10.3).

Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

31.12.2022							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	3 176 884,5	1 889 427,0	481 443,3	302 832,4	288 020,3	14 242 794,7	1 423 394,8
Transakcje reverse repo	1 837 082,2	5 630 323,8	2 828 558,6	0,0	1 364 600,8	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe	50 213 583,7	22 384 081,3	11 446 271,0	16 174 867,6	14 377 788,1	51 867 070,8	3 875 206,7
Razem	55 227 550,4	29 903 832,1	14 756 272,9	16 477 700,0	16 030 409,2	66 109 865,5	5 298 601,5

31.12.2021							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	411 700,0	2 506 181,4	19 000,0	0,0	0,0	12 099 299,6	1 353 791,6
Transakcje reverse repo	2 903 444,3	1 167 701,4	2 634 208,9	0,0	1 377 438,0	0,0	74 187,3
Dłużne papiery wartościowe	51 985 974,5	22 819 662,3	11 380 580,4	16 830 953,6	13 593 472,8	50 926 300,6	3 979 327,0
Razem	55 301 118,8	26 493 545,1	14 033 789,3	16 830 953,6	14 970 910,8	63 025 600,2	5 407 305,9

Zmiana							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	2 765 184,5	-616 754,4	462 443,3	302 832,4	288 020,3	2 143 495,1	69 603,2
Transakcje reverse repo	-1 066 362,1	4 462 622,4	194 349,7	0,0	-12 837,2	0,0	-74 187,3
Dłużne papiery wartościowe	-1 772 390,8	-435 581,0	65 690,6	-656 086,0	784 315,3	940 770,2	-104 120,3
Razem	-73 568,4	3 410 287,0	722 483,6	-353 253,6	1 059 498,4	3 084 265,3	-108 704,4

¹¹ Na 31.12.2022 wartość rynkowa dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako utrzymywane do dnia zapadalności wyniosła 38.603.591,0 tys. zł (40.029.535,5 tys. zł na 31.12.2021).

¹² Na 31.12.2022 dłużne papiery wartościowe o wartości 52.472.008,5 tys. zł stanowiły zabezpieczenie transakcji repo (35.657.895,9 tys. zł na 31.12.2021).

Na zmianę pozycji w walutach obcych wpływ miały głównie:

- napływ środków pieniężnych w walutach obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP, w tym zwiększenie salda środków na rachunku bieżącym w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2 w związku z wyższym saldem rachunków w EUR prowadzonych przez NBP dla banków krajowych na potrzeby rozliczeń w tym systemie (por. Nota 6.1 oraz Nota 6.3),
- zwiększenie zaangażowania w jednoczesne transakcje reverse repo i repo w EUR przy jednoczesnym zmniejszeniu zaangażowania w transakcje w USD (por. Nota 6.3).

Dodatkowo na zmianę pozycji wpływ miała aktualizacja wyceny cenowej i kursowej (por. Nota 9.1, Nota 12.1 i Nota 12.2).

Nota 3.2 Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej

w tys. złotych	pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
	Skarbowe dłużne papiery wartościowe	78 258 176,6	86 952 637,8	-8 694 461,2
	Dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa	62 415 008,9	62 369 526,2	45 482,7
	Razem	140 673 185,5	149 322 164,0	-8 648 978,5

Pozycja związana jest z prowadzonymi w latach 2020-2021 przez NBP na rynku wtórnym operacjami skupu obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. Operacje te były przeprowadzane w celu długoterminowej zmiany struktury płynności w sektorze bankowym, jak również dla zapewnienia płynności rynku wtórnego skupowanych dłużnych papierów wartościowych oraz wzmocnienia mechanizmu transmisji monetarnej (por. Nota 11).

Spadek wartości pozycji w 2022 r. wynikał głównie z wykupu przez emitenta skarbowych dłużnych papierów wartościowych o wartości nominalnej 7.784.070,0 tys. zł w terminie zapadalności (por. Nota 6.1).

Nota 3.3 Pozostałe aktywa finansowe

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Akcje i udziały w podmiotach krajowych, w tym	128 848,9	128 848,9	0,0
- akcje Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.	51 708,1	51 708,1	0,0
- akcje Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.	75 312,5	75 312,5	0,0
- udziały w Bazy i Systemy Bankowe Sp. z o.o.	1 820,0	1 820,0	0,0
- inne	8,3	8,3	0,0
Akcje i udziały w podmiotach zagranicznych, w tym	174 285,3	170 213,0	4 072,3
- udziały w Europejskim Banku Centralnym	114 866,2	112 649,7	2 216,5
- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych	58 760,0	56 917,0	1 843,0
- udziały w S.W.I.F.T.	659,1	646,3	12,8
Razem	303 134,2	299 061,9	4 072,3

Wzrost wartości pozycji wynikał z aktualizacji wyceny kursowej akcji i udziałów w podmiotach zagranicznych.

Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych nie uległo zmianie w stosunku do 31.12.2021 i na 31.12.2022 kształtowało się następująco:

Podmiot	Kapitał zakładowy (w tys. złotych)	Cena nominalna 1 udziału/akcji (w tys. złotych)	Liczba akcji/udziałów w posiadaniu NBP	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022
Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych, w tym				
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	21 000,0	1,0	7 000	33,33%
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	5 445,0	0,5	3 750	34,44%
- Bazy i Systemy Bankowe Sp. z o.o.	10 000,0	10,0	1 000	100,00%

Zaangażowanie NBP w podmiotach zagranicznych kształtowało się następująco:

- udziały w Europejskim Banku Centralnym

Od 01.05.2004, to jest od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, NBP posiada udziały w kapitale EBC. Zarówno na 31.12.2022, jak i 31.12.2021 wartość opłaconych przez NBP udziałów w kapitale EBC wyniosła 24.492,3 tys. EUR.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwanego dalej „Statutem ESBC i EBC”, wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 ust. 1 Statutu ESBC i EBC, to jest udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC są wyrażone procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw

Unii Europejskiej (w równej proporcji). Aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC jest przeprowadzana regularnie co pięć lat, jak również w momencie zmiany w składzie krajów członkowskich Unii Europejskiej. Ostatnia regularna aktualizacja klucza subskrypcji kapitału została przeprowadzona w 2019 r. W dniu 1 lutego 2020 r. nastąpiła aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC, w związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej i w konsekwencji wycofaniem Banku Anglii z ESBC¹³. W wyniku tej aktualizacji udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 5,2068% do 6,0335%, co odpowiadało wzrostowi kwoty udziałów z 563.636,5 tys. EUR do 653.126,8 tys. EUR.

NBP jako bank centralny spoza strefy euro jest zobligowany do pokrycia określonego przez Radę Ogólną EBC (na podstawie art. 47 Statutu ESBC i EBC) minimalnego procentu subskrybowanego przezeń kapitału EBC, jako wkładu NBP na rzecz kosztów operacyjnych EBC. Procent ten od dnia 29 grudnia 2010 r. wynosi 3,75%. W przeciwieństwie do banków centralnych strefy euro, NBP nie ma prawa do udziału w zyskach EBC, ani też obowiązku pokrywania strat EBC. Zarówno na 31.12.2022, jak i 31.12.2021 wysokość udziału opłaconego przez NBP w kapitale EBC wyniosła 24.492,3 tys. EUR. W momencie przystąpienia Polski do strefy euro, NBP będzie zobowiązany do opłacenia pozostałych 96,25% subskrybowanego przezeń kapitału EBC, to jest 628.634,5 tys. EUR.

- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych (*Bank for International Settlements - BIS*)
Na 31.12.2022 i 31.12.2021 NBP posiadał 8.000 akcji przekładających się na tę samą liczbę głosów. Opłacono 25% wartości nominalnej akcji (wartość nominalna jednej akcji wynosi 5,0 tys. SDR), co wynosi 10.000,0 tys. SDR. Udział NBP w kapitale udziałowym BIS stanowi 1,41%.
- udziały w S.W.I.F.T. (*The Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*)
Na 31.12.2022 i na 31.12.2021 NBP posiadał 47 udziałów (w wysokości 140,5 tys. EUR). Stanowiło to mniej niż 0,05% ogólnej liczby udziałów.

¹³ Wartość kapitału subskrybowanego EBC nie uległa zmianie w wyniku wycofania Banku Anglii z ESBC i wynosi 10.825.007,1 tys. EUR.

Nota 3.4 Inne pozostałe aktywa

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Środki obrotowe, w tym	10 170,9	25 601,6	-15 430,7
- metale szlachetne	8 987,7	24 477,1	-15 489,4
- wartości kolekcjonerskie nieobiegowe	369,7	366,7	3,0
- inne	813,5	757,8	55,7
Kredyty i pożyczki w walucie krajowej udzielone pracownikom, w tym	21 770,2	22 107,6	-337,4
- pożyczki udzielone z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	13 574,8	11 435,2	2 139,6
Inne należności, w tym	51 474,8	19 977,9	31 496,9
- publicznoprawne	5,8	3,3	2,5
- od odbiorców i dostawców	31 089,2	7 387,6	23 701,6
- inne	20 379,8	12 587,0	7 792,8
Środki pieniężne Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	7 670,6	8 476,5	-805,9
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	2 395,7	19 790,7	-17 395,0
Razem	93 482,2	95 954,3	-2 472,1

Na 31.12.2022 Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych dotyczyło transakcji spot w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (na 31.12.2021 dotyczyło transakcji spot i forward). Spadek pozycji jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku (por. Nota 10.1) oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem transakcyjnym zakupu/sprzedaży.

Nota 4 Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

▪ Środki trwałe i wartości niematerialne

Środki trwałe oraz wartości niematerialne ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według:

- ceny zakupu, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem, a także przystosowaniem do stanu zdatnego do używania, lub
- kosztu wytworzenia

– albo według wartości rynkowej, jeśli nie jest możliwe ustalenie ceny zakupu lub kosztu wytworzenia.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych i wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym te składniki majątku przyjęto do używania. Poniższa tabela przedstawia przewidywany okres używania poszczególnych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych ustalony na dzień 31 grudnia 2022 r.

Środki trwałe	Okresy używania (w miesiącach)
Grunty, dobra kultury NBP	nieograniczony
Budynki i lokale	480 lub 780
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	267-480
Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inne wyposażenie	36-360 ¹
Środki transportu	72-180
Wartości niematerialne	Okresy używania (w miesiącach)
Licencje na oprogramowania informatyczne	72 lub 144
Oprogramowania informatyczne wytworzone przez NBP we własnym zakresie	120
Prawa autorskie, prawa do wynalazków, znaków towarowych, wzorów użytkowych i przemysłowych itp.	120

¹ Okres 360 miesięcy dotyczy pozostałych turbozespołów i zespołów prądotwórczych, w tym agregatów lub zespołów prądotwórczych prądu przemiennego o napięciu poniżej 1000 V.

W określonych przypadkach dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych przyjmuje się indywidualne okresy używania.

Okresy używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych podlegają weryfikacji w każdym roku obrotowym.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych o niskiej jednostkowej wartości początkowej, to jest poniżej 10,0 tys. zł, dokonuje się jednorazowo na koniec miesiąca, w którym te składniki majątku oddano do używania, w kwocie równej wartości początkowej.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz wartości niematerialne wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

▪ Aktywa z tytułu leasingu

Aktywa z tytułu leasingu obejmują prawa do użytkowania aktywów będących przedmiotem leasingu (z wyłączeniem wartości niematerialnych), w tym również prawa wieczystego użytkowania gruntów. Aktywa z tytułu leasingu ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według kosztu obejmującego w szczególności:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 6),
- opłaty leasingowe zapłacone w dniu rozpoczęcia leasingu lub przed tym dniem, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez NBP.

Od wartości składnika aktywów z tytułu leasingu dokonuje się odpisów amortyzacyjnych przez okres leasingu lub okres używania bazowego składnika aktywów, jeśli jest on krótszy, metodą liniową, począwszy od miesiąca, w którym ujęto składnik aktywów.

Na dzień bilansowy wartość aktywów z tytułu leasingu wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o korektę wynikającą z aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 6.4) oraz pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 6).

Opłaty dotyczące leasingu krótkoterminowego (tj. gdy okres leasingu jest nie dłuższy niż 12 miesięcy oraz nie przewiduje się zakupu bazowego składnika aktywów) lub leasingu niskocennego (tj. o wartości bazowego składnika aktywów albo o średniomiesięcznej wartości opłat leasingowych poniżej 10,0 tys. zł, z wyłączeniem leasingu dotyczącego prawa użytkowania wieczystego gruntu) nie są rozliczane według powyższych zasad i ujmowane są jako koszt w trakcie okresu leasingu.

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Środki trwałe	730 911,1	727 780,8	3 130,3
Aktywa z tytułu leasingu	198 658,8	205 422,0	-6 763,2
Wartości niematerialne	86 554,4	100 547,6	-13 993,2
Razem	1 016 124,3	1 033 750,4	-17 626,1

Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2022 roku <i>(ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować)</i> w tys. złotych	Środki trwałe			Aktywa z tytułu leasingu			Wartości niematerialne				
	Razem	Nakłady na środki trwałe	Maszyne, urządzenia, aparaty, narzędzia, wyposażenie i środki transportu	Grunty, budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Razem	Prawa wieczystego użytkowania gruntu	Pozostałe aktywa z tytułu leasingu	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości	Nakłady na wartości niematerialne
Wartość brutto na początek okresu	970 487,5	691 023,9	11 530,6	1 673 042,0	175 983,5	48 002,4	223 985,9	434 093,6	20 184,3	7 482,4	461 760,3
Zwiększenia	6 372,0	45 084,1	45 403,7	96 859,8	4 412,9	2 453,2	6 866,1	10 573,4	1 867,4	3 437,4	15 878,1
Zmniejszenia	0,0	-14 962,8	-34 593,7	-49 556,4	0,0	-1 245,4	-1 245,4	-6 292,4	-1 934,1	-6 986,3	-15 212,8
Wartość brutto na koniec okresu	976 859,5	721 145,2	22 340,7	1 720 345,4	180 396,4	49 210,1	229 606,6	438 374,6	20 117,6	3 933,5	462 425,7
w tym całkowicie umorzone	1 507,0	295 551,4	0,0	297 058,4	0,0	0,0	0,0	111 559,7	3 373,9	0,0	114 933,6
Umorzenie na początek okresu	-437 274,2	-507 236,9	0,0	-944 511,1	-5 085,3	-13 478,6	-18 563,9	-350 453,2	-10 750,6	0,0	-361 203,7
Zwiększenia	-14 947,5	-44 095,1	0,0	-59 042,7	-2 607,6	-11 021,5	-13 629,2	-21 129,3	-1 747,0	0,0	-22 876,2
Zmniejszenia	16,0	14 853,5	0,0	14 869,6	0,0	1 245,4	1 245,4	6 298,3	1 919,3	0,0	8 217,6
Umorzenie na koniec okresu	-452 205,7	-536 478,5	0,0	-988 684,2	-7 693,0	-23 254,8	-30 947,7	-365 284,1	-10 578,2	0,0	-375 862,3
Odpisy aktualizujące na początek okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Zwiększenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Wartość netto na koniec okresu	524 580,9	184 189,5	22 340,7	730 911,1	172 703,5	25 955,4	198 658,8	73 081,5	9 539,4	3 933,5	86 554,4

Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2021 roku <i>(ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować)</i> w tys. złotych	Środki trwałe			Aktywa z tytułu leasingu			Wartości niematerialne				
	Razem	Nakłady na środki trwałe	Maszyne, urządzenia, aparaty, narzędzia, wyposażenie i środki transportu	Grunty, budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Razem	Prawa wieczystego użytkowania gruntu	Pozostałe aktywa z tytułu leasingu	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości	Nakłady na wartości niematerialne
Wartość brutto na początek okresu	949 942,7	681 884,8	21 406,2	1 633 233,7	175 983,5	17 251,6	193 235,2	465 593,5	19 918,5	1 450,0	486 962,1
Zwiększenia	20 991,2	60 105,7	53 651,7	134 748,6	0,0	32 733,1	32 733,1	5 846,4	1 326,9	8 300,3	15 475,6
Zmniejszenia	-446,4	-50 966,6	-63 527,3	-114 940,3	0,0	-1 982,3	-1 982,3	-37 348,3	-1 061,2	-2 268,0	-40 677,4
Wartość brutto na koniec okresu	970 487,5	691 023,9	11 530,6	1 673 042,0	175 983,5	48 002,4	223 985,9	434 093,6	20 184,3	7 482,4	461 760,3
w tym całkowicie umorzone	1 481,9	253 619,6	0,0	255 101,5	0,0	0,0	0,0	102 389,6	4 260,8	0,0	106 650,4
Umorzenie na początek okresu	-423 287,3	-496 260,7	0,0	-919 548,0	-2 542,7	-4 738,5	-7 281,2	-364 970,7	-9 333,9	0,0	-374 304,6
Zwiększenia	-14 238,0	-61 554,3	0,0	-75 792,3	-2 542,7	-10 940,6	-13 483,3	-22 816,0	-2 433,1	0,0	-25 251,1
Zmniejszenia	251,1	50 578,1	0,0	50 829,2	0,0	1 900,6	1 900,6	37 335,5	1 016,4	0,0	38 351,9
Umorzenie na koniec okresu	-437 274,2	-507 236,9	0,0	-944 511,1	-5 085,3	-13 478,6	-18 563,9	-350 453,2	-10 750,6	0,0	-361 203,7
Odpisy aktualizujące na początek okresu	-272,9	-474,3	0,0	-747,2	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Zwiększenia	0,0	-5,0	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Wartość netto na koniec okresu	522 940,4	183 309,8	11 530,6	727 780,8	170 898,2	34 523,8	205 422,0	83 651,6	9 433,7	7 482,4	100 547,6

Nota 5 Pieniądz w obiegu

Pieniądz w obiegu ujmuje się w pasywach i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej wyemitowanych obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej, pomniejszonej o wartość nominalną obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej:

- znajdujących się w kasach i skarbcach NBP,
- złożonych do depozytu w skarbcach innych uprawnionych podmiotów,
- wycofanych z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia lub uszkodzenia.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Banknoty krajowe w obiegu	362 247 258,9	349 495 557,8	12 751 701,1
Monety krajowe w obiegu	6 364 404,6	6 062 167,5	302 237,1
Razem	368 611 663,5	355 557 725,3	13 053 938,2

Pozycja obejmuje znajdujące się w obiegu wyemitowane przez NBP banknoty i monety, w tym banknoty i monety kolekcjonerskie, których wartość nominalna na 31.12.2022 wyniosła 322.821,6 tys. zł w porównaniu z 313.639,6 tys. zł na 31.12.2021.

Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2022 r. wyniósł 376.350,1 mln zł w porównaniu z 341.610,0 mln zł w 2021 r.

Nota 6 Pozostałe zobowiązania finansowe

▪ Rachunki bieżące, lokaty terminowe prowadzone przez NBP

Zobowiązania z tytułu sald na rachunkach bieżących oraz rachunkach lokat terminowych prowadzonych przez NBP ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

▪ Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny emisyjnej oraz wycenia na dzień bilansowy według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię.

▪ Transakcje repo

Transakcja repo polega na sprzedaży aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odkupu równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w pasywach jako lokatę otrzymaną, zabezpieczoną przekazanymi aktywami. Papiery wartościowe przekazane

jako zabezpieczenie nie zmniejszają zasobu tych papierów wartościowych i są wykazywane w aktywach bilansu NBP.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną sprzedaży i odkupu papierów wartościowych w transakcji repo, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje repo wycenia się według wartości nominalnej.

- **Zobowiązania z tytułu leasingu**

Zobowiązanie z tytułu leasingu ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według zdyskontowanej wartości pozostających do zapłaty opłat leasingowych. Dla opłat z tytułu praw użytkowania wieczystego gruntu jako stopę dyskonta przyszłych opłat z tytułu leasingu stosuje się stopę oprocentowania długoterminowych obligacji skarbowych oferowanych w sprzedaży hurtowej, ustaloną na dzień ujęcia w księgach rachunkowych NBP. Dla pozostałych zobowiązań leasingowych jako stopę dyskonta stosuje się stopę referencyjną NBP obowiązującą na dzień ich ujęcia w księgach rachunkowych NBP.

Na dzień bilansowy wartość zobowiązań z tytułu leasingu aktualizuje się o wartość odsetek naliczonych według przyjętej stopy dyskonta oraz zapłacone opłaty leasingowe.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość zobowiązań i aktywów z tytułu leasingu (por. Nota 4).

- **Pozostałe zobowiązania finansowe**

Pozostałe zobowiązania finansowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Zobowiązania finansowe w walutach obcych**

Po dokonaniu wyceny zobowiązań finansowych w walutach obcych według zasad przedstawionych powyżej, salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 6.1 Zobowiązania z tytułu operacji polityki pieniężnej

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych), w tym		34 914 457,6	66 061 581,2	-31 147 123,6
- rachunki bieżące banków oraz KSKOK		33 925 136,3	65 724 007,7	-31 798 871,4
- rachunki rezerw obowiązkowych banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP		589 165,0	337 573,5	251 591,5
- odsetki od środków rezerwy obowiązkowej		400 156,3	0,0	400 156,3
Depozyty na koniec dnia, w tym		20 198 449,9	30 463 543,2	-10 265 093,3
- naliczone odsetki		6 914,9	1 043,2	5 871,7
Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	P.2	55 112 907,5	96 525 124,4	-41 412 216,9
Bony pieniężne NBP wyemitowane w ramach operacji podstawowych		174 492 282,6	184 521 188,7	-10 028 906,1
Bony pieniężne NBP wyemitowane w ramach operacji dostrajających		77 688 891,7	0,0	77 688 891,7
Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	P.4	252 181 174,3	184 521 188,7	67 659 985,6
Razem		307 294 081,8	281 046 313,1	26 247 768,7

Nota obejmuje zobowiązania z tytułu przeprowadzanych przez NBP operacji polityki pieniężnej.

Wartość środków pieniężnych utrzymywanych przez banki oraz KSKOK¹⁴ w NBP z tytułu rezerwy obowiązkowej jest uzależniona od kształtowania się podstawy naliczania rezerwy obowiązkowej oraz obowiązującej stopy rezerwy obowiązkowej. Rezerwa obowiązkowa jest wielkością uśrednioną w okresie jej utrzymywania.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej obejmują głównie zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu emisji przez NBP bonów pieniężnych w ramach podstawowych¹⁵ i dostrajających¹⁶ operacji otwartego rynku, których celem jest absorpcja płynności¹⁷.

Środki rezerwy obowiązkowej oraz depozyty na koniec dnia podlegają oprocentowaniu, natomiast bony pieniężne są emitowane z dyskontem. Na 31.12.2022 i 31.12.2021 stopy procentowe będące podstawą oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej, depozytów na koniec dnia oraz ustalenia dyskonta bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w ramach operacji otwartego rynku kształtowały się następująco:

¹⁴ Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe utrzymują rezerwę obowiązkową na rachunku KSKOK (Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej).

¹⁵ W 2022 r. okresy zapadalności operacji podstawowych wynosiły 6, 7 i 8 dni (w 2021 r. 7 dni).

¹⁶ W 2022 r. okresy zapadalności operacji dostrajających wynosiły 1, 2, 3 i 4 dni (w 2021 r. 1, 2 i 3 dni).

¹⁷ Zgodnie z uchwałą nr 30/2003 Zarządu NBP z dnia 12 września 2003 r. w sprawie emitowania bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 24, z późn. zm.) nabywcami bonów pieniężnych mogą być banki krajowe, oddziały banków zagranicznych i oddziały instytucji kredytowych, Bankowy Fundusz Gwarancyjny oraz KSKOK.

Stopa oprocentowania zobowiązań z tytułu operacji polityki pieniężnej

%	31.12.2022	31.12.2021
Rezerwa obowiązkowa*	6,75	1,75
Depozyt na koniec dnia**	6,25	1,25
Bony pieniężne***	6,75	1,75

* Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej.

** Stopa depozytowa NBP.

*** Stopa referencyjna NBP.

Na zmianę ogółu zobowiązań NBP z tytułu operacji polityki pieniężnej (wzrost o 26.247.768,7 tys. zł na 31.12.2022 w porównaniu do 31.12.2021) wpłynęły m.in. takie czynniki jak:

- skup napływających do NBP walut obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP (por. Nota 3.1, Nota 6.3),
- wypłata z zysku NBP za 2021 r. (por. Nota 9.4), przepływy środków pieniężnych związane z wynikiem NBP na instrumentach polityki pieniężnej (por. Nota 11) oraz innymi operacjami własnymi NBP,
- przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu w 2022 r. (por. Nota 5),
- wykup przez emitenta posiadanych przez NBP skarbowych dłużnych papierów wartościowych w terminie zapadalności (por. Nota 3.2).

Sposób lokowania posiadanych w NBP środków pieniężnych pomiędzy zakupem bonów pieniężnych NBP, złożeniem depozytu na koniec dnia w NBP lub pozostawieniem środków na rachunku bieżącym w NBP jest wynikiem indywidualnych decyzji banków.

Nota 6.2 Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej

<i>w tys. złotych</i>	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rozrachunki w krajowych systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A., w tym		940 440,8	762 678,9	177 761,9
- w systemie Elixir		296 934,2	403 231,9	-106 297,7
- w systemie Express Elixir		643 506,6	359 447,0	284 059,6
Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	P.3	940 440,8	762 678,9	177 761,9
Zobowiązania wobec sektora rządowego, w tym	P.5.1	10 792 940,6	15 185 508,3	-4 392 567,7
- rachunki budżetu państwa		6 529 897,4	6 454 710,0	75 187,4
- rachunki funduszy zabezpieczenia społecznego		4 147 311,7	8 637 379,5	-4 490 067,8
- pozostałe		115 731,5	93 418,8	22 312,7
Inne zobowiązania	P.5.2	1 090 865,7	66 391,7	1 024 474,0
Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	P.5	11 883 806,3	15 251 900,0	-3 368 093,7
Rachunki międzynarodowych organizacji finansowych i banków centralnych, w tym		31 005,8	54 713,6	-23 707,8
- rachunek nr 2 MFW		23 378,3	22 890,0	488,3
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		4 093 191,4	3 906 087,2	187 104,2
Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	P.6	4 124 197,2	3 960 800,8	163 396,4
Razem		16 948 444,3	19 975 379,7	-3 026 935,4

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz niemonetarnych instytucji finansowych,
- rachunki bieżące w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla międzynarodowych organizacji finansowych i niefinansowych oraz banków centralnych, w tym rachunek prowadzony przez NBP dla MFW, służący realizacji wydatków administracyjnych MFW (tzw. „Rachunek nr 2 MFW”) – por. Nota 12.1,
- zobowiązania z tytułu rozliczeń w systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.

Spadek pozycji związany był głównie ze zmniejszeniem salda rachunków w walucie krajowej prowadzonych przez NBP dla funduszy zabezpieczenia społecznego przy jednoczesnym zwiększeniu salda innych zobowiązań wobec rezydentów, wynikającego z wyższego salda rachunków prowadzonych dla podmiotów spoza sektora rządowego.

Nota 6.3 Zobowiązania w walutach obcych

<i>w tys. złotych</i>	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rachunki budżetu państwa		43 632 742,0	29 844 278,0	13 788 464,0
Rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET2		15 008 405,6	2 574 101,1	12 434 304,5
Pozostałe zobowiązania wobec rezydentów		368 924,7	211 340,6	157 584,1
Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.7	59 010 072,3	32 629 719,7	26 380 352,6
Transakcje repo		53 539 855,3	35 873 254,8	17 666 600,5
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		75 187,0	163 175,3	-87 988,3
Pozostałe zobowiązania wobec nierezydentów		10 093,7	0,0	10 093,7
Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.8	53 625 136,0	36 036 430,1	17 588 705,9
Razem		112 635 208,3	68 666 149,8	43 969 058,5
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>		<i>2 925 807,6</i>	<i>2 871 552,2</i>	<i>54 255,4</i>

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walutach obcych prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET2,
- zobowiązania z tytułu transakcji repo zawieranych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego, transakcje te są zwykle zawierane łącznie z transakcjami reverse repo (por. Nota 3.1),

Poniżej przedstawiono transakcje repo w podziale na waluty obce.

<i>w tys. jednostek waluty oryginalnej</i>	USD	EUR	GBP	AUD	NZD
31.12.2022	1 837 038,7	5 629 448,7	2 827 476,2	1 364 523,5	0,0
31.12.2021	2 903 406,7	1 167 558,5	2 633 780,4	1 377 374,6	74 182,2
Zmiana	-1 066 368,0	4 461 890,2	193 695,8	-12 851,1	-74 182,2

- zobowiązania w walutach obcych z tytułu zleceń płatniczych posiadaczy rachunków w NBP będących w trakcie rozliczenia na dzień bilansowy.

Wzrost pozycji związany był głównie ze zwiększeniem salda rachunków w walutach obcych prowadzonych przez NBP dla budżetu państwa oraz dla banków krajowych na potrzeby rozliczeń w systemie TARGET2 (por. Nota 3.1) oraz z wyższą wartością transakcji repo.

Nota 6.4 Inne pozostałe pasywa

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Zobowiązania z tytułu leasingu	204 917,9	209 587,8	-4 669,9
Inne zobowiązania, w tym	71 231,0	64 572,8	6 658,2
- publicznoprawne	20 615,3	18 073,8	2 541,5
- wobec dostawców	26 649,3	34 508,0	-7 858,7
- inne	23 966,4	11 991,0	11 975,4
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	21 296,0	19 911,7	1 384,3
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	33 469,0	692 280,1	-658 811,1
Razem	330 913,9	986 352,4	-655 438,5

Zobowiązania z tytułu leasingu stanowią bieżącą (zdyskontowaną) wartość pozostających do zapłaty opłat leasingowych. Dotyczą one głównie praw użytkowania wieczystego gruntu (por. Nota 4 i Nota 11).

Na 31.12.2022 Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych dotyczyło transakcji spot w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (na 31.12.2021 dotyczyło transakcji swap, spot i forward). Spadek pozycji jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku (por. Nota 10.1) oraz różnicy między kursem transakcyjnym zakupu/sprzedaży a średnim kosztem zasobu.

Nota 7 Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych NBP, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku można wiarygodnie oszacować. Rezerwy tworzy się w ciężar kosztów w wiarygodnie oszacowanej kwocie, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem powyższego obowiązku.

Na dzień bilansowy rezerwy na zobowiązania podlegają aktualizacji. Rezerwy na zobowiązania, niewykorzystane z powodu ustania w całości albo w części obowiązku uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się i zalicza do wyniku finansowego. Rezerwy na zobowiązania mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone.

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników	201 352,5	192 667,9	8 684,6
Pozostałe rezerwy	1 556,8	1 703,8	-147,0
Razem	202 909,3	194 371,7	8 537,6

Zmianę rezerw na zobowiązania w 2022 r. i 2021 r. w podziale na poszczególne tytuły przedstawiają poniższe tabele (por. też Nota 15 i Nota 16).

w tys. złotych	31.12.2021	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2022
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	192 667,9	27 080,5	-18 395,9	0,0	201 352,5
- z tytułu odpraw emerytalnych	105 747,2	6 469,4	-6 369,6	0,0	105 847,0
- z tytułu odpraw rentowych	2 339,3	88,2	-134,3	0,0	2 293,2
- z tytułu nagród jubileuszowych	66 667,4	8 180,3	-10 253,0	0,0	64 594,7
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	12 009,3	2 553,1	-500,1	0,0	14 062,3
- z tytułu odpraw pośmiertnych	3 671,9	314,9	-126,8	0,0	3 860,0
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	2 232,8	9 474,6	-1 012,1	0,0	10 695,3
Pozostałe, w tym	1 703,8	83,0	0,0	-230,0	1 556,8
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	1 642,1	77,8	0,0	-230,0	1 489,9
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	61,7	5,2	0,0	0,0	66,9
Razem	194 371,7	27 163,5	-18 395,9	-230,0	202 909,3

w tys. złotych	31.12.2020	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2021
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	171 187,2	38 183,0	-14 138,7	-2 563,6	192 667,9
- z tytułu odpraw emerytalnych	93 366,3	17 602,4	-5 221,5	0,0	105 747,2
- z tytułu odpraw rentowych	2 168,9	322,8	-152,4	0,0	2 339,3
- z tytułu nagród jubileuszowych	60 009,8	14 960,8	-8 303,2	0,0	66 667,4
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	14 808,2	0,0	-235,3	-2 563,6	12 009,3
- z tytułu odpraw pośmiertnych	0,0	3 671,9	0,0	0,0	3 671,9
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	834,0	1 625,1	-226,3	0,0	2 232,8
Pozostałe, w tym	8 382,4	348,0	0,0	-7 026,6	1 703,8
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	8 325,3	343,4	0,0	-7 026,6	1 642,1
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	57,1	4,6	0,0	0,0	61,7
Razem	179 569,6	38 531,0	-14 138,7	-9 590,2	194 371,7

Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe

Koszty i przychody dotyczące przyszłych okresów ujmuje się w księgach rachunkowych NBP odpowiednio jako składnik aktywów i pasywów.

Koszty i przychody, które w całości albo w części dotyczą przyszłych lat obrotowych, ujmowane są w księgach rachunkowych NBP odpowiednio jako rozliczenia międzyokresowe kosztów albo rozliczenia międzyokresowe przychodów i zaliczane do wyniku finansowego roku obrotowego, którego dotyczą.

Koszty dotyczące bieżącego roku obrotowego, za które obowiązek zapłaty powstanie w następnym roku obrotowym, zalicza się do wyniku finansowego w wiarygodnie oszacowanej kwocie, a prawdopodobne zobowiązanie przypadające na bieżący rok obrotowy ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe kosztów.

Wartość otrzymanych nieodpłatnie albo ujawnionych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji metodą liniową, ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i zalicza się do wyniku finansowego równoległe do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tych składników aktywów.

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług		49 683,9	41 496,4	8 187,5
Razem aktywa (Rozliczenia międzyokresowe)	A.10.4	49 683,9	41 496,4	8 187,5
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów		96 136,8	96 244,0	-107,2
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		1 166,9	1 292,8	-125,9
Razem pasywa (Rozliczenia międzyokresowe)	P.11.2	97 303,7	97 536,8	-233,1

Czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług dotyczą głównie wydatków związanych z gospodarką własną NBP (czynne dotyczą przede wszystkim opłat za usługi informatyczne świadczone na rzecz NBP, natomiast bierne obejmują głównie składniki wynagrodzeń za 2022 r. wypłacanych w kolejnym roku oraz przyszłe zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług realizowanych w 2022 r.).

Nota 9 Kapitał własny

Do kapitału własnego, zgodnie z praktyką przyjętą wśród banków centralnych ESBC, NBP kwalifikuje:

- fundusz statutowy, którego wysokość określa art. 61 ustawy o NBP,
- fundusz rezerwowy, który zgodnie z art. 62 ustawy o NBP jest tworzony z odpisów z zysku NBP w wysokości 5% rocznego zysku aż do osiągnięcia przez ten fundusz równowartości funduszu statutowego i może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych,
- rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której tworzenie przewiduje art. 65 ustawy o NBP,
- rachunek rewaluacyjny złota,
- dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej,
- stratę z lat ubiegłych,
- część zysku roku bieżącego pozostającą w NBP (to jest 5%), która zostanie przeznaczona na zwiększenie funduszu rezerwowego.

▪ **Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej**

Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu złota z wyższą od niego średnią ceną rynkową złota przeliczoną na złote.

Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP.

Dodatnie różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów.

Dodatnie różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane poprzez porównanie ceny ustalonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą (w przypadku transakcji forward sprzedaży) albo wyższą (w przypadku transakcji forward zakupu) średnią ceną rynkową dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny.

Wartość różnic z wyceny zasobu złota, zasobów poszczególnych walut obcych i dłużnych papierów wartościowych ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

▪ **Rachunek rewaluacyjny złota**

Rachunek rewaluacyjny złota to nadwyżka przychodów niezrealizowanych nad kosztami niezrealizowanymi z przeliczenia złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, powstała przed 1 stycznia 2004 r.

Stan rachunku rewaluacyjnego złota zmniejsza się na dobro przychodów w kwocie kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku finansowego na dzień bilansowy.

▪ **Rezerwa kursowa**

Rezerwę kursową szacuje się w oparciu o ogólnie akceptowane i stosowane konsekwentnie przez NBP metody szacowania ryzyka finansowego (por. Rozdział 7.1.4.).

Analiza ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest dokonywana w NBP przy zastosowaniu metody wartości zagrożonej (Value at Risk – VaR). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem, nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym. W NBP na potrzeby oszacowania rezerwy kursowej przyjęto roczny horyzont czasowy oraz 95% poziom ufności.

Wartość zagrożona jest następnie pomniejszona o przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, oszacowane na podstawie analizy ich rozkładu. Oszacowanie przychodów niezrealizowanych jest dokonywane w oparciu o stan zasobów walut obcych na dzień bilansowy oraz historyczne szeregi czasowe średnich kosztów zasobu i średnich kursów NBP dla tych walut. Takie podejście pozwala na określenie stabilnego poziomu przychodów niezrealizowanych i tym samym ogranicza zmienność rezerwy kursowej.

Rezerwę tworzy się i rozwiązuje na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów w kwocie równej połowie nadwyżki przychodów ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych nad kosztami ze zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych ujętych w wyniku finansowym roku obrotowego. Tworzenie rezerwy nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku obrotowego.

Rezerwę rozwiązuje się – zaliczając ją do przychodów – na pokrycie kosztów niezrealizowanych, wynikających ze zmian kursu złotego do walut obcych, powiększonych o nadwyżkę kosztów nad przychodami ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych, w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Nadwyżkę utworzonej rezerwy w stosunku do wartości oszacowanej rozwiązuje się na dobro przychodów.

	P.12 Rezerwy	P.13 Różnice z wyceny		P.14 Fundusze		P.15 Wynik finansowy		Razem
	Rezerwa kursowa	Rachunek rewaluacyjny złota	Różnice z wyceny*	Fundusz statutowy	Fundusz rezerwowy	Strata z lat ubiegłych	Wynik finansowy za rok obrotowy	
<i>w tys. złotych</i>								
Stan na 31.12.2020	9 850 919,3	1 618 023,2	44 122 332,9	1 500 000,0	391 425,1	-11 865 363,4	9 344 061,5	54 961 398,6
Wpłata z zysku							-8 876 858,4	-8 876 858,4
Odpis z zysku na fundusz rezerwowy					467 203,1		-467 203,1	0,0
Pokrycie straty z lat ubiegłych					-858 628,2	858 628,2		0,0
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			5 298 543,4					5 298 543,4
Utworzenie rezerwy kursowej	6 648 541,6							6 648 541,6
Wynik finansowy za rok obrotowy							10 974 518,7	10 974 518,7
Stan na 31.12.2021	16 499 460,9	1 618 023,2	49 420 876,3	1 500 000,0	0,0	-11 006 735,2	10 974 518,7	69 006 143,9
Wpłata z zysku							-10 425 792,8	-10 425 792,8
Odpis z zysku na fundusz rezerwowy					548 725,9		-548 725,9	0,0
Pokrycie straty z lat ubiegłych					-548 725,9	548 725,9		0,0
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			-982 160,9					-982 160,9
Rozwiązanie rezerwy kursowej	-1 420 869,5							-1 420 869,5
Wynik finansowy za rok obrotowy							-16 943 670,7	-16 943 670,7
Stan na 31.12.2022	15 078 591,4	1 618 023,2	48 438 715,4	1 500 000,0	0,0	-10 458 009,3	-16 943 670,7	39 233 650,0

* Różnice z wyceny dotyczą dodatnich różnic z wyceny zasobu złota, wyceny kursowej walut obcych oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych i instrumentów finansowych pozabilansowych (por. Nota 9.1).

Nota 9.1 Różnice z wyceny

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota	27 515 054,6	23 474 557,2	4 040 497,4
Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych	20 878 316,0	25 546 797,0	-4 668 481,0
Dodatnie różnice z wyceny cenowej, w tym	45 344,8	399 522,1	-354 177,3
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	43 545,4	395 860,3	-352 314,9
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	1 799,4	3 661,8	-1 862,4
Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	1 618 023,2	1 618 023,2	0,0
Razem	50 056 738,6	51 038 899,5	-982 160,9

Średnie koszty zasobu walut obcych i złota oraz kursy średnie NBP i średnia cena rynkowa złota

w złotych	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota
	31.12.2022		31.12.2021	
USD	4,0272	4,4018	3,7755	4,0600
EUR	4,6212	4,6899	4,5015	4,5994
GBP	5,2919	5,2957	5,1105	5,4846
CAD	3,3083	3,2486	3,2076	3,1920
AUD	2,9651	2,9890	2,8198	2,9506
NOK	0,4509	0,4461	0,4340	0,4608
NZD	2,8119	2,7884	2,7263	2,7775
SDR	5,8044	5,8760	5,5026	5,6917
uncja złota	4 235,0060	7 977,6022	4 226,6645	7 389,6060

▪ Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota

W 2022 r. wzrost dodatnich różnic z wyceny zasobu złota związany był głównie ze zwiększeniem dodatniej różnicy między średnią ceną złota a średnim kosztem zasobu złota. Wzrost ceny złota wynikał ze wzrostu kursu średniego USD przy jednoczesnym spadku ceny uncji złota w USD (cena uncji złota w USD wynosiła odpowiednio: 1.812,35 USD na 31.12.2022 oraz 1.820,10 USD na 31.12.2021).

- **Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych**

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
USD	18 945 722,3	14 894 942,8	4 050 779,5
EUR	1 531 382,1	2 256 854,0	-725 471,9
GBP	44 852,0	4 273 426,7	-4 228 574,7
AUD	347 683,6	1 890 391,4	-1 542 707,8
NOK	0,0	1 689 541,3	-1 689 541,3
NZD	0,0	263 912,0	-263 912,0
SDR	7 297,6	9 876,3	-2 578,7
CHF	1 116,8	267 391,3	-266 274,5
Pozostałe	261,6	461,2	-199,6
Razem	20 878 316,0	25 546 797,0	-4 668 481,0

- **Dodatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych**

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	37 808,1	247 735,4	-209 927,3
Papiery wartościowe w EUR	275,0	50 668,8	-50 393,8
Papiery wartościowe w GBP	686,8	0,0	686,8
Papiery wartościowe w CAD	4 775,5	89 134,5	-84 359,0
Papiery wartościowe w AUD	0,0	864,9	-864,9
Papiery wartościowe w NOK	0,0	397,0	-397,0
Papiery wartościowe w NZD	0,0	7 059,7	-7 059,7
Razem	43 545,4	395 860,3	-352 314,9

- **Dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych**

Na 31.12.2022 dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w AUD. Na 31.12.2021 dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward zakupu dłużnych papierów wartościowych w USD oraz transakcji forward sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w AUD (por. Nota 10 i Nota 10.2).

- **Rachunek rewaluacyjny złota**

W związku z niewystąpieniem na 31.12.2022 kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, NBP, podobnie jak na 31.12.2021, nie dokonał rozwiązania rachunku rewaluacyjnego złota.

Nota 9.2 Rezerwa kursowa

Na 31.12.2022 oszacowanie rezerwy kursowej (równe wartości zagrożonej pomniejszonej o przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych) wyniosło 94.551.517,4 tys. zł (52.036.768,0 tys. zł na 31.12.2021). Na mocy uchwały nr 6/2019 RPP na 31.12.2022 rozwiązano rezerwę na pokrycie kosztów z niezrealizowanych różnic kursowych w kwocie 1.420.869,5 tys. zł (na 31.12.2021 kwota rezerwy została uzupełniona o kwotę 6.648.541,6 tys. zł, to jest o kwotę równą połowie nadwyżki przychodów ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych nad kosztami ze zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych ujętych w wyniku finansowym za rok obrotowy – por. Nota 12.1, Nota 12.2, i Rozdział 7.1.4). Na 31.12.2022 rezerwa kursowa wyniosła 15.078.591,4 tys. zł (16.499.460,9 tys. zł na 31.12.2021).

Nota 9.3 Fundusz rezerwowy

W 2022 r. fundusz rezerwowy uzupełniono o kwotę 548.725,9 tys. zł, to jest o odpis z zysku NBP za 2021 r., a następnie przeznaczono w całości na pokrycie straty bilansowej NBP z lat ubiegłych (por. Nota 9 oraz Nota 9.4).

Nota 9.4 Wynik finansowy

▪ Wynik finansowy za rok obrotowy

Wynik finansowy NBP za 2022 r. był ujemny (strata) i wyniósł -16.943.670,7 tys. zł (za 2021 r. zysk w wysokości 10.974.518,7 tys. zł).

Zgodnie z art. 62 i 69 ustawy o NBP, zysk NBP podlega podziałowi (w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów) na odpis na fundusz rezerwowy NBP (5% zysku) oraz wpłatę z zysku NBP do budżetu państwa (odpowiednio w 2022 r.: 548.725,9 tys. zł i 10.425.792,8 tys. zł z zysku NBP za 2021 r.).

Ujemny wynik finansowy za rok obrotowy podlega akumulacji w pozycji *Strata z lat ubiegłych*.

▪ Strata z lat ubiegłych

Niepokryta strata z lat ubiegłych w kwocie 10.458.009,3 tys. zł jest efektem poniesienia przez NBP strat:

- za 2007 r. w wysokości 12.427.261,7 tys. zł,
- za 2017 r. w wysokości 2.524.935,6 tys. zł

oraz jej częściowego pokrycia środkami z funduszu rezerwowego:

- w 2008 r. – w kwocie 969.350,0 tys. zł,
- w 2015 r. – w kwocie 250.000,0 tys. zł,

- w 2016 r. – w kwocie 400.000,0 tys. zł,
- w 2018 r. – w kwocie 1.467.483,8 tys. zł,
- w 2021 r. – w kwocie 858.628,2 tys. zł,
- w 2022 r. – w kwocie 548.725,9 tys. zł.

Nota 10 Pozycje pozabilansowe

▪ **Transakcje spot, forward oraz swap w walutach obcych**

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za inną walutę obcą ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według wartości waluty obcej kwotowanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego obowiązującego na dzień transakcji.

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za walutę krajową ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości transakcyjnej, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Środki pieniężne kupione albo sprzedane w walutowej transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia, według ustalonego w umowie kursu spot.

Środki pieniężne kupione albo sprzedane (w transakcji spot) oraz odpowiednio odsprzedane albo odkupione (w transakcji forward) w ramach swapa walutowego ujmuje się na kontach pozabilansowych według ustalonego w umowie kursu spot od dnia transakcji do dnia rozliczenia.

Efekty wyrównania do średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz różnice z wyceny kursowej dla transakcji w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP według salda wyrównania i wyceny tych transakcji, określonych odrębnie dla każdego rodzaju transakcji (spot, forward, swap) oraz odrębnie dla każdej waluty obcej – różnice dodatnie w aktywach, różnice ujemne w pasywach.

▪ **Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward**

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia według wartości ustalonej w umowie. W dniu transakcji dłużne papiery wartościowe, zakupione lub sprzedane w transakcji forward nie zmieniają wielkości zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward wycenia się na dzień bilansowy według wartości rynkowej tych transakcji, obowiązującej w dniu wyceny, poprzez porównanie ceny rynkowej dłużnych papierów wartościowych z ich ceną ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień rozliczenia transakcji spot. Do dodatnich i ujemnych różnic z wyceny stosuje się reguły przewidziane dla ujęcia przychodów i kosztów niezrealizowanych.

Różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP – różnice dodatnie w aktywach, a różnice ujemne w pasywach.

W dniu rozliczenia, dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji forward zwiększają zasób dłużnych papierów wartościowych, a dłużne papiery wartościowe sprzedane w transakcji forward pomniejszają zasób dłużnych papierów wartościowych.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

▪ Futures

Futures ujmują się na kontach pozabilansowych, od dnia transakcji do dnia rozliczenia, w wartości nominalnej zakupionego lub sprzedanego instrumentu bazowego.

W przypadku, gdy w dniu zamknięcia otwartej pozycji futures ma miejsce rzeczywista dostawa instrumentu bazowego, jego zakup lub sprzedaż ujmują się według wartości rynkowej.

Zestawienie dodatnich i ujemnych różnic z wyceny kursowej transakcji spot, forward i swap w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych oraz wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej (por. Nota 9.1 i Nota 12.2).

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot, FX forward i FX swap		32 935,3	350 610,9	-317 675,6
Dodatnie różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe		1 799,4	3 661,8	-1 862,4
Razem aktywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	A.10.3	34 734,7	354 272,7	-319 538,0
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot i FX forward		2 352,2	23 930,4	-21 578,2
Ujemne różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe		51,9	204,1	-152,2
Razem pasywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	P.11.1	2 404,1	24 134,5	-21 730,4

Nota 10.1 Transakcje spot, forward i swap w walutach obcych ujęte na kontach pozabilansowych

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Waluta do otrzymania z tytułu transakcji FX spot, FX forward i FX swap	-	730 113,9	5 903 731,3	-5 173 617,4
Waluta do wydania z tytułu transakcji FX spot, FX forward i FX swap	-	730 113,9	5 903 731,3	-5 173 617,4
Dodatnie różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	A.10.5	2 395,7	19 790,7	-17 395,0
Ujemne różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	P.11.3	33 469,0	692 280,1	-658 811,1
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot, FX forward i FX swap	A.10.3	32 935,3	350 610,9	-317 675,6
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot i FX forward	P.11.1	2 352,2	23 930,4	-21 578,2

Spadek pozycji pozabilansowych na 31.12.2022 wynikał z niższego wolumenu zawartych przez NBP transakcji spot w walutach obcych oraz braku zawartych przez NBP transakcji forward i swap w walutach obcych. Zaprezentowane na 31.12.2021 transakcje swap były przeprowadzane na parze walut CHF/PLN (por. Rozdział 7.1.1.2.3).

Zmiana różnic wyrównania do średniego kosztu zasobu transakcji spot, forward oraz swap w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem zakupu/sprzedaży tych transakcji.

Zmiana różnic z wyceny kursowej transakcji spot, forward oraz swap w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem średnim NBP.

Nota 10.2 Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione w transakcjach forward, w tym		1 297 788,0	3 333 696,7	-2 035 908,7
- papiery wartościowe w USD		1 297 788,0	3 333 696,7	-2 035 908,7
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych sprzedane w transakcjach forward, w tym		860 358,3	794 394,2	65 964,1
- papiery wartościowe w AUD		860 358,3	794 394,2	65 964,1
Dodatnie różnice z wyceny cenowej	A.10.3	1 799,4	3 661,8	-1 862,4
Ujemne różnice z wyceny cenowej	P.11.1	51,9	204,1	-152,2

Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi.

Zmiana różnic z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między ceną rynkową tych papierów a ich ceną ustaloną w umowie.

Nota 10.3 Futures

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Zakupione futures (bond futures), w tym	1 731 913,2	204 764,0	1 527 149,2
- bond futures w AUD	0,0	204 764,0	-204 764,0
- bond futures w CAD	1 731 913,2	0,0	1 731 913,2
Sprzedane futures (bond futures), w tym	998 006,8	682 241,1	315 765,7
- bond futures w CAD	330 133,4	0,0	330 133,4
- bond futures w EUR	0,0	682 241,1	-682 241,1
- bond futures w USD	667 873,4	0,0	667 873,4
Zakupione futures (equity index futures), w tym	3 824,9	3 441,1	383,8
- equity index futures w EUR	1 339,9	1 286,7	53,2
- equity index futures w GBP	251,3	260,2	-8,9
- equity index futures w USD	2 233,7	1 894,2	339,5

Futures są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi (por. Nota 3.1), w celu podwyższenia dochodowości rezerw walutowych w długim okresie oraz zwiększenia dywersyfikacji inwestycji.

Nota 11 Wynik z odsetek

Odsetki, dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu, która jest korygowana w przypadku wystąpienia kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych na koniec roku (por. Nota 12.2).

Dyskonto od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, według metody liniowej.

Odsetki od pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej, z wyjątkiem odsetek:

- do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej, które zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego miesiąca w kwotach naliczonych za okres rezerwowy,
- od środków na rachunkach bieżących w innych bankach, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od depozytów zabezpieczających wykonanie futures, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, w tym od zobowiązań z tytułu leasingu, które są ujmowane nie później niż na koniec miesiąca.

Odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 1 i 3.1).

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji forward w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji swap w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Naliczone odsetki, dyskonto i premię w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według obowiązującego kursu średniego NBP.

	Przychody*		Koszty**		Wynik		
	2022	2021 Dane porównywalne	2022	2021 Dane porównywalne	2022	2021 Dane porównywalne	Zmiana
<i>w tys. złotych</i>							
Instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych, w tym	6 791 713,9	1 139 388,4	-321 468,5	11 175,1	6 470 245,4	1 150 563,5	5 319 681,9
- dłużne papiery wartościowe	6 058 536,9	1 383 036,8	0,0	0,0	6 058 536,9	1 383 036,8	4 675 500,1
- lokaty terminowe	310 273,7	-232 419,7	0,0	0,0	310 273,7	-232 419,7	542 693,4
- transakcje reverse repo	412 888,0	-5 827,2	0,0	0,0	412 888,0	-5 827,2	418 715,2
- transakcje repo	0,0	0,0	-321 293,1	11 353,6	-321 293,1	11 353,6	-332 646,7
- pozostałe	10 015,3	-5 401,5	-175,4	-178,5	9 839,9	-5 580,0	15 419,9
Złoto	14 407,6	3 364,7	0,0	0,0	14 407,6	3 364,7	11 042,9
Międzynarodowy Fundusz Walutowy	377 792,4	7 833,8	-379 302,3	-8 005,4	-1 509,9	-171,6	-1 338,3
Instrumenty polityki pieniężnej, w tym	2 190 234,2	2 007 566,9	-14 144 621,4	-885 367,7	-11 954 387,2	1 122 199,2	-13 076 586,4
- bony pieniężne NBP	0,0	0,0	-10 395 434,6	-768 225,5	-10 395 434,6	-768 225,5	-9 627 209,1
- dłużne papiery wartościowe	2 188 736,9	1 986 694,4	0,0	0,0	2 188 736,9	1 986 694,4	202 042,5
- rezerwa obowiązkowa***	1 485,9	420,9	-3 184 812,9	-64 430,0	-3 183 327,0	-64 009,1	-3 119 317,9
- depozyt na koniec dnia	0,0	0,0	-448 632,3	-52 187,4	-448 632,3	-52 187,4	-396 444,9
- pozostałe	11,5	20 451,6	-115 741,6	-524,8	-115 730,1	19 926,8	-135 656,9
Inne przychody/koszty z odsetek	-3 115,3	-17 803,7	-355 425,5	-5 659,0	-358 540,8	-23 462,7	-335 078,1
Razem	9 371 032,8	3 140 350,1	-15 200 817,7	-887 857,0	-5 829 784,9	2 252 493,1	-8 082 278,0

* Przychody (i koszty w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od aktywów finansowych.

** Koszty (i przychody w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od zobowiązań finansowych.

*** W przychodach ujęto przychody z odsetek za naruszenie obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej.

Spadek wyniku z odsetek w 2022 r. związany był głównie ze wzrostem kosztów prowadzenia polityki pieniężnej, spowodowanym przede wszystkim wzrostem średniorocznej stopy referencyjnej NBP, przy jednoczesnym mniejszym wzroście przychodów z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych, wynikającym ze wzrostu zagranicznych stóp procentowych.

Wynik z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3.1 i Nota 6.3)

2022									
w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	3 196 719,9	-177 897,9	701 983,9	864 107,4	805 990,2	391 763,2	275 870,2	0,0	6 058 536,9
Lokaty terminowe	84 828,2	5 724,3	28 443,3	14 682,8	8 790,2	91 851,2	75 953,7	0,0	310 273,7
Transakcje reverse repo	132 747,9	32 089,6	181 657,9	3 516,3	62 595,0	0,0	281,3	0,0	412 888,0
Transakcje repo	-122 206,5	-287,5	-139 173,1	-3 276,7	-56 107,5	0,0	-241,8	0,0	-321 293,1
Pozostałe	8 637,2	-74,0	1 044,3	319,6	46,2	25,6	-147,8	-11,2	9 839,9
Razem	3 300 726,7	-140 445,5	773 956,3	879 349,4	821 314,1	483 640,0	351 715,6	-11,2	6 470 245,4

2021									
w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 352 686,4	-591 738,5	81 971,3	25 711,6	194 004,9	188 159,8	132 241,3	0,0	1 383 036,8
Lokaty terminowe	339,5	-253 879,6	331,7	114,3	37,5	9 547,1	11 089,8	0,0	-232 419,7
Transakcje reverse repo	8 373,4	-27 572,5	12 552,2	0,0	230,3	0,0	589,4	0,0	-5 827,2
Transakcje repo	6 651,3	8 664,5	-4 141,3	0,0	434,8	0,0	-255,7	0,0	11 353,6
Pozostałe	-553,1	-4 732,4	-84,4	0,0	-28,5	-16,4	-153,2	-12,0	-5 580,0
Razem	1 367 497,5	-869 258,5	90 629,5	25 825,9	194 679,0	197 690,5	143 511,6	-12,0	1 150 563,5

Zmiana									
w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 844 033,5	413 840,6	620 012,6	838 395,8	611 985,3	203 603,4	143 628,9	0,0	4 675 500,1
Lokaty terminowe	84 488,7	259 603,9	28 111,6	14 568,5	8 752,7	82 304,1	64 863,9	0,0	542 693,4
Transakcje reverse repo	124 374,5	59 662,1	169 105,7	3 516,3	62 364,7	0,0	-308,1	0,0	418 715,2
Transakcje repo	-128 857,8	-8 952,0	-135 031,8	-3 276,7	-56 542,3	0,0	13,9	0,0	-332 646,7
Pozostałe	9 190,3	4 658,4	1 128,7	319,6	74,7	42,0	5,4	0,8	15 419,9
Razem	1 933 229,2	728 813,0	683 326,8	853 523,5	626 635,1	285 949,5	208 204,0	0,8	5 319 681,9

Wzrost o 5.319.681,9 tys. zł wyniku z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych wystąpił w warunkach:

- wzrostu średniorocznego oprocentowania dłużnych papierów wartościowych oraz lokat terminowych,
- średniorocznej deprecjacji złotego w stosunku do wszystkich walut rezerwowych (por. tabela poniżej),
- wyższego średniorocznego zaangażowania w jednoczesne transakcje repo i reverse repo w EUR i AUD oraz jednocześnie niższego średniorocznego zaangażowania w jednoczesne transakcje repo i reverse repo w USD oraz samodzielne transakcje reverse repo w EUR.

Średnioroczne kursy walut obcych

w złotych	2022	2021	Zmiana
USD	4,4607	3,8629	0,5978
EUR	4,6869	4,5674	0,1195
GBP	5,4986	5,3117	0,1869
CAD	3,4255	3,0810	0,3445
AUD	3,0933	2,9000	0,1933
NOK	0,4643	0,4493	0,0150
NZD	2,8287	2,7310	0,0977

Wynik z odsetek od złota (por. Nota 1 i Nota 3.1)

Pozycja obejmuje wynik z odsetek od lokat terminowych w złocie przechowywanym w postaci fizycznej, które są naliczane i wypłacane w USD. Wzrost pozycji w 2022 r. był skutkiem deprecjacji złotego w stosunku do USD w ujęciu średniorocznym oraz wyższego średniorocznego poziomu i oprocentowania składanych lokat.

Wynik z odsetek od należności i zobowiązań związanych z MFW (por. Nota 2)

w tys. złotych	Przychody		Koszty		Wynik		
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	Zmiana
Odsetki od transzy rezerwowej	69 948,3	2 713,6	0,0	0,0	69 948,3	2 713,6	67 234,7
Odsetki od rachunku bieżącego w MFW	306 711,6	4 996,9	0,0	0,0	306 711,6	4 996,9	301 714,7
Odsetki od pożyczek udzielonych MFW	1 132,5	123,3	0,0	0,0	1 132,5	123,3	1 009,2
Odsetki od alokacji SDR	0,0	0,0	-379 302,3	-8 005,4	-379 302,3	-8 005,4	-371 296,9
Razem	377 792,4	7 833,8	-379 302,3	-8 005,4	-1 509,9	-171,6	-1 338,3

Na wynik z tytułu odsetek od należności/zobowiązań związanych z MFW składają się koszty z odsetek z tytułu oprocentowanych zobowiązań w SDR (alokacje SDR) oraz przychody z odsetek z tytułu oprocentowanych należności w SDR (transza rezerwowa¹⁸, rachunek bieżący w MFW oraz pożyczki udzielone MFW, por. Nota 2). Wzrost ujemnego wyniku był przede wszystkim skutkiem wzrostu średniorocznego oprocentowania SDR, w warunkach nadwyżki oprocentowanych zobowiązań nad należnościami w SDR oraz deprecjacji złotego w stosunku do SDR w ujęciu średniorocznym (wzrost kursu z 5,5009 w 2021 r. do 5,9606 w 2022 r.).

¹⁸ Wartość nieoprocentowanej części transzy rezerwowej jest stała i wynosi 56.236,0 tys. SDR (por. Nota 2).

Wynik z odsetek od instrumentów polityki pieniężnej (por. Nota 3.2 oraz Nota 6.1)

Spadek o 13.076.586,4 tys. zł wyniku z odsetek od instrumentów wykorzystywanych w ramach operacji polityki pieniężnej był głównie spowodowany:

- wyższymi o 9.627.209,1 tys. zł kosztami dyskonta od bonów pieniężnych NBP (por. Nota 6.1), co było głównie efektem wzrostu średniorocznej stopy referencyjnej NBP,

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach podstawowych operacji polityki pieniężnej	-10 107 613,5	-761 414,2	-9 346 199,3
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach dostrajających operacji polityki pieniężnej	-287 821,1	-6 811,3	-281 009,8
Razem	-10 395 434,6	-768 225,5	-9 627 209,1

Średnioroczny poziom operacji podstawowych i dostrajających* oraz średnioroczny poziom stopy referencyjnej

w mln złotych / %	2022	2021	Zmiana
Operacje podstawowe	191 702,0	205 666,6	-13 964,6
Operacje dostrajające	5 818,0	393,6	5 424,4
Stopa referencyjna NBP	5,28	0,35	4,93 p.p.

* Do wyliczenia wielkości średniorocznych operacji podstawowych i dostrajających uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

- wyższymi o 3.119.317,9 tys. zł kosztami odsetek od rezerwy obowiązkowej, co było efektem wzrostu średniorocznego oprocentowania rezerwy obowiązkowej oraz wzrostu średniego poziomu rezerwy obowiązkowej w ciągu roku (por. Nota 6.1),

Średni poziom rezerwy obowiązkowej* oraz średnioroczne oprocentowanie rezerwy obowiązkowej

w mln złotych / %	2022	2021	Zmiana
Rezerwa obowiązkowa	56 615,9	10 119,6	46 496,3
Oprocentowanie rezerwy obowiązkowej	5,28	0,34	4,94 p.p.

* Kwoty rezerwy obowiązkowej obliczane przy uwzględnieniu okresów rezerwowych, ważone liczbą dni w okresie.

- wyższymi o 396.444,9 tys. zł kosztami depozytu na koniec dnia, co było efektem wyższego średniorocznego poziomu stopy depozytowej przy jednocześnie niższym średnim poziomie wykorzystania tego instrumentu,

Wartość depozytów na koniec dnia oraz średnioroczny poziom stopy depozytowej

w mln złotych / %	2022	2021	Zmiana
Łączna wartość depozytów na koniec dnia*	3 438 074,6	3 894 163,6	-456 089,0
Średnioroczna stopa depozytowa**	4,78	0,15	4,63 p.p.

* Wartość liczona za dni wykorzystania instrumentu.

** Do wyliczenia wielkości średniorocznej stopy oprocentowania uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

przy jednocześnie:

- wyższym o 202.042,5 tys. zł wyniku z dłużnych papierów wartościowych nabytych w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku (por. Nota 3.2).

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Wynik z tytułu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej	2 188 736,9	1 986 694,4	202 042,5
- papiery skarbowe	1 038 181,6	908 442,0	129 739,6
- papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	1 150 555,3	1 078 252,4	72 302,9

Inne przychody/koszty z odsetek

W ramach *Innych przychodów/kosztów z odsetek* ujmowane są głównie koszty z odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP dla budżetu państwa oraz przychody i koszty z tytułu odsetek związane z rozliczeniami w systemie TARGET2. Pozycja obejmuje również koszty z odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 4 i Nota 6.4).

w tys. złotych	Przychody		Koszty		Wynik		
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	Zmiana
Koszty z odsetek od rachunków bieżących, pomocniczych oraz lokat terminowych prowadzonych przez NBP, w tym	0,0	0,0	-359 773,3	-17 102,2	-359 773,3	-17 102,2	-342 671,1
- w walutach obcych	0,0	0,0	-148 477,0	-5,8	-148 477,0	-5,8	-148 471,2
- w walucie krajowej	0,0	0,0	-211 296,3	-17 096,4	-211 296,3	-17 096,4	-194 199,9
Przychody/koszty z odsetek związane z rozliczeniami w TARGET2*	-3 837,8	-18 563,9	11 421,8	18 380,3	7 584,0	-183,6	7 767,6
Pozostałe przychody/koszty z odsetek	722,5	760,2	-7 074,0	-6 937,1	-6 351,5	-6 176,9	-174,6
Razem	-3 115,3	-17 803,7	-355 425,5	-5 659,0	-358 540,8	-23 462,7	-335 078,1

* W przychodach ujęto przychody i koszty (ujemne oprocentowanie) z odsetek od aktywów związanych z rozliczeniami w TARGET2, natomiast w kosztach ujęto przychody z odsetek od zobowiązań związanych z rozliczeniami w TARGET2.

Nota 12 Wynik z operacji finansowych

Nota 12.1 Wynik zrealizowany

- **Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych i złocie**

Przychody i koszty wynikające z transakcji walutowych i w złocie zalicza się do wyniku finansowego w dniu, w którym nastąpiła zmiana, w kwocie:

- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego dziennego kosztu zakupu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do wpływu i wypływu waluty obcej (albo złota) w bieżącym dniu operacyjnym,

- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do nadwyżki wypływu waluty obcej (albo złota) nad wpływem w bieżącym dniu operacyjnym (wypływ netto).

W przypadku wystąpienia krótkiej pozycji w danej walucie obcej (albo złocie) zastosowanie ma podejście odwrotne.

- **Zrealizowane różnice cenowe**

Przychody i koszty, wynikające z transakcji spot sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, o tym samym kodzie, zalicza się do wyniku finansowego w dniu rozliczenia transakcji, w kwocie równej różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu tych papierów, ustalonego na koniec bieżącego dnia operacyjnego.

Wynik z rozliczenia transakcji forward na dłużne papiery wartościowe ustala się:

- dla dłużnych papierów wartościowych zakupionych w transakcji forward jako różnicę między ceną rynkową a ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy,
- dla dłużnych papierów wartościowych sprzedanych w transakcji forward jako różnicę między ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy, a średnim kosztem zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie.

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych	25 171 742,9	13 556 309,0	11 615 433,9
Zrealizowane różnice na transakcjach w złocie	281 199,1	6 142 695,3	-5 861 496,2
Zrealizowane różnice cenowe, w tym	-9 903 279,7	514 987,4	-10 418 267,1
- z transakcji spot dłużnymi papierami wartościowymi	-6 788 169,9	-690 621,7	-6 097 548,2
- z instrumentów finansowych pozabilansowych, w tym	-3 115 109,7	1 205 536,4	-4 320 646,1
• z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe	-1 263 838,0	-173 431,7	-1 090 406,3
• z futures, w tym:	-1 851 271,7	1 378 968,1	-3 230 239,8
# bond futures	333 831,3	369 122,9	-35 291,6
# depo futures	-28 700,1	-1 029,5	-27 670,6
# equity index futures	-2 156 402,9	1 010 874,7	-3 167 277,6
- pozostałe zrealizowane różnice cenowe*	0,0	72,7	-72,7
Pozostałe operacje finansowe**	-1 132,3	43 569,6	-44 701,9
Razem	15 548 530,0	20 257 561,3	-4 709 031,3

* Pozostałe zrealizowane różnice cenowe obejmują wynik z realokacji udziałów w SWIFT w 2021 r. (por. Nota 3.3).

** Pozycja obejmuje wynik z tytułu wyceny salda rachunku nr 2 MFW (-1.132,3 tys. zł w 2022 r. w porównaniu z -2.088,0 tys. zł w 2021 r. – por. Nota 6.3). Ponadto w 2021 r. w pozycji ujęto przychody w kwocie 45.657,7 tys. zł z tytułu rozliczeń operacji MFW (por. Nota 2).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych na transakcjach w walutach obcych

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
AUD	2 202 603,3	1 504 073,4	698 529,9
CAD	1 888 925,1	-2 507,7	1 891 432,8
CHF	882 207,5	32 798,8	849 408,7
EUR	2 200 035,4	1 728 124,5	471 910,9
GBP	1 910 777,4	1 617 679,8	293 097,6
NOK	1 158 391,9	1 238 855,8	-80 463,9
NZD	451 666,2	826 414,6	-374 748,4
USD	14 472 637,2	6 600 229,9	7 872 407,3
SDR	3 927,9	10 004,4	-6 076,5
Pozostałe	571,0	635,5	-64,5
Razem	25 171 742,9	13 556 309,0	11 615 433,9

Wzrost wyniku był głównie rezultatem:

- wzrostu średniorocznej dodatniej różnicy między kursem średnim NBP a średnim kosztem zasobu dla USD, CAD, AUD oraz GBP przy jednoczesnym spadku tej różnicy dla NZD i NOK,
- wzrostu wolumenu sprzedaży CAD, EUR, NOK i GBP przy jednoczesnym spadku dla USD (por. Nota 3.1 i Nota 12.2).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic na transakcjach w złocie

W 2022 r. spadek wynikał głównie ze zmniejszenia wolumenu transakcji kupna/sprzedaży zawieranych przez NBP na rynku złota (por. Nota 1).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji spot dłużnymi papierami wartościowymi

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
USD	-2 233 867,7	-386 863,1	-1 847 004,6
EUR	-1 358 142,5	-14 368,7	-1 343 773,8
GBP	-1 190 706,5	-132 368,1	-1 058 338,4
CAD	-694 202,4	0,0	-694 202,4
AUD	-848 718,2	-6 221,1	-842 497,1
NOK	-295 522,4	-123 178,3	-172 344,1
NZD	-167 010,2	-27 622,4	-139 387,8
Razem	-6 788 169,9	-690 621,7	-6 097 548,2

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
USD	-313 587,1	-460,5	-313 126,6
EUR	-27 166,0	-4 792,0	-22 374,0
GBP	-150 766,1	-6,3	-150 759,8
CAD	-59 910,8	2 856,8	-62 767,6
AUD	-698 808,3	-177 934,0	-520 874,3
NOK	7 265,4	-5 160,5	12 425,9
NZD	-20 865,1	12 064,8	-32 929,9
Razem	-1 263 838,0	-173 431,7	-1 090 406,3

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z dziennej wyceny futures

w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	Razem
Bond futures						
2022	104 201,8	254 752,3	-31 942,4	-12 658,9	19 478,5	333 831,3
2021	288 252,4	18 035,9	37 344,7	0,0	25 489,9	369 122,9
Zmiana	-184 050,6	236 716,4	-69 287,1	-12 658,9	-6 011,4	-35 291,6
Depo futures						
2022	-5 356,8	0,0	-23 343,3	0,0	0,0	-28 700,1
2021	0,0	0,0	-1 029,5	0,0	0,0	-1 029,5
Zmiana	-5 356,8	0,0	-22 313,8	0,0	0,0	-27 670,6
Equity index futures						
2022	-1 800 061,2	-422 011,6	65 721,2	-6,6	-44,7	-2 156 402,9
2021	623 853,3	320 255,4	66 766,0	0,0	0,0	1 010 874,7
Zmiana	-2 423 914,5	-742 267,0	-1 044,8	-6,6	-44,7	-3 167 277,6

Spadek wyniku z tytułu zrealizowanych różnic cenowych w 2022 r. był związany przede wszystkim z transakcjami sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w warunkach rosnących rentowności na rynkach zagranicznych oraz z ujemnym wynikiem z inwestycji w futures na indeksy giełdowe akcji (equity index futures) w związku ze spadkiem wartości tych indeksów.

Nota 12.2 Koszty niezrealizowane

Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych

Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z niższym od niego kursem średnim NBP (w przypadku dodatniego zasobu waluty obcej) lub przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP (dla ujemnego zasobu waluty obcej) – por. Nota 9.1.

Ujemne różnice z wyceny cenowej

Ujemne różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane

przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z niższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów.

Ujemne różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane przez porównanie ceny określonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward zakupu) albo wyższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward sprzedaży) bieżącą ceną rynkową instrumentu.

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych	-1 420 869,5	-259 225,8	-1 161 643,7
Ujemne różnice z wyceny cenowej, w tym	-25 316 894,2	-3 399 364,2	-21 917 530,0
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	-25 316 842,3	-3 399 160,1	-21 917 682,2
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	-51,9	-204,1	152,2
Razem	-26 737 763,7	-3 658 590,0	-23 079 173,7

Ujemne różnice z wyceny kursowej w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
CAD	-978 211,6	-259 212,6	-718 999,0
HUF	-15,7	-3,9	-11,8
JPY	-13,3	-9,3	-4,0
NOK	-318 214,7	0,0	-318 214,7
NZD	-124 336,8	0,0	-124 336,8
SEK	-77,4	0,0	-77,4
Razem	-1 420 869,5	-259 225,8	-1 161 643,7

Ujemne różnice cenowe w podziale na posiadane przez NBP papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej.

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	-9 916 207,8	-881 434,3	-9 034 773,5
Papiery wartościowe w EUR	-6 572 513,3	-406 979,5	-6 165 533,8
Papiery wartościowe w GBP	-3 193 475,4	-680 668,5	-2 512 806,9
Papiery wartościowe w CAD	-1 906 440,6	-9 229,7	-1 897 210,9
Papiery wartościowe w AUD	-2 074 134,8	-526 847,3	-1 547 287,5
Papiery wartościowe w NOK	-974 462,8	-533 468,6	-440 994,2
Papiery wartościowe w NZD	-679 607,6	-360 532,2	-319 075,4
Razem	-25 316 842,3	-3 399 160,1	-21 917 682,2

W 2022 r. wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej wynikał głównie ze wzrostu rentowności na wszystkich rynkach (por. Nota 3.1).

W 2022 r. i 2021 r. ujemne różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward zakupu dłużnych papierów wartościowych w USD (por. Nota 10.2).

Nota 13 Wynik z prowizji i opłat

w tys. złotych	Pozycja rachunku zysków i strat	2022	2021	Zmiana
	Przychody za wykonanie zleceń płatniczych	39 036,8	33 740,4	5 296,4
	Pozostałe przychody z prowizji i opłat	13 908,4	13 726,3	182,1
	Przychody z prowizji i opłat	52 945,2	47 466,7	5 478,5
	RZiS 3.1			
	Koszty opłaty za uczestnictwo NBP w systemie TARGET2	-16 280,1	-15 339,3	-940,8
	Koszty za otwarcie i prowadzenie rachunków NBP (w tym rachunków złota i dłużnych papierów wartościowych)	-17 575,5	-17 098,2	-477,3
	Koszty za wykonanie własnych zleceń płatniczych	-4 599,4	-4 276,3	-323,1
	Koszty zastępczej obsługi kasowej	-2 553,7	-1 840,3	-713,4
	Pozostałe koszty z prowizji i opłat	-12 385,9	-7 527,6	-4 858,3
	Koszty z prowizji i opłat	-53 394,6	-46 081,7	-7 312,9
	RZiS 3.2			
	Wynik z prowizji i opłat	-449,4	1 385,0	-1 834,4

Spadek wyniku z prowizji i opłat w 2022 r. był przede wszystkim skutkiem:

- wzrostu pozostałych kosztów z prowizji i opłat, w tym głównie kosztów futures, przede wszystkim w związku z wyższymi obrotami na kontraktach equity index futures (por. Nota 3.1, Nota 10.3 i Nota 12.1),
- wzrostu kosztów opłaty za uczestnictwo NBP w systemie TARGET2 – w związku z większą liczbą zrealizowanych zleceń płatniczych oraz wyższym kursem EUR w 2022 r.

przy jednocześnie:

- wyższych przychodach za wykonanie zleceń płatniczych – głównie w związku z większą liczbą zrealizowanych zleceń płatniczych.

Nota 14 Przychody z akcji i udziałów

Przychody z tytułu dywidend od posiadanych akcji i udziałów zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania składnika aktywów. Dywidendy otrzymane w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP obowiązującego na ten dzień.

Pozycja obejmuje przychody z tytułu dywidend od posiadanych przez NBP akcji i udziałów w podmiotach krajowych i zagranicznych (por. Nota 3.3).

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Dywidendy otrzymane, w tym	32 215,8	38 256,7	-6 040,9
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	9 793,0	6 641,6	3 151,4
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	9 256,9	8 859,4	397,5
- Bank Rozrachunków Międzynarodowych	13 165,9	22 755,7	-9 589,8

Nota 15 Koszty wynagrodzeń

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Koszty wynagrodzeń	-534 943,5	-496 170,7	-38 772,8
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników	-17 291,0	-32 886,0	15 595,0
Koszty narzutów na wynagrodzenia, w tym	-121 173,8	-111 442,4	-9 731,4
- Pracowniczy Program Emerytalny	-33 232,4	-31 108,3	-2 124,1
Razem	-673 408,3	-640 499,1	-32 909,2

W 2022 r. przeciętne zatrudnienie w NBP ukształtowało się na poziomie 3.344 etatów i było niższe o 16 etatów w porównaniu do 2021 r.

W 2022 r. wyższe koszty wynagrodzeń wynikały głównie z przyjętej polityki kadrowo-płacowej.

Spadek kosztów utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w 2022 r. związany był głównie z niższymi kosztami utworzenia rezerwy z tytułu odpraw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych. W 2022 r. i 2021 r. koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w podziale na poszczególne tytuły kształtowały się następująco (por. Nota 7).

w tys. złotych	2022		2021	
	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników, w tym	-17 291,0	1 193,2	-32 886,0	-21 105,7
- z tytułu odpraw emerytalnych	-6 469,4	1 826,2	-17 602,4	-11 631,8
- z tytułu odpraw rentowych	-88,2	223,5	-322,8	-74,0
- z tytułu nagród jubileuszowych	-8 180,3	-856,5	-14 960,8	-9 399,9
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	-2 553,1	-	0,0**	-

* Zyski i straty aktuarialne to efekt zmian założeń aktuarialnych, takich jak prawdopodobieństwo rezygnacji pracownika z pracy, umieralność, stopa dyskontowa czy poziom przyszłych wynagrodzeń. Zyski aktuarialne są prezentowane ze znakiem (+) a straty ze znakiem (-).

** W przypadku rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych w 2021 r. wystąpiły przychody z jej częściowego rozwiązania, ujęte w pozycji *Pozostałe przychody*.

Nota 16 Koszty administracyjne

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Zużycie materiałów i energii	-34 021,6	-28 517,8	-5 503,8
Świadczenia na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych	-24 660,2	-18 310,6	-6 349,6
Podróże służbowe	-2 277,3	-471,3	-1 806,0
Usługi obce	-254 121,6	-218 468,7	-35 652,9
Podatki i opłaty	-11 831,1	-11 053,2	-777,9
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	-6 628,2	-6 203,7	-424,5
Pozostałe koszty administracyjne	-9 314,6	-16 507,3	7 192,7
Razem	-342 854,6	-299 532,6	-43 322,0

Wzrost kosztów administracyjnych w 2022 r. był przede wszystkim skutkiem:

- wzrostu kosztów usług obcych – głównie w zakresie utrzymania systemów informatycznych i infrastruktury informatycznej, remontów i konserwacji rzeczowych aktywów trwałych oraz serwisów informacyjnych,
- wzrostu kosztów świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych – głównie w związku ze zmianą stanu rezerw na zobowiązania wynikające z dodatkowych świadczeń wobec pracowników (por. Nota 7 oraz Nota 15 i Nota 19),
- wzrostu kosztów zużycia materiałów i energii – głównie energii elektrycznej, gazu oraz wydawnictw i innych materiałów edukacyjnych nabywanych przez NBP)

przy jednoczesnym:

- spadku pozostałych kosztów administracyjnych – głównie w zakresie działalności edukacyjnej NBP.

Nota 17 Koszty amortyzacji

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Koszty amortyzacji środków trwałych	-59 007,6	-75 787,1	16 779,5
Koszty amortyzacji aktywów z tytułu leasingu	-13 629,2	-13 149,2	-480,0
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych	-22 847,2	-25 250,1	2 402,9
Razem	-95 484,0	-114 186,4	18 702,4

Spadek kosztów amortyzacji w 2022 r. związany był głównie z niższymi kosztami amortyzacji środków trwałych – w szczególności maszyn, urządzeń i aparatów (por. Nota 4).

Nota 18 Koszty emisji banknotów i monet

Koszty emisji banknotów i monet zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania zobowiązania, niezależnie od momentu wprowadzenia banknotów i monet do obiegu.

Pozycja obejmuje koszty emisji banknotów i monet, w tym banknotów i monet kolekcjonerskich.

W 2022 r. pozycja wyniosła 389.963,3 tys. zł i była o 25.506,1 tys. zł wyższa w porównaniu z 2021 r. Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia kosztów emisji banknotów powszechnego obiegu m.in. w wyniku wzrostu ogólnej liczby zamówionych banknotów.

Nota 19 Pozostałe przychody i pozostałe koszty

Pozostałe przychody/koszty obejmują głównie przychody ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich oraz koszty odpowiadające wartości nominalnej sprzedanych monet i banknotów kolekcjonerskich. Zmniejszenie salda pozostałych przychodów wynikało głównie ze spadku tych przychodów oraz niższych przychodów z rozwiązania rezerw w 2022 r. (por Nota 7).

6. Pozostałe noty objaśniające

Nota 20 Pozostałe kwestie

Zbrojna agresja Rosji na Ukrainę

NBP z uwagą analizował wpływ zbrojnej agresji Rosji na Ukrainę na sytuację w gospodarce, będąc w gotowości do natychmiastowego przeciwdziałania ewentualnym negatywnym tendencjom na rynku finansowym i walutowym.

W 2022 r. NBP podjął decyzje m.in. w zakresie:

- stosowania interwencji na rynku walutowym, w szczególności w celu ograniczenia niezgodnych z kierunkiem prowadzonej polityki pieniężnej wahań kursu złotego,
- udzielenia swapa walutowego Narodowemu Bankowi Ukrainy (NBU),
- wsparcia procesu wymiany hrywien na złote w bankach krajowych¹⁹.

Zarówno na 31.12.2022, jak i na 31.12.2021 NBP nie posiadał bezpośrednich ekspozycji związanych z podmiotami rosyjskimi lub białoruskimi, objętymi sankcjami gospodarczymi wynikającymi

¹⁹ W okresie od 25 marca 2022 r. do 9 września 2022 r. uchodźcy z Ukrainy dokonali wymiany 728 mln hrywien (UAH) na 98 mln zł. Wszystkie wymienione hrywiny zostały odprowadzone przez PKO Bank Polski S.A. do oddziałów okręgowych NBP, a następnie rozliczone po ustalonym przez NBU kursie wymiany. Cały zasób skupionych w ten sposób hrywien został następnie sprzedany NBU przy zastosowaniu tego samego kursu. Tym samym wzajemne rozliczenia finansowe stron zaangażowanych w wymianę hrywien na polskiego złotego, na potrzeby uchodźców z Ukrainy, zostały zakończone. Końcowe rozliczenie z Narodowym Bankiem Ukrainy (NBU) nastąpiło 28 września 2022 r.

ze wspomnianej agresji zbrojnej. Żaden z kontrahentów NBP, występujący w relacjach z NBP w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi (w tym emitentów papierów wartościowych), nie posiadał siedziby na terenie Ukrainy. NBP na bieżąco monitorował wpływ negatywnych skutków wspomnianej agresji zbrojnej na ryzyko w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi oraz w operacjach polityki pieniężnej. W szczególności analizował ryzyko kredytowe oraz standing finansowy banków komercyjnych, w których lokowane są środki gromadzone w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi, jak też emitentów obligacji korporacyjnych, znajdujących się w portfelu NBP. Prowadzone analizy (w tym kształtowanie się ratingów podmiotów) nie wskazywały na istotny wzrost ryzyka kredytowego.

Ponadto NBP stale monitorował poziom ryzyka operacyjnego i cyberbezpieczeństwa. Posiadał także wypracowane procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych, w tym plan zapewnienia ciągłości działania Banku.

W okresie bezpośrednio po agresji Rosji na Ukrainę, to jest po 24 lutego 2022 r., odnotowano gwałtowny wzrost zapotrzebowania na gotówkę. Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu osiągnęła wartość maksymalną w dniu 14 marca 2022 r. i wyniosła 395,7 mld zł (wzrost w stosunku do stanu na 31 grudnia 2021 r. o 40,1 mld zł, tj. o 11,3%). W późniejszym okresie 2022 r. sytuacja na rynku gotówkowym uległa uspokojeniu. Począwszy od czerwca 2022 r. występował stopniowy spadek wartości gotówki w obiegu. Wyższa wartość odprowadzanej gotówki do NBP spowodowana była przede wszystkim wzrostem poziomu stóp procentowych i wynikającej z tego poprawy atrakcyjności lokat terminowych oferowanych klientom przez banki (por. Nota 5).

Umowy swap

W 2022 r. i w 2021 r. NBP był stroną umowy swapowej z Narodowym Bankiem Szwajcarii (SNB). W 2022 r. NBP był również stroną umów swapowych z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC) oraz z Narodowym Bankiem Ukrainy (NBU)²⁰. W ramach tych umów nie realizowano żadnych transakcji, stąd nie miały one wpływu na bilans lub rachunek zysków i strat NBP w 2022 r. i 2021 r.

W 2022 i 2021 r. NBP dokonywał transakcji FX swap z bankami krajowymi (por. Nota 10.1 oraz Rozdział 7.1.1.2.3). Na 31.12.2022 transakcje te nie wystąpiły.

²⁰ Umowa z SNB została zawarta w 2012 r., natomiast umowy z EBC oraz NBU w 2022 r.

7. Ryzyko finansowe, operacyjne i podatkowe

W NBP funkcjonuje system zarządzania ryzykiem stanowiący ciągły i powtarzalny proces decyzyjny, wspomagający – przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, proceduralnych i technicznych – osiągnięcie celów banku. Obejmuje on:

- w zakresie ryzyka finansowego – działalność w Centrali NBP departamentu odpowiedzialnego za zarządzanie tym ryzykiem;
- w zakresie ryzyka operacyjnego (por. Rozdział 7.2) – zarządzanie na następujących poziomach:
 - zdecentralizowane zarządzanie ryzykiem operacyjnym – dokonywane przez dyrektorów departamentów Centrali i Oddziałów Okręgowych NBP, którzy na bieżąco monitorują i oceniają poziom ryzyka operacyjnego w swojej jednostce i na tej podstawie podejmują działania ograniczające występowanie ryzyka oraz raportują zgodnie z regulacjami wewnętrznymi,
 - działalność w Centrali NBP departamentu, który monitoruje i analizuje ryzyko operacyjne w skali NBP, odpowiada za opracowanie regulacji oraz projekty rozwiązań dotyczące zmian procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP. Przygotowuje także sprawozdawczość dotyczącą ryzyka operacyjnego na potrzeby Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym i Zarządu NBP,
 - dokonywanie oceny efektywności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP przez Komisję ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, która monitoruje bieżący poziom ryzyka operacyjnego i analizuje przyczyny powstawania ryzyka na poziomie wysokim lub nieakceptowalnym, a także rekomenduje Zarządowi NBP propozycje rozwiązań i zmian w tym obszarze,
 - podejmowanie przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym.

Zadania realizowane w ramach zarządzania ryzykiem obejmują m.in.:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka oraz jego akceptację bądź brak akceptacji,
- dobór mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- okresowe informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem.

7.1. Ryzyko finansowe

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego towarzyszącego działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe (stopy procentowej, kursowe, zmian cen kontraktów equity index futures). Akceptowany poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów, ustalany w sposób uwzględniający również ograniczenie ryzyka koncentracji. Ekspozycja NBP na poszczególne rodzaje ryzyka wynika z wykonywania ustawowych zadań banku centralnego, tj. prowadzenia gospodarki rezerwami dewizowymi oraz realizacji polityki pieniężnej, w tym regulowania płynności banków oraz ich refinansowania. Departament Zarządzania Ryzykiem

Finansowym na bieżąco monitoruje ekspozycję na ryzyko finansowe i regularnie przedstawia analizy ryzyka finansowego Zarządowi NBP.

7.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciążących na nim zobowiązań (w szczególności niespłacenia całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie) lub spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

7.1.1.1. Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami dewizowymi

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP jest ograniczana za pomocą następujących metod:

- ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych,
- kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej,
- limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz wymiany walutowej,
- ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych,
- kryteria wyboru emitentów papierów wartościowych,
- limity dla emitentów papierów wartościowych,
- zawieranie umów ramowych z kontrahentami,
- zabezpieczenia w transakcjach repo/reverse repo.

Analizy ryzyka kredytowego są przeprowadzane przez NBP przy wykorzystaniu zarówno danych dotyczących sytuacji finansowej kontrahentów i ocen agencji ratingowych, jak również wyceny ryzyka odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych.

Poniżej przedstawiono ekspozycję na ryzyko kredytowe, wynikającą z najważniejszych instrumentów inwestycyjnych rezerw dewizowych²¹.

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Pozycja bilansu	Nota
Rachunki bieżące w złocie	0,0	18 144 948,1	A.1	1
Lokaty terminowe w złocie	31 755 510,9	11 786 423,1	A.1	1
Rachunki bieżące w walutach obcych*	20 345 541,1	20 196 878,7	A.2.2	3.1
Lokaty terminowe w walutach obcych	37 562 191,4	22 638 153,6	A.2.2	3.1
Transakcje reverse repo	53 550 113,6	35 876 615,9	A.2.2	3.1
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	516 089 683,1	506 790 467,3	A.2.2	3.1
Depozyty zabezpieczające futures	1 088 239,0	1 024 049,9	A.2.2	3.1
Odsetki od lokat terminowych w złocie	3 888,1	405,5	A.2.2	3.1
Razem	660 395 167,2	616 457 942,1		

* Rachunki bieżące z wyłączeniem rachunku bieżącego w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2 (por. Nota 3.1).

²¹ Zakłada się, że ekspozycja wobec MFV (Należności od MFV – por. Nota 2) nie rodzi ryzyka kredytowego.

Dominująca część rezerw dewizowych inwestowana jest w rządowe papiery wartościowe krajów o wysokim ratingu, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności. Utrzymywane w portfelach inwestycyjnych pozarządowe papiery wartościowe emitowane są przede wszystkim przez instytucje międzynarodowe oraz agencje rządowe. Skala inwestycji na rynku obligacji korporacyjnych jest niewielka. Około 1% posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych jest zaliczane do tzw. zielonych obligacji (*green bonds*) oraz obligacji zrównoważonego rozwoju (*sustainable bonds*)²². Udział lokat w rezerwach dewizowych jest niski – transakcje zawierane są na krótkie terminy, z bankami o wysokiej wiarygodności kredytowej. W procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP utrzymuje również środki na rachunkach bieżących prowadzonych głównie przez banki centralne.

Przy ocenie jakości kredytowej dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez rządy i banki centralne wykorzystywane są m.in. ratingi wiarygodności kredytowej kraju emitenta papierów wartościowych. Ocena jakości kredytowej emitentów pozostałych papierów wartościowych, a także kontrahentów, z którymi zawierane są lokaty terminowe (z wyłączeniem banków centralnych), jest przeprowadzana w oparciu o modele scoringowe uwzględniające m.in. ratingi przyznawane przez agencje ratingowe oraz dane finansowe poszczególnych podmiotów. Kondycja finansowa emitentów i kontrahentów NBP monitorowana jest na bieżąco na podstawie codziennych informacji agencji ratingowych dotyczących zmian ocen wiarygodności kredytowej oraz prognoz ratingowych, a także rynkowych kwotowań CDS (*Credit Default Swap*).

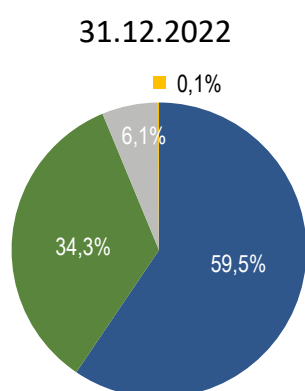
Wyniki analizy przeprowadzonej na dzień 31.12.2022 wskazały, że nie wystąpiły przesłanki utraty wartości dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności.

Poniżej zaprezentowano ekspozycję na ryzyko kredytowe w zakresie lokat terminowych oraz dłużnych papierów wartościowych związanych z zarządzaniem rezerwami dewizowymi w ujęciu sektorowym, geograficznym oraz według ratingu kontrahenta/emitenta.

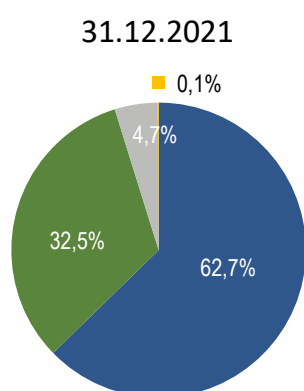
²² Do zielonych obligacji lub obligacji zrównoważonego rozwoju zalicza się te, z których wpływy są przeznaczane na finansowanie lub refinansowanie projektów ekologicznych bądź prospołecznych (w przypadku *sustainable bonds*). Mogą to być projekty związane z: efektywnością energetyczną, energią odnawialną, zapobieganiem zanieczyszczeniu środowiska, zrównoważonym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, bioróżnorodnością, zapewnieniem niezbędnej infrastruktury i usług lub bezpieczeństwa żywnościowego, wsparciem postępu socjoekonomicznego.

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021
Instytucje rządowe i samorządowe	470 891 051,9	469 944 728,5
- Zagraniczne instytucje rządowe szczebla centralnego	431 788 496,2	431 946 535,0
- Pozostałe	39 102 555,7	37 998 193,5
Monetarne instytucje finansowe	94 487 430,2	54 893 091,8
- Zagraniczne instytucje kredytowe	75 930 741,1	47 011 150,8
- Banki centralne	18 556 689,1	7 881 941,0
Międzynarodowe organizacje finansowe	3 304 973,3	822 850,1
Niemonetarne instytucje finansowe	8 799 728,9	7 189 758,1
Sektor niefinansowy	7 928 089,2	8 365 021,0
Razem	585 411 273,5	541 215 449,5

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021
Stany Zjednoczone	174 506 217,4	178 075 175,1
Strefa euro	170 912 123,0	142 415 872,5
Wielka Brytania	78 903 375,8	70 305 912,3
Kanada	55 845 278,2	53 724 403,9
Australia	45 767 385,6	40 108 900,8
Norwegia	27 612 796,8	24 508 810,5
Kraje azjatyckie	12 533 835,8	14 755 401,3
Nowa Zelandia	10 805 626,5	11 052 580,7
Szwajcaria	5 219 661,0	4 138 547,4
Pozostałe	3 304 973,4	2 129 845,0
Razem	585 411 273,5	541 215 449,5

■ Kontrahenci o średnim ratingu AAA
 ■ Kontrahenci o średnim ratingu AA+/AA/AA-
 ■ Kontrahenci o średnim ratingu A+/A/A

■ Kontrahenci o średnim ratingu AA+/AA/AA-
 ■ Kontrahenci o średnim ratingu BBB+/BBB

7.1.1.2. Ryzyko kredytowe w operacjach krajowych

7.1.1.2.1. Dłużne papiery wartościowe

NBP nie kontynuował w 2022 r. operacji skupu skarbowych papierów wartościowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, na rynku wtórnym w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku, ani nie reinwestował środków pieniężnych uzyskanych z wykupu przez emitenta tych instrumentów w terminie ich zapadalności. W efekcie przeprowadzonych w poprzednich latach operacji na 31.12.2022 NBP posiadał skarbowe dłużne papiery wartościowe w złotych oraz dłużne papiery wartościowe w złotych z gwarancją Skarbu Państwa o łącznej wartości księgowej 140.673.185,5 tys. zł (149.322.164,0 tys. zł na 31.12.2021 – por. Nota 3.2). Nabyte papiery wartościowe w walucie krajowej są utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej i wyceniane według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej zostały wyemitowane lub są w pełni gwarantowane przez Skarb Państwa. Wyniki analizy przeprowadzonej na dzień 31.12.2022 wskazują, że nie wystąpiły w odniesieniu do nich przesłanki utraty wartości.

7.1.1.2.2. Należności z tytułu operacji kredytowych

NBP, wspierając płynność systemu finansowego, może udzielać bankom kredytu refinansowego w złotych w celu uzupełnienia ich zasobów pieniężnych. Banki korzystają w szczególności z kredytu technicznego, a także kredytu lombardowego. Banki wykorzystują również kredyt w ciągu dnia w euro. NBP może również, na wniosek banku, udzielić kredytu refinansowego w złotych, w innej formie określonej przez Zarząd NBP.

Łączna kwota wykorzystanego kredytu w skali roku *

w mln złotych / euro	2022	2021	Zmiana
Kredyt lombardowy	62,2	9,9	52,3
Kredyt techniczny	18 564 907,0	19 527 146,4	-962 239,4
Kredyt w ciągu dnia w euro	51 011,9	52 551,4	-1 539,5

* Wartości kredytów są sumami ich dziennego wykorzystania i są następstwem indywidualnych potrzeb płynnościowych zgłaszanych przez banki.

Ryzyko związane z tymi operacjami ograniczane jest poprzez stosowanie zabezpieczeń spełniających kryteria określone przez NBP. Przy określaniu wymaganej wysokości zabezpieczenia stosowany jest współczynnik redukcji wartości aktywów zabezpieczających (*haircut*), służący uwzględnieniu ryzyka niekorzystnych zmian rynkowej wartości zabezpieczenia, w szczególności cen rynkowych oraz kursów walutowych.

Podstawowym zabezpieczeniem, przedstawianym przez banki, są papiery wartościowe w złotych emitowane przez Skarb Państwa oraz NBP, a także dłużne papiery wartościowe w złotych gwarantowane przez Skarb Państwa. Lista akceptowanych aktywów zabezpieczających obejmuje

również inne papiery wartościowe zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A. – listy zastawne, obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, emisje Europejskiego Banku Inwestycyjnego w złotych, a także – dla kredytu lombardowego – papiery skarbowe w euro.

W przypadku kredytu refinansowego udzielonego w innej formie określonej przez Zarząd NBP stosowane może być szersze spektrum zabezpieczeń.

Kredyt w ciągu dnia w euro udzielany jest zgodnie z zasadami określonymi w Umowie w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku w euro w systemie TARGET2-NBP, a jego zabezpieczeniem mogą być obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu na BondSpot S.A., zaakceptowane przez EBC (dodatkowo uwzględniany jest *haircut* z tytułu ryzyka kursowego).

7.1.1.2.3. Transakcje FX swap z bankami krajowymi

W 2022 r. i 2021 r. NBP dokonywał transakcji FX swap na parze walut CHF/PLN. Zabezpieczenie operacji było ustalane z *haircutem* oraz obowiązkiem uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, ograniczając tym samym ekspozycję na ryzyko (por. Nota 10.1). Na 31.12.2022 transakcje FX swap nie wystąpiły.

7.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności związane jest z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności niezwłocznego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność NBP za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez RPP, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP zapewnia właściwą płynność środków dopasowując bieżące i przewidywane przepływy pieniężne. Inwestycje dokonywane są na rynkach zapewniających niezwłoczną dostępność środków – waluty rezerwowe oraz instrumenty inwestycyjne charakteryzują się zasadniczo wysoką płynnością.

7.1.2.1. Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w walutach obcych

Poniżej przedstawiono analizę wymagalności zobowiązań finansowych NBP w walutach obcych na 31.12.2022 i 31.12.2021²³.

Ponadto NBP przystępując do programów pożyczkowych MFW (por. Nota 2) zobowiązał się do udzielania MFW pożyczek w walutach obcych odpowiednio w ramach:

- porozumienia NAB – do kwoty 2.570.800,0 tys. SDR (2.570.800,0 tys. SDR na 31.12.2021), z czego do wykorzystania na 31.12.2022 pozostało 2.558.525,0 tys. SDR (2.540.425,0 tys. SDR na 31.12.2021),
- pożyczek dwustronnych – do kwoty 2.701.000,0 tys. EUR (2.701.000,0 tys. EUR na 31.12.2021), z czego do wykorzystania na 31.12.2022 pozostało 2.701.000,0 tys. EUR (2.701.000,0 tys. EUR na 31.12.2021).

31.12.2022	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w tys. złotych</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	45 773 861,4	45 773 861,4	0,0	0,0	0,0	45 773 861,5	45 698 674,5	75 187,0	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	13 188 279,9	0,0	4 153 300,6	9 034 979,3	0,0	13 132 527,1	13 132 527,1	0,0	0,0	0,0
Repo	53 677 589,8	0,0	41 197 628,7	6 892 926,7	5 587 034,4	53 539 855,3	0,0	53 539 855,3	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	194 142,5	0,0	193 996,6	145,9	0,0	194 142,5	178 870,7	10 093,8	0,0	5 178,0
Alokacja SDR	30 952 659,7	0,0	221 788,5	0,0	30 730 871,2	30 871 510,9	0,0	0,0	30 871 510,9	0,0
RAZEM	143 786 533,3	45 773 861,4	45 766 714,4	15 928 051,9	36 317 905,6	143 511 897,3	59 010 072,3	53 625 136,1	30 871 510,9	5 178,0

31.12.2021	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w tys. złotych</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	32 619 174,3	32 619 174,3	0,0	0,0	0,0	32 619 174,4	32 455 999,0	163 175,4	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	7 015,1	0,0	7 015,1	0,0	0,0	7 015,1	7 015,1	0,0	0,0	0,0
Repo	35 879 576,0	0,0	25 577 651,4	1 367 527,9	8 934 396,7	35 873 254,8	0,0	35 873 254,8	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	174 485,1	0,0	174 392,0	93,1	0,0	174 332,7	166 705,5	0,0	0,0	7 627,2
Alokacja SDR	29 771 979,3	0,0	4 978,0	0,0	29 767 001,3	29 769 702,4	0,0	0,0	29 769 702,4	0,0
RAZEM	98 452 229,8	32 619 174,3	25 764 036,5	1 367 621,0	38 701 398,0	98 443 479,4	32 629 719,6	36 036 430,2	29 769 702,4	7 627,2

W przypadku zobowiązań w walutach obcych z tytułu rachunków bieżących i pomocniczych, NBP zasadniczo po stronie aktywów utrzymuje płynne środki na rachunkach bieżących oraz lokatach terminowych 1-dniowych. Dla zobowiązań z tytułu przyjętych lokat terminowych, odpowiednie środki po stronie aktywów są inwestowane w lokaty terminowe o tym samym terminie wymagalności. Z kolei transakcje repo zawierane są łącznie z transakcjami reverse repo, o tym samym terminie wymagalności (por. Nota 3.1).

²³ Zobowiązania wynikające z transakcji FX spot, FX forward oraz FX swap ujętych na kontach pozabilansowych przedstawiono w Nocie 10.1. Zobowiązania związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały pominięte.

7.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością spadku wartości rynkowej instrumentów finansowych w wyniku niekorzystnej zmiany ich rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez NBP, jest *modified duration*, zwana dalej „MD”, określająca wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Ograniczając ryzyko stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, NBP określa benchmarkowy poziom MD rezerw walutowych wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2022 r. utrzymano MD rezerw na poziomie zbliżonym do obowiązującego w roku poprzednim.

Analiza wrażliwości, przeprowadzona w oparciu o MD²⁴, wykazała, że zmiana stóp procentowych o 100 pb (dla każdego portfela walutowego, równomiernie na całej długości krzywej rentowności) spowodowałaby zmianę wartości portfeli papierów wartościowych łącznie o 14.138,7 mln zł na 31.12.2022 (na 31.12.2021 o 14.883,7 mln zł). Poniżej zaprezentowano oszacowaną w oparciu o MD zmianę wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb.

Oszacowana w oparciu o MD zmiana wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb

w mln złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
USD	4 946,2	5 079,0	-132,8
EUR	2 946,5	3 152,4	-205,9
GBP	1 787,1	1 904,0	-116,9
CAD	1 468,4	1 549,0	-80,6
AUD	1 738,3	1 700,7	37,6
NOK	876,9	1 031,9	-155,0
NZD	375,3	466,7	-91,4
Razem	14 138,7	14 883,7	-745,0

Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP, na koniec roku przychody powstałe z wyceny cenowej papierów wartościowych w walutach obcych są ujmowane jako różnice z wyceny w pasywach, natomiast koszty powstałe z wyceny cenowej tych papierów obciążają wynik finansowy NBP.

²⁴ W analizie wrażliwości wykorzystano wskaźnik MD dla poszczególnych portfeli walutowych papierów wartościowych na 31.12.2022 i 31.12.2021 (w obu przypadkach z wyłączeniem portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności), jako miarę liniową zależności ceny od rentowności, a także stan portfeli papierów wartościowych na 31.12.2022 i 31.12.2021 (w obu przypadkach z wyłączeniem portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności) według wartości wykorzystywanych do monitorowania MD.

Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący (por. Nota 3.1 oraz Nota 3.2).

7.1.4. Ryzyko kursowe i ryzyko zmiany ceny złota

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek zmian kursów walut obcych na rynku walutowym.

Oszacowanie ekspozycji na ryzyko kursowe jest dokonywane w oparciu o wartość zagrożoną (*Value at Risk - VaR*) wyliczaną przy zastosowaniu metody parametrycznej. Poziom wartości zagrożonej wyliczony na dzień bilansowy jest uwzględniany przy określaniu wielkości rezerwy kursowej (por. Rozdział 4 oraz Nota 9).

Zarządzając rezerwami walutowymi, NBP określa strukturę walutową benchmarku strategicznego²⁵ wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań (por. Nota 3.1 oraz Nota 12.1).

Na 31.12.2022 oraz 31.12.2021 struktura walutowa benchmarku strategicznego obejmowała:

Struktura walutowa benchmarku strategicznego		
Waluta	31.12.2022	31.12.2021
	udział %	
USD	36%	36%
EUR	22%	22%
GBP	13%	13%
CAD	11%	11%
AUD	9%	9%
NOK	6%	6%
NZD	3%	3%

Ryzyko zmiany ceny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 1) jest związane z możliwością spadku wartości zasobu złota na skutek zmian rynkowej ceny złota.

Wpływ spadku ceny złota na wynik finansowy ograniczają przychody niezrealizowane z jego wyceny oraz rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 9.1).

²⁵ Benchmark strategiczny jest portfelem porównawczym dla części rezerw walutowych podlegającej aktywnemu zarządzaniu, odzwierciedlającym długoterminowe założenia strategii inwestycyjnej poprzez określenie struktury walutowej oraz poziomu MD. Benchmark strategiczny nie obejmuje portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności, gdyż nie podlega on aktywnemu zarządzaniu.

Poniżej przedstawiono wartości bilansowych zasobów walutowych i złota NBP na 31.12.2022 oraz 31.12.2021 w podziale na waluty, przy czym pozycje w walutach obcych związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały zaprezentowane w ramach zasobu PLN.

31.12.2022 w tys. złotych	PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	Złoto	Inne waluty	Razem
AKTYWA												
1. Złoto i należności w zobowiązań odpowiadającym między narodowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	58 650 238,7	0,0	58 650 238,7
2. Należności w walutach obcych od nierzyszydów	0,0	243 916 250,5	176 045 972,3	78 263 570,9	53 553 959,1	47 918 333,6	29 437 576,7	14 776 073,4	31 411 666,6	0,0	23 934,0	675 407 337,1
3. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	169,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	169,2
7. Dłuzne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	140 673 185,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	140 673 185,5
10. Pozostałe aktywa	1 274 579,2	20 331,6	131 547,4	494,1	6 052,7	4 195,1	1 189,2	0,0	58 763,0	0,0	0,0	1 497 159,3
AKTYWA OGÓLNE	141 947 933,9	243 936 562,1	176 177 519,7	78 264 065,0	53 560 021,8	47 922 528,7	29 488 165,9	14 776 073,4	31 470 426,6	58 650 238,7	23 934,0	676 228 069,8
PASYWA												
1. Pieniądz w obiegu	368 611 663,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	368 611 663,5
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	55 112 907,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55 112 907,5
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	940 440,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	940 440,8
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wymagalnych dłużnych papierów wartościowych	262 181 174,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	262 181 174,3
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11 883 806,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11 883 806,3
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierzyszydów	4 124 197,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4 124 197,2
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	0,0	13 365 064,0	45 644 484,6	382,0	21,2	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	118,0	59 010 072,3
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierzyszydów	0,0	8 096 142,9	26 476 740,5	14 973 691,8	0,0	4 078 560,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53 625 136,0
9. Akcja SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Pozostałe pasywa	387 827,4	18 021,2	14 799,6	131,0	6 224,1	2 398,2	1 190,2	0,0	30 871 510,9	0,0	30,0	30 871 510,9
12. Rezerwy	15 281 500,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15 281 500,7
13. Różnice z wyceny	50 011 363,8	37 806,1	275,0	686,8	4 775,5	1 799,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50 065 738,6
14. Fundusze	1 500 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 500 000,0
15. Wynik finansowy	-27 401 680,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-27 401 680,0
PASYWA OGÓLNE	732 633 231,5	21 517 036,2	72 136 299,7	14 974 891,6	11 020,8	4 082 754,4	1 192,7	0,0	30 871 510,9	0,0	148,0	676 228 069,8
AKTYWA												
1. Złoto i należności w zobowiązań odpowiadającym między narodowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54 843 799,4	0,0	54 843 799,4
2. Należności w walutach obcych od nierzyszydów	0,0	225 161 371,4	142 818 029,7	77 116 328,7	53 732 496,3	46 402 659,2	29 048 156,7	15 019 537,0	30 010 120,6	0,0	24 404,8	619 333 303,4
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0
7. Dłuzne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	149 322 164,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	149 322 164,0
10. Pozostałe aktywa	1 275 638,4	53 603,7	117 535,5	0,0	2 767,3	42 009,6	14,1	9 433,7	56 917,0	0,0	286 395,5	1 824 535,8
AKTYWA OGÓLNE	150 598 009,4	225 214 975,1	142 935 586,2	77 116 328,7	53 735 263,6	46 444 867,8	29 048 170,8	15 028 970,7	30 067 037,6	54 843 799,4	259 800,3	823 323 809,6
PASYWA												
1. Pieniądz w obiegu	355 557 725,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	355 557 725,3
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	96 525 124,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	96 525 124,4
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	762 678,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	762 678,9
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wymagalnych dłużnych papierów wartościowych	164 521 188,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	164 521 188,7
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	15 251 900,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15 251 900,0
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierzyszydów	3 960 800,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 960 800,8
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	0,0	1 293 990,7	31 316 095,0	19 542,8	0,0	4 064 081,6	0,0	0,0	0,0	0,0	91,2	32 629 719,7
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierzyszydów	0,0	11 797 831,4	5 533 244,0	14 445 232,1	0,0	206 041,0	0,0	206 041,0	0,0	0,0	0,0	36 036 430,1
9. Akcja SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Pozostałe pasywa	392 931,6	52 222,1	7 834,7	353,4	2 852,5	34 397,6	30,4	12 273,9	29 769 702,4	0,0	615 127,5	1 108 023,7
12. Rezerwy	16 699 832,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16 699 832,6
13. Różnice z wyceny	50 639 377,4	247 760,7	50 668,8	0,0	89 134,5	4 501,4	397,0	7 059,7	0,0	0,0	0,0	51 038 899,5
14. Fundusze	1 500 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 500 000,0
15. Wynik finansowy	-32 216,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-32 216,5
PASYWA OGÓLNE	725 765 343,2	13 381 804,9	36 907 842,5	14 465 283,3	91 987,0	4 102 980,6	427,4	225 374,6	29 769 702,4	0,0	615 218,7	823 323 809,6

7.1.5. Ryzyko zmian cen kontraktów equity index futures

Ryzyko zmian cen kontraktów equity index futures związane jest z możliwością spadku wartości tych kontraktów, wynikającą przede wszystkim z niekorzystnych zmian cen instrumentu bazowego (indeksu akcyjnego).

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie, jako zrealizowane różnice cenowe (por. Nota 12.1).

Na koniec 2022 r. i 2021 r. NBP inwestował w kontrakty equity index futures rynku USA, strefy euro i Wielkiej Brytanii.

7.1.6. Wartość rynkowa aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych

NBP wycenia aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, z wyjątkiem:

- należności i zobowiązań z tytułu rachunków bankowych, w tym lokat i depozytów terminowych,
- udzielonych kredytów i pożyczek,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej,
- pieniądza w obiegu,
- dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP,
- pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych (prezentowanych w pozycjach A.10 i P.11).

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do dnia zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

W odniesieniu do pozostałych instrumentów finansowych, biorąc pod uwagę ich charakterystykę (np. krótkoterminowy charakter, unikalność instrumentu) przyjęto założenie, że ich wartość bilansowa w przybliżeniu odpowiada wartości rynkowej/bieżącej.

Na podstawie stosowanych przez NBP metod ustalania wartości rynkowej dla wyceny cenowej, aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe klasyfikuje się do jednego z trzech poziomów.

Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest ustalana bezpośrednio na podstawie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów, zobowiązań lub instrumentów finansowych pozabilansowych.</p> <p>Do tej kategorii NBP zaklasyfikował dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione przez NBP, z wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych wycenianych w oparciu o stawki krzywych rentowności.*</p>	<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujące na cenach).</p> <p>Do tej kategorii NBP zaklasyfikował:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dłużne papiery, do wyceny których są stosowane stawki krzywej rentowności dla danego typu papierów wartościowych o tym samym ratingu kredytowym emitenta, ▪ transakcje forward na dłużne papiery wartościowe, do wyceny których stosowany jest model zasilany parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków. 	<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których dane wejściowe nie są oparte na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.</p> <p>Na 31.12.2022 i 31.12.2021 NBP nie zaklasyfikował do tej kategorii żadnych aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych.</p>

* Wycenie według cen rynkowych podlega również złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości. Do jego wyceny NBP stosuje średnią cenę rynkową złota, która następnie podlega przeliczeniu na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy.

Przyporządkowanie do poszczególnych poziomów aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych, które na 31.12.2022 i 31.12.2021 zostały wykazane w bilansie według wartości rynkowej, przedstawiono poniżej.

31.12.2022 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	431 279 628,9	40 237 699,8	0,0	471 517 328,7	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	1 799,4	0,0	1 799,4	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	51,9	0,0	51,9	P.11.1

31.12.2021 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	439 569 252,2	26 005 990,5	0,0	465 575 242,7	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	3 661,8	0,0	3 661,8	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	204,1	0,0	204,1	P.11.1

W latach 2022 i 2021 nie wystąpiły transfery pomiędzy poziomem 1 i 2.

Ponadto NBP inwestuje w futures. Kontrakty te są wyceniane do cen rynkowych (poziom 1) i rozliczane na bazie dziennej (por. Rozdział 2.4. oraz Nota 12.1).

7.2. Ryzyko operacyjne

Pojęcie ryzyka operacyjnego w NBP obejmuje możliwość poniesienia szkód materialnych lub niematerialnych, w tym niezrealizowania zadań i negatywnego wpływu na reputację, wynikających z niedostosowania lub zawodności procesów i systemów wewnętrznych oraz ludzi lub zdarzeń zewnętrznych.

Do końca 2022 r. w NBP obowiązywał podział ryzyka operacyjnego na 4 podkategorie: ryzyko bezpieczeństwa, ryzyko kadrowe, ryzyko prawne i ryzyko technologiczne, w ramach którego rozróżnia się teleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, oprogramowania i sprzętu IT) oraz nieteleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. obiektów budowlanych i elementów wyposażenia ruchomego).

Od 1 stycznia 2023 r. podkategorie ryzyka operacyjnego rozszerzono o dodatkową podkategorie – ryzyko cyberbezpieczeństwa.

Do stosowanych w NBP mechanizmów ograniczania ryzyka należą w szczególności:

- regulacje zewnętrzne i wewnętrzne,
- zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań,
- uzgadnianie danych oraz zasada komisyjności,
- stosowanie systemu limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych),
- wprowadzenie kontroli dostępu oraz zabezpieczeń teleinformatycznych, fizycznych i elektronicznych,
- sporządzanie zapasowych kopii plików elektronicznych,
- sporządzanie planów awaryjnych i ewakuacyjnych, a także ćwiczenia i testy w ramach zapewnienia ciągłości działania NBP,
- ubezpieczenia,
- kontrola i audyt wewnętrzny.

W 2022 r. na bieżąco były monitorowane ryzyka operacyjne w działalności NBP, w tym ryzyka zidentyfikowane w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi w Ukrainie (por. Nota 20). Na posiedzeniach Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (11 posiedzeń w 2022 r.), podejmowano tematy związane z oceną bieżących działań mających na celu zapewnienie właściwej realizacji zadań NBP. Poziom ryzyka w NBP w 2022 r. był na bieżąco monitorowany, systematycznie podejmowano także działania mitygujące.

7.3. Ryzyko podatkowe

Z uwagi na status prawny NBP oraz specyfikę wynikającą z pełnionych funkcji banku centralnego, zakres obowiązujących NBP przepisów prawa podatkowego oraz dotyczących innych danin publicznych obejmuje, na gruncie:

- podatku od towarów i usług (VAT) – podział działalności prowadzonej przez NBP na niepodlegającą przepisom o VAT w zakresie zadań, do realizacji których NBP został powołany i obowiązany przepisami prawa, w szczególności: Konstytucją RP, ustawą o NBP, ustawą o finansach publicznych²⁶, prawem dewizowym²⁷ i prawem bankowym²⁸, oraz podlegającą przepisom o VAT, w pozostałym zakresie, w odniesieniu do której NBP z reguły działa w charakterze podatnika VAT,
- podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)²⁹ – korzystanie z podmiotowego zwolnienia jako podatnik CIT oraz podleganie obowiązkowi jako płatnik podatku u źródła na zasadach ogólnych,
- podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) – podleganie obowiązkowi jako płatnik tego podatku, w tym w zakresie podatku u źródła, na zasadach ogólnych,
- podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC) i opłaty skarbowej – korzystanie z podmiotowego zwolnienia od tego podatku i tej opłaty na równi z jednostkami budżetowymi,
- podatku od nieruchomości – podleganie obowiązkowi jako podatnik tego podatku na zasadach ogólnych,
- podatku od niektórych instytucji finansowych – NBP nie podlega temu podatkowi.

W NBP obowiązują przepisy wewnętrzne określające, uwzględniając powyższy kontekst prawny, zakres odpowiedzialności za rozliczenia publicznoprawne NBP. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem podatkowym scentralizowane jest w Departamencie Rachunkowości i Finansów. Ustalone ramy działań ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa, transparentności, przewidywalności i racjonalności rozliczeń publicznoprawnych w NBP. Prawidłowość, terminowość i kompletność rozliczeń publicznoprawnych podlega okresowej (nie rzadziej niż co 3 lata) weryfikacji przez zewnętrzny, profesjonalny podmiot w ramach przeglądu podatkowego.

²⁶ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.).

²⁷ Ustawa z dnia 27 lipca 2022 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 309).

²⁸ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.).

²⁹ Zgodnie z ustawą o NBP 95% zysku NBP podlega odprowadzeniu do budżetu państwa (por. Nota 9.4).

Warszawa, dnia 23 marca 2023 r.

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:

Elektronicznie podpisane przez:
Krzysztof Kruszewski
Dyrektor Departamentu

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Głapiński
Prezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Kightley Wiceprezes NBP
Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Lipiński
Wiceprezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Gajęcka
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Paweł Mucha
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Piotr Pogonowski
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Rafał Sura
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Paweł Szalamacha
Członek Zarządu NBP

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

Dla Rady Polityki Pieniężnej Narodowego Banku Polskiego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego („NBP”), które zawiera:

- bilans NBP na dzień 31 grudnia 2022 r.;
- rachunek zysków i strat NBP za rok zakończony 31 grudnia 2022 r.;
- informację dodatkową

(łącznie „sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe NBP:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej NBP na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz finansowych wyników działalności za rok obrotowy zakończony tego dnia, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim („ustawa o NBP”), uchwałą nr 13/2020 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej, uchwałą nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim oraz uchwałą nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (łącznie „podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego NBP”);
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z obowiązującymi NBP przepisami prawa;
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami uchwały nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim.

KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa, Polska
tel. +48 (22) 528 11 00, fax +48 (22) 528 10 09, kpmg@kpmg.pl

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., polska spółka komandytowa i członek globalnej organizacji KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji.

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

KRS 0000339379
NIP: 527-261-53-62
REGON: 142078130

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Krajowych Standardów Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”);
- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”).

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami i regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy, są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od NBP zgodnie z Międzynarodowym kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych („Kodeks IESBA”), przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do naszego badania sprawozdania finansowego w Polsce, i spełniliśmy wszystkie obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IESBA. W trakcie badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od NBP zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach.

Odpowiedzialność Zarządu NBP za sprawozdanie finansowe

Zarząd NBP jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego przedstawiającego rzetelny i jasny obraz zgodnie z podstawą prawną sporządzenia sprawozdania finansowego NBP oraz z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości i z obowiązującymi NBP przepisami prawa, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd NBP uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd NBP jest odpowiedzialny za ocenę zdolności NBP do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa, w szczególności z art. 58 ustawy o NBP.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności, czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podejmowane na podstawie sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności NBP ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jego spraw przez Zarząd NBP, obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie,

aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zмовę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej NBP;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Zarząd NBP;
- wyciągamy wnioski na temat odpowiedności zastosowania przez Zarząd NBP zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność NBP do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania z badania sprawozdania finansowego, w tym odnoszących się do art. 58 ustawy o NBP;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i treść sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, a także czy sprawozdanie finansowe odzwierciedla stanowiące ich podstawę transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Zarządowi NBP informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

**MARCIN JÓZEF
PODSIADŁY**

Marcin Podsiadły

Kluczowy biegły rewident

Nr w rejestrze 12774

Komandytariusz, Pełnomocnik

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

TADEUSZ DE VILLE

Tadeusz de Ville

Pełnomocnik

Warszawa, 23 marca 2023 r.

Aneks statystyczny

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne

Okres	1. Produkcja sprzedana przemysłu			2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej			3. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych			4. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu	
	w cenach bieżących	w cenach stałych		w cenach bieżących	w cenach stałych		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	grudzień poprzedniego roku = 100	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100
		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100					
	mIn zł	%	%	mIn zł	%	%	%	%	%	%	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Grudzień 2021	176 255,9	116,3	96,8	14 571,1	103,1	122,9	108,6	100,9	108,6	114,4	101,0
Styczeń 2022	173 958,4	118,0	96,0	6 424,8	120,8	43,5	109,4	101,9	101,9	116,1	102,4
Luty	181 323,6	117,3	103,4	6 877,5	121,2	105,8	108,5	99,7	101,6	116,1	101,1
Marzec	224 243,6	115,4	116,3	9 848,2	127,6	141,4	111,0	103,3	104,9	121,9	106,6
Kwiecień	202 125,6	112,4	88,3	9 368,1	109,0	93,9	112,4	102,0	107,0	124,1	102,5
Maj	207 313,2	114,9	101,3	10 839,6	113,0	114,2	113,9	101,7	108,8	124,7	101,4
Czerwiec	208 760,8	110,4	99,7	11 564,5	106,0	105,4	115,5	101,5	110,4	125,6	101,6
Lipiec	198 711,7	107,1	93,0	10 924,1	104,1	93,5	115,6	100,5	110,9	125,5	101,3
Sierpień	201 388,5	110,9	100,7	11 573,8	105,9	105,0	116,1	100,8	111,8	125,5	100,8
Wrzesień	217 597,1	109,8	109,8	12 137,7	100,2	103,4	117,2	101,6	113,6	124,6	100,2
Październik	218 307,5	106,6	99,1	12 773,2	103,9	104,0	117,9	101,8	115,6	123,1	100,9
Listopad	223 453,9	104,5	102,8	13 997,7	104,0	109,0	117,5	100,7	116,4	121,1	99,7
Grudzień	211 915,9	101,0	93,6	16 507,6	99,1	117,2	116,6	100,1	116,6	120,5	100,6

Okres	5. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej		6. Pracujący w sektorze przedsiębiorstw ogółem	7. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem	8. Liczba bezrobotnych	9. Stopa bezrobocia	10. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw	11. Wyniki finansowe budżetu państwa		
	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100						dochody budżetu państwa	wydatki budżetu państwa	wynik budżetu państwa i saldo kredytów zagranicznych
	%	%	tys. osób	tys. osób	tys. osób	%	zł	mIn zł	mIn zł	mIn zł
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Grudzień 2021	107,6	101,0	6 709	6 362	895,2	5,8	6 644,4	494 967,7	521 295,5	-7 534,1
Styczeń 2022	108,3	101,1	6 779	6 460	927,1	5,9	6 064,2	58 740,5	36 449,0	22 085,5
Luty	109,3	101,2	6 794	6 475	921,8	5,9	6 220,0	91 615,0	80 350,9	13 561,0
Marzec	110,4	101,4	6 806	6 485	902,1	5,8	6 665,6	120 093,0	120 360,4	467,9
Kwiecień	111,3	101,3	6 817	6 497	878,0	5,6	6 627,0	168 056,6	158 849,4	8 265,4
Maj	112,2	101,3	6 815	6 492	850,2	5,4	6 399,6	209 964,8	197 910,7	9 332,6
Czerwiec	113,2	101,4	6 818	6 497	818,0	5,2	6 554,9	263 627,0	235 893,3	23 712,7
Lipiec	113,6	100,9	6 824	6 508	810,2	5,2	6 778,6	313 291,8	278 631,6	34 061,9
Sierpień	114,0	101,0	6 822	6 503	806,9	5,2	6 583,0	345 107,4	317 580,0	26 551,2
Wrzesień	114,8	101,4	6 829	6 494	801,7	5,1	6 687,8	383 133,5	355 676,1	26 748,1
Październik	115,2	101,3	6 840	6 501	796,0	5,1	6 687,9	425 936,0	398 701,3	26 160,9
Listopad	114,7	100,6	6 849	6 507	800,2	5,1	6 858,0	464 528,6	446 252,4	29 702,9
Grudzień	114,4	100,6	6 846	6 505	812,3	5,2	7 330,0	504 968,2	517 399,0	2 439,5

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne, cd.

Okres	12. Wyniki finansowe przedsiębiorstw												
	przychody		koszty uzyskania przychodów		wynik finansowy brutto (saldo)	obciążenia wyniku finansowego brutto	wynik finansowy netto (saldo)	wskaźnik poziomu kosztów z całości kształtu działalności	wskaźnik rentowności obrotu netto	wskaźnik płynności II stopnia	aktywa obrotowe ogółem	należności i roszczenia z tytułu dostaw i usług	zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług
	ogółem	w tym przychody ze sprzedaży produktów	ogółem	w tym koszt własny sprzedanych produktów									
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	%	mln zł	mln zł	mln zł
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
Grudzień 2021	3 960 652,7	2 318 532,0	3 695 681,8	2 363 317,0	264 970,9	42 507,6	222 463,3	93,3	5,6	107,6	1 496 539,9	458 577,4	477 329,8
Styczeń 2022
Luty
Marzec	1 130 874,0	671 057,1	1 058 599,1	669 965,8	72 274,9	13 366,4	58 908,5	93,6	5,2	108,0	1 600 015,2	500 807,0	508 200,2
Kwiecień
Maj
Czerwiec	2 373 597,6	1 403 180,1	2 212 358,6	1 404 618,1	161 238,7	26 682,2	134 556,5	93,2	5,7	105,6	1 670 073,3	510 006,4	520 217,0
Lipiec
Sierpień
Wrzesień	3 650 433,0	2 147 965,9	3 419 785,4	2 162 124,1	230 647,6	38 343,2	192 304,4	93,7	5,3	104,4	1 776 767,6	521 678,4	553 306,5
Październik
Listopad
Grudzień	5 046 969,6	2 978 854,8	4 742 003,3	3 000 974,5	304 966,2	53 537,1	251 429,1	94,0	5,0	105,4	1 766 606,0	525 841,6	556 044,2

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	1. Stopy procentowe NBP					2. Rezerwy obowiązkowe banków						
	stopa referen- cyjna	stopa lombar- dowa	stopa depozy- towa	stopa redys- konta weksli	stopa dys- konta weksli	stopa rezerwy od wkładów złotowych		stopa rezerwy od wkładów w walutach obcych (równowartość w złotych)		stopa rezerwy od środków uzyskanych z tytułu sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo)	oprocent- owanie środków rezerwy obowiązkowej	wielkość rezerwy obowiązkowej ¹
						płatnych na każde żądanie	termino- wych	płatnych na każde żądanie	termino- wych			
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	mIn zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Grudzień 2021	1,75	2,25	1,25	1,80	1,85	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0	1,75	35 667,3
Styczeń 2022	2,25	2,75	1,75	2,30	2,35	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0	2,25	35 896,0
Luty	2,75	3,25	2,25	2,80	2,85	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0	2,75	35 110,2
Marzec	3,50	4,00	3,00	3,55	3,60	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	3,50	62 096,5
Kwiecień	4,50	5,00	4,00	4,55	4,60	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	4,50	62 096,5
Maj	5,25	5,75	4,75	5,30	5,35	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,25	62 023,2
Czerwiec	6,00	6,50	5,50	6,05	6,10	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,00	62 481,9
Lipiec	6,50	7,00	6,00	6,55	6,60	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,50	62 481,9
Sierpień	6,50	7,00	6,00	6,55	6,60	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,50	63 753,8
Wrzesień	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	64 913,5
Październik	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	65 136,8
Listopad	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	65 569,9
Grudzień	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	65 569,9

¹ Od kwietnia 2020 r. środki rezerwy obowiązkowej są oprocentowane na poziomie stopy referencyjnej NBP.

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe					
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaofertowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)	popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)	sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)	średni ważony zysk z kupionych bonów	stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)
	13	14	15	16	17	18
Grudzień 2021	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Styczeń 2022	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Luty	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Marzec	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kwiecień	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Maj	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Czerwiec	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lipiec	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sierpień	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wrzesień	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Październik	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Listopad	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Grudzień	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP					
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)	popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)	sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)	średni ważony zysk z kupionych bonów	stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)
	19	mln zł 20	mln zł 21	mln zł 22	% 23	mln zł 24
Grudzień 2021	8	1 403 000,00	1 105 060,20	1 105 060,20	1,66	184 512,14
Styczeń 2022	11	1 266 000,00	1 091 279,81	1 089 768,05	2,24	227 862,78
Luty	9	1 207 000,00	1 033 429,54	1 033 429,54	2,64	187 227,32
Marzec	5	863 000,00	783 954,96	783 954,96	3,35	176 549,00
Kwiecień	8	1 074 000,00	892 601,81	886 081,81	4,34	189 706,06
Maj	7	886 000,00	772 260,68	772 260,68	5,25	172 107,45
Czerwiec	6	901 000,00	753 411,19	753 411,19	5,87	190 650,76
Lipiec	7	1 101 000,00	969 000,62	969 000,62	6,41	218 027,88
Sierpień	5	871 000,00	795 354,88	795 354,88	6,50	197 010,26
Wrzesień	8	1 159 000,00	962 878,79	962 878,79	6,71	157 924,26
Październik	5	940 000,00	824 013,10	824 013,10	6,75	175 206,98
Listopad	6	998 000,00	904 096,59	904 096,59	6,75	221 723,25
Grudzień	8	1 390 000,00	1 152 102,98	1 152 102,98	6,75	252 086,80

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	5. Aukcyjny zakup papierów wartościowych przez NBP z obowiązkiem odkupu przez banki (kredyt aukcyjny – repo)				6. Bezwarunkowe kupno papierów wartościowych przez NBP z rynku wtórnego (outright buy)			
	liczba przetargów	wartość aukcyjna środków przeznaczonych przez NBP na zakup papierów wartościowych	wartość aukcyjna ofert zgłoszonych przez banki	wartość aukcyjna ofert przyjętych	liczba przetargów	wartość nominalna papierów wartościowych przeznaczonych przez NBP do kupna	wartość nominalna ofert zgłoszonych przez banki	wartość nominalna ofert przyjętych
		mln zł	mln zł	mln zł		mln zł	mln zł	mln zł
	25	26	27	28	29	30	31	32
Grudzień 2021	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Styczeń 2022	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Luty	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Marzec	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Kwiecień	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Maj	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Czerwiec	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Lipiec	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Sierpień	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Wrzesień	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Październik	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Listopad	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Grudzień	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	7. Informacje o wynikach sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych SA w Warszawie										
	liczba spółek na koniec miesiąca	kapitalizacja na koniec miesiąca	wskaźnik C/Z na koniec miesiąca	WIG20 na koniec miesiąca	WIG20 średni w miesiącu	mWIG40 na koniec miesiąca	mWIG40 średni w miesiącu	sWIG80 na koniec miesiąca	sWIG80 średni w miesiącu	obroty w miesiącu	wskaźnik obrotu
	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
Grudzień 2021	430	701 152,4	13,6	2 266,9	2 213,4	5 291,7	5 273,0	20 056,1	20 003,1	22 657,0	35,9
Styczeń 2022	429	678 385,7	12,4	2 209,6	2 293,0	5 106,6	5 331,2	19 483,2	20 281,5	27 477,4	44,2
Luty	427	621 616,4	10,5	1 999,9	2 141,4	4 589,5	5 020,3	18 249,8	19 228,4	27 137,0	48,3
Marzec	426	656 315,7	9,2	2 133,1	2 052,7	4 778,1	4 544,4	19 714,1	18 848,9	43 807,7	72,6
Kwiecień	422	594 458,1	8,0	1 858,1	2 036,3	4 370,2	4 625,7	18 557,0	19 362,8	22 874,1	44,6
Maj	421	585 793,3	7,2	1 842,9	1 785,6	4 349,0	4 267,6	18 167,5	17 973,7	24 252,5	47,7
Czerwiec	420	554 543,6	6,8	1 696,0	1 738,4	4 069,4	4 124,0	17 284,3	17 423,5	17 732,8	35,6
Lipiec	419	565 859,3	6,9	1 721,1	1 676,5	4 151,3	4 003,1	17 312,9	17 019,5	20 806,4	43,2
Sierpień	419	507 806,1	6,1	1 528,2	1 662,7	3 838,6	4 091,6	17 077,5	17 680,4	19 367,6	38,5
Wrzesień	419	465 698,5	5,6	1 377,9	1 483,5	3 552,5	3 786,7	15 895,2	16 581,5	21 402,5	47,3
Październik	417	508 534,1	6,2	1 536,3	1 427,0	3 824,0	3 639,0	16 562,0	16 085,2	19 644,9	45,5
Listopad	416	565 381,6	7,5	1 736,3	1 691,5	4 108,8	3 972,3	17 730,0	17 167,1	24 100,0	49,9
Grudzień	415	574 669,5	7,7	1 792,0	1 760,8	4 154,3	4 098,0	17 496,2	17 824,8	17 038,7	33,3

TABELA III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Dni	Grudzień 2021 r.			Styczeń 2022 r.			Luty 2022 r.		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	4,1051	4,6494	1,1326	4,0600	4,5994	1,1329	4,0689	4,5820	1,1261
2	4,0625	4,6002	1,1324	4,0600	4,5994	1,1329	4,0283	4,5500	1,1295
3	4,0653	4,5934	1,1299	4,0424	4,5889	1,1352	4,0267	4,5439	1,1284
4	4,0653	4,5934	1,1299	4,0468	4,5737	1,1302	3,9657	4,5459	1,1463
5	4,0653	4,5934	1,1299	4,0396	4,5672	1,1306	3,9657	4,5459	1,1463
6	4,0619	4,5889	1,1297	4,0396	4,5672	1,1306	3,9657	4,5459	1,1463
7	4,0788	4,5991	1,1276	4,0279	4,5576	1,1315	3,9872	4,5550	1,1424
8	4,0710	4,5941	1,1285	4,0279	4,5576	1,1315	3,9693	4,5274	1,1406
9	4,0837	4,6226	1,1320	4,0279	4,5576	1,1315	3,9530	4,5167	1,1426
10	4,0887	4,6129	1,1282	4,0064	4,5377	1,1326	3,9218	4,4879	1,1443
11	4,0887	4,6129	1,1282	4,0106	4,5454	1,1333	3,9665	4,5163	1,1386
12	4,0887	4,6129	1,1282	3,9879	4,5332	1,1367	3,9665	4,5163	1,1386
13	4,1003	4,6204	1,1268	3,9463	4,5270	1,1472	3,9665	4,5163	1,1386
14	4,1088	4,6436	1,1302	3,9597	4,5372	1,1458	4,0439	4,5743	1,1312
15	4,0999	4,6214	1,1272	3,9597	4,5372	1,1458	3,9740	4,5091	1,1347
16	4,0938	4,6315	1,1313	3,9597	4,5372	1,1458	3,9478	4,4916	1,1377
17	4,0882	4,6334	1,1334	3,9567	4,5201	1,1424	3,9687	4,5088	1,1361
18	4,0882	4,6334	1,1334	3,9734	4,5275	1,1395	3,9798	4,5256	1,1371
19	4,0882	4,6334	1,1334	3,9930	4,5279	1,1340	3,9798	4,5256	1,1371
20	4,1182	4,6381	1,1262	3,9833	4,5201	1,1348	3,9798	4,5256	1,1371
21	4,0937	4,6238	1,1295	3,9953	4,5303	1,1339	3,9769	4,5193	1,1364
22	4,0984	4,6244	1,1283	3,9953	4,5303	1,1339	4,0120	4,5416	1,1320
23	4,0950	4,6359	1,1321	3,9953	4,5303	1,1339	3,9937	4,5352	1,1356
24	4,0785	4,6252	1,1340	4,0049	4,5358	1,1326	4,1281	4,6284	1,1212
25	4,0785	4,6252	1,1340	4,0593	4,5821	1,1288	4,1683	4,6608	1,1182
26	4,0785	4,6252	1,1340	4,0684	4,5920	1,1287	4,1683	4,6608	1,1182
27	4,0889	4,6239	1,1308	4,0830	4,5713	1,1196	4,1683	4,6608	1,1182
28	4,0620	4,6028	1,1331	4,1048	4,5697	1,1133	4,1965	4,6909	1,1178
29	4,0779	4,5997	1,1280	4,1048	4,5697	1,1133			
30	4,0631	4,5915	1,1300	4,1048	4,5697	1,1133			
31	4,0600	4,5994	1,1329	4,1147	4,5982	1,1175			
Przeciętny w ciągu miesiąca	4,0834	4,6163	X	4,0239	4,5548	X	4,0156	4,5539	X

TABELA III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR, cd.

Dni	Marzec 2022 r.			Kwiecień 2022 r.			Maj 2022 r.		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	4,2193	4,7241	1,1196	4,1978	4,6428	1,1060	4,4072	4,6582	1,0570
2	4,3302	4,7989	1,1082	4,1978	4,6428	1,1060	4,4454	4,6806	1,0529
3	4,3257	4,7931	1,1081	4,1978	4,6428	1,1060	4,4454	4,6806	1,0529
4	4,3910	4,8363	1,1014	4,2073	4,6373	1,1022	4,4456	4,6777	1,0522
5	4,3910	4,8363	1,1014	4,2233	4,6317	1,0967	4,4017	4,6658	1,0600
6	4,3910	4,8363	1,1014	4,2606	4,6539	1,0923	4,4502	4,6979	1,0557
7	4,5722	4,9647	1,0858	4,2727	4,6478	1,0878	4,4502	4,6979	1,0557
8	4,5115	4,9121	1,0888	4,2703	4,6405	1,0867	4,4502	4,6979	1,0557
9	4,4147	4,8429	1,0970	4,2703	4,6405	1,0867	4,4784	4,7059	1,0508
10	4,3482	4,8013	1,1042	4,2703	4,6405	1,0867	4,4223	4,6761	1,0574
11	4,3694	4,7924	1,0968	4,2586	4,6451	1,0908	4,4190	4,6700	1,0568
12	4,3694	4,7924	1,0968	4,2926	4,6626	1,0862	4,4863	4,6841	1,0441
13	4,3694	4,7924	1,0968	4,2872	4,6460	1,0837	4,4849	4,6679	1,0408
14	4,3221	4,7465	1,0982	4,2581	4,6447	1,0908	4,4849	4,6679	1,0408
15	4,2992	4,7311	1,1005	4,2865	4,6378	1,0820	4,4849	4,6679	1,0408
16	4,2828	4,7055	1,0987	4,2865	4,6378	1,0820	4,4785	4,6724	1,0433
17	4,2403	4,6876	1,1055	4,2865	4,6378	1,0820	4,4379	4,6558	1,0491
18	4,2707	4,7221	1,1057	4,2865	4,6378	1,0820	4,4279	4,6528	1,0508
19	4,2707	4,7221	1,1057	4,2887	4,6361	1,0810	4,4231	4,6429	1,0497
20	4,2707	4,7221	1,1057	4,2708	4,6295	1,0840	4,3832	4,6366	1,0578
21	4,2444	4,6930	1,1057	4,2596	4,6523	1,0922	4,3832	4,6366	1,0578
22	4,2720	4,6975	1,0996	4,2935	4,6361	1,0798	4,3832	4,6366	1,0578
23	4,2772	4,7036	1,0997	4,2935	4,6361	1,0798	4,3369	4,6171	1,0646
24	4,3310	4,7589	1,0988	4,2935	4,6361	1,0798	4,3071	4,6107	1,0705
25	4,3125	4,7459	1,1005	4,3188	4,6405	1,0745	4,3069	4,5955	1,0670
26	4,3125	4,7459	1,1005	4,3469	4,6429	1,0681	4,3189	4,6135	1,0682
27	4,3125	4,7459	1,1005	4,4453	4,7076	1,0590	4,2966	4,6102	1,0730
28	4,2784	4,7020	1,0990	4,4613	4,6915	1,0516	4,2966	4,6102	1,0730
29	4,2917	4,7144	1,0985	4,4072	4,6582	1,0570	4,2966	4,6102	1,0730
30	4,1688	4,6507	1,1156	4,4072	4,6582	1,0570	4,2617	4,5869	1,0763
31	4,1801	4,6525	1,1130				4,2651	4,5756	1,0728
Przeciętny w ciągu miesiąca	4,3207	4,7603	X	4,2899	4,6465	X	4,3987	4,6503	X

TABELA III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR, cd.

Dni	Czerwiec 2022 r.			Lipiec 2022 r.			Sierpień 2022 r.		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1	4,2817	4,5891	1,0718	4,5106	4,7176	1,0459	4,6290	4,7475	1,0256
2	4,2931	4,5876	1,0686	4,5106	4,7176	1,0459	4,5984	4,7092	1,0241
3	4,2689	4,5908	1,0754	4,5106	4,7176	1,0459	4,6164	4,7032	1,0188
4	4,2689	4,5908	1,0754	4,5032	4,7002	1,0437	4,6340	4,7230	1,0192
5	4,2689	4,5908	1,0754	4,5947	4,7358	1,0307	4,6024	4,7053	1,0224
6	4,2675	4,5880	1,0751	4,6796	4,7942	1,0245	4,6024	4,7053	1,0224
7	4,2935	4,5855	1,0680	4,7029	4,7965	1,0199	4,6024	4,7053	1,0224
8	4,2904	4,5817	1,0679	4,7417	4,7958	1,0114	4,6127	4,7013	1,0192
9	4,2764	4,5826	1,0716	4,7417	4,7958	1,0114	4,5919	4,7021	1,0240
10	4,3363	4,6030	1,0615	4,7417	4,7958	1,0114	4,6112	4,7138	1,0223
11	4,3363	4,6030	1,0615	4,7416	4,7976	1,0118	4,5206	4,6745	1,0340
12	4,3363	4,6030	1,0615	4,8284	4,8337	1,0011	4,5459	4,6832	1,0302
13	4,4209	4,6313	1,0476	4,8221	4,8399	1,0037	4,5459	4,6832	1,0302
14	4,4478	4,6548	1,0465	4,8274	4,8371	1,0020	4,5459	4,6832	1,0302
15	4,4455	4,6642	1,0492	4,7966	4,8115	1,0031	4,5459	4,6832	1,0302
16	4,4455	4,6642	1,0492	4,7966	4,8115	1,0031	4,6282	4,6928	1,0140
17	4,4630	4,6951	1,0520	4,7966	4,8115	1,0031	4,6119	4,6921	1,0174
18	4,4630	4,6951	1,0520	4,7152	4,7770	1,0131	4,6468	4,7244	1,0167
19	4,4630	4,6951	1,0520	4,6594	4,7731	1,0244	4,7061	4,7480	1,0089
20	4,4400	4,6731	1,0525	4,6524	4,7603	1,0232	4,7061	4,7480	1,0089
21	4,3917	4,6460	1,0579	4,6682	4,7578	1,0192	4,7061	4,7480	1,0089
22	4,4338	4,6590	1,0508	4,6920	4,7643	1,0154	4,7427	4,7493	1,0014
23	4,4881	4,7096	1,0494	4,6920	4,7643	1,0154	4,8030	4,7706	0,9933
24	4,4656	4,7094	1,0546	4,6920	4,7643	1,0154	4,8029	4,7772	0,9946
25	4,4656	4,7094	1,0546	4,6171	4,7196	1,0222	4,7546	4,7584	1,0008
26	4,4656	4,7094	1,0546	4,6222	4,7183	1,0208	4,7465	4,7413	0,9989
27	4,4369	4,6965	1,0585	4,7142	4,7811	1,0142	4,7465	4,7413	0,9989
28	4,4377	4,7004	1,0592	4,6952	4,7973	1,0217	4,7465	4,7413	0,9989
29	4,4533	4,6809	1,0511	4,6365	4,7399	1,0223	4,7821	4,7529	0,9939
30	4,4825	4,6806	1,0442	4,6365	4,7399	1,0223	4,7210	4,7328	1,0025
31				4,6365	4,7399	1,0223	4,7360	4,7265	0,9980
Przeciętny w ciągu miesiąca	4,3876	4,6457	X	4,6831	4,7712	X	4,6578	4,7216	X

TABELA III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR, cd.

Dni	Wrzesień 2022 r.			Październik 2022 r.			Listopad 2022 r.			Grudzień 2022 r.		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	4,6959	4,7133	1,0037	4,9533	4,8698	0,9831	4,7340	4,7089	0,9947	4,4911	4,6892	1,0441
2	4,7276	4,7144	0,9972	4,9533	4,8698	0,9831	4,7485	4,7039	0,9906	4,4492	4,6850	1,0530
3	4,7276	4,7144	0,9972	4,9207	4,8272	0,9810	4,8291	4,7101	0,9754	4,4492	4,6850	1,0530
4	4,7276	4,7144	0,9972	4,8615	4,8007	0,9875	4,7975	4,6898	0,9776	4,4492	4,6850	1,0530
5	4,7690	4,7263	0,9910	4,8380	4,8128	0,9948	4,7975	4,6898	0,9776	4,4415	4,6898	1,0559
6	4,7367	4,7168	0,9958	4,8989	4,8445	0,9889	4,7975	4,6898	0,9776	4,4787	4,6995	1,0493
7	4,7584	4,7137	0,9906	4,9588	4,8606	0,9802	4,6926	4,6858	0,9986	4,4834	4,6968	1,0476
8	4,7268	4,7244	0,9995	4,9588	4,8606	0,9802	4,6893	4,6912	1,0004	4,4760	4,6976	1,0495
9	4,6599	4,7098	1,0107	4,9588	4,8606	0,9802	4,6817	4,7037	1,0047	4,4351	4,6821	1,0557
10	4,6599	4,7098	1,0107	5,0239	4,8677	0,9689	4,7328	4,7146	0,9962	4,4351	4,6821	1,0557
11	4,6599	4,7098	1,0107	5,0171	4,8711	0,9709	4,7328	4,7146	0,9962	4,4351	4,6821	1,0557
12	4,6225	4,7113	1,0192	5,0014	4,8536	0,9704	4,7328	4,7146	0,9962	4,4424	4,6912	1,0560
13	4,6363	4,7082	1,0155	4,9905	4,8468	0,9712	4,7328	4,7146	0,9962	4,4527	4,6945	1,0543
14	4,7233	4,7195	0,9992	4,9569	4,8330	0,9750	4,5383	4,6794	1,0311	4,3973	4,6886	1,0662
15	4,7202	4,7164	0,9992	4,9569	4,8330	0,9750	4,5143	4,6985	1,0408	4,4100	4,6843	1,0622
16	4,7384	4,7176	0,9956	4,9569	4,8330	0,9750	4,5050	4,6942	1,0420	4,4227	4,6934	1,0612
17	4,7384	4,7176	0,9956	4,9522	4,8229	0,9739	4,5387	4,7039	1,0364	4,4227	4,6934	1,0612
18	4,7384	4,7176	0,9956	4,8929	4,8092	0,9829	4,5337	4,7067	1,0382	4,4227	4,6934	1,0612
19	4,7255	4,7142	0,9976	4,8892	4,7997	0,9817	4,5337	4,7067	1,0382	4,4153	4,6886	1,0619
20	4,7118	4,7165	1,0010	4,9024	4,7955	0,9782	4,5337	4,7067	1,0382	4,4001	4,6804	1,0637
21	4,7919	4,7449	0,9902	4,9000	4,7804	0,9756	4,5991	4,7035	1,0227	4,3947	4,6648	1,0615
22	4,8343	4,7758	0,9879	4,9000	4,7804	0,9756	4,5844	4,7075	1,0269	4,3726	4,6551	1,0646
23	4,8796	4,7591	0,9753	4,9000	4,7804	0,9756	4,5480	4,6958	1,0325	4,3700	4,6364	1,0610
24	4,8796	4,7591	0,9753	4,8669	4,7866	0,9835	4,5101	4,6993	1,0420	4,3700	4,6364	1,0610
25	4,8796	4,7591	0,9753	4,8499	4,7805	0,9857	4,5111	4,6884	1,0393	4,3700	4,6364	1,0610
26	4,9113	4,7566	0,9685	4,7538	4,7723	1,0039	4,5111	4,6884	1,0393	4,3700	4,6364	1,0610
27	4,9476	4,7616	0,9624	4,7216	4,7504	1,0061	4,5111	4,6884	1,0393	4,3671	4,6558	1,0661
28	5,0381	4,8147	0,9557	4,7477	4,7199	0,9941	4,4827	4,6835	1,0448	4,4127	4,6938	1,0637
29	5,0328	4,8637	0,9664	4,7477	4,7199	0,9941	4,5164	4,6813	1,0365	4,4078	4,6969	1,0656
30	4,9533	4,8698	0,9831	4,7477	4,7199	0,9941	4,5066	4,6684	1,0359	4,4018	4,6899	1,0655
31				4,7340	4,7089	0,9947				4,4018	4,6899	1,0655
Przeciętny w ciągu miesiąca	4,7784	4,7390	X	4,8939	4,8088	X	4,6226	4,6977	X	4,4209	4,6798	X

Tabela IV. Średnie oprocentowanie stanów umów złotych (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	Nr	Grudzień 2021	Styczeń	Luty	Marzec
						2022		
Depozyty i inne zobowiązania w złotych	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	bieżące		1	0,1	0,1	0,1	0,1
		Depozyty z terminem pierwotnym	do 2 lat włącznie	2	0,3	0,4	0,5	0,7
			powyżej 2 lat	3	1,1	1,9	2,0	2,0
			ogółem	4	0,4	0,6	0,7	0,9
		ogółem wraz z bieżącymi		5	0,1	0,1	0,2	0,2
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	bieżące		6	0,1	0,1	0,2	0,4
		Depozyty z terminem pierwotnym	do 2 lat włącznie	7	0,5	0,8	1,1	1,7
			powyżej 2 lat	8	0,4	0,4	0,4	0,5
			ogółem	9	0,5	0,8	1,1	1,7
		ogółem wraz z bieżącymi		10	0,2	0,2	0,3	0,6
	Terminowe ogółem		11	0,4	0,6	0,8	1,1	
	Ogółem wraz z bieżącymi		12	0,1	0,2	0,2	0,3	
Kredyty i inne należności w złotych	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym		13	6,6	7,3	7,9	8,7
		Kredyty z tytułu kart kredytowych		14	6,7	7,8	8,4	9,3
		Kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)	do 1 roku włącznie	15	3,5	3,7	3,9	4,1
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	16	6,3	6,7	7,0	7,2
			powyżej 5 lat	17	7,4	7,8	8,4	8,6
			ogółem	18	7,0	7,5	8,0	8,2
		Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	do 1 roku włącznie	19	np.	np.	np.	np.
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	20	3,4	4,1	4,5	4,9
			powyżej 5 lat	21	3,1	3,7	4,3	4,8
		ogółem		22	3,1	3,7	4,3	4,8
	Pozostałe kredyty i inne należności	do 1 roku włącznie	23	5,8	6,3	7,0	7,4	
		powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	24	5,1	5,8	7,0	7,3	
		powyżej 5 lat	25	4,7	5,4	6,1	6,5	
		ogółem	26	4,8	5,5	6,3	6,7	
	ogółem wraz z bieżącymi		27	4,4	5,0	5,6	6,0	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym		28	3,3	3,8	4,2	5,1
		Kredyty z tytułu kart kredytowych		29	4,3	5,6	5,9	5,5
Kredyty z terminem pierwotnym		do 1 roku włącznie	30	2,9	3,5	3,9	4,4	
		powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	31	3,6	4,3	4,7	5,2	
		powyżej 5 lat	32	3,5	4,3	4,8	5,1	
		ogółem	33	3,5	4,3	4,7	5,1	
ogółem wraz z bieżącymi		34	3,4	4,1	4,5	5,1		
Ogółem wraz z bieżącymi		35	4,1	4,8	5,3	5,8		

np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej.

Tabela IV. Średnie oprocentowanie stanów umów złotowych (w %), cd.

Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
2022								
0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8
0,9	1,4	2,3	3,1	3,9	4,2	4,4	4,9	5,2
2,9	3,2	3,6	4,5	4,5	4,6	4,6	4,6	4,7
1,2	1,6	2,4	3,3	3,9	4,3	4,5	4,9	5,2
0,4	0,6	0,8	1,1	1,4	1,6	1,7	2,0	2,1
0,4	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,1	1,1	1,2
2,6	3,4	4,2	4,8	5,2	5,7	5,7	5,7	5,7
0,7	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2
2,6	3,4	4,1	4,8	5,2	5,7	5,6	5,7	5,7
0,9	1,2	1,5	1,9	2,2	2,4	2,6	2,7	2,6
1,6	2,1	2,9	3,7	4,3	4,7	4,8	5,1	5,3
0,5	0,7	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,3
9,8	10,8	11,7	12,4	12,8	13,1	13,3	13,5	13,4
10,2	11,5	12,1	12,8	13,9	14,0	14,3	14,2	14,0
4,2	4,5	4,8	5,1	5,3	5,4	5,5	5,5	5,6
8,1	8,4	8,8	9,3	9,6	9,8	10,1	10,2	10,1
9,5	10,0	10,6	11,1	11,3	11,5	11,8	11,9	11,9
9,1	9,5	10,0	10,5	10,7	10,9	11,2	11,3	11,3
np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.
5,7	6,4	7,1	8,1	7,7	7,6	7,8	7,8	8,2
5,6	6,3	7,2	7,9	5,1	3,4	4,8	3,9	5,3
5,6	6,3	7,2	7,9	5,1	3,4	4,8	3,9	5,3
8,8	9,8	10,7	11,2	10,8	11,0	11,1	11,0	11,1
8,4	9,5	10,5	10,8	11,0	11,2	11,6	11,9	11,7
7,6	8,2	8,9	9,8	9,9	10,2	10,1	10,3	10,2
7,8	8,6	9,3	10,0	10,1	10,4	10,4	10,6	10,5
6,9	7,6	8,4	9,0	7,4	6,5	7,5	7,0	7,7
6,0	7,0	7,4	8,1	8,3	8,5	8,6	8,8	8,5
6,7	7,8	8,0	8,2	8,8	9,0	8,7	8,4	8,3
5,4	6,5	7,2	7,9	7,9	8,0	8,2	8,5	8,4
6,2	6,9	7,9	8,6	8,7	9,0	9,0	9,1	9,1
6,3	7,1	7,7	8,6	8,9	9,1	9,2	9,3	9,3
6,2	7,0	7,7	8,6	8,8	9,0	9,1	9,2	9,2
6,1	7,0	7,6	8,4	8,6	8,8	8,9	9,1	8,9
6,7	7,4	8,2	8,9	7,8	7,2	7,9	7,5	8,1

Tabela V. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów złotych (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	Nr	Grudzień 2021	Styczeń	Luty	Marzec
					2022			
Depozyty i inne zobowiązania w złotych	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Depozyty z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	1	0,3	0,4	0,6	0,9
			pow. 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	2	0,6	0,9	1,0	1,5
			pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	3	0,9	1,2	1,5	1,7
			pow. 6 miesięcy do 1 roku włącznie	4	1,3	1,7	1,9	1,9
			powyżej 1 roku	5	np.	2,2	1,1	2,4
			ogółem	6	0,7	1,0	1,2	1,5
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Depozyty z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	7	0,8	1,2	1,4	2,2
			pow. 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	8	0,8	1,3	1,6	2,6
			pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	9	1,0	1,3	1,8	2,7
			pow. 6 miesięcy do 1 roku włącznie	10	1,2	1,1	1,6	2,9
			powyżej 1 roku	11	0,7	0,8	0,7	0,8
			ogółem	12	0,8	1,2	1,5	2,3
	Ogółem				13	0,8	1,1	1,4
Kredyty i inne należności w złotych	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	14	8,9	9,7	9,9	10,3
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	15	4,3	4,2	3,6	3,8
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	16	4,8	6,7	7,0	7,1
			stopa stała powyżej 5 lat	17	8,6	9,0	9,3	9,6
			ogółem	18	7,5	8,8	9,0	9,2
			rzeczywista stopa procentowa	19	11,2	12,8	12,9	12,9
		Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	20	4,5	5,1	5,5	6,2
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	21	np.	np.	np.	np.
			stopa stała powyżej 1 roku	22	4,6	5,0	5,6	5,7
			ogółem	23	4,6	5,1	5,5	6,0
			rzeczywista stopa procentowa	24	5,0	5,3	5,8	6,2
		Kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	25	6,1	7,3	8,2	8,4
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	26	np.	np.	np.	np.
			stopa stała powyżej 1 roku	27	8,9	8,6	10,0	10,6
			ogółem	28	6,3	7,5	8,3	8,6
		Pozostałe kredyty i inne należności bez przedsiębiorców indywidualnych	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	29	5,6	6,2	6,7	7,5
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	30	np.	np.	np.	np.
			stopa stała powyżej 1 roku	31	np.	np.	6,6	8,0
			ogółem	32	5,6	6,3	6,7	7,5
	Ogółem		33	5,8	6,8	7,3	7,4	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Kredyty o wysokości do 1 mln zł włącznie	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	34	3,5	4,0	4,4	5,4
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	35	4,2	4,5	5,3	6,2
			stopa stała powyżej 1 roku	36	4,8	5,0	5,8	np.
			ogółem	37	3,5	4,0	4,5	5,5
			stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku	38	4,0	4,4	4,6	5,8
		Kredyty o wysokości od 1 mln zł do 4 mln zł włącznie	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	39	4,3	4,4	5,2	6,1
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	40	np.	np.	4,6	5,7
			stopa stała powyżej 1 roku	41	np.	np.	np.	2,1
			ogółem	42	4,3	4,4	5,1	6,0
			stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku	43	5,1	4,9	5,9	6,7
		Kredyty o wysokości powyżej 4 mln zł	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	44	3,8	4,3	4,6	5,7
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	45	np.	4,6	np.	np.
			stopa stała powyżej 1 roku	46	np.	np.	np.	np.
ogółem			47	3,9	4,3	4,6	5,7	
stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku			48	4,0	4,5	4,7	5,8	
Ogółem				49	3,8	4,2	4,6	5,7
Ogółem				50	4,7	5,5	5,7	6,5

np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej.

Tabela V. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów złotych (w %), cd.

Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
2022								
1,6	3,1	3,9	4,1	4,1	4,5	4,6	5,8	6,2
1,9	3,3	4,6	5,0	5,2	5,6	5,9	6,2	6,3
2,4	3,8	4,8	5,5	5,9	6,2	6,0	6,1	6,4
2,5	3,6	4,6	5,2	5,8	6,3	6,4	6,8	6,5
1,9	4,4	5,4	np.	3,6	np.	np.	np.	np.
2,0	3,4	4,6	4,9	5,3	5,6	5,7	6,1	6,3
3,1	3,8	4,7	5,1	5,4	5,4	5,5	5,5	5,4
3,8	4,6	5,4	5,8	6,2	6,2	6,2	6,5	6,0
3,8	4,9	5,4	5,5	5,9	6,1	6,2	6,5	6,5
2,7	3,8	5,1	4,4	4,8	4,1	5,1	5,2	5,9
2,2	2,0	2,4	4,3	2,0	4,0	2,8	4,4	4,5
3,3	4,1	4,8	5,3	5,6	5,6	5,7	5,7	5,5
3,0	3,8	4,7	5,2	5,5	5,6	5,7	5,8	5,7
10,7	11,2	11,7	12,1	12,4	12,6	12,6	12,6	13,0
4,0	4,2	4,7	5,2	5,0	5,1	5,0	5,2	5,9
7,9	8,4	9,5	10,1	8,9	9,9	10,8	8,3	9,1
10,3	11,2	12,0	12,5	13,0	13,0	13,4	13,6	13,6
9,8	10,3	10,9	11,3	11,2	11,7	11,8	11,1	11,6
13,5	14,4	15,1	15,5	15,2	15,7	16,0	14,8	15,5
6,7	7,0	8,1	8,8	9,2	9,3	9,4	9,5	9,4
7,9	9,0	9,2	9,6	9,6	9,4	9,5	9,7	9,4
6,3	7,2	8,2	8,6	9,1	8,6	8,7	9,1	9,0
6,6	7,2	8,2	8,8	9,2	9,0	9,0	9,3	9,2
6,8	7,6	8,6	9,3	9,6	9,5	9,6	10,0	10,0
9,8	10,7	11,9	11,7	10,8	11,4	11,4	12,1	12,0
np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.
10,0	11,5	11,9	11,8	11,9	11,8	12,3	11,9	11,7
10,0	10,8	11,9	11,7	11,0	11,5	11,5	12,1	11,9
8,2	8,4	9,2	10,1	10,0	10,0	10,4	10,5	10,4
np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.
7,9	8,2	8,8	9,9	10,7	10,2	9,6	10,4	10,0
8,2	8,4	9,1	10,0	10,1	10,0	10,4	10,5	10,4
8,1	9,0	9,8	10,4	10,6	10,9	11,0	10,8	11,0
6,4	7,2	7,8	8,3	8,4	8,5	8,5	8,5	8,4
7,5	8,2	9,0	9,3	9,2	9,3	9,6	9,5	9,4
7,9	8,7	np.	8,2	np.	np.	np.	np.	9,1
6,5	7,3	7,9	8,4	8,4	8,5	8,6	8,5	8,4
6,6	7,8	8,3	8,7	8,7	8,9	8,8	8,8	8,7
6,7	7,6	8,2	8,7	8,8	8,8	8,9	8,9	9,1
np.	np.	np.	np.	8,7	9,4	9,3	9,3	9,0
2,8	5,0	9,3	10,4	6,9	np.	np.	-	-
6,6	7,6	8,3	8,8	8,7	8,9	8,9	8,9	9,1
6,7	8,0	8,6	9,0	9,3	9,2	9,1	9,3	9,4
6,6	7,6	8,4	8,9	8,9	9,2	8,9	9,3	8,9
8,1	7,9	np.	np.	np.	9,8	np.	np.	np.
np.	np.	np.	-	np.	-	np.	np.	np.
6,6	7,6	8,5	8,9	8,9	9,2	8,9	9,3	8,9
6,7	7,8	8,6	9,1	9,2	9,6	8,9	9,4	9,1
6,6	7,5	8,3	8,7	8,7	8,9	8,8	8,9	8,7
7,3	8,2	9,0	9,5	9,6	9,8	9,7	9,8	9,7

Tabela VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów denominowanych w euro (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	Nr	Grudzień 2021	Styczeń	Luty	Marzec
						2022		
Depozyty i inne zobowiązania w euro	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Depozyty z terminem pierwotnym	Bieżące*	1	0,0	0,0	0,0	0,0
			do 1 miesiąca włącznie	2	np.	0,1	0,1	0,1
			pow. 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	3	np.	0,0	np.	np.
			pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	4	0,1	0,1	0,1	0,2
			pow. 6 miesięcy do 1 roku włącznie	5	0,2	0,2	0,2	0,4
			powyżej 1 roku	6	np.	0,0	np.	np.
			ogółem	7	0,1	0,1	0,1	0,1
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Depozyty z terminem pierwotnym	Bieżące*	8	0,0	0,0	0,0	0,0
			do 1 miesiąca włącznie	9	np.	np.	0,1	np.
			pow. 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	10	0,1	0,0	0,0	0,0
			pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	11	0,1	np.	0,0	np.
			pow. 6 miesięcy do 1 roku włącznie	12	0,0	0,0	0,1	0,1
			powyżej 1 roku	13	np.	np.	np.	np.
			ogółem	14	0,1	0,0	0,0	0,1
	Ogółem bez bieżących	15	0,1	0,1	0,1	0,1		
Kredyty i inne należności w euro	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym*	16	0,8	0,9	0,9	0,9	
			Kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)	ogółem	17	–	np.	–
		Kredyty na cele mieszkaniowe	rzeczywista stopa procentowa	18	–	np.	–	np.
			ogółem	19	4,1	3,7	3,8	3,9
		Pozostałe kredyty i inne należności	20	7,3	6,5	6,6	6,4	
		Ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)	21	1,7	1,7	2,0	1,6	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Umowy o wartości	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym*	22	2,9	2,6	3,2	2,8
			do 1 mln euro włącznie	23	1,3	1,4	1,3	1,4
			powyżej 1 mln euro	24	1,7	1,5	1,5	1,6
			ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)	25	2,0	1,9	1,9	2,6
Ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)	26	1,9	1,9	1,8	2,3			
Ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)	27	2,0	1,9	1,9	2,4			

* Kategoria, której oprocentowanie zostało uzyskane wg metodyki stosowanej dla stanów wszystkich umów. Nie jest ona uwzględniana w kategoriach „ogółem”.

np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej.

Tabela VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów denominowanych w euro (w %), cd.

Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
2022								
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	0,4	0,5
np.	0,1	0,1	0,1	0,1	np.	0,2	0,5	0,3
0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,7	0,8	1,0
0,4	0,5	0,3	0,5	0,6	1,3	1,4	1,4	1,3
np.	1,0	1,2	1,0	1,0	np.	np.	np.	np.
0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,5	0,7	0,6	0,6
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,1	np.	np.	np.	np.	0,3	np.	np.	np.
0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,5	0,7	0,6	1,1
0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,4	0,9	1,2	np.
0,0	0,0	np.	0,1	0,0	1,6	0,9	np.	1,0
np.	np.	0,0	0,0	0,0	0,0	np.	np.	0,1
0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,8	np.
0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,6	0,8	np.
1,0	1,1	1,1	1,3	1,4	1,6	2,0	2,6	2,7
–	–	np.	–	np.	–	–	–	–
–	–	np.	–	np.	–	–	–	–
4,0	4,2	np.	4,2	4,1	5,1	5,7	np.	6,2
6,5	6,8	np.	7,2	6,4	8,2	9,3	np.	10,0
2,0	np.	2,6	2,7	2,3	3,1	3,0	3,4	3,8
2,7	np.	np.	3,0	3,1	3,7	3,9	4,8	4,8
1,4	1,4	1,4	1,3	1,4	1,6	2,1	2,7	2,9
1,6	1,5	1,9	1,7	2,0	2,5	2,6	3,4	3,5
2,0	2,1	2,1	2,3	2,2	2,6	3,3	3,4	3,8
1,9	1,9	2,0	2,2	2,2	2,6	3,1	3,4	3,7
2,0	1,7	2,0	2,3	2,2	2,6	3,2	3,5	3,8

**Tabela VII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
AKTYWA**

Okres	Gotówka w kasach	Kredyty i inne należności od podmiotów krajowych	Aktywa			Dłużne papiery wartościowe	monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe ¹
			monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe ¹				
			1	2	3				
Grudzień 2021	14 837,6	1 557 004,0	168 904,0	94 163,0	1 293 937,0	710 135,8	232 162,7	414 178,3	63 794,8
Styczeń 2022	13 601,6	1 521 959,4	134 120,5	92 945,8	1 294 893,1	755 901,1	276 150,0	416 398,6	63 352,5
Luty	25 265,2	1 561 733,9	157 610,1	93 117,8	1 311 006,1	717 931,8	236 804,0	417 984,9	63 142,9
Marzec	17 031,2	1 558 960,0	145 387,3	92 809,8	1 320 762,8	702 696,0	227 710,7	412 987,1	61 998,3
Kwiecień	15 689,8	1 550 489,7	122 118,8	92 835,2	1 335 535,7	707 565,0	241 609,1	402 868,5	63 087,3
Maj	15 287,6	1 577 967,6	153 741,6	92 466,1	1 331 759,9	690 387,6	224 245,1	402 914,1	63 228,4
Czerwiec	15 205,6	1 586 120,8	154 284,7	93 847,8	1 337 988,4	709 082,9	243 378,9	405 508,9	60 195,2
Lipiec	14 838,4	1 564 585,8	124 016,8	95 032,4	1 345 536,7	721 206,4	267 504,1	394 658,8	59 043,5
Sierpień	14 677,4	1 607 536,5	154 625,9	94 951,0	1 357 959,6	700 004,3	246 679,8	395 038,7	58 285,9
Wrzesień	14 360,0	1 644 451,4	193 662,2	95 353,9	1 355 435,3	662 874,3	215 796,7	388 331,0	58 746,6
Październik	14 979,9	1 623 327,1	182 329,9	93 893,1	1 347 104,2	676 851,3	230 131,9	386 744,1	59 975,3
Listopad	14 389,4	1 596 649,9	164 440,3	98 552,6	1 333 657,0	717 248,3	277 160,3	381 126,6	58 961,3
Grudzień	14 588,6	1 564 312,5	143 182,2	106 908,5	1 314 221,8	759 781,2	308 881,6	388 738,5	62 161,2

Okres	Udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego	Aktywa		Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe ²	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem
			monetarne instytucje finansowe	pozostałe sektory krajowe ¹				
			10	11				
Grudzień 2020	0,0	24 227,6	8 489,0	15 738,6	124 265,2	62 678,2	166 849,8	2 659 998,4
Styczeń 2021	0,0	24 295,0	8 541,8	15 753,2	133 520,8	62 791,9	170 539,9	2 682 609,9
Luty	0,0	24 176,0	8 344,4	15 831,7	142 696,2	62 931,2	181 476,1	2 716 210,4
Marzec	0,0	24 154,2	8 377,7	15 776,5	163 421,2	63 069,1	189 939,9	2 719 271,7
Kwiecień	0,0	23 956,1	8 170,6	15 785,5	164 371,6	63 240,2	201 676,8	2 726 989,1
Maj	0,0	23 952,5	8 134,7	15 817,8	169 315,8	63 371,8	200 467,7	2 740 750,6
Czerwiec	0,0	21 960,6	8 046,0	13 914,6	185 982,7	63 396,2	204 222,3	2 785 971,2
Lipiec	0,0	21 455,6	7 721,7	13 733,9	215 495,3	63 522,9	191 469,1	2 792 573,5
Sierpień	0,0	21 434,8	7 671,9	13 762,9	220 995,2	63 800,1	198 152,2	2 826 600,4
Wrzesień	0,0	22 254,2	7 768,5	14 485,8	221 487,7	63 930,5	199 712,9	2 829 070,9
Październik	0,0	21 725,0	7 967,1	13 757,8	227 722,2	64 151,7	203 997,0	2 832 754,2
Listopad	0,0	22 022,5	8 023,1	13 999,4	234 417,9	64 165,5	197 112,7	2 846 006,2
Grudzień	0,0	22 093,2	8 064,7	14 028,5	218 288,5	64 537,7	199 747,3	2 843 349,0

¹ Niemonetarne instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

² Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 11.

**Tabela VII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
PASywa**

Okres	Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł PASywa						
	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych	monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe szczebla centralnego	pozostałe sektory krajowe ¹	bieżące	terminowe	operacje z przyrzeczeniem odkupu
	1	2	3	4	5	6	7
Grudzień 2021	1 832 152,0	70 697,0	104 244,4	1 657 210,6	1 375 640,4	275 748,9	5 821,3
Styczeń 2022	1 848 082,5	70 756,8	138 186,5	1 639 139,1	1 356 428,8	278 197,7	4 512,6
Luty	1 859 148,2	76 852,6	135 468,0	1 646 827,6	1 345 217,0	296 836,8	4 773,9
Marzec	1 850 484,6	75 963,7	123 601,9	1 650 919,0	1 340 389,2	305 601,9	4 928,0
Kwiecień	1 836 515,0	73 071,5	110 980,0	1 652 463,5	1 308 033,3	339 020,7	5 409,5
Maj	1 861 780,5	77 215,9	122 505,5	1 662 059,1	1 292 559,8	364 399,9	5 099,4
Czerwiec	1 890 623,5	79 718,5	159 111,2	1 651 793,8	1 259 160,5	387 927,0	4 706,3
Lipiec	1 904 266,3	77 401,3	159 457,4	1 667 407,7	1 228 998,1	433 202,4	5 207,1
Sierpień	1 926 638,1	80 913,5	146 935,6	1 698 789,0	1 234 209,5	459 343,2	5 236,3
Wrzesień	1 927 602,9	77 950,6	128 309,8	1 721 342,4	1 221 422,3	495 285,8	4 634,4
Październik	1 933 197,6	72 441,0	134 058,9	1 726 697,7	1 208 249,5	513 718,6	4 729,6
Listopad	1 945 259,6	73 841,9	128 471,0	1 742 946,6	1 212 529,1	524 948,1	5 469,4
Grudzień	1 933 355,2	73 691,7	108 771,8	1 750 891,7	1 225 865,7	520 105,8	4 920,2

Okres	Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł PASywa					
	Emisja udziałów/ jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
	8	9	10	11	12	13
Grudzień 2021	0,0	219 327,5	296 889,3	203 730,5	107 899,1	2 659 998,4
Styczeń 2022	0,0	218 655,3	299 202,0	202 757,8	113 912,3	2 682 609,9
Luty	0,0	219 601,7	301 697,4	213 544,0	122 219,0	2 716 210,4
Marzec	0,0	223 276,4	294 785,5	226 720,5	124 004,8	2 719 271,7
Kwiecień	0,0	223 150,5	289 854,4	238 564,3	138 904,9	2 726 989,1
Maj	0,0	225 359,6	291 603,2	229 238,5	132 768,8	2 740 750,6
Czerwiec	0,0	222 811,8	293 356,0	237 186,8	141 993,0	2 785 971,2
Lipiec	0,0	227 421,1	292 648,7	234 825,1	133 412,3	2 792 573,5
Sierpień	0,0	227 908,1	294 218,0	239 974,5	137 861,8	2 826 600,4
Wrzesień	0,0	230 684,4	291 553,9	241 558,1	137 671,7	2 829 070,9
Październik	0,0	230 290,9	292 734,8	232 073,7	144 457,3	2 832 754,2
Listopad	0,0	229 711,9	303 621,7	223 339,5	144 073,6	2 846 006,2
Grudzień	0,0	234 840,2	304 564,2	224 872,7	145 716,7	2 843 349,0

¹ Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

Tabela VIII. Bilans NBP – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Aktywa krajowe		Aktywa zagraniczne	Aktywa ogółem
	1		2	3
Grudzień 2021	152 270,9	692 440,0	844 711,0	
Styczeń 2022	156 364,8	681 808,0	838 172,8	
Luty	158 025,1	692 470,3	850 495,5	
Marzec	165 288,2	679 069,9	844 358,1	
Kwiecień	162 282,0	688 920,5	851 202,5	
Maj	160 499,5	685 333,2	845 832,8	
Czerwiec	163 536,1	709 921,8	873 457,9	
Lipiec	157 794,3	748 919,8	906 714,1	
Sierpień	166 975,8	752 017,9	918 993,6	
Wrzesień	175 784,1	770 285,3	946 069,4	
Październik	171 872,2	737 150,7	909 022,9	
Listopad	165 685,8	751 063,9	916 749,7	
Grudzień	143 382,0	752 860,1	896 242,1	

PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych				Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
		pozostałe monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe	szczebla centralnego	pozostałe sektory krajowe ¹					
Grudzień 2021	355 244,1	144 396,8	99 098,2	36 558,7	8 739,9	184 512,1	70 332,9	87 848,0	2 376,9	844 711,0
Styczeń 2022	352 010,0	101 519,3	64 098,3	32 925,8	4 495,2	227 862,8	71 951,1	82 797,8	2 031,9	838 172,8
Luty	379 353,4	109 983,0	81 939,2	23 198,9	4 844,9	187 227,3	86 736,5	84 708,5	2 486,8	850 495,5
Marzec	389 412,7	98 820,8	70 713,3	22 030,3	6 077,3	176 549,0	87 565,3	89 565,4	2 444,8	844 358,1
Kwiecień	391 640,8	81 379,9	49 754,1	26 869,8	4 756,0	189 706,1	102 651,4	83 143,8	2 680,7	851 202,5
Maj	385 096,5	119 118,7	77 360,4	37 340,4	4 417,9	172 107,5	81 646,0	85 572,6	2 291,5	845 832,8
Czerwiec	379 021,0	114 494,4	75 100,6	35 080,3	4 313,6	190 650,8	86 549,4	100 067,8	2 674,6	873 457,9
Lipiec	377 539,7	92 819,2	46 830,6	41 775,4	4 213,1	218 027,9	105 868,8	108 821,7	3 636,9	906 714,1
Sierpień	373 393,8	129 211,4	74 397,8	46 904,1	7 909,6	197 010,3	106 006,7	109 853,8	3 517,7	918 993,6
Wrzesień	373 318,5	177 666,8	116 062,0	57 924,9	3 680,0	157 924,3	118 222,5	115 930,4	3 007,0	946 069,4
Październik	373 737,5	156 153,5	109 939,4	42 477,6	3 736,5	175 207,0	92 600,5	109 064,3	2 260,0	909 022,9
Listopad	369 004,8	139 175,3	90 993,6	44 720,8	3 461,0	221 723,2	77 221,1	107 869,1	1 756,2	916 749,7
Grudzień	368 288,8	125 536,6	69 628,3	50 591,8	5 316,4	252 086,8	40 631,9	107 246,9	2 451,1	896 242,1

¹ Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

Tabela IX. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty i inne należności od podmiotów krajowych			Dłużne papiery wartościowe	Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego ¹		Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe ²	Pozostałe aktywa ³	Aktywa ogółem						
	1	2	3		4	5					6	7	8	9	10	11
Grudzień 2021	1 388 122,3	94 163,0	1 293 959,3	584 875,9	501 130,9	83 745,0	15 867,5	816 705,3	65 037,0	167 288,7	3 037 896,6					
Styczeń 2022	1 387 860,6	92 945,8	1 294 914,8	586 753,4	503 435,7	83 317,7	15 882,1	815 328,8	65 151,0	174 903,1	3 045 878,9					
Luty	1 404 145,2	93 117,8	1 311 027,4	588 239,1	505 105,9	83 133,2	15 960,5	835 166,5	65 285,1	187 332,5	3 096 128,9					
Marzec	1 413 594,5	92 809,8	1 320 784,6	582 217,6	500 201,2	82 016,4	15 905,4	842 491,2	65 425,9	202 960,1	3 122 594,6					
Kwiecień	1 428 393,1	92 835,2	1 335 557,9	565 549,3	482 478,1	83 071,2	15 914,3	853 292,2	65 598,6	219 685,0	3 148 432,5					
Maj	1 424 248,3	92 466,1	1 331 782,3	565 691,1	482 610,0	83 081,1	15 946,7	854 649,0	65 730,3	216 667,9	3 142 933,3					
Czerwiec	1 431 859,0	93 847,8	1 338 011,2	565 282,0	485 288,7	79 993,3	14 043,5	895 904,5	65 768,4	223 580,2	3 196 437,5					
Lipiec	1 440 592,0	95 032,4	1 345 559,7	552 223,4	473 354,2	78 869,2	13 862,8	964 415,1	65 894,9	206 110,8	3 243 098,9					
Sierpień	1 452 933,6	94 951,0	1 357 982,6	551 959,2	473 820,0	78 139,2	13 891,8	973 013,0	66 175,7	221 788,3	3 279 761,7					
Wrzesień	1 450 811,4	95 353,9	1 355 457,5	545 822,4	467 195,7	78 626,7	14 614,6	991 773,0	66 310,7	231 976,1	3 301 308,1					
Październik	1 441 019,5	93 893,1	1 347 126,5	544 717,6	464 834,6	79 883,0	13 886,7	964 872,9	66 531,4	233 025,1	3 264 053,3					
Listopad	1 432 232,0	98 552,6	1 333 679,4	538 195,4	459 299,5	78 895,9	14 128,3	985 481,8	66 547,7	219 775,0	3 256 360,1					
Grudzień	1 421 152,2	106 908,5	1 314 243,7	549 120,2	466 996,6	82 123,6	14 157,3	971 148,5	66 950,1	199 892,8	3 222 421,2					

¹ Niemonetarne instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

² Z wyłączeniem finansowych aktywów trwałych ujętych w kolumnie 7.

³ Łącznie z prawami poboru.

PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji rządowych i centralnego	Depozyty i inne zobowiązania wobec pozostałych sektorów krajowych ¹	bieżące	terminowe	operacje z przyrzeczeniem odkupu	Emisja udziałów/ jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Saldo operacji wzajemnych monetarnych instytucji finansowych	Pasywa ogółem													
														1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
														Grudzień 2021	340 406,5	140 803,1	1 665 950,5	1 384 380,3	275 748,9	5 821,3	0,0	129 257,6	358 733,3	291 578,5	110 276,0	891,2
Styczeń 2022	338 408,3	171 112,4	1 643 634,3	1 360 923,9	278 197,7	4 512,6	0,0	127 878,6	362 611,3	285 555,6	115 944,2	734,2	3 045 878,9													
Luty	354 088,2	158 666,9	1 651 672,5	1 350 061,9	296 836,8	4 773,9	0,0	127 472,0	380 089,6	298 252,5	124 705,8	1 181,4	3 096 128,9													
Marzec	372 381,5	145 632,2	1 656 996,3	1 346 466,5	305 601,9	4 928,0	0,0	129 586,6	373 973,2	316 285,9	126 449,6	1 289,4	3 122 594,6													
Kwiecień	375 951,0	137 849,8	1 657 219,5	1 312 789,2	339 020,7	5 409,5	0,0	129 077,0	384 335,2	321 708,0	141 585,6	706,5	3 148 432,5													
Maj	369 808,9	159 845,9	1 666 477,0	1 296 977,7	364 399,9	5 099,4	0,0	130 981,4	365 114,5	314 811,1	135 060,3	834,1	3 142 933,3													
Czerwiec	363 815,4	194 191,5	1 656 107,4	1 263 474,0	387 927,0	4 706,3	0,0	128 007,7	371 859,3	337 254,6	144 667,5	534,1	3 196 437,5													
Lipiec	362 701,3	201 232,8	1 671 620,8	1 233 211,2	433 202,4	5 207,1	0,0	135 837,5	390 795,8	343 646,9	137 049,1	214,8	3 243 098,9													
Sierpień	358 716,4	193 839,6	1 706 698,6	1 242 119,1	459 343,2	5 236,3	0,0	136 061,5	392 552,8	349 828,3	141 379,5	685,0	3 279 761,7													
Wrzesień	358 958,6	186 234,7	1 725 022,4	1 225 102,2	495 285,8	4 634,4	0,0	130 567,5	402 007,9	357 488,4	140 678,6	350,0	3 301 308,1													
Październik	358 757,6	176 536,5	1 730 434,1	1 211 985,9	513 718,6	4 729,6	0,0	133 051,2	377 368,2	341 138,1	146 717,3	50,3	3 264 053,3													
Listopad	354 615,4	173 191,8	1 746 407,6	1 215 990,1	524 948,1	5 469,4	0,0	131 892,4	372 819,7	331 208,6	145 829,8	394,8	3 256 360,1													
Grudzień	353 700,2	159 363,6	1 756 208,1	1 231 182,1	520 105,8	4 920,2	0,0	135 592,8	337 131,4	332 119,6	148 167,8	137,7	3 222 421,2													

¹ Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

Tabela Xa. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stan w mln zł)

Okres											Pieniądz M1
	1. Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami MIF)			2. Depozyty i inne zobowiązania bieżące							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Grudzień 2021	340 406,5	355 244,1	14 837,6	1 384 380,3	898 210,7	37 769,5	340 366,9	28 310,7	67 733,1	11 989,5	1 724 786,8
Styczeń 2022	338 408,3	352 010,0	13 601,6	1 360 923,9	891 968,8	36 567,5	330 023,9	28 979,0	67 351,1	6 033,5	1 699 332,3
Luty	354 088,2	379 353,4	25 265,2	1 350 061,9	882 932,2	36 888,8	327 694,6	28 921,9	63 965,9	9 658,5	1 704 150,1
Marzec	372 381,5	389 412,7	17 031,2	1 346 466,5	863 952,2	37 273,4	335 950,6	29 812,2	68 601,9	10 876,2	1 718 847,9
Kwiecień	375 951,0	391 640,8	15 689,8	1 312 789,2	862 818,1	35 028,9	315 889,2	29 599,9	61 977,9	7 475,3	1 688 740,2
Maj	369 808,9	385 096,5	15 287,6	1 296 977,7	841 094,0	36 173,0	321 045,5	29 581,9	60 339,0	8 744,4	1 666 786,6
Czerwiec	363 815,4	379 021,0	15 205,6	1 263 474,0	818 081,1	36 199,6	312 148,7	29 522,1	58 284,2	9 238,3	1 627 289,4
Lipiec	362 701,3	377 539,7	14 838,4	1 233 211,2	799 232,2	41 410,5	304 786,3	30 115,4	51 993,0	5 673,8	1 595 912,6
Sierpień	358 716,4	373 393,8	14 677,4	1 242 119,1	785 983,2	47 685,2	312 006,4	30 020,8	52 410,4	14 013,2	1 600 835,4
Wrzesień	358 958,6	373 318,5	14 360,0	1 225 102,2	785 521,0	41 049,1	304 613,7	29 867,9	56 899,3	7 151,1	1 584 060,8
Październik	358 757,6	373 737,5	14 979,9	1 211 985,9	779 115,4	33 347,4	309 644,4	29 825,2	53 588,2	6 465,4	1 570 743,5
Listopad	354 615,4	369 004,8	14 389,4	1 215 990,1	770 700,9	33 966,3	319 618,5	29 130,7	53 715,3	8 858,3	1 570 605,5
Grudzień	353 700,2	368 288,8	14 588,6	1 231 182,1	776 518,3	33 554,1	325 014,5	28 174,0	57 903,0	10 018,2	1 584 882,4

Okres	3. Depozyty i inne zobowiązania do 2 lat włącznie							Pieniądz M2	Operacje z przyrzeczeniem odkupu	Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie)	Emisja udziałów / jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Pieniądz M3
	12	13	14	15	16	17	18					
	Grudzień 2021	249 710,0	147 789,6	18 283,4	74 747,0	3 178,0	4 332,3					
Styczeń 2022	252 683,4	151 243,3	18 740,4	67 999,4	3 447,5	9 827,1	1 425,8	1 952 015,7	4 512,6	3 897,4	0,0	1 960 425,8
Luty	271 343,2	152 996,3	20 304,9	75 830,1	3 801,9	17 117,4	1 292,7	1 975 493,3	4 773,9	3 969,7	0,0	1 984 236,9
Marzec	280 419,8	155 628,4	23 064,0	79 693,2	4 045,3	16 449,2	1 539,6	1 999 267,7	4 928,0	5 370,6	0,0	2 009 566,3
Kwiecień	313 829,4	165 154,4	25 909,3	92 738,1	4 860,8	21 490,7	3 676,1	2 002 569,6	5 409,5	5 265,5	0,0	2 013 244,6
Maj	338 301,1	179 204,2	26 754,1	100 077,9	5 422,6	24 105,1	2 737,1	2 005 087,7	5 099,4	4 947,5	0,0	2 015 134,6
Czerwiec	361 941,8	202 881,8	26 863,1	102 308,3	5 975,1	21 976,4	1 937,1	1 989 231,2	4 706,3	4 906,0	0,0	1 998 843,5
Lipiec	406 550,8	223 635,6	28 855,9	116 689,0	6 899,2	25 915,4	4 555,7	2 002 463,4	5 207,1	5 022,4	0,0	2 012 692,9
Sierpień	432 921,6	243 976,1	32 927,4	123 936,8	7 017,7	23 518,7	1 544,9	2 033 757,0	5 236,3	5 029,8	0,0	2 044 023,1
Wrzesień	468 390,2	258 746,3	33 309,3	143 484,2	7 295,2	23 585,4	1 969,9	2 052 451,0	4 634,4	5 001,9	0,0	2 062 087,3
Październik	487 128,7	274 249,6	31 386,3	142 830,4	7 496,7	26 280,4	4 885,3	2 057 872,2	4 729,6	8 656,4	0,0	2 071 258,2
Listopad	498 072,6	289 504,6	31 071,7	139 213,0	7 752,6	25 412,5	5 118,2	2 068 678,1	5 469,4	7 854,1	0,0	2 082 001,5
Grudzień	493 334,5	302 447,3	30 796,5	138 262,7	7 320,9	9 189,6	5 317,4	2 078 216,9	4 920,2	8 177,9	0,0	2 091 314,9

Tabela Xb. Czynniki kreacji pieniądza M3 (stan w mln zł)

Okres	Aktywa zagraniczne netto	aktywa zagraniczne	pasywa zagraniczne	Należności	Kredyty i inne należności	gospodarstwa domowe	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych
	1								
Grudzień 2021	525 126,8	816 705,3	291 578,5	1 452 454,2	1 327 635,5	826 552,3	96 150,4	362 897,7	8 358,9
Styczeń 2022	529 773,2	815 328,8	285 555,6	1 452 636,2	1 328 209,8	825 028,9	94 657,5	366 861,7	8 366,7
Luty	536 914,0	835 166,5	298 252,5	1 468 173,4	1 343 930,8	826 312,6	98 480,4	377 871,3	8 363,2
Marzec	526 205,3	842 491,2	316 285,9	1 476 090,3	1 353 005,8	823 620,8	107 697,2	381 108,1	8 358,5
Kwiecień	531 584,1	853 292,2	321 708,0	1 491 535,3	1 367 354,8	821 397,5	111 011,3	394 760,0	8 389,1
Maj	539 837,9	854 649,0	314 811,1	1 487 438,1	1 363 358,7	816 946,7	112 142,8	394 285,1	8 407,7
Czerwiec	558 649,9	895 904,5	337 254,6	1 488 027,3	1 369 206,0	817 827,9	115 412,1	396 344,5	8 426,7
Lipiec	620 768,2	964 415,1	343 646,9	1 494 469,6	1 376 708,2	817 495,9	116 959,5	402 639,3	8 464,9
Sierpień	623 184,8	973 013,0	349 828,3	1 506 281,6	1 389 029,3	814 771,8	116 549,8	418 173,5	8 487,6
Wrzesień	634 284,6	991 773,0	357 488,4	1 504 617,2	1 386 222,2	816 567,1	115 283,0	415 114,0	8 493,4
Październik	623 734,8	964 872,9	341 138,1	1 496 953,9	1 377 721,6	805 795,7	118 262,2	414 562,8	8 505,9
Listopad	654 273,2	985 481,8	331 208,6	1 482 445,5	1 364 164,6	801 385,9	117 641,5	406 138,5	8 513,4
Grudzień	639 028,9	971 148,5	332 119,6	1 470 373,4	1 346 078,3	794 283,6	113 396,7	398 067,1	8 496,3

Okres	fundusze zabezpieczenia społecznego		Dłużne papiery wartościowe	w tym:			Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego	w tym:	
	instytucje samorządowe	11		niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje samorządowe		niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe
			10				12		
Grudzień 2021	33 676,3	0,0	108 951,2	66 654,5	17 090,4	25 206,2	15 867,5	13 702,5	2 158,3
Styczeń 2022	33 295,0	0,0	108 544,4	65 859,8	17 457,9	25 226,7	15 882,1	13 718,4	2 157,0
Luty	32 903,4	0,0	108 282,1	65 400,4	17 732,7	25 148,9	15 960,5	13 817,9	2 135,8
Marzec	32 221,1	0,0	107 179,2	64 323,7	17 692,7	25 162,8	15 905,4	13 802,1	2 096,5
Kwiecień	31 796,9	0,0	108 266,1	65 237,6	17 833,6	25 194,9	15 914,3	13 830,1	2 077,4
Maj	31 576,4	0,0	108 132,7	65 283,7	17 797,4	25 051,6	15 946,7	13 867,4	2 072,4
Czerwiec	31 194,8	0,0	104 777,7	63 801,3	16 192,0	24 784,4	14 043,5	12 090,2	1 946,4
Lipiec	31 148,5	0,0	103 898,6	62 731,0	16 138,2	25 029,4	13 862,8	11 889,2	1 966,7
Sierpień	31 046,7	0,0	103 360,5	62 115,0	16 024,2	25 221,3	13 891,8	11 917,4	1 967,4
Wrzesień	30 764,7	0,0	103 780,3	62 458,6	16 168,1	25 153,6	14 614,6	11 880,2	2 727,4
Październik	30 595,1	0,0	105 345,6	63 224,3	16 658,8	25 462,5	13 886,7	11 876,0	2 002,2
Listopad	30 485,2	0,0	104 152,6	62 341,2	16 554,7	25 256,7	14 128,3	12 230,1	1 889,6
Grudzień	31 834,5	0,0	110 137,8	65 692,0	16 431,6	28 014,2	14 157,3	12 306,9	1 849,0

Tabela Xb. Czynniki kreacji pieniądza M3 (stan w mln zł), cd.

Okres	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego	w tym:		Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	Długoterminowe zobowiązania finansowe	Depozyty i inne zobowiązania powyżej 2 lat	gospodarstwa domowe
			kredyty	papiery dłużne				
			19	20				
Grudzień 2021	388 064,5	536 411,4	1 614,4	475 924,7	148 347,0	501 987,7	26 038,9	23 333,8
Styczeń 2022	359 661,2	537 859,8	1 590,7	478 209,0	178 198,6	505 020,5	25 514,3	22 978,0
Luty	375 038,0	540 171,4	1 544,5	479 957,0	165 133,4	522 618,9	25 493,5	23 073,3
Marzec	383 774,1	535 627,1	1 553,8	475 038,4	151 853,0	517 150,4	25 182,1	22 790,5
Kwiecień	374 125,0	518 321,5	1 584,3	457 283,2	144 196,5	526 991,3	25 191,3	22 864,0
Maj	352 494,5	518 448,1	1 586,6	457 558,4	165 953,5	511 139,6	26 098,8	23 740,7
Czerwiec	323 029,2	523 157,2	1 589,9	460 504,2	200 127,9	515 009,8	25 985,2	23 988,8
Lipiec	301 432,8	512 208,6	1 608,4	448 324,8	210 775,8	538 719,4	26 651,5	24 615,9
Sierpień	309 186,4	512 503,0	1 529,9	448 598,7	203 316,6	540 529,2	26 421,7	24 355,4
Wrzesień	319 623,0	506 631,2	1 538,5	442 042,0	187 008,3	553 695,5	26 895,6	24 707,7
Październik	323 558,1	502 670,0	1 553,1	439 372,1	179 111,9	525 777,5	26 589,9	24 445,1
Listopad	325 904,6	502 110,2	1 490,3	434 042,8	176 205,5	520 719,9	26 875,5	24 754,5
Grudzień	351 592,8	514 056,3	1 624,5	438 982,4	162 463,6	488 217,7	26 771,3	24 605,1

Okres							Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	Kapitał i rezerwy	Aktywa trwałe (bez aktywów finansowych)	Saldo pozostałych pozycji netto
	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego					
Grudzień 2021	1 242,6	1 311,1	126,1	25,4	0,0	117 215,5	358 733,3	65 037,0	56 121,5	
Styczeń 2022	1 172,3	1 213,7	125,0	25,2	0,0	116 895,0	362 611,3	65 151,0	58 224,7	
Luty	1 101,6	1 172,2	120,9	25,5	0,0	117 035,8	380 089,6	65 285,1	61 445,3	
Marzec	1 044,8	1 203,6	121,1	22,1	0,0	117 995,2	373 973,2	65 425,9	75 221,1	
Kwiecień	976,9	1 211,9	112,0	26,5	0,0	117 464,8	384 335,2	65 598,6	77 392,9	
Maj	903,0	1 307,2	121,3	26,6	0,0	119 926,4	365 114,5	65 730,3	80 773,4	
Czerwiec	835,0	1 018,4	116,7	26,3	0,0	117 165,2	371 859,3	65 768,4	78 378,6	
Lipiec	767,4	1 096,2	145,6	26,4	0,0	121 272,1	390 795,8	65 894,9	68 846,8	
Sierpień	663,5	1 231,4	145,0	26,3	0,0	121 554,7	392 552,8	66 175,7	79 723,8	
Wrzesień	647,2	1 366,3	144,9	29,5	0,0	124 792,1	402 007,9	66 310,7	90 947,4	
Październik	642,8	1 335,0	137,8	29,3	0,0	121 819,4	377 368,2	66 531,4	86 257,5	
Listopad	633,2	1 326,4	137,3	24,2	0,0	121 024,6	372 819,7	66 547,7	73 550,3	
Grudzień	630,3	1 375,6	137,0	23,4	0,0	124 314,9	337 131,4	66 950,1	51 587,4	

Tabela XI. Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji – stany w mln zł

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami MIF)	Rachunki bieżące	Rachunki rezerwy obowiązkowej banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP	Pieniądz rezerwowy banku centralnego	Aktywa zagraniczne netto	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Saldo pozostałych pozycji (netto)
	1	2	3	4	5	6	7
Grudzień 2021	355 244,1	96 186,5	337,6	451 768,2	604 592,0	42 850,0	-195 673,9
Styczeń 2022	352 010,0	60 937,9	332,6	413 280,4	599 010,2	47 025,0	-232 754,7
Luty	379 353,4	77 772,0	328,7	457 454,1	607 761,8	57 455,7	-207 763,3
Marzec	389 412,7	64 345,2	569,3	454 327,3	589 504,5	58 963,0	-194 140,3
Kwiecień	391 640,8	44 742,8	569,6	436 953,1	605 776,8	46 393,1	-215 216,8
Maj	385 096,5	73 066,5	609,0	458 772,0	599 760,7	36 247,9	-177 236,6
Czerwiec	379 021,0	68 419,8	594,0	448 034,8	609 854,0	38 763,0	-200 582,2
Lipiec	377 539,7	42 343,8	607,0	420 490,5	640 098,1	27 376,9	-246 984,5
Sierpień	373 393,8	64 750,1	565,9	438 709,7	642 164,1	22 400,3	-225 854,7
Wrzesień	373 318,5	99 875,3	504,1	473 697,9	654 355,0	20 166,2	-200 823,3
Październik	373 737,5	92 267,0	519,4	466 523,9	628 086,4	33 037,5	-194 599,9
Listopad	369 004,8	75 241,7	556,3	444 802,8	643 194,8	30 438,4	-228 830,4
Grudzień	368 288,8	54 030,8	589,2	422 908,8	645 613,2	24 566,4	-247 270,8

Uwagi metodyczne

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne

Informacje zawarte w tabeli I są podane za „Biuletynem Statystycznym” Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Definicje odnoszące się do kategorii zamieszczonych w tej tabeli zawarte są w publikacjach GUS.

1. Dane w pkt 1, 2, 6, 7, 10 i 12 obejmują podmioty gospodarki narodowej, bez względu na charakter własności.
2. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (*head offices*); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.
3. Pojęcie „przemysł” dotyczy sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007): „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) oraz sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
5. Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) oraz sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych, tj. dotacji do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.
6. Dane o sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi, tj. bez podwykonawców, systemem zleceńowym (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.

7. Informacje o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) są podane bez wyrównań sezonowych.
8. Dane o pracujących obejmują osoby pełnozatrudnione i niepełnozatrudnione w głównym miejscu pracy. Do pracujących zaliczono osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, właścicieli i współwłaścicieli jednostek prowadzących działalność gospodarczą łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin, osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów oraz osoby zatrudnione przez agentów, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Prezentowane dane nie obejmują pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
9. Stopa bezrobocia (pkt 9) obliczana jest jako procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej.
10. Dochody z prywatyzacji nie stanowią bieżących dochodów budżetu państwa, lecz są źródłem finansowania deficytu budżetowego (pkt 11).
11. Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw (pkt 12) dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje

Źródłem informacji w tabeli II jest Narodowy Bank Polski (z wyjątkiem danych w pkt 7, udostępnianych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA).

1. Stopy oprocentowania, zamieszczone w tabeli II, są podane w stosunku rocznym w wysokości, która obowiązywała w ostatnim dniu miesiąca. Jedynie w przypadku średniego ważonego zysku z kupionych bonów skarbowych bądź bonów pieniężnych NBP podane jest średnie oprocentowanie w ciągu miesiąca.
2. Na mocy uchwały Rady Polityki Pieniężnej od marca 2020 r. przywrócono ustalanie stopy dyskontowej weksli przyjmowanych przez NBP od banków (pkt 1, kol. 5).
3. Rezerwa obowiązkowa ogółem (pkt 2, kol. 12) dotyczy wielkości deklarowanych przez banki i obowiązujących w ostatnim dniu miesiąca.
4. Informacje o przetargach na bony skarbowe (pkt 3, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 18) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów. Stan bonów w obiegu na koniec miesiąca został obliczony z uwzględnieniem terminu wykupu, liczonego od następnego dnia po przetargu, w wyniku którego nastąpiła sprzedaż. Powyższy stan nie obejmuje bonów będących w obiegu, nie pochodzących z przetargów.

-
5. Informacje o przetargach na bony pieniężne NBP (pkt 4, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 24) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów.
 6. Informacje o kupnie papierów wartościowych przez NBP z rynku wtórnego (*outright buy*, pkt 6) dotyczą operacji strukturalnych otwartego rynku wpływających na długoterminową strukturę płynności sektora bankowego dotkniętego skutkami pandemii COVID-19.
 7. Zamieszczony zestaw indeksów Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA dostarcza precyzyjnej wiedzy odnośnie do sytuacji wśród największych spółek giełdowych, których reprezentantem jest indeks WIG20, średnich (mWIG40) oraz małych (sWIG80).
 - **Indeks WIG20** jest obliczany od 16 kwietnia 1994 r. na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z podstawowego rynku akcji. Pierwsza wartość indeksu wynosiła 1000 pkt. WIG20 jest indeksem typu cenowego, co oznacza, że przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z akcji (dywidend, praw poboru).
W indeksie WIG20 nie mogą uczestniczyć spółki z indeksów mWIG40 i sWIG80 oraz więcej niż 5 spółek z jednego sektora giełdowego.
 - **Indeks mWIG40** jest obliczany od 31 grudnia 1997 r. i obejmuje 40 średnich spółek notowanych na Giełdzie. Do 16 marca 2007 r. indeks nosił nazwę MIDWIG. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. mWIG40 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie kursy jego uczestników.
W indeksie mWIG40 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i sWIG80, a także spółki zagraniczne notowane na Giełdzie oraz innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 1 mld euro.
 - **Indeks sWIG80** jest obliczany od 31 grudnia 1994 r. i obejmuje 80 małych spółek notowanych na Giełdzie. Do 16 marca 2007 r. indeks nosił nazwę WIRR i był indeksem dochodowym, obejmującym 1% spółek giełdowych pod względem wartości rynkowej. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. sWIG80 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie kursy jego uczestników.
W indeksie sWIG80 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i mWIG40, a także spółki zagraniczne notowane na Giełdzie oraz innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 100 mln euro.
 8. Wskaźniki obejmują spółki ze wszystkich rynków notowań.
 9. Kapitalizacja dotyczy tylko spółek krajowych.
 10. Wskaźnik C/Z oznacza relację ceny rynkowej do zysku netto i jest obliczany jako iloraz łącznej wartości rynkowej spółek na koniec miesiąca do ich łącznych zysków i strat w ciągu ostatnich 4 kwartałów, za które dostępne są dane finansowe.
 11. Wskaźnik obrotu oznacza stosunek wartości sprzedanych akcji do średniej wartości notowanych akcji w danym miesiącu.

12. Wartość obrotów w miesiącu oraz wskaźnik obrotu obejmuje notowania ciągłe oraz system jednolitego kursu dnia.

Tabela III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Źródłem informacji są dane Narodowego Banku Polskiego.

1. Kurs średni NBP jest to urzędowy kurs oficjalny, który służy do celów statystycznych i księgowych.
2. Przeciętny kurs średni złotego do dolara amerykańskiego i euro oraz relacji USD/EUR został obliczony jako średnia arytmetyczna z kursów średnich NBP z poszczególnych dni miesiąca.

Statystyka monetarna

Narodowy Bank Polski publikuje zestawienia dotyczące kategorii pieniężnych na podstawie danych otrzymanych od podmiotów sektora monetarnych instytucji finansowych (MIF).

Klasyfikacja sektorowa

Klasyfikacja sektorowa podmiotów gospodarki jest zgodna z zasadami podziału sektorowego określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (zwanym dalej ESA 2010). Szczegółowy opis sektorów dla rezydenta i nierezydenta został zamieszczony na stronie internetowej NBP: nbp.pl/statystyka/pieniezna_i_bankowa/dwn/Definicje-i-zakres-sektorow-gospodarki-w-statystyce-monetarnej.pdf.

Sektor finansowy zawiera następujące podsektory:

- monetarne instytucje finansowe (MIF) (obejmują banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz fundusze rynku pieniężnego);
- fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego;
- instytucje ubezpieczeniowe;
- fundusze emerytalno-rentowe;
- pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego (obejmują m.in. przedsiębiorstwa leasingu finansowego, przedsiębiorstwa faktoringowe, domy maklerskie oraz firmy utworzone w celu sekurytyzacji aktywów);
- pomocnicze instytucje finansowe oraz instytucje finansowe typu *captive* i udzielające pożyczek (obejmują m.in. kantory, giełdy papierów wartościowych, instytucje sprzedaży ratalnej).

Sektor niefinansowy zawiera następujące podsektory:

- przedsiębiorstwa niefinansowe (obejmują przedsiębiorstwa i spółki państwowe, przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie i przedsiębiorców indywidualnych zatrudniających powyżej 9 osób);

-
- gospodarstwa domowe, obejmujące:
 - osoby prywatne;
 - rolników indywidualnych;
 - przedsiębiorców indywidualnych (zatrudniających do 9 osób łącznie);
 - instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Sektor instytucji rządowych i samorządowych zawiera następujące podsektory:

- instytucje rządowe szczebla centralnego (obejmują m.in.: organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, publiczne szkoły wyższe, państwowe instytucje kultury);
- instytucje samorządowe (obejmują m.in.: organy wojewódzkie, powiatowe i gminne, sejmiki samorządowe, publiczne szkoły prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej);
- fundusze zabezpieczenia społecznego (obejmują Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze, Narodowy Fundusz Zdrowia oraz jego oddziały).

Tabela IV. Średnie oprocentowanie stanów umów złotowych

Są to dane o średnim oprocentowaniu wszystkich istniejących umów na koniec okresu sprawozdawczego, zarówno tych zawartych przed miesiącem sprawozdawczym i nadal obowiązujących, jak i umów nowo zawartych. Oprocentowanie to wylicza się jako iloraz naliczonych w miesiącu sprawozdawczym odsetek do średnich stanów wartości umów, dla których odsetki te były naliczane. W statystyce tej nie są więc uwzględniane prowizje ani inne koszty pozaodsetkowe.

Dane te są wyliczane na podstawie informacji z 18 banków. Są to:

1. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
2. Bank Handlowy w Warszawie SA
3. ING Bank Śląski SA
4. Santander Bank Polska SA
5. mBank SA
6. Bank Millennium SA
7. Bank Polska Kasa Opieki SA
8. Bank Ochrony Środowiska SA
9. Bank Polskiej Spółdzielczości SA
10. Credit Agricole Bank Polska SA
11. BNP Paribas Bank Polska SA
12. Santander Consumer Bank SA
13. mBank Hipoteczny SA
14. Alior Bank SA
15. Polski Bank Spółdzielczy w Poznaniu
16. Krakowski Bank Spółdzielczy
17. Wielkopolski Bank Spółdzielczy
18. Bank Spółdzielczy w Brodnicy.

Banki te, w przypadku klientów rezydentów, posiadały na koniec grudnia 2022 r. 82% depozytów oraz 82% należności gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Począwszy od danych za grudzień 2014 r. zmieniono metodykę wyliczania średniego ważonego oprocentowania. Nowa metoda opiera się na użyciu do ważenia oprocentowania informacji o przynależności sprawozdawców do jednorodnych grup (warstw). Szczegóły zostały opisane pod adresem: nbp.pl/statystyka/pieniezna_i_bankowa/dwn/instrukcja_mir.pdf.

Tabela V. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów złotych

Są to dane o oprocentowaniu umów zawartych w danym miesiącu sprawozdawczym. Przez nowe umowy rozumie się również renegotjacje już istniejących umów.

Oprocentowanie zbierane w statystyce nowych umów ma inny charakter od tego z tabeli IV. Jest to oprocentowanie efektywne, zwane wąsko definiowaną efektywną stopą procentową (WDESP), wyliczane dla każdej umowy oddzielnie. Termin ten został stworzony w opozycji do szeroko rozumianej efektywnej stopy procentowej lub rzeczywistej stopy procentowej (RSP). W statystyce nowych umów poza WDESP wykazywana jest również RSP dla 2 kategorii oprocentowania: nowych kredytów na cele konsumpcyjne i mieszkaniowe. W przeciwieństwie do WDESP, uwzględniającej tylko czysto odsetkowe koszty kapitału, rzeczywista stopa procentowa obejmuje ponadto wszelkie obowiązkowe opłaty, które musi ponieść kredytobiorca. Są to przede wszystkim prowizje (również dla pośredników banku), ale też składki na obowiązkowe ubezpieczenia spłaty kredytu, np. na wypadek śmierci lub bezrobocia klienta.

Dane te są pozyskiwane z tej samej próby banków co w tabeli IV. Według tej samej metody wyliczana jest również średnia ważona.

Tabela VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów denominowanych w euro

Ogólne zasady wyliczania są takie same jak w tabeli IV (wiersze z gwiazdkami) oraz V. Dane te są pozyskiwane z tej samej próby banków co w tabeli IV i V.

Uwagi ogólne do tabel VII, VIII, IX

1. Dane dotyczą stanów na koniec poszczególnych miesięcy i pochodzą z informacji bilansowych otrzymywanych z banków, z bilansu Narodowego Banku Polskiego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Informacje zostały zaprezentowane w układzie dostosowanym do standardów obowiązujących w Europejskim Banku Centralnym.
3. Aktywa w tabelach VII, VIII i IX są prezentowane w ujęciu brutto, tzn. bez pomniejszenia należności o utworzone rezerwy, odpisy aktualizujące i umorzenia (wyjątek stanowią dłużne papiery wartościowe, które wykazano według wyceny bilansowej).

TABELA VII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – aktywa i pasywa

1. Gotówka w kasach (kol. 1) to banknoty i monety wyemitowane przez NBP, znajdujące się w kasach pozostałych MIF (bez banknotów i monet kolekcjonerskich).
2. Kategoria kredyty i inne należności od podmiotów krajowych (aktywa kol. 2) zawiera kredyty i pożyczki, skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia, pozostałe należności oraz należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.
3. Dłużne papiery wartościowe (aktywa kol. 6) to dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe będące w posiadaniu pozostałych monetarnych instytucji finansowych.
4. Udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego¹ nabyte przez pozostałe monetarne instytucje finansowe (aktywa kol. 10).
5. Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego (aktywa kol. 11) zawierają akcje oraz aktywa trwale finansowe wyemitowane przez podmioty krajowe.
6. Aktywa zagraniczne (aktywa kol. 14) obejmują wszystkie aktywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach.
7. Aktywa trwale (aktywa kol. 15) to całość aktywów trwałych z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych.
8. Pozostałe aktywa (aktywa kol. 16) obejmują pozostałe środki w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych z wyłączeniem gotówki, a także odsetki niezapadłe i zapadłe od kredytów i innych należności wszystkich sektorów, konta rozliczeniowe, należności od dłużników różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, należności z tytułu instrumentów pochodnych, prawa poboru, inne aktywa, korekty wartości.
9. Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych (pasywa kol. 1) zawierają depozyty bieżące, terminowe, zablokowane, kredyty i pożyczki otrzymane, zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych (zaliczone do grupy „terminowe”), pozostałe zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, zobowiązania podporządkowane z wyłączeniem wyemitowanych w formie papierów wartościowych.
10. Emisja udziałów/jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego² to zobowiązania funduszy rynku pieniężnego z tytułu emisji własnych udziałów i jednostek uczestnictwa (pasywa kol. 8).

¹ W okresie opisywanym w *Raporcie* nie było w Polsce działających funduszy inwestycyjnych, które spełniały kryteria funduszy rynku pieniężnego. Konsekwencją jest wartość zero w pozycji „Udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego”.

² Patrz przypis 1. Konsekwencją jest wartość zero w pozycji „Emisja udziałów/jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego”.

11. Emisja dłużnych papierów wartościowych (pasywa kol. 9) to zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych oraz zobowiązania podporządkowane w formie wyemitowanych papierów wartościowych (nabyte przez rezydentów i nierezydentów).
12. Kapitały i rezerwy (pasywa kol. 10) obejmują: kapitał podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, akcje własne, fundusz zapasowy, fundusz ogólnego ryzyka, fundusze rezerwowe oraz wynik z lat ubiegłych, fundusze uzupełniające, rezerwy celowe, umorzenia i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, rezerwy na zabezpieczenie listów zastawnych, rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe, rezerwę na ryzyko ogólne.
13. Pasywa zagraniczne (pasywa kol. 11) obejmują wszystkie pasywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach, z wyjątkiem emisji własnej dłużnych papierów wartościowych.
14. Pozostałe pasywa (pasywa kol. 12) zawierają odsetki niezapadłe od depozytów i innych zobowiązań oraz odsetki od emisji dłużnych papierów wartościowych, konta rozliczeniowe, zobowiązania wobec wierzycieli różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych, inne pasywa, korekty wartości.

Tabela VIII. Bilans Narodowego Banku Polskiego – aktywa i pasywa

1. Aktywa krajowe (aktywa kol. 1) obejmują kredyty i inne należności od podmiotów krajowych, dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe, akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w krajowych funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego, aktywa trwałe i pozostałe aktywa.
2. Aktywa zagraniczne (aktywa kol. 2) obejmują należności NBP od nierezydentów, w złotych i walutach obcych.
3. Pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami MIF) (pasywa kol. 1) obejmuje banknoty i monety wyemitowane przez NBP (bez banknotów i monet kolekcjonerskich).
4. Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych (pasywa kol. 2) obejmują środki (złotowe i walutowe) podmiotów krajowych zdeponowane w NBP na rachunkach bieżących, terminowych i rezerwy obowiązkowej, zobowiązania z tytułu operacji z udzielonym przyrzeczeniem odkupu oraz inne zobowiązania.
5. Emisja dłużnych papierów wartościowych (pasywa kol. 6) obejmuje dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP.
6. Kapitały i rezerwy (pasywa kol. 7) obejmują fundusze własne i rezerwowe, wynik roku bieżącego oraz rezerwy.
7. Pasywa zagraniczne (pasywa kol. 8) obejmują zobowiązania NBP wobec nierezydentów, w złotych i walutach obcych.
8. Pozostałe pasywa (pasywa kol. 9) to pozostałe, niewymienione powyżej pozycje pasywów, m.in. odsetki niezapadłe od depozytów, pozycje przejściowe i konta rozliczeniowe.

**Tabela IX. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych
– aktywa i pasywa**

1. Tabela IX zawiera skonsolidowany bilans monetarnych instytucji finansowych.
2. W aktywach i pasywach ww. bilansu wysaldowane zostały operacje wzajemne pomiędzy krajowymi monetarnymi instytucjami finansowymi.
3. Pozostałe aktywa (aktywa kol. 10) oraz pieniądz gotówkowy w obiegu (pasywa kol. 1) zostały pomniejszone o wartość gotówki znajdującej się w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

Spis najważniejszych skrótów

BFG	Bankowy Fundusz Gwarancyjny
BIS	Bank for International Settlements (Bank Rozrachunków Międzynarodowych)
GBŚ	Grupa Banku Światowego
EBA	European Banking Authority (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego)
EBC	Europejski Bank Centralny
EBOR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
ERRS	Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board)
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KDPW SA	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA
KIR SA	Krajowa Izba Rozliczeniowa SA
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KSF	Komitet Stabilności Finansowej
MF	Ministerstwo Finansów
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
NBP	Narodowy Bank Polski
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)
PFR SA	Polski Fundusz Rozwoju SA
PKB	produkt krajowy brutto
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
RTGS	Real-Time Gross Settlement (rozrachunek płatności międzybankowych na zasadzie brutto w czasie rzeczywistym)
SDR	Special Drawing Rights (specjalne prawa ciągnięcia)
SEPA	Single Euro Payments Area (Jednolity Obszar Płatności w Euro)
SORBNET	System Obsługi Rachunków Banków w Centrali NBP
TARGET	Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System (Paneuropejski Zautomatyzowany Błyskawiczny System Rozrachunku Brutto w Czasie Rzeczywistym)
UE	Unia Europejska
UKNF	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

nbp.pl

